

VELKÁ STRANA MALÝCH

(Aneb zpověď dítěte našeho věku)

Luboš Vinš

adresa pro případného laskavého sponzora vydání knihy, i když to je asi jenom taková utopie:

lubos.vins@seznam.cz

Debile, debile, debile. Myslíš, že jsi něco lepšího než já? Zuří v duchu Adolf.

Ve vzduchu se vznáší upocená nuda.

Ulpívá na lidech, lepí se na věci, kalnou mázdrou potahuje jediné okno s výhledem na tovární dvůr.

Řečník, vrchní mistr předsedající schůzi základní buňky ROH Učňovského závodu Škoda, se marně snaží prorazit krunýř nehybnosti výroky o lepších zítřcích.

Nuda toho dne vítězí. Nasazuje mu cosi jako svatozář, čímž ho ohlupuje, a on dokonale ztrácí smysl pro realitu.

Ve svém matoucím nadšení nepozoruje zprvu ničeho.

Třídní boj, soudruzi, hřímá prorocky a skrze silné brýle mžourá na chlapce.

Žádná odezva, žádné burácení davu.

Třídní boj, vyhrkl znovu s novou nadějí.

Nic.

Vidí před sebou jen přihlouplé výrazy učňů viditelně toužících nalézat se někde úplně jinde.

Počíná ho naplňovat beznaděj.

Jeho upřímné předsevzetí přimět tyhle tupce k jáсотu nad dějinnou nevyhnutelností, podělit se s nimi o krásu idejí schopných zbořit starý řád a na jeho troskách vystavět řád nový, spravedlivější, vadne úměrně jejich lhostejnosti.

Mlčky, s rostoucím pocitem selhání, přehlíží jídelnu.

Chlapci dosud čerství, nedotčení jeho vražednými vizemi, zaměstnání svými drobnými starostmi a žertíky si ani nevšimli odmlky.

Dál si šuškájí, posílají papírky, upínají veškerou svoji pozornost k líně se pohybuující velké ručičce hodin.

To ho naplňuje vztekem.

Nejsou schopni ani ochotni podříditi myšlenky revoluci, probouzí v něm jejich nezájem zuřivost.

Ale musí být jako já, budou jako já! Uvědomějí, odhodlaní, milující Velkou stranu! vše to v něm.

Ochotní obětovat cokoliv, udělat cokoliv!

Znovu přehlíží jídelnu.

Žádná změna, chlapani jakoby tam snad ani nebyli.

Vrchní se nafukuje jako krocán a ješitnost zhrzeného revolucionáře, ostrá, nemilosrdná, taví se ve slova.

Nepoddajnou chátru nutno zbuldozerovat, pro blaho celku ukázat tvrdou pěst dělnické třídy, vše uvnitř odhodláním.

Potlačovaný vztek dodává mu sílu.

Už, už, hrozí vybuchnout, zaplaviti svět jemným, neviditelným popílkem nepřičetné nenávisti.

Ale to by byla taktická chyba, jenom bych ty hloupé, neopeřené, ty moje milé chudáčky oběti vyděsil, vzpomínává se a zkušeně zachraňuje situaci.

Velký boj vede nejprve hrdě sám v sobě.

Lstivý jako liška, tvrdý jako ocel, silný a nesmlouvavý jako, tady se zarazil, jako soudruh Stalin! S velkou úlevou a s pocitem nesmírné oddanosti zaplavuje jeho nitro.

Takový musí být pravý revolucionář!

Soudruzi, začíná znovu, když se dostal z nejhorského.

Pod vedením Velké strany přemůžeme imperialisty a jejich pomahače snažící se zvrátiti vývoj v naší zemi!

Nic, žádný souhlas, radostné provolávání slávy straně, chlapani jakoby dál zůstávali na straně reakce.

Řečník dělá, že se nic neděje, že vlastně tohle čekal, ale v hloubi trýzní ho čertíci nenaplněného očekávání.

Chvilí to dokonce vypadá to, že se takticky stáhl a působí najednou za řečnickým pulpitem poněkud schlíple.

Ovšem Adolfovi silně zamrazilo, když zachytil jeho pohled. Z očí mu trčí bajonety, konstatuje schlíple.

Kdyby vzteklé fráze měly moc zabíjet, všechny by nás tady zamordoval.

A opravdu, vrchní mžourá za silnými brýlemi na chlapance a vymýšlí pomstu.

Už mu došlo, že jsou tady pouze z donucení, že jeho nadšení je nepřenosné.

Však ona vás dělnická třída dostane, ulevuje si v duchu. Naši soudruzi moc dobře ví, co s takovými reakcionáři!

Jenom trochu obyčejného štěstí, zatoužil Adolf úpěnlivě a podařilo se mu napřít do toho přání všechnu sílu zhrzeného mládí.

Vzápětí téměř fyzicky registruje něco podivného, ne nepříjemného.

Cvaknutí přepínače a jakoby mu někdo vlil do žil novou sílu.

Debile, debile, probouzí v sobě novou chuť se zaobírat Jarinem a vrátit se k černo černé adoraci.

Obrací k němu svoje touhy: Abych byl v kurzu stejně jako ty, abych měl odvahu oslovit ty zákeřně přitažlivé, nedostupné dívky!

Abych je dostal do postýlky stejně obratně jako ty!

Modlitba se však vzápětí obrací ve svůj opak.

Dokud je tady on, náš skvělý Jarinec, nemám šanci, útočí na něho.

Tupá hmota dává mu však novou příležitost.

Hrozivá nehybnost, statická moc řečnickových slov visících ve vzduchu dodává mu sílu. Probouzí v něm zoufalou touhu rázem svůj osud změnit, vymanit se nějak z toho strnulého světa frází a vlastní neschopnosti.

Černá energie dodává mu na chvílku pocit všemocnosti

Naplňují jej skici intimních chvil, představy obdivně k němu vzhlížejících dívek, které se mu s ohromující samozřejmostí poddávají.

Do toho řečník zvyšuje hlasmilovat světovou revoluci!

Adolf se ocitá rázem bolestivě zpět v realitě. Zoufale chce dosáhnout unikajících krás, ale bezúspěšně.

Seru ti na třídní boj, já toužím po lásce, odporuje řečníkovi, a do toho neplánovaně, jako naschvál zasahuje osten panictví.

Revoluce je jedna věc, moje touha po sblížení s těmi, ach, slečnami, věc druhá, šikovně uniká trapné nedostatečnosti.

Neuskutečněná touha nadaná vlastní reaktivitou však trvá.

Netoužím po ničem jiném než dotýkat se, líbat, propadnout se kamkoliv do závratí, ujíždí ochotně téměř do úplného šílenství nenaplněného.

Opět cvaknutí.

Jarin mi překáží, vyvstává jasně.

Dokud má on co já nemám, budu si připadat nedostatečný, zavrtávají se nebozízky. Neodvážím se chovat tak nenuceně, vyzývavě, jak odpovídá mojí touze, když mám před očima jeho.

Jak to že on a já ne? Zbožně počíná nenávist.

Leda že bych s tím něco udělal, zatoužil ve svojí ubohosti po hrdinských činech činech.

Zabiju draka a složím jí ho k nohám, blouzní.

Imperialisté, vykořisťovatelé, soudruzi! Hřímá řečník.

Čekají na jakýkoliv projev slabosti!

Musím ho zničit, debila, upíná Adolf černou magii závidi, zakomplexovanosti a nenávisti do zad nic netušícího Jarina.

Na vrchního řečníka v tu chvíli dokonale zapomíná stejně snadno jako ostatní učňové.

Chlapci bezvědomě plují nepoddajnou mocí prostoru.

Ukolébání, uondání věčným vopruzem neutuchajícího řečníka do netečnosti, do mátožného snění, úspěšně se vyhýbají jakémukoliv kontaktu s prapodivnou realitou.

Vědomí bliká jen v dáli.

Nezájem chlapců však řečníkovi opět paradoxně dodává sílu. Vypravují se mu živě slova, gesta velkých vůdců revoluce.

A ano, jakoby tím na něho přecházela i jejich rozhodnost a síla.

Zákony dějinné spravedlnosti nutno liknavým vstřípit třeba i násilím. Učinit z nich otroky světové revoluce, poslat je do převýchovných táborů, do dolů, kde budou budovat socializmus i proti své vůli, zlovolně se kochá.

Pro blaho lidstva ať přinášejí oběti! Naplňuje ho blahem.

Soudruzi, naplněn takto novou nadějí ostře zjednává pozornost, soudruzi!

Pod vedením Velké strany vzhůru k lepším zítřkům, vykřikuje nepřičetně, prodchnut novou vlnou horlivosti.

Jakoby vyřkl mocné zaklínadlo.

Davy bouří nadšením.

Ať žije velký mystifikátor! Na hranici s nepřáteli! Pryč s buržuji! Dějinnou spravedlnost nastolíme násilím, ozývá se odevšad.

Vrchní řečník se vyhřívá na výsluní slávy, která mu sice patří jen z části, ale jež ho uchvacuje.

Vzduch prosycený odvěkou touhou lidstva ho rajcuje natolik, že se dostává do transu.

S hlavou přetíženou mocnými ideály, vyvrácenou vzhůru, hledí u vytržení kamsi do lepších zítřků.

Bizarní schodiště věže vystavěné z křivic neživotných hesel a tezí, jej unáší do neskutečného světa vizionářů, kde se řečník cítí nesmírně šťasten.

Setrval by tam celou věčnost.

Ale z druhé strany jej něco táhne zpět, brání propadnout radosti z již tak blízkého, téměř hmatatelného naplnění ideálů světové revoluce.

Jenom nerad rozpouští rozradostněný dav.

Krušný návrat do jídelny mezi učně, kteří jeho nadšení nesdílejí, mezi čtyři zdi lhostejnosti a mezi otravně netrpělivé mouchy mu bere náladu.

Jaký rozdíl mezi soudruhy tam a těmi tady, zklamaně vydechuje.

Možná by stačilo jen přitvrdit, přinutit všechny ty zabeďněnce tady, aby pochopili, uchvacuje jej znovu kvas revolučního nadšení.

Nasadit tvrdou linii!

Co bych měl udělat, aby konečně pochopili?

Jat znovu onou silou, již vyznačují pouze ty správné ideály, vykřikuje přiblblé od řečnického pultu další bonmoty:

Sen lidstva o ideální společnosti, kde všichni si budou rovni a někteří ještě rovnější se naplní pouze pod vedením Velké strany a s pomocí přítel nejvěrnější!

Nakonec nechává svůj hlas, aby sám tesal perly do síně slávy. Jeho slova znějí jako údery do bubnu svolávajícího k poslední bitvě!

Ale ke kýženému jáсотu a ovacím opět nedochází.
Marnost, sklapl po chvíli naplněn vzteklou bezmocí.
Poté, co jej služba ideálům vynesla téměř až na samý vrchol, připadá si najednou nepatrný, maličký.
Maličký, ano, malý.
Nezájem učňů o beztřídní společnost nelze přehlédnout.
Malý, dotklo se ho znovu letmo.
Ale on, kovaný v zápase o ducha revoluce to bere jenom jako jakési postranní pokušení, ze kterého je třeba se kát.
Zpytuje tedy svědomí, avšak žádnou nevěrnost, které by se dopustil, nenachází.
Uzavírá se do sebe.
A dostává novou sílu. Jako nepravděpodobná, exotická ryba v akváriu otevírá hubu, poulí úsilím oči.
A přitom nevydá zvuku!
Jídlna připomíná spíše než síň slávy panoptikum.
Chlapci si představují, jak se po chvíli rozplyne i to málo, co z hrozivého aparátčika, aparátčička, zbývá.
Všechno to najednou zmizí a zlý sen se promění na párty někde u řeky, někde v bezpečné vzdálenosti od toho fanatického idiota, odvažují se doufat.
Řečník je zmaten a přesvědčen, že se musí něco stát.
Vyšší moc internacionálního dělnického hnutí jistě co chvíli zasáhne, osvítila jej spásná naděje.
Alespoň povolal lidové milice a nabančit těm spratkům, vytlouct jim z hlavy tu jejich reakční nevšímavost, vzteká se.
Naštěstí pro věc revoluce jej ale vedro a nadšení pro věc dělnické třídy opět unáší jinam.
Jakoby se pohyboval ve zvláštním světě, kde neplatí fyzikální zákony. Napůl v jídelně plné nechápavých učňů, napůl v jasnozřivém opojení kdesi v dokonalém spravedlivém světě mezi dokonalými soudruhy.
Chvíli tam a pak zas tady osciluje někde mezi životem a čirou abstrakcí.
Kupodivu se tedy nic nestalo.
Učňové bez jakéhokoliv smyslu sedí dál ponořeni do svého neštěstí umořeni nekonečnou schůzí ROH.
Nebozí učňové.

Řečnickova upadající moc tady nad těmito nepatrnými učni nedává za pravdu velkým ideálům.

On ale, stále před očima příklad ostatních soudruhů na barikádě, nevzdává to.

A dav s rudými prapory mu opět přichází na pomoc.

Defilé dělníků, jimž pánové na tribuně dali pro tu chvíli moc být jejich otroky, řečníka nesmírně posiluje.

Rozechvěle přistupuje k mikrofonu, ocitá se náhle v těsné blízkosti velkostranických potentátů a má skoro chuť oslovit nedotknutelné modly.

Rozechvěle uchopil mikrofon. Velikost chvíle jej nutí verbalizovat svoje přesvědčení.

Otevírá ústa, ne, ona sama počínají nadšeně chrlit plameny.

Hoří, všichni a všechno hoří!

Konečně! Ulevuje se mu.

On, vrchní mistr, řečník, v duchu nadšení jež dává jeho slovům křídla, vítězí nad tmářstvím, zpátečnictvím, a co je nejdůležitější, na hlavu poráží zlotřilé imperialisty a jejich pomahače.

Pocituje takovou moc, že vzduch nabitý zhrzenou vášní počíná přibližovat a on vnímá tep vyděšených ptáčat na dosah před sebou.

Stačilo by natáhnout ruku a sevřít.

Řečník triumfuje a mizí kamsi do dále.

Do bludiště pomýleného, bojechtivého světonázoru.

Tam, mezi svými, na chvíli spočine.

Po občerstvujícím úletu přichází opět k sobě a hlas připlouvá pozvolna za ním.

Jako ve snu.

Jeho upřímná snaha o zářnou budoucnost lidstva však znovu naráží na lhostejnost.

Třídní boj, vyráží ze sebe téměř nešťastně a svírá pěsti.

Třídní boj, vyhláší znovu jat zhrzenou vášní válku všemu a všem.

Ale proti ubíjejícímu nezájmu a netečnosti klimbajících teenagerů nezabírá ani písmenko z jeho milovaných klasiků.

Tupí, neuvědomělí učňové, trpí řečník téměř nesnesitelnou bolestí. Parodie na soudruhy, kteří vlastní krví uskutečnili revoluci.

Já z vás udělám opravdové soudruhy! prudí a zlým okem probodává usínající učníci, jež sem zabloudila kdoví odkud.

Kupodivu i v tomhle prostředí zůstaly jí zbytky ženského půvabu.

Vrchní neuznává krásu. Násilí, ideologie, jsou jeho svatými.

Však já ve vás probudím jiskřičku, onu hvězdu pěticipou, šruje fanaticky kolem busty Lenina na praktikáblu.

Však vy poznáte tvrdou pěst mas!

Nepotřebujeme krásno, žádnou nadstavbu, potřebujeme děla, tanky, chrlí v agresivním orgiastickém opojení.

Krásu patří slabochům, muži milují boj, tryská jeho naříznutá slezina.

Jednou přijde den, kdy si uvědomíte, že jedině nesmiřitelným bojem za pomoci sovětské branné moci se svět zbaví odvěkého jha lidstva, vykořisťovatelů, s výrazem sebejistého vítěze obhlíží bojiště.

Ale ani tahle hrozba nezabrala, opojení mizí v nicotě.

Proklatí tupci!

Ke svojí velké nelibosti řečník zjišťuje, že bude muset znovu čelit onomu pro něho nepochopitelnému váhání, nezájmu učňů o věc dělnické třídy.

U některých ho zlomit dokáže, u některých ne.

Já vás k tomu donutím! Vykřikuje nepřičetně.

Jeho nesnášenlivý tón dopadá učňům na hlavu co srp a kladivo. Probírají se z letargie a zvědavě, bojácně, mžourají kolem sebe.

Předtucha zlého snu, který není snem, ale skutečností, se naplňuje.

Proč je osud tak nesmyslně, nespravedlivě krutý a vyvrhnul nás právě zde, zoufají trpně. V tuto chvíli, v tomto vesmíru, napospas řečníkovi, napospas jeho světlým, temným zítřkům.

Opravdu nám nezbude nic jiného, než spolupracovat na vlastní zkáze a k tomu ještě poslušně mávat kdejakému přiblblému stranickému potentátovi? litují se.

Nejasnému vědomí, že se skloněnou hlavou, ve zblblé pokoře třímající mávátko půjdou na zteč připravovanou ve jménu čehosi, kohosi, čelí s podivnou odevzdaností.

Snad aby neztratili zdravý rozum.

Ach, zhrzené mládí, zhrzený život, zničené štěstí! Což průměrnost a debilita získala moc definitivně, neodvolatelně?

A náhle zázrak.

K oknu přilétá bílá holubice. Usadila se na parapetu a spokojeně natřásá pírka.

Oči všech upínají pozornost na ni.

Ponížení, pomsta, vše to v řečníkovi a vymýšlí, jak ty nejvzpornější narazit na mučidla cukru a biče.

Jak učně předělat, a třeba i zabít, aby něco tak primitivně neuvědomělého jako obyčejná holubice, neodvádělo je od pravého cíle, jenž on spatřuje ve světové revoluci.

Aby krásno nalézali v ušlechtilé, vznosné stavbě myšlenek jeho milovaných klasiků, aby ...

Už, už vstává ze svého místa na improvizované tribuně. Už, už vytahuje zatykače, umístěnky do uranových dolů, na nejhorší pracovní místa.

Gulagy a koncentráky, pracovní výchovné tábory na vás, bručí si potichu a má co dělat, aby nezařval nahlas.

Pak ale přemáhá nutkavou touhu uvidět toho ptáka v kleci jak poníženež prosí o milost. Holubice přece patří na mávátko, konečně potkává myšlenku hodnou revolucionáře.

S jedovatým úsměvem se znovu soustřeďuje na učně.

Tak, již jste se dost vynadávali na holubici míru od soudruha Picassa, bravurně, nenuceně a dobrotivě zvládá situaci.

Celá hejna, celé svazy jich vylétnou na pozdrav tribunám o svátku 1.Máje, dopřává si korunu vítězství.

Jeho zanícení vrcholí. Něco se v něm napíná a on se opět stává nositelem revolučních tradic. Všech revolučních tradic.

Ať žije soudruh Lenin, bouří imbecilně. Ať žije soudruh Stalin, Gottwald, soudruzi Marx a Engels, ať žijí naši milí, prozíraví straničtí a státní představitelé, vyráží ze sebe v krátkých přískocích téměř neschopen zastavit ten proud.

Snad ani nevnímá, že se nikdo nepřidává.

Ach, podmaňuje si jej nakonec zášleh slasti, poluce.
Mám jedinou milou, světovou revoluci, blaženě vrcholí v nitru řečnickově
kýžený přerod.
Soudruh Lenin na piedestalu za ním souhlasně přikyvuje.
Chlapci nechápavě zírají. Tak tohle že se s námi stane?
Udělají z nás zlověstné, směšné loutky, nepříčetné šašky?
Rezignovaně přikyvují, zvoní hranou. Hlavou do zdi, hlavou do zdi, kolébají se
tupě na odflinknutých židličkách.
Vrchní to pokládá za projev loajality. Spokojeně opírá ruce o pultík a chrlí, chrlí.
Bystřejší učňové se vizionářsky připravují na lobotomii.
Moc chvíle nakonec všechny přemáhá.
Vstávají a jako jeden překvapivě skandují: Vymejvárna nás úplně zblbne,
budeme přikyvovat nesmyslům a budeme to myslet vážně!
A budeme šťastni!
Hurrah! Ať žije vrchní soudruh vymejvač a jeho nohsledi!
Vzhůru ke světlym zítřkům!
Dáme vám všechno.
Tělo, duši, úplně všechno! Už nikdy nebudeme lidmi, jen masou, popleteně
recitují.
Řečník ovšem slyší jenom co chce. Výborně, soudruzi, dojatě utírá slzu. Přece
jen z vás budou soudruzi.
Můžete si sednout.
Jati náhlým pomnutím smyslů mu učňové tleskají.
Nebohá kuřátka. Nevědí co činí.
Řečník nadšeně nabývá na objemu. Jeho kohoutí laloky, hrdlo, hrozivě rostou.
Naráží do stropu, který ovšem nepředstavuje žádnou překážku.
A přece: Prásk!
Na pultík se snáší červená šlupička bez obsahu.
Učňové vydechli údivem.
To přece není možné!?! Takové štěstí, zloduch zmizel!
Řečník ale jen otírá pot a náhle ani on zrádcoovsky neví.
Věřit, nevěřit, váhají učňové.
Nezmizel, pořád ho tady máme, dopadá na ně drtivé poznání.
Nevěřit, skandují tedy zase. Nevěřit!
Řečník dělá, že si toho nevšiml.
Nové selhání? Nedá mu pokoj trýzeň. Váhá.
Ne, rozhoduje se, uvěřit!
Internacionála zasáhne. Má dlouhé prsty. Dosáhnou až sem, do nejbzdálenějšího
kouta, s uspokojením konstatuje, opět sám sebou.
Já a internacionála jsme přece jedno, doufá, a nepříjemnou představu trestu za
selhání zahání vizí jednotejně krásných panelových domů vyrovnaných do
zákrytu a ozdobených na správném místě vlaječkou ...moment, jakou vlaječkou?

At' žije přítel nejvěrnější, vykřikuje řečník obklopený davu s mávátky ze všech sil, aby ho každý slyšel.

Naopak, utěšuje se, odmění mne za moji věrnost, doufá naplněn nehynoucí nadějí.

Zahlédl i transparenty. Soudruzi Lenin, Stalin, a ano, i soudruh Gottwald tady defiluje s námi!

Vydechuje blahem, které však tentokráte nestupňuje. Něco vadí.

Unaveně, ba téměř s vyčerpáním, ztěží drží tělo ve stoje.

Asi příliš pracuji, komentuje v duchu nelibě a zklamaně se stahuje.

Soudruzi, unaveně vydechuje pln dějinných zkoušek a zodpovědnosti. Leží před námi ještě spousta práce!

Nevidí učně, vidí terakotovou císařskou armádu. Zvedá autoritativně ruku ...do boje!

Málem by se prozradil.

Schlíple se tedy odmlčel a jen civí.

Plonková ruka zrazena přistává na piedestalu.

Zase jenom ti učňové, blbečkové, které nedokážu nadchnout pro světovou revoluci, usazuje se v něm malomyslnost.

Zaostřuje zrak, aby opět uviděl zářnou budoucnost.

Civí do prázdna, prázdným pohledem uctívá jenom prázdnotu.

Ne, nic tam není. Opravdu tam nic není!

Nemohu tomu uvěřit, hroutí se vrchní řečník.

A nyní, zdá se, by mohli být na tahu chlapi.

Zvednout praporek, praporek svobody. Natřít to všem řečníkům a jim podobným liškám podšitým, mocipánům velkostranickým.

Jasně se vymezit proti megalomanii, manipulaci, rudému teroru, fanatismu.

Lhaní, průměrnosti, blbosti.

Zapomenout na ideologie.

Dopřát si přepychu ideálů.

Mít svoje vlastní ideály, vlastní život!

Ale skladiště praporů z dob hurá a naděje a volnost a volná láska dal někdo na zámek.

Nemají klíče.

Snaží se raději o holé přežití.

Nerozumí světu, ve kterém přežívají, ale zároveň si nic jiného nedovedou představit.

Možná proto ani po ničem jiném netouží.

Tak se jim to přece podařilo?

Učňové ven přes železnou oponu nevidí, jen na tovární dvůr, a holubice již na parapetu nesedí.

Zmateně, smutně po sobě pokukují.

Někdo vytahuje žvýkačku a hází ji učnici do vlasů, ostatní se tomu chechtají.

Konečně revoluce!

Jiný nenápadně lije kofolu spolusedícímu do tašky.

Ten mu za to potom v rámci běžné zábavy na dílně přímo do obličeje pustí ze stroje smradlavou hydrolu.

Tak, oprátka opravdovosti zažehnána!

Vždyť jeden by z toho musel zešílet.

Zešílet.

Vyskákat z okna na dvůr a utíkat nevěda kam.

Poranění náhlou svobodou museli by křičet bolestí, rvát ujařmené dušičky na cucky.

Nebozí chlapi, museli by běžet až na Náměstí Nebeského Míru pod pásy hvězdných tanků. Až na vězeňský dvůr a tam skotačit pod hlavními prověřených.

Pud sebezáchovy má větší moc, než touha po svobodě.

Nemají kam utéci!

Kdo chce s vlky býti, musí s nimi výti.

Adolf stranou všeobecné úzkosti a zlenivělého strachu uvažuje jinak. Jeho se zoufale bezradná tupost nedotýká, ještě se nerozhodl.

Debile, debile, směruje zemdeně veškerý náklad mladistvého rozjitření na Jarina.

Již ho to ale neuspokojuje.

Jarin mi přece nic neudělal, připouští pochybnost.

Proč tedy nedokážu nenávisť obrátit k tomuhle ubožákovi, upírá zraky na řečníka, který papouškuje již tisíckráté řečené, nic neříkající nesmysly.

Neví.

A řečník řeční.

Nikdo ho neposlouchá, nikdo neslyší.

Gestikuluje v naprostém tichu, do kterého se bolestně zabodávají Adolfovy vlastní myšlenky.

Dokonce se mnou sdílí utrpení tohoto ničemného učňáku, přemýšlí dál o nenáviděném Jarinovi.

Proč mi tak vadí?

Že by byl opravdu v něčem lepší? Připouští neopatrně.

Ne, ihned v zoufalé obraně masakruje svoje lepší já. Debil jeden, debil!

Řečníkův zamlžený zrak za silnými brýlemi náhle tvrdne, jako by cosi zaslechl.

V Adolfovi je malá dušička.

Ale vrchní jen zlostně pohledem přejíždí nebožáky, jež mu dáni v plen.

Co zde ještě dělají ti váhaví a neschopní menševici, horuje v duchu. Proč již dávno u soustruhů, frézek, bucharů, vrtaček a lisů nebojují za věc proletariátu?

Když nejdou dobrovolně, radostně, nadšeně, uvědoměle, musím jim nahnat strach. Pak půjdou!

Tak jděte již, hlupci, na dílnu! Neopatrně zakřičel.

Ale nikdo se nezvedá. Chlapi po sobě jen vrhají tázavé pohledy.

Vrchní vnitřním zrakem vidí, jak za revolučního nadšení padají hlavy i některých vlažných soudruhů, natožpak těchhle ...

Strach jim pomůže zhostit se svého dějinného úkolu, utišuje zpocený řečník rozpoutanou vášně obraznosti.

Strach a poslušnost. Příslušnost k mezinárodnímu dělnickému hnutí.

Pro dobro celosvětové revoluce možno použít něco násilí, nastoluje škodolibě oblíbené rčení, zahubit méně pokrokovou část lidstva, jak diktuje nelítostná doktrína.

Pro blaho celku. Pro blaho přeživších blbců.

Proč se, ksakru, nezvedají? Vrhá zas zlostné pohledy na rozpačitě se tvářící mistry odborného výcviku, kteří chlapce do jídelny přivedli.

Nemá cenu zapínat stroje, bude svačina, přitočil se k němu jeden z nich opatrně a jak o něho křísí vrchní zlostným pohledem, zase si ihned sedl.

Nyní oči všech vyjadřují očekávání.

Vyhlásí snad svačinu dříve? Poletují vzduchem vážky naděje.

Ale stalo se něco docela jiného.

Holubice, snad utržená z mávátka, vynořila se odkudsi z neznámého prostoru a opět usedá na parapet.

Vrků, vrků!

Všichni se za ní otáčejí, chytají se nové naděje.

Ale řečník pohotově vytahuje z aktovky další lejstra, další projevy. Nové snad pokyny, poučení.

Holubice se polekala tolika očí prahnoucích po svobodě a udeřila křídly do zavřeného okna.

Učňové vydechli úzkostí.

Tohle vrchnímu vlilo novou chuť trochu je podeptat.

Takové, přesně takové je chci mít, roste úsměv soudruha řečníka do panovačné grimasy.

Náhle zavrzal drápek, jak se zmatená holubice zachytila o plech.

Ne, neulétla, už zase spokojeně sedí.

Učňové a tři učnice, které si snad spletly místo i dobu, vydechli úlevou.

Nyní holubice zvědavě nahlíží dovnitř, slyšet znovu vrkání.

Přiletěla snad na námluvy?

Náhle se bělostná naděje odráží a nenávratně mizí v neznámu.

Všechny oslepuje drtivá tíha nevyhnutelná.

V tu chvíli by provolali slávu třeba i řečníkovi. Cokoliv, jenom aby pohnuli osudem.

Ale osudem nemožno pohnouti.

Za stěnou bušení strojů.

V sekretariátech, politbyrech, v stranickém aparátu zubí se a zbrojí jedovatí funkcionáři.

Hniloba, malost, strach, zlá tupost, nenávisť.

Nehybnost.

Nicota vytahuje ze zářadří plonkovou kartu.
Řečník, chorý nedočkavostí, po ní chňapá.
Musím už nějak konečně ty tvrdé palice přesvědčit! Umiňuje si.
Otevírá desky na jednom místě.
Fotografie šťastných, usměvavých, trochu však vyplašených lidiček. Nad nimi vědoucí úsměv s dýmkou.
Strašlivou úzkost nikde nevidět. Je skryta hluboko v touze po přežití.
Řečník se obrací na učně a chvíli je pozoruje.
Ó, jak bych jim přál, aby si někdy spontánně, společně se šťastnými sovětskými lidmi upřímně zatančili kozáčka.
Aby poznali krásu sovětských komunistů!
Se Sovětským svazem na věčné časy, vybuchuje nečekaně a do očí mu vstupují slzy.
Soudruh Lenin za ním se dojatě kácí a on na jeden nepatrný okamžik chápe, že i věčnost má své meze.
Chlapci polekaně vzhledli.
Ještě alespoň chvíli setrvat v tom bezproblémovém světě dokonalé ideologie, prosí kácejícího se soudruha Lenina řečník.
To trvá pouze chvíli a Lenin zase stojí na svém místě.
Připraven velet armádám, pohnutě konstatuje vrchní řečník a jeho svatozář, ano, jeho svatozář z ulepených mušinců se stává odleskem svatozáře soudruha Lenina.
Jaká čest, jaká blažená chvíle, bliká účastně!
Avšak svatosvatá svatozář tentokráte nezahnízdila na vrchní pleši. Levituje prostorem a na řečnickovu hlavu lípnula pouze brežněvovskou intoxikační hubičku.
Konečně přistává na jednomu z lustrů, kde budí okamžitě zájem much.
Ale on sám, náš řečník, dobrý Lenine, vystoupil z nepřející tělesné schránky vstříc jásajícím davům.
Vstříc té krásné, milované budoucnosti, kdy vše na světě bude plánováno.
Náš řečník snad zdřímnul?
Drobná nehoda, nikdo si toho nevšimá, nikdo ho nepostrádá, tma houstne.
Na stěnách visí nevidomá hesla.
Učňové dál civí kamsi za hranice připitomělé reality jaksi ze setrvačnosti.
Nikdo se bez strany a vlády, bez jejího smrtelného dohledu, ani nepohne.
Vše v zájmu pokroku. Rozbijeme okovy a navlečeme jiné.
Horší.
Kááách, pčík! Zaburácel náhle citlivý rozpuk provinění.
Vrchní mistr sebou polekaně trhnul, vždyť celé stohy šibenic jsou dosud volné!
Ostražitě, opatrně otevírá oči, opouští překrásný svět ideálů.
Neuvědomil si ihned, že chvíli zaspal. Jenom shledává nepatrnou mezeru, nepatrnou trhlinku v kontinuitě času.

A jelikož skutečnost vnímá ve dvou polohách, z nichž každá má svůj běh, vlastně neví, kde se právě nachází, na které straně.

Chvíli mu trvá, než přiznává svůj prohřešek.

Ó, jak to bolí!

To soudruzi ve stávce, u výslechu na mravnostním, politickém, v zemích, kde ještě socialismus nezvítězil, nesmějí ani na chvíli polevit, začíná přičinlivě projevovat lítost.

Rozhořčila a zmohla mne děsivá netečnost soudruhů učňů k utrpení národů úpících pod jhem vykořisťovatelů, srdceryvně vyznává.

Ze zkušenosti ví, že nejen činy, ale i dostatečná, kající sebelítost, může jej v očích soudruhů očistit.

Ale nejhorším soudcem se stává jeho svědomí.

A co revolucionáři, které pronásleduje reakce, málem by mu znovu vhrkly slzy do očí.

Dej, aby moje ostražitost ani na okamžik, ani ve snu nepolevovala, dojatě a provinile umisťuje střílnou modlitbičku kamsi nad životadárné spisy klasiků snících svůj krásný sen v jeho příruční řečnicko-vrchnémistrovské knihovničce, tam nahoru, do svatyně s bustou.

Chvíli naslouchá a když blesk, který by jeho, provinilého, nehodného, skolil, nepřichází, vypouští úlevně strachem spařený vzduch ze svého nitra.

Někteří učňové v tom okamžiku spatřili u jeho úst plameny, což je ujistilo o nadpřirozeně povaze vyžvejknutých hesel.

O to větší strach mají z řečnickovy zlé moci.

Strach prorůstá jejich smysly.

Řečníka se ale v tu chvíli bát nemusejí. Má co dělat s vlastní obhajobou.

Jistě, záškodníci nedostali šanci, ujišťuje nejprve v duchu ostatní řečníky, se kterými je ve spojení přes centrálu komunistické internacionály, a pak se úzkostlivě obrací na samotné ústředí.

Nikdo neví, jak zareaguje.

A tak řečník, sám uvnitř velice rozechvělý, navenek však vystupuje s kamenně tvrdou tváří, aby snad posluchače nesvedl ze správné cesty, kaje se.

Tvrdý jako jeho velcí vzorové, kámen, kaje se.

Pak přijímá trest, který si sám uložil, aby snad ...

Ještě kohosi v milované, uctívané dále úpěnlivě přesvědčuje: Já přece i ve spánku horuji pro věc socialismu!

Pak si opatrně, s bolestí v srdci, omlouvá selhání.

A k sobě samému: Imperialisté nedisponují ostrými žiletkami bdělosti jako soudruzi zvyklí ze stávky, zlehčuje svoji vinu.

Nedokážou využít nečekané příležitosti k sabotáži neprůstřelné světové socialistické soustavy.

Nakonec, jako odpověď na tušenou shovívavost nejvyššího, v sobě vrchní řečník probouzí požadovanou nenávist k buržujům.

Zvítězíme, hurrrá! Detonuje fanaticky.

Žádný blesk, žádný proces, oddechl si, protože tuší velkorysou milost.
Taková drobná epizoda v boji za světový „mír“ se dá přejít mávnutím rukou, když vše napravím s ještě větší horlivostí, doufá a znovu kamsi obrací vděčností zvlhlé oko.
V tu chvíli jakoby do něho udeřilo: Pokouším snad nejvyššího?
Nejsem dost upřímný, hotoví se k dalšímu zpytování.
Odpusť, prosím, veliký, nesmírný, všemocný, odpusť!
Namísto trestu opět cosi jako roztržitá shovívavost.
Nepátrá dál, děkuje: Sláva, soudruhu nejvyšší masový vrahu! Děkuji, jak's mne zocelil, jak's mne svým pochopením vyzdvihl do výše!
Teď tu zase na barikádě stojím bdělý, bdělý!
Vlastní život bych za stranu a vládu dal, za tebe, soudruhu nejvyšší!
S novou, o to větší silou budu pokračovat v nastolování dějinné spravedlnosti, nedaří se mu zastavit proud vděčnosti.
A teď činy, diktuje poslušnost.
Vyhrnuje rukávy a na překvapené učně, kteří doufali, že je již propustí, valí fráze s novou, proviněním zocelenou úporností.
Vědecký komunismus vás spasí, soudruzí, brojí, a téměř jakoby prosil.
Marx-Leninská filozofie!
Na soudruzích Marxovi, Engelsovi a Leninovi postavíme nový svět, nad kterým slunce nezapadne.
Spravedlivý svět šťastných lidí, horuje s fistulí na hranici fanatického šílenství.
Vědecky dějinná spravedlnost!
Nic.
Učňové nejásají.
Řečník znovu nabývá dojmu, že na proměnu zkaženého světa v ráj dělného předpolí gulagů asi nestačí.
Pokud někdo nechce být šťasten dobrovolně, nutno jej k tomu donutit, jakoby jej teple oslovilo shůry..
Volí novou taktiku.
Přátelským tónem oslovuje nebožáky: Co budete s takovým přístupem dělat, soudruzí učňové, až soudruzí ze světové socialistické soustavy, kteří ve jménu míru připravují naprosto spravedlivou válku, zvítězí na celé čáře?
Chcete se snad ocitnout na straně poražených? Ptá se sugestivně zmatených učňů.
Připravují válku? Dopadá na zcela vyčerpané chlapce. Ale vždyť všude prohlašují, že mír brání a ne připravují válku.
Řečník je má v hrsti. Budou vyrábět tanky, děla, stroje a ...jásat.
Jaká krásná budoucnost, mate se jim v hlavě.
Tenhle učňák, kde se mnozí z nich ocitli, protože jim kádrováci zatarasili cestu na střední školy, musí dodělat.
Nic jiného jim už nezbývá.

Ví, že jinak by se propadli až na samé dno. Do hutí, do dolů. Pomalu stravování nenasytnou hydrou zmizeli by beze stopy.

Strana nezná slitování.

Řečníkovi na jeho otázku nikdo neodpovídá.

Jistě nechcete skončit stranou dějinného vývoje, odpovídá si sám.

Abychom my potom stáli o vás, soudruzí! Ladí na bojovnou notu a zesiluje hlas. Pak je, zkoprnělé, nechává jejich vlastním myšlenkám.

Přehrává znovu svoje oblíbené téma. Zase nandává imperialistům, co se do nich vejde, opět vítězí nad kapitalistou. Dál učně bombarduje podivnou řečí ptydepe. Ti se opět uzavírají do sebe, unikají, ale nemají vlastně kam.

Skoro by popleteně chtěli souhlasit. Odstranit to věčné dilema. Mít už konečně pokoj. Vězt se s proudem a nemuset už vůbec o ničem přemýšlet.

Řečník hřímá, hrozí, lichotí, oslavuje.

Líná zvířata učňovských mozků už skoro ani nereagují na hrozby, namířené na nenáviděný západ, na hrozby, které ve skutečnosti patří jim.

Nepřemýšlejí.

Pud sebezáchovy velí tupost. Nezešlet.

Podobni buňkám v nepřátelském prostředí sbaleným do sebe netečně civí do prázdna.

Nevnímají, berou to všechno jako součást onoho pitomého světa, kde se bez vlastního zavinění ocitli.

Tak je tomu učili od kolébky. Poslouchat, bát se, poslouchat, mlčetdržet krok a hubu.

Po nějaké době jim to začne připadat normální, neměnné, neodstranitelné.

Přizpůsobí se.

Život bez nutnosti stále se rozhodovat jim začne vyhovovat.

Zatím civí. Tupě civí doprostředka nicoty.

Taková konstelace řečníkovi nevyhovuje. Stále nemá jejich bezvýhradný souhlas, jásoť.

Vztekle vybuchuje: Soudrůůůůůůůzízííí! A jeho beztvary hlas dominuje jídelně.

Avšak prostor je mrtvý, bez zájmu. Není nad čím vítězit.

Svatozář se odlepuje od lustru a plná mušinců usedá mu zpět na pleš.

Řečníka přemáhá zklamání, touží uniknout. Nalézt alespoň na chvíli spočinutí, útěchu, v blízkosti sobě rovných.

Nabrat v soudružství novou sílu.

Co dělám špatně? Zoufale zvažuje.

Potlačuje rychle nebezpečný pocit viny, tady stejně nelze nic zkazit, a padají víčka, strop mizí v nedohlednu.

Na cestě za svým snem nezapomíná odhalit viníka, aby snad, nedej bože, Lenine, někoho nenapadlo, že by on ...vinu nesou ti liknaví strašpytelští učňové, rozhodně vyjadřuje svoje přesvědčení.

Budme však shovívaví, obrací se do pléna skládajícího se napůl ještě z chlapců a třech dívek a napůl již z přízraků.

Jejich neschopnost rozhodnout se je možná částečně způsobena dočasnou existencí onoho druhého světa, omlouvá sebe i učně.

Ten, předem k zániku odsouzený nespravedlivý svět, se stejně brzy ocitne na smetišti dějin, šťastně přizvukuje tezími klasiků.

A zavládne dějinná spravedlnost! Zahřímá, aby dodal svým slovům váhu.

Potom teprve se mu ulevuje.

Vrchní mistr za břinkotu dechovky slavnostně vstupuje do spanilé budoucnosti.

Všude hlubokomyslná hesla a noví lidé, kteří kolem nich radostně tančí.

Jejich připitomělý úsměv mu připadá nádherný, osvobozující.

Pak i jeho nejtajnější přání dochází naplnění: Zavolal si jej sám nejvyšší.

Dobře jsi pracoval pro společnou věc, laskavě mu pokládá ruku na rameno.

Obstál's v boji s reakcí!

Teď budeš na věky zaznamenán v učebnicích vědeckého komunizmu co obětavý pěšák.

A z pěšáků postavena jest nejsilnější armáda světa, dodává vůdce s knírkem, generalisimus, úsporným gestem svým slovům na důrazu a usmívá se blahosklonně.

Vděk budoucích pokolení tě nemine!

Řečník pocítil nesmírné blaho při pohlazení těch slov. Já, pouhý vrchní mistr, stanu po boku velikánů, nadýmá se cosi uvnitř něho.

Snad prostata.

Udělám všechno, opravdu všechno pro to, aby socialismus zvítězil na celém světě, slibuje komandantovi.

Vůdce se stále tak blahosklonně usmívá a řečník ví, že má ještě jednu lásku.

Někdo mu ji však chce vzít!

Něco se děje a on musí zpět, zpět do toho světa, kde je třeba bojovat za spravedlivou věc.

Jídelnu, odkud po úporném boji s reakcí dospěl až sem, jídelnu ponořenou do temnoty za horizontem snění cosi ohrožuje.

Krásné přemítání narušuje nelad.

Do jeho milovaného světa fantasmagorických frází a hesel, do světa, kde již komunismus zvítězil, proniká škrábání drápků reality, až se vůdčův knír rozvlnil.

Řečník tuší něco nekalého, ale ne, ne, nechce se mu zpět.

Raději by padl na poli pravdy než ta polovičatá skutečnost.

Tady, v zemi kde včera znamená zítra a zítřka není, nachází svoje místo.

Nechce zpět, násilím drží víčka zavřená.

Za nimi trčí obyčejný svět, který zatím nebere ohled na dějinnou spravedlnost (ale všeho do času), dokonce ani na sjezdy ÚV Velké strany, a dokonce ani na sjezdy ÚV ještě větší strany, natož aby se řídil podle vědeckých zákonitostí MDH.

Nepředvídatelný, nepohodlný, a proto nevědecký svět.

Nebezpečný svět.

Nutno jej též zbuldozerovat!

Lítačky jídelny, jeviště řečnickova výstupu, se rozraženy narušitelem bezhlučně rozevřely dokořán a kdosi na protiskluzových gumových podešvích vstupuje dovnitř.

Dvě křídla nesená závěsy s pružinami mávají a mávají sem, tam.

Snad chce zrádce překročit naše pečlivě střežené hranice, mihlo se řečnickovou myslí.

Dát se do služeb imperialistů!

Odsud nesmí proklouznout ani myška! setrvává na správné pozici.

Lítačky před sebou hrnou vzduch, který se dotknul i řečníka.

Ten závan ho definitivně posouvá do nejistoty.

Kontrarevoluce? Ranilo ho, až se zajíkl.

Zasažen šipkou úzkosti napíná síly, mrknul.

Zpod víček pátrá po narušiteli, nikde však záludného kapitalistu nevidí.

Nepolevuje v pozornosti.

Všechny pohyb ale záhy ustává, jídelna navrací se do stavu beztláče.

Pouhý závan větru.

I lítačky, jež zprvu svalnatými pažemi vehementně rozhrnovaly nakumulované dimenze, strnuly.

Někdo vzdychl.

Zaznělo to jako sten lapeného zvířete.

Už nelze zastavit. Mlha nudy zastřela celý svět.

Vše nezadržitelně padá na váhu nicoty.

Jedině vztek trvá.

Vztek, zoufalé volání archetypálního zvířete o milost.

Vztek, nevyslyšená touha slavit harmonii, řád.

Vztek, který vítězí nad nudou, strhává roušku nicotě.

A nicota, ta brilantně temná prostitutka kurví se nepřístojně.

Adolf nespí s otevřenýma očima, jako ostatní, žere ho celý svět. Trápí ho nespravedlnost, jejíž původ nezná.

Jeho vztek představuje zde asi jedinou normální událost a narůstá úměrně řečnickovu mlčení.

Trápí ho, že nemůže něco, o čem neví, že by mohl chtít, ani to o čem ví, že by chtěl.

Že tady sedí, že civí na Jarina s řečником v pozadí.

Vem je voba čert, ulevuje si jadrně.

Přesto ho dál bolestně hlodá červotoč neladu.

Na řečnickovu tupou servilnost nemá. Ještě není dostatečně vyučen, doučen v dovednosti ukájet se ideologií.

Aby ho šíravý vztek nezahubil, musí mu dát tvar.

Nenávist.

Jarin!

Probouzí se v něm opět šíravá touha ho zničit.

Ale proč?

Nemáš nic, co bych neměl já, nejsi ničím, čím bych nemohl být i já, debile, debile, zoufale přísahá na nicotu.

Opravdový původ svojí nespokojenosti nezná.

Přijímá nabídnutou vějičku a jako rozdováděný býček se za ní žene.

Něco ti závidím, Jarinku, tepe poslušně pubertální zloba.

Netušíš co, vid', ubožáčku.

Nenávidím tě, ty floutku, ty blboune, ty ...Jarine, buší příšerky soukromé noci.

Máš-li dlouhý vlas, nechod' mezi nás! Zabouřilo poslušně heslo z obrazovky manipulace.

Adolfa potěšilo, útěchu ovšem zdaleka nepřináší.

V tu chvíli lítačky rázně dokončují zpětný chod.

Soudružka baba svačínářka hlučně upustila přepravku se svačinou na jeden ze stolů: Vlašák, salámy, krabice s penězi, rohlíky.

Svačina! Zlobně vykřikuje.

Alespoň něco. Alespoň něco v téhle době ničeho, probouzejí se klimbající učňové.

Tupě zírají jednou na babu, pak na řečníka. Ten však ještě zdaleka nehodlá skončit, má před sebou celé tažení dělnicko-rolnické husitské revoluce. Soudruha Husa, Žižku, adamity a ostatní soudruhy.

Baba stojí, atmosféra houstne.

Tak svačina, vybuchuje nakonec ta ostřílená proletářka znovu.

Učňové k nelibosti řečníka zvedají zadky.

I jeho má baba v moci, cítí její tah, kolena sama chtěla by dát se na pochod: Internacionála je zítřka lidský rod, mělo by zaznít.

On ale neustoupí!

Nejenom chlebem živ je člověk. Když se kácí les, lítají třísky, blábolí.

Vypadá to, že v rachotu odsouvaných a přisouvaných stoliček na něho všichni dočista zapomněli.

Řeční již jen sobě. Neupřímné fráze zvláště ladí s dutostí mysli.

Ale může si to dovolit. Nikdo přece neposlouchá.

Já, všemocný řečník, hlasatel pokroku, anebo snad rozkroku? S hrůzou naslouchá vlastním slovům která, jako by utržena ze řetězu, drze propadají falešné svobodě.

Trochu se mu to všechno popletlo.

Co kdyby mne zaslechl některý ze soudruhů, ha!

Ha, ha! Zlehčuje, ale má sevřeno.

Aby úplně neztratil autoritu a sebeúctu vstává a jde si též pro svačinu.

Vítězí sám nad sebou, nevnímá nazlobený pohled baby a cosi k ní vlídně promlouvá.

Velkorysost, zde je na místě velkorysost, taktizuje fikaně.

Baba však nasupeně mlčí a probodává ho úkosem, ne nepodobna drtičce nejvyššího.

Cožpak má v příbuzenstvu někoho vysoce postaveného? Šrotuje řečníkův šedý sval.

A možná naopak, nemá co ztratit. Musím si na ni dát pozor!

Aby zažehnal jakoukoliv hrozbu reakce, jež by vykolejila jeho skálopevné přesvědčení, vybavuje si řečník pochvalu vůdce a rázem zapomíná na přítomná ponížení.

Avšak energie jednou vypuštěných slov pracuje proti němu.

Což zapomněl na základní zásadu vnitrostranického boje?

Cokoliv řeknete může být použito proti vám!

Jeden z učňů, a nepřekvapuje nás, že to byl právě Adolf, si všiml jeho zakolísání, slyšel ta nepatřičná slova.

Přece jenom je to člověk, dělá mu dobře řečníkovo selhání. Nemusím ho považovat za pouhou chiméru.

Možná mu rozumím jenom proto, že se mu nalézám blíže než ostatní, napadlo ho.

Ne ne, zahání Adolf takové pomyšlení. Nepočítám se mezi ně. Neznamená přece, že když můj fotr, tak automaticky i já.

Já chci jenom urvat něco pro sebe, nemám s nima přece nic společného! Zoufale kličkuje polapené zvířátko.

Já, biceps namyšlené důležitosti, paroduje řečníkovy výplody v touze trochu se obveselit, zapomenout, zlehčit.

Já, nejvrchnější z vrchních a nejřečníkovatější z řečníků, vytváří variace na žertovná řečníkova sebe oslovení.

Naladěn na nitku přežití mezi vlky stává se vlkem.

Ale zpět k mému problému, umravňuje rozevlátá slova.

Jarin, můj Jarin přece stojí za nenávist, zatíná nakonec sekerku, sekerečku, do futra.

Ano, Jarin.

Nenávist znamená, že ještě nehnípám úplně na dně. Mám odvahu k nenávisti, shledává s uspokojením.

Co kdybych namísto toho vstal a prohlásil, že soudruh Lenin je nenapravitelnej blbec, dopřává si jako neplánovaný bonus lechtivého pokušení.

Že celá ta jejich Velká strana plná malých, blbých lidiček, agresivní megera, mi může bejt ukradená, stupňuje blaho zakázaného sportu.

Vytrénovaná sebekontrola našťestí nezklamala. Mlčí.

Jako všichni mlčí.

Co by se ale stalo, kdybych to řekl nahlas? Nedá ale pokoj představitost. Takový průšvih, rozhoupává Adolf zvony fantazie.

Vidí radostně řihající chlapce a jejich nadšení. Vidí vřavu a řečníka omdlévajícího na tribuně. Vidí rozpadající se busty po celé fabrice.

Vidí dělnasy náhle procitnuvší ze zlého snu jak sklízejí střepy všech těch vědecky svatých a krčí při tom rameny. Někteří i odplivnou.

Jeho vizím dominují chlapci v extázi.

Řičí nadšením a rozbíjejí zařízení jídelny. Svoboda, vše dovoleno!

Hrdina Adolf!

Netuší chudáci, že jsou jen dalšími v pořadí, pohrdlivě trousí ten na adresu odvázaných spolužáků.

A že si tu svoji domnělou svobodu pěkně vypijí.

Vidí ještě, jak vřavu protíná sehraná dvojka. Jak se po něm sápu. Jak se rozhlížejí, koho ještě by mohli sbalit.

Ale já to neudělám, konstatuje na závěr svých odvážných vizí lstivě a samozřejmě.

Stačí mi Jarin.

Toho stejně doba semele, jeho kádrovej původ ho předurčuje k ústrkům, a já si ulevím, nachází Adolf to právě ospravedlnění.

Jarin!

Jarin stojí za mojí blbou náladou. Jarin mě neustále zneklidňuje.

Pronásleduje mě v mých představách.

Jemu jde tak snadno najít lásku. Proč právě já se musím tolik bát, bejt tak vražedně nesmělej a zároveň tolik toužit?

Jarin, kterej mi upírá nárok na zdravěj sex s nějakou kočičkou ze svojí blízkosti.

Jarin, kterej si tamhle spokojeně sedí a nic netuší!

Nenávidím Jarina a zároveň potřebuju Jarina, uvědomuje si s nechutí rozdvojenost.

Ale rozkol zažehnal poměrně lehce.

Jarin bude můj panák!

Jím profackuju se k nějaké solidní existenci, vypouští lehkomyšlně, avšak vědomě, džina z láhve, i když netuší, co se stane. Co chce, aby se stalo.

Jenom otevřel vrátka.

Přesto projevuje takovou míru prozíravosti, která snad ani k jeho věku nepatří.

S tím, v čem tady žijeme, stejně nic neudělám, i kdybych se třeba stavěl na hlavu, míní statečně.

Lépe přizpůsobit se. Přece nevyhynu!

Nelze změnit nevyhnutelné.

Smutně se rozhlíží kolem, smutně a tak, aby to nikdo nezpozoroval. Hlavně ne ti, od kterých hrozí nebezpečí.

Továrna, vrchol blaha dělníka, všude smrad, bordel, otupující kravál působí na jeho smysly.

Na jeho nitro.

Za zdí buší stroje, otřásají samým základem jeho bytosti, otřásají celým světem, který chtějí změnit.

Adolf raději vůbec neuvažuje o tom, jak by svět vypadal, kdyby se jim to skutečně podařilo.

Zabývá se raději realitou.

Past sklapla právě tady, právě teď. A já jsem v tej pasti!

A jakoby nestačilo, že tady musím bručet, že tady musím bejt. Ještě přemejšlim, rozhořčuje se.

I v myšlenkách tady jsem!

A když kravál ustane alespoň o svačině, závodní rozhlas vyřvává ty jejich přiblblý písničky.

Po písničkách pěje chvály na ty jejich sabaty, na který si stavějí paláce.

Hlavou, mezi prsty Adolfovi plyne mazlavá sračička.

Abychom nezapomněli, kdo nás má v moci!

Náš učeň se kroutí nelibě, jakoby stížen padoucníci.

Kuš, chce zahnat příšerky, jež jej otravují.

Nějaký zvíře ve mně trpí, zoufal bych, kdybych neměl Jarina!

Zaplavuje jej téměř vděčnost za něho.

Jé, to je ale ujetý! Pobavil se na svůj účet a poslední zbytek soudnosti pustil k vodě.

A pak, jenom tak letmo si vybaví svoji oběť, Jarinka, aniž by na něho pohlédl.

S uspokojením pociťuje závan té nejčistší nenávisti.

V pořádku, ulevuje si.

Pak zase zavádějí do praxe směrnice, naplňují usnesení, bručí přesto dál generátor kdesi v jeho nitru, ale jemu už to nepřipadá neodklonitelné.

Mám přece Jarina!

Po něm se jejich nesmysly svezou jako po skluzavce a já se pobavím jeho nemožnou neschopností, spekuluje.

Těším se, až bude upadat do ještě větších a větších rozpaků a problémů.

Vždyť je k tomu předurčen!

Tím svým kádrovým původem, nepůvodem.

Pěkně mu to zavařím já, Adolf, jehož kádrovej původ je díky partajnímu tatíkovvi bez poskvrnky.

Pardon, poněkud předbíháme.

Stavějí si paláce, osnujou v nich válku, pěje Adolf na vlnách závodního rozhlasu, ale pěkně potichu, svůj protestsong.

Aby nikdo neslyšel.

Pořádají mecheche, dokonce i dívky z blízkého internátu zapojí do služeb třídního boje, laškuje s vlídnými představami..

Sakra, zabořelo ho. Jenom tohle ne.

Dokud tam nejsem natolik, aby mohl s nimi také bojovat, jenom mne to trýzní!

Všichni, jen ne já! Rozhořčuje se.

Raději se vrací k výčtu „výhod“, ke kterým se hodlá připojit.

To všechno za naše peníze, kapitalisti(ale říkají si socialisti!), přísazuje, jenom aby měl před svým svědomím alibi.

Ale svědomí jako by neexistovalo.

Lepší než kritizovat, dostat se mezi ně, dosáhnout na výhody, odvažuje se tedy o kousek dál. Zprvu to není lehké, přece jen váhá.

Spravedlnost je jen jedna: spravedlnost mého břicha, mého konta, mého pohodlíčka, rozhoduje se nakonec.

A je to.

Kde zůstal jeho neoslyšený mladistvý smysl pro spravedlnost, fair play?

Kdepak, Adolf nalézá nový, užitečnější smysl pro spravedlnost: Netřeba starat se o druhé. Ať se o druhé starají druzí!

V zájmu celku pro sebe, pomalu se utváří do podoby budoucího nadšeného vyznavače prázdnoty.

Do podoby budoucího uvědomělého soudruha.

Stejně všichni podezírají všechny, diktuje dál velkostranická logika, sahají si navzájem na posty.

Adolf dává radostně průchod novému myšlení: Čehokoliv se dá využít k získání výhod v tomhle systému všech proti všem.

A ani to ani nebolí, v tomhle systému bez skurpulí, ulevuje si.

Nevím, proč zrovna já bych měl být výjimkou.

Dopřeju si k tomu přepychu nenávisti, jen jako povyražení, sahá ještě hlouběji.

Dopřávají si ho všichni.

V rámci ideologie, v rámci třídního boje proti třídnímu nepříteli.

Nenávidí a bojí se toho, kdo je mocnější, komu můžou závidět něco lepšího, co oni nemají.

Třeba všechny ty svoje svatý komunistický vlastně ve skutečnosti nenávidí, pobaveně dotahuje.

Vždyť nenávidět je skoro jako milovat. Pouto jakési.

Tak se všichni nenávidí.

Jenom se k nim přidám, nic nekalého, vyvozuje v duchu oné podivné logiky.

Adolf je dítětem své doby.

A hned zase na Jarina: Jarin nosí dlouhý vlasy, blbeček. Třídní nepřítel! Může mi být vlastně vděčněj, že na něj myslím, blbeček, blbeček, blbeček jeden!

Von si může dovolit nosit dlouhý vlasy, protože to má stejně spočítaný. Jeho fotr si ve vosmašedesátým dovolil nevítat osvoboditele.

A holky se můžou uvzdychat za dlouhejma vlasama, hipízák jeden zkurveneje.

Taky bych chtěl, aby se za mnou táhly zástupy ctitelek, neubrání se Adolf závisti.

Hned se ale na sebe zlobí a přidává napůl ironicky, napůl vážně: Taky bych je chtěl umět pomalu, pomaloučku přesvědčit o neodolatelnosti svojí, jejich touhy.

Ale takhle? Ještě jsem neměl holku, žaluje do prázdna nesnášenlivé nenávisti všech proti všem.

K čemu mi vymoženosti socialismu, když strádám, žehrá na třídní boj.

Seru vám na právo na práci, já chci ženskou! Zoufale potlačuje strach, uvolňuje stavidla bezmoci.

Kdyby byly bordely, považoval bych to za největší socialistickou vymoženost!

Bordely, bordely, opakuje dál jako smyslů zbavený.

Ale takhle? Bordel tady sice je, ale postrádám, zavtipkoval v duchu, soudružky kurvy!

Jakápak rovnost, volnost, bratrství, já strádám, trýzní mě touha.

Děte do prdele s vykořisťováním, rád zaplatím!

Za ním stojí armáda uhrovatých, bezmocných chlapců svíjejících se blahem pouze v představách. Chlapců potupně masturbujících pod plakátem Delacroixovy revolucionářky na barikádě. Chlapců stydlivě osahávajících svazačky v tlačenci fronty na pomeranče. A ty přijdou jenom jednou za rok.

Soudruzi, rozčileně se pro sebe táže Adolf, proč nejsou bordely? Proč nejsou kurvy, když vy sami jste kurvy?

Ach, otočme list, povzdechl nešťastně. Centrála automatického odposlechu už mě stejně určitě má.

Možná taky sám jednou vykonám nějakou vopravdickej hrdinskej čin a změním svět, napadá ho odvážně.

Třeba si nechám narůst ty pitomý dlouhý vlasy!

Chci, aby si mě kluci všimli a řekli: Hele, ten Adolf je dobrej. Samostatnej, vodvážnej, nezávislej, kámoš!

Aby mi dívky s rozzářenýma očima dávaly najevo, že vo mě stojí!

Jenomže já musím myslet na svojí budoucnost, kurva práce.

Kvůli mej světlej budoucnosti mě rodiče šoupli sem, do tohohle zasranýho učňáku, kde snad vymřely všechny holky.

Abych zajistil světlou budoucnost dokonce i svým dětem, vylepšil jim kádrovej profil. Aby se, mazánkové, dostali bez problémů na školičky.

K čertu s nima! Sou mi ukradený! Tady de přece vo muj život!

Prej, abych splynul s dělnickou třídou, abych sekal dobrotu a o víc se nestaral, zbytek že zařídí tatík.

Tatík má styky. Budu mu vděčnej.

Strana tatík, matička strana, kurva tatík, kurva strana, tak.

Za chvíli přijdou s přihláškou a já nesmím odmítnout!

Já, já, já bych do toho převrací se v něm zas jeho ještě neopeřené já.

Já, chtěl bych mít nějakou vlastní život. Žít bez těch debilních frází. Nebaví mě šaškovat v rudým šátku, panáčkovat na povel.

Lehni, aport, teď salutuj. Ať žije 1. máj!

Ale můžu se vůbec vopovážit vzdorovat, nechtít?

Jak si asi člověk připadá, ocitne-li se sám, bezprizorní, bez protekce, bez rudý knížky napospas náruživému světu?

Zločinec!

Adolfovo odhodlání zašlo na úbytě. Bylo vlastně jen takovým zoufalým, marným pokusem uniknout z pasti.

Z pasti zvané Československá socialistická republika.

Tak se stává zase tím obyčejným klukem, který trochu stranou od ostatních dává co proto vlašáku se dvěma rohlíky, se sebezapřením upíjí přeslazenou limonádu.

Neujasněný pocit čehosi pokaženého mu však nedá.

A vinu na mém trápení má přece kdo? No Jarin! Navykle hasí požár hříčné hlavy.

Uspokojen po chvíli zvedá zrak, nenápadně obhlíží situaci.

Nic, než mrtvolně bledá nicota.

Až na několik opatrných poznámek o kvalitě vlašského salátu a lepkavosti hnusné limonády nikdo téměř nepromluví.

Učňové podvědomě vědí o přítomnosti automatické centrály odposlechu.

Lépe mlčet než bručet, vystihuje Adolf situaci.

Ostatní učňové asi uvažují podobně.

Nikdo nad vlašákem nebo kusem salámu nic podstatného nerozebírá, nikdo nikoho a nic nekritizuje, o ničem se nezmiňuje.

Prázdné pohledy chlapců ubitých debilními frázemi a hesly agresora řečníka. Ztopořená nuda umrtvuje vše živé.

Kdyby tady alespoň byly nějaký holky, čtou si chlapci navzájem myšlenky.

Čelisti mechanicky přezvykují, žlázy žlázují, žaludek cupuje.

A dál?

Co Jarin? zajímá se Adolf.

Ten nemusí jen ostudně snít, už jsem ho viděl s tolika holkama!

Vůbec nic nechápu, proč ne já, když on? Cožpak mě mají za prašivce?

Holky se prostě můžou utlouct po Jarinech a jim podobnejch, ulevuje si, protisocialistickéjch živlech!

A mám to, odvážně se mu vyjevuje, ale jen schlíple krčí rameny.

Mne, perspektivního samečka se světlou budoucností trestuhodně vynechávají, nechápavě konstatuje.

Cožpak ony o tom nepřemýšlejí? Cožpak vony to taky nechtějí?

V cestě mezi mnou a těma kurvičkama stojí Jarin!

Nic nového.

Možná mi vražedná ideologie přece jen k něčemu bude, usazuje se záludné semínko zrady.

Civí na Jarina, až ho bolí oči.

Votoč se, blbečku, votoč! Pere to do něj.

Jarin se pod tíhou upřeného pohledu neklidně vrtí. Fyzicky cítí, jak ho někdo očima ohmatává, probodává, napichuje na rožeň.

Na chvíli, jen tak letmo, se otáčí, mrkne přes rameno.

Adolf se zachvěl bázní, funguje to!

A teprve tehdy plně pocítil ono černé, stravující blaho, které z nenávisti plyne.

Splnil něco, co po něm žádá doba, nenávidí záškodníka.

Velká strana zařídí zbytek.

Velká strana vymezuje hranice dobra a zla.

S nepřitelem pokroku přece nezacházíme v rukavičkách.

Ideologie, vše povoleno, notují si s Adolfem zástupy prospěchářů ženoucích se za výhodami, zástupy spolupracujících.

Zástupy bojácnych, kteří budou raději mávat, než aby došli úhony.

Nazvěme to vznešeně třídním bojem, bojem o koryto.
Adolf nad téměř dojedným vlašákem dojtě přikyvuje.
Najednou sebou nechtěně cuknul, až se polekal.
Napadlo ho totiž: Co kdyby moje úvahy někdo četl? Jakýsi zdokonalený odposlech myšlenek?
Ne, nic takového snad ještě naštěstí nemají, soudruzi.
Oddechl si.
Vzápětí zahořel nový nelad.
A co vysněné spárování? Došla mu pravá příčina neklidu.
Dočkej času, ať zatím tvoje hvězda stoupá výš a výš. Strana přece podporuje vnitrostranické vztahy.
Sjezdy, různá mládežnická setkání, komunistická spartakiáda, schůzičky v útulných budoárech, a ty, jako hrdinný funkcionář ...
Ze spojení dvou ideálních nadlidí: soudruha a soudružky, vzejde nová naděje pro spásu lidstva.
Socialistický, dokonalý nadčlověk, komunista, robot.
Hurá, raduje se potutelně Adolf.
Ale nejprve musíš dokázat, že jsi toho hoden! Našeptává mu baryton zpěváků připitomělých budovatelských písní.
Ano, víc již nemusíš říkat, naslouchá Adolf dychtivě hlasu revoluce a téměř zapomněl, že bude muset ještě nějakou dobu čekat před plakátem revolucionářky.
Hlavu vzhůru, Adolfe! Jakoby zaslechl.
Ó, jak vysoko, převysoko, nenávisti krvavý prapor plane.
Těš se, Jarine!
Adolf už se nalézá v moci temnoty. Jeho lepší já uviselo, okusil černého opojení zla.
Fikaná manipulace nese plody. Adolf pevně stojí na straně „pokroku“.
Anebo snad, rozkroku?

kap. 2.

Proč se na mě pořád tak dívá, dohaduje se Jarin, kterého palba pohledů probrala z letargie.
Pokouší se o hypnózu?
Adolf, ten divnej kluk. Chce mě pohledem provrtat, zařadit si nebozízku?
Nevím, co si o něm myslet. Práskač, anebo jenom trouba?
Jeho tatík hákuje na nepatrném postu kdesi v aparátu.
Všichni se k němu chovají jinak, ostražitě. Stačilo by se přece doma zmínit a ...člověk se stane nepřítelem dělnické třídy ani neví jak.
Nebo je přihrátej?
Kdybych tak mohl zmizet. Z týchle schůze, z tohohle učňáku, z tohohle světa, marně doufá.

Vyvržen z břicha velryby na minovém poli, nevím kudy kam, převádí strofu marnosti na obvyklý úlet.

Zatracenej život.

Kolem vostnatej drát, stráže pohrávající si s kalašnikovama, šedivá bezmoc.

Jarin zatřepal hlavou v nesouhlasu sám se sebou.

Kterási zapomenutá část jeho já se bouří: Přece musí existovat něco jinýho, nějaká naděje na probuzení, jinak by celej ten krám postrádal smysl, zoufale generuje naději.

Sám Jarin k tomu odbojně dodává: A budu hledat jak ven z toho zlýho snu! Za každou cenu musím někam pryč, ven z továrny, ujasňuje si.

Už jim neskočím na žádnou manipulaci, loví odkudsi naději na přežití.

Ale sakra, nejde mi o to, abych přežil jako tělo, chci přežít duchovně! Završuje sebevědomě hezkou pointou.

Činorodost ovšem, jako obvykle, střídá malomyslnost.

V jednom vězení druhý. Fabrika obehnaná zdí. Ve fabrice jídelna, řečník, schůze. A já, vězeň svýho já!

Ruská bábuška napajcovaná jedovatejma barvama.

Útěk odnikud nikam.

Díl s mým jménem nikam nezapadá.

Jenomže takhle mne nedostanete, vzpouzí se, pro mne je tohle dobrá zpráva!

Nestačí, že všude nacpou mikrofony, konfidenty, policajty. Ještě mi nadělí Adolfa!

Mám tedy fakticky svýho anděla strážnýho? Opatrně ohledává prostor posetý jakousi soustavou sítí, které se místy vzájemně překrývají.

Vlastně by se mi ulevilo, kdybych o něm věděl, napadá ho.

Jak ale poznám, že je na mě vopravdu nasazenej a nejedná se jenom vo trapnýho blba, váhá.

Bude se nějak víc zajímat vo to co dělám, s kým se stýkám, co čtu?

Tohle dokáže člověka dost znervóznět, zjišťuje.

A náhle změna. Sedícími chlapani probíhají zvláštní záchvěvy.

Zasahují i Jarina.

Zpozorněl: Kluci mají nějakou srandu, všímá si, něco si šuškejí.

Sleduje pobavené obličej a přidušená uchechtnutí, hledá příčinu.

Konečně zamířil pohledem tam, kam všichni.

Ano, Lenin stojí nakřivo jen spadnout, seznává s uspokojením a ihned se přidává ke spiknutí zakázané veselosti.

Smát se soudruhu Leninovi otevřeně, nahlas, za to bys mohl jít, hochu, do lochu, připomíná vštípená ostražitost.

Kéž by ten zloduch sletěl a roztříštil se na tisíc kusů, abych se na něj nemusel dívat, zatoužil.

To bych se pak vopravdu neudržel, maluje si tu krásnou chvíli.

Jenomže nedá mu to a představuje si i následky.

Panáky na poli kosí kulomet. Ratatatata! Panáci němě padají, z jednoho vytéká nepatrný pramínek krve.

Rudá armáda vždy vítězí!

Až na to, že tentokráte nad civilisty. Nad kdysi svobodnou zemí ...

Mlč! Prikazuje hlasu uvnitř. Co kdyby tě někdo slyšel.

Nikdy nekončící předposranost, sebecenzura.

Tak ať mě někdo slyší! Alespoň už nebudu muset dělat, jako že se nic neděje, že jsem tady vlastně dobrovolně!

K čertu s neustálým napětím, strachem, že na mě někdo podá hlášení, přehnaná úzkost a obava ze všeho, z každého, ze sebe.

Už takhle nemůžu!

Raději ať mě semelou, než věčná úzkost, nedostatečnost, shledává střípky vzdoru.

Se soudruhem Leninem by se možná skácel i vrchní, dovoluje si doufat.

Už by mě nikdo nekontroloval, jestli mám vlasy v síťce, jestli mi příliš nepřerostly, a nenadával mi do zvrhlých imperialistických vzorů, pokouší naději.

Ale přišel by jinej.

Takovejch debilů imbecilů musí mít v zásobě, pouští nakonec naději k vodě.

I ostatní učňové doufají.

Smějí se nenápadně, neurčitě, chichotají, vlastně se ani nesmějí. Spíše smích ostražitě dusí.

Každý otevřenější pokus o zasmání by byl považován za hrdinský čin.

Radostné napětí sílí, všichni postrkují bustu očima hotovi už, už propuknout v osvobozující řehot.

Řečník zpozoroval změnu v chování chlapců. Přísně se rozhlíží a měří všechny zdrcujícím pohledem.

Ale ani to nepomáhá, atmosféra čehosi podobného výsměchu, ano, to on dobře cítí, přetrvává.

Co se děje, hrozivě bobtná v jeho myslí. Vzpouora?

Bude snad nutno povolát závodní stráž, lidové milice, policii, armádu? Celý svaz spřátelených armád?

Někdo by to mohl považovat za neschopnost zvládnout situaci, kontruje předposranost.

Určitě je mnoho takových, kteří se třesou na moji pozici!

To tak, nedám jim šanci.

Chystá se hrozivě zařvat, aby zjednal pořádek.

Na krku mu vyrůstají obludné žíly, huba se proměňuje ve chřtán jakéhosi prehistorického predátora, v ruce svírá srp a kladivo.

Už, už ji otevírá jak se chystá se zařvat, ale žádný povel mu momentálně nepřichází na mysl.

Poslední soustředění před bitvou a ...konečně si všimnul, proč si učňové šeptají. Hrůzou mu rysy tvrdnou v podivný úšklebek.

Ach, soudruhu Lenine! Zaúpěl přidušeně a splasknul, jak na něho dopadla tíha ponížení.

Jarin opravit soudruha Lenina! vyštěkl duchapřítomně.

Ach jo, proč pořád já, zvedá se Jarin neochotně.

Nechceš? Zaduněla hrozivě řečnickova dalekonosná děla.

Dyť už du, bručí Jarin a pomalu se blíží.

Aby mi tak ten blb spadnul, myslí si cestou, to my mne asi popravili.

Přichází ještě včas, opatrně posunuje bustu na místo.

Zklamáný povzdech, zdařilo se, a Jarin si za ukřivděného mumlání chlapců znovu sedá.

Skoro ti hapal, praví mu lstivě vedle sedící učeň.

Hmmm, odseknul Jarin nazlobeně.

Přitom cítí, že je mu trochu špatně.

I ten pitomej vlašák už mi znechutili, smýšlí neradostně hledíc na mastný papír od svačiny.

Pak pocítil, jak ho v zátylku něco svědí a nenápadně hodil očkem přes rameno.

Zachytil vítězoslavný Adolfův pohled.

Pokouší se snad vopravdu vo hypnózu? Uhaduje znechuceně.

V tom je jejich taktika. Nenechají člověka odpočinout, neustále ho drží na špagátku.

Se Sovětským svazem na věčné časy, ať žije Sparta! Zaburácel najednou vrchní řečník od svojí svačiny, až se všichni lekli.

Poctivou prací zvítězíme nad úmysly imperialistů, cha, cha, cha, zakroutíme jim krkem, hýří stejně euforicky vtípem.

Co mu je? Naklání se k Jarinovi soused.

Ten krčí rameny.

Vrchní se chvíli dusí splašky slin vyvolaných představou revolučního násilí a pak věrně pokračuje: Dělnická třída, soudruzi, Velká strana, předvoj pracujícího lidu!

Hele, to sme my, ten pracující lid, né, šťouchá do Jarina znovu soused.

Jarin nereaguje. Nenechá se přece vyprovokovat.

Soused se s úšklebkem stahuje.

Nicota vyplňuje vědomí, chlapci naučeně vypínají pozornost, ti, kteří již dojedli, poddávají se snění.

Některí usilovně studují skvrny na zdi, věnují usoužené pohledy mouchám tančícím kolem žárovek.

Jiní zaměřují poloprázdné zraky na tovární dvůr.

Haldy materiálu bez ladu a skladu, špína.

Jarin cítí, kterak mlha proniká úplně až někam doprostředka jeho bytosti.

Ani tu svačinu v klidu, bez frází nám ten zkurvy syn nedopřál, dostanu z jeho keců asi vředy!

Že prej ať klidně svačíme, on že nám bude při tom šeptat do ouška ty svoje moudra.

Přepadá ho navyklé zoufalství, šedivá mlha.

Aby jí úplně nepodlehl, zoufale zírá ven a snaží se vykouzlit na dvoře něco jiného než jen bordel.

Chvilími má pocit, jako by hromada rezavého železa, hniјících historických odlitků, nabývala univerzálně lidských rysů.

Co však za nimi hledat?

Zkouší dát tvarům větší svobodu a ony nejprve rostou do výše a pak se počínají posouvat směrem ven z dvora.

Počkat, brzdí pohyb masy rzi Jarin, kampak?

Masa chvíli váhá a pak pokračuje. Roste, nabývá, poráží zeď továrny, demoluje kovová vrata a závoru. Stráže jen zděšeně prchají.

Neustále jí přibývá, už dosáhla náměstí.

Kolem ulic stojí čumilové a nevědí, co si myslet. Někteří tleskají, jiní čumí.

Ach, hrnečku vař, libuje si pobaveně Jarin. Líbí se mu, jak železná hmota demoluje stojany hesel a hesla sama láduje do huby, žvýká a vyplivuje..

Jenže Golem kácí i dopravní značky, stromy, ničí domy a obchody, spoušť. A vůbec není jisté, zdali nežere také lidi.

Počkat, znovu se Jarin snaží masu zastavit. Ta již tentokrát ale nereaguje.

Tak už si nejsem jist, zdali se jedná o osvobození, anebo pouhou destrukci, zmateně zvažuje Jarin.

Nedá se to zastavit?

Náhle stříh a železná hmota je zpátky na dvoře.

Haldy vyhlížejí stejně mírumilovně shnilé a zbytečně jako před tím.

Uff, ulehčeně vydechuje Jarin.

Tohle mohl být konec světa!

Po chvíli nedůvěry mu začíná být ta scenérie zmaru zarostlá kopřivami a bezovými keříky milá.

Už se nemění, nehrozí, už se nedá na pochod, v důvěře ve státnost hmoty konstatuje Jarin.

Jednalo se pouze o sen! A sen není realita!

Sen je sen a realita je realita. Pitomá realita! Vybuchuje v duchu.

Představuje si nyní, jak mezi haldami tančí víly.

Cokoliv, jen aby nemusel věnovat pozornost slovům řečníka.

Jakési nihil, jakási marnost naplňuje jeho mysl. Odpoutává jej od současnosti, minulosti, trapné neradostně svaté budoucnosti.

Jak se, napůl tumpachový, dívá na tovární dvůr, všímá si přece něčeho pozitivního.

Hle, příroda zahaluje i ty nejsprostší výtvořy člověka ladnou, oku lahodící zelení, přináší mlýnek vědomí.

Nakonec nalézá utěšení v její schopnosti prominout i nelad a ošklivost a vše zahalit milostným, trochu navlhlým, humusem vonícím klínem.

Takhle jednou přikryje celé to slavné člověčenství i s jeho výmysly, napadá jej škodolibě.

Přehrává si masochisticky všechny katastrofické scénáře, které kdy viděl ve filmech, o kterých kdy četl.

A pomine-li lidé, pomine i ideologie, setrvává v příjemném přemítání. Svět bude moci být sám sebou!

Vše úlevně vydechne!

Když byl v nejlepším, vrchní řečník ho vyrušil, jak zase spustil z plných plic.

Společným úsilím uskutečníme závěry sjezdu a splníme pětiletku, soudruzi, zaburácel zoufale a od úst mu lítají drobky nedojedené svačiny.

Nikdo už sebou polekaně netrhnul, všichni byli do kulata zbiti nudou.

Nikoho z učňů, dokonce ani ty nejpodlézavější, už jeho nadšení nenakazilo.

Všichni mysleli jen na to, až je z tenat ideologie propustí, až budou moci jít domů.

Nezájem působil na řečníka zajímavým způsobem. Zdálo se, že obrátil čočky jeho silných brýlí opačně a on se počal pohledu posluchačů ztrácet.

Stala se z něj malinká mytická figurka a hop, vyskočil na pulpit.

Naskakuje tam nadšením, natřásá se a neustále cosi brebentí.

Odkud se berou ty imbecilní hesla, slogany, fráze? Uvažuje Jarin, aniž by ho proměna nějak překvapila.

I ostatní chlupci ji považují za celkem přirozenou.

Přece je všechny nemá ze sebe, nedá Jarinovi. A nemůže si jen tak vymýšlet, musí se držet bible klasiků.

Že by je produkoval sádrový soudruh Lenin? polechtala Jarina jen tak, sama od sebe groteska.

Sadistický úchyl Lenin, tvůrce debilních hesel! Radostně přizvukuje.

Že by mne v noci strašil on, oživlý, nabalzamovaný soudruh Lenin, už, už vybuchuje v něm hysterický smích.

Včas si ale uvědomuje, že ven ho pustit nesmí, to by mohlo znamenat vyhazov do ještě nižších sfér.

Do inferna surovinové základny.

Poulí tedy oči a potlačuje ze všech sil hysterickou veselost.

Do vězení ani do dolů se mi přece nechce, připomíná si, aby nějak zkontroloval zoufalou veselost.

Přesto na okamžik pociťuje závan svobody.

Soudruh Lenin je strašidlo! Chimérický, neskutečný pták Noh. Uááá, uááá!

Ale dost, nebo to nevydržím a něco kecnu, napomíná ho opět ostražitý pud sebezáchovy.

Zatraceně, špičkuje Jarin obraceje se ke komusi v sobě, kdybychom dokázali nazývat věci pravými jmény, možná bychom tady nemuseli takhle dřepět, sakra.

Busta se na něho přiblížle mračí. Jarin má co dělat, aby na ni nevyplázl jazyk.

Tuší sice ta děla, tanky, kulometry za ní, ale stejně mu připadá směšná.

Obludně směšná.

Tuší sice atomovou bombu, o kterou se Lenin světácky opírá, nukleární hlavice na obranu, nejlepší obrana útok, socialismu, ale nebojí se.

Nepatrnou kapku ve věčnosti strachu se nebojí. Jaké osvobození!
Co by tomu asi řekla „soudružka“ učitelka, která když nám o něm, o soudruhu Leninovi, ve škole vyprávěla, potila krokodýlí slzy, napadá jej.
Půlka třídy též tenkrát zblble dojatě vzlykala, vzpomíná.
Druhá půlka, většinou kluci, se pochechtávala a dostala pak poznámku tohoto znění: Nevhodně se tvářil při výkladu skutků svatého soudruha Lenina.
Že bych konečně začal normálně žít, napadá jej kacířsky, vykašlal se na ně a hodil za hlavu ty jejich krvelačný hrozby?
Voni přece nemůžou všechny zavřít, zmlátit, zmasakrovat, vykastrovat. Kdo by pak na ně makal? Koho by převychovali?
Kdo by plodil obětiny vojáků?
Kdo by sloužil v tej jejich pitomej útočnej armádě?
Tfuj tajbl, symbolicky, nenápadně, plivl pod lavici.
Co mi můžou udělat?
Když mě zabijou, vlastně na tom vydělám. Tohle pomalý umírání zaživa jim chutí daleko víc.
Domovníci, vrátní, uklízečky, svačinářky. Placení informátoři, udavači pro potěchu.
Ti všichni mají nade mnou moc!
Pohlédl na řečníka, který opět nabyl původní velikosti.
Nevěřím mu, nevěřím jim ani slovo!
Nic jiného, jen nás chtějí dostat, zmanipulovat, zmocnit se našeho těla i duše!
Ještě mne nedostali, upokojuje se.
Ještě zbývá alespoň jiskřička soudnosti, na kterou nemůžou, mrazí ho sladkobolně.
Dost, už o tom nechci přemýšlet, umiňuje si a raději civí dál z okna.
Ovšem jak se trochu uvolnil, zase cítí něčí elektřinou nabitý pohled. Opatrně se tedy ohlíží a naráží opět na Adolfovy nastražené oči.
Uáá, další stres, nešťastně běduje, ale pohled neodvrátil.
Adolf se stáhl kamsi do neurčita.
Ale stejně s ním není něco v pořádku. Mám z něj hrozně divnej pocit.
Do toho přerušovaně rezonuje nepříjemný hlas vrchního: Vševědoucí, všemocná strana!
Velká strana velkých lidí vás živí, chrání před vámi samými, hrabe kopýtkem pokušitel. Upište se jí!
Velká strana malých, opravuje jej v duchu Jarin. Strana bachařů, špiclů, Estébáků, prospěchářů a debilních funkcionářů. Strana zoufalých spolupracujících. Strana nebohých, ubohých, oklamanych lidiček.
Nikdy!
A stejně, kvůli mým kádrovýmu profilu by mě ani nevzali.
Pchá, jako kdybych chtěl! Jako kdybych vůbec někdy po něčem takovém zatoužil, připadá si skoro jako opozice.
Velká strana, znovu se ozývá řečník do všeobecného nezájmu.

Většina chlapců prostě odplula. A ti, kteří zůstali, přemýšlí, jak by unikli.
Kdo nás ochrání před Velkou stranou? Svrbí Jarina na jazyku. Nějak ho zastavit,
zastavit ten proud prázdných frází.
Pak si uvědomuje, že všude je cítit nějaký nesnesitelný nasládlý zápach.
Nelze se mu vyhnout.
Jak to, že až teď, překvapeně diví se. Vždyť tohle nemohlo jen tak, samo od
sebe najednou začít.
Smrdí to v kancelářích partaje, na chodbách škol, v továrnách a co je nejhorší, i
u některých rodin doma.
Nikdo nezakřičí: Pohrběte již konečně mrtvého císaře!
Po zuby ozbrojený, dobře strážžený mrtvý císař vtírá se do spaní, do bdění, brání
žít.
Už to nesnesu, je mi mizerně, vytrysklo z hlubin nitra.
Ach, zvracet, zvracet, zvracet!
Něco udělat, ukázat, že v tom s nima fakticky nejedu!
Ta mrtvola se mi hnusí!
Nasládlej smrad, podle kterýho poznáš tajný s jejich neupřímnýma,
zaskočenýma, útočnýma očima.
Póza s voblíkáním, dlouhejma vlasama, bufet'áctvím, k ničemu není. Chci něco
udělat, anebo alespoň vodsud vypadnout!
Bojíš se smrti? Zaznělo náhle záludně přímo uprostřed jeho bytosti.
Ozvalo se skřípění, trhání a rachot.
Propadlo se náhle dno zašantročeného kufru strachů?
Ne, přejíždí kosa Jarinovi přímo nad hlavou, to jenom spustili na dílně stroje!
Jeho srdce rozechvěle mlčí.
A právě v tu chvíli se i řečník odmlčel, jakoby četl jeho myšlenky. Jarin ztuhnul.
Bojím, přitakal rychle v duchu.
Už, už cítí dopadající buchar.
Už, už sjíždí kutat uran na sovětské útočné rakety do dolů.
Kurva, už ho mají!
Bojácně rozhlíží, zdali už jdou, aby byl připraven.
Aby ho nedostali nepřipraveného, aby se třeba nerozbrečel, neroztrásl strachem,
nezačal odprošovat ...
Vlastně je to jedno, cynicky uzavírá.
I ostatní učňové zpozorněli a rozhlížejí se rozpačitě.
Konec proslovu, anebo moloch našel oběť?
Jarín spolu s ostatními trne.
Jenom aby se nepodíval právě na mě, nepřilákal pozornost katů, bojí se každý
chlapec.
Co kdyby mi v tu chvíli přikázali sundat síťku a obnažit hlavu? Vlasy by mě
jistě zradily, zoufá Jarín.
Vrchní odkládá brýle, otírá pot.
Už, už to vypadá, že řekne něco lidského.

Překvapené očekávání trne vzhůru k srdci, chlapci ani nedutají. Člověk, ne bestie, už, už by se rozeběhlo tichou poštou.

Řečník si tu náhlou pozornost vysvětluje po svém. Soudruzi, vypadlo z něho unaveně, musíme být bdělí!

Naivními učni projela vlna zklamání, zhroutil se jim svět.

Po kolikáté již?

Opravdu není úniku!

Momentálně by udělali cokoliv, jen aby měli alespoň na chvíli pokoj.

Ze zoufalství začínají snít o svém soustruhu, vrtačce či frézce, o nějaké smysluplné činnosti. Cokoliv, jen aby nemuseli dřepět na téhle zpropadeně pitomé schůzi.

Stejně tak Jarin.

Nakonec, výroba má alespoň nějaký smysl, doufá úpěnlivě.

Třeba ten můj tank ani nevystřelí!

Avšak není mu dáno.

Chtěl bys zemřít? Zraňuje jeho úvahy další nepřístojná otázka.

Nic, rozechvělé ticho, mlčení.

Bojím se žít, pípla po chvíli nesmělá úzkost.

A pak spoušť: Bojím se všeho, jsem nijaký! Někam zmizet, zamknout dveře na sto západů, nebýt!

Před sebou neutečeš, výsměšně odsekl soudruh Lenin s napřaženým ukazovákem.

Raději pojď s námi, my ti dáme cíl: Zárnou budoucnost lidstva, plamenně plká a ukazovákem probodává beránky nebes.

Jarina to bolí.

My se o tebe postaráme, i pohřeb vystrojíme, nadějně deklamuje busta.

Jarin jen tak, tak zadržel ruku, která sama od sebe uchopila láhev od limonády.

Soudruh Lenin zmlkl.

Ještě chvíli zkoumavě hledí na mlčící bustu.

To přece není možné, padat na prdel před touhle zkamenělinou, naplňuje ho rozhořčení. Kam mne to dostali?

Strana moja rodnaja, klapou na to řečníkova ústa a vrchní náhle neví, jak dál.

Ruština není jeho silnou stránkou, ztratil nit.

Zpotil se. Co jsem to jenom, co jsem to vlastně těm chlapcům chtěl říct?

Daragije tovarišči! Mele pant aparátčik pohotově. Pociťuje při tom neskutečné blaho.

Ach, vy jste na příjmu, drahý Iljiči?

Radovat se, ano, radovat se, natřásá se důležitě. Taková čest!

Kterýsi z chlapců zívá.

Ostříž sjíždí bleskem a narušitel se kácí. Řečník si mne spokojeně ruce.

Tak vy jste na příjmu, Iljiči?!

Avšak nikdo nesdílí jeho nadšení.

Chlapci navěšeni na ručičkách hodin chtějí přemoci čas.

Ručičky si však postavily hlavu.
Čas, nerozbornou matematickou veličinu, nelze přemoci.
Ale už to přišlo, sirény.
Někoho snad vezou v poutech? Konec směny?
Revoluce? Jenom to ne!
Jarin jakoby se probudil ze zlého snu. Zase ta zrádná naděje.
Jenom se nepoddát zoufalství, umiňuje si odvážně.
Svoboda žít, svoboda zabít se.
Svoboda myslet si co chci. Svoboda zůstat, svoboda odejít!
Musím chtít něco nejzazšího, usilovat do nemožnosti, abych vůbec mohl dýchat, abych vykřesal alespoň jiskřičku sebeúcty, krouťí zas v Jarinově nitru bolest.
Ignoruje houkání, hledí kamsi ne do světlých zítřků, ale do odraných hlubin naděje.
Ba ne, mýlíš se! Mračí se soudruh tajně naslouchající v rohu pod omítkou.
Svoboda neexistuje. Je to buržoazní výmysl, šeptá Jarinovi vědoucně.
Nenech se nachytat na kapitalistickou propagandu!
Sakra, ulevuje si Jarin polohlasně.
Fraška, celý svět je pouťová fraška pro pobavení soudruhů kolotočářů.
A kolotočáři horlivě přikyvuji a mizí do skvrn na stropě.
Tančí.
Popíjejí rum i krasnoarmějskou vodku, všechno jedno.
Tíže mne svírá, běduje Jarin.
Jak, jak ksakru, jak se jim to podařilo?
Kolem se kácejí stoličky, chlapci osvobozeni sirénou prchají do sladkou hnilobou z ponožek, modráků, navoněných šaten a ven, ven za zeď.
Za zeď do iluze světa beze zdí.
Nemám nic, nejsem ničím, zabíjí Jarin naději a přebírá štafetu od dělníka u pece, od slepého svářeče, od nudou otýlé ženské v kantýně, od úředníka ingousta z kanclu, od strachem podělaného intelektuála.
Míru zdar!
Chlapci do něho žertovně narážejí. Hele, vole, von usnul vsedě, vtipkují.
Třídnímu boji zdar, válce soustav zdar, zvítězíme!
Jarin sedí jako zařezaný. Tělo depkou ztuhlo. Už skoro minuta po siréně a on stále nemůže zvednout zadek.
Tedy do šrotu, myslí si rezignovaně, takhle mladej do starýho železa. A tolik jsem si od svého života sliboval!
Snad při troše úsilí vydám alespoň na jeden šroubeček? Zachraňuje ho ironie.
Konečně pohnul. Zvedá ztuhlé tělo a začíná vnímat svět kolem.
Ach jó, povzdechl a s hrůzou zjišťuje, že už zůstává v jídelně s řečníkem téměř sám.
Rychle mizí do šatny shodit modráky, nechat za sebou pach svinstva, solviny a ven.

Spěchá, aby dohonil ostatní.

Chlapci jako obvykle, když je Moloch propustí, míří rychle do blízké hospody zapomenout.

Strážnou bránu prochází Jarin bez potíží. Ozbrojená stráž jen nevraživě přežvykuje jeho závodní legitimaci a blahosklonně jej propouští. Je po směně.

Avšak Jarin si přece oddechl, člověk nikdy neví.

V hospodě už sedí i ostatní dělníci a mlčí.

Schovávají se za svým pivem, aby neviděli jeden druhému do očí.

Chmuří a mlčí.

Radost ze života jim sebraly závazky na podporu mírových iniciativ militantního spolku přátel nejuvěrnější.

Schovávají se za púllitrem dějinné spravedlnosti spolu se špiclem, aparátčíkem, imbecilním prokádrovaným generálem. Myslí si, co si mají myslet ...tedy nic.

Sedí a pomalu se opíjejí, aby zapomněli na blbě vyhlídky.

Když dovnitř vtrhne tlupa nezletilců, dělníci jenom nevrle zvednou usoužené zraky.

V rohu se veselí tlupa cikánů, Rómů, jak se jim správně říká.

Těm nezáleží na nějaké té koruně, vždyť bylo svatého Berouse!

Co na tom, že zítra nebudou mít na chleba. Je třeba užít si!

Chlapci usednou a pingl ihned přináší pivo. Nikdo se jich neptá, zdali jim už bylo osmnáct.

Nebylo.

Rozkoukávají se a pijí pivo. Alkohol stoupá do hlavy, rozpouští nepříjemné vzpomínky.

Sbohem oficialito!

Mají zvláštní pocit, že tím zakázaným pivem dělají něco proti režimu.

Přichází Jarin, se všemi se zdraví.

Co ti bylo, vole, zní kolektivní otázka.

Jarin za všeobecného očekávání usedá, objednává si pivo a chvíli mlčí.

Přemýšlí, co odpovědět. Nechce se mu vystavit svoje strachy, odkrýt nitro. Bojí se výsměchu, nepochopení, zanesení jeho soukromých pocitů do policejních análů.

Nějak sem usnul, praví nakonec.

Jó, radují se chlapci. To's nebyl sám, kdo má pořád poslouchat ty kecy!

Měli by vážit slova, ale stržení rozjařením plácají, co je napadne.

Alespoň na chvíli zapomenout na věčný strachy, na věčnou ostražitost!

Neberou ohled ani na podivně konfekčně oblečeného, jiným cípem sebe než dělníci zachmuřeného pána v rohu, a přiřukávají púllitry.

Ke strojům! Halasně pokřikují, dneska se vožereme!

Posléze i oni upadají do všeobecného mlčení. Jen šepot o tajemných dívčích mravech malinko čeří šedivou hladinu.

Zaobírají se nevinným chlapeckým pošťuchováním, probírají události na dílně.

Muž s nečistým pohledem a typickým odérem by si chtěl přisednout, jenomže všechna místa v blízkosti chlapců již obsadili další zachmuření dělníci.

Chlapci se snaží Estébáka nevšímat, brát ho jako součást folklóru, a dál zvedají püllitry.

Veselí však vázne.

Špicl nakonec odchází, ale nikdo již nějak nemá chuť rozproudit zábavu, stín marnosti ulpívá na všem.

Opravdu nezbyvá nic jiného, než se ožrat.

Jarin váhá, zdali má chlapcům povědět o Leninovi, ale ostražitost vítězí. Co kdyby tam byl ještě jeden?

Nesmíš si být nikdy nikým jist, velí základní teze o přežití.

Pivo teče, chlapci se stále víc a víc začínají podobat zachmuřeným dělníkům.

Tíže, zavalila je jakási abstraktní, nehybná tíže.

Jen stůl cikánů přetéká smíchem a dobrou zábavou.

Nezbývá než závidět.

Zavíračka! Vykřikuje v deset pingl. Platíme!

Nato začíná obracet volné židle nahoru na stoly a hosté pomalu odcházejí.

Jarin ještě navštěvuje páchnoucí a pomočený záchod, kde ulevuje napětí svého měchýře.

Když se vrací, potkává v uličce mezi stoly starého cikána.

Zastavují tváří v tvář a chvíli na sebe beze slova hledí. Náhle prodchnuti silnou sympatií vřele jeden druhého objímají.

Svalnatý chlap Jarina tiskne tak silně, že ten nemůže popadnout dechu.

Na závěr ho poplácává a s přátelským smíchem propouští.

Jarin, opilý tím nečekaným přátelstvím a pivem, se vypoťácel ven.

Po paměti zvolna směřuje domů.

Na kopci se preventivně vyzvrací a klopýtá dolů, do rodného paneláku.

Skutečnost mu připadá stejně opilá jako schůze, chůze.

Nic není skutečné.

Břehy osídlené ztrátou rovnováhy a smyslu pohybu kamkoliv shledává stejně nehostinnými jako továrnu.

Konečně dorazil.

Bezpečně, bez srážky s policejní hlídkou, dorazil domů.

I to se dá v téhle době považovat za úspěch!

Nahmatává štěrbinu zámku a opatrně, téměř bezhlučně vkládá klíč. Nakonec jemně přitahuje dveře k sobě a Sezam ho vpouští dovnitř.

Ovšem beztrestnost nezaručuje.

Jarin při vstupu zakopl o zvědavě nastraženou židli a polekaně naslouchá.

Rodiče spí, vždyť zítra ráno vstávají ve čtyři, v pět, a tak se Jarin plíží potichu bytem zanechávaje v opilecké pýše chiméry skříní, které by ho chtěly nalákat dovnitř, odvážně za sebou.

Ani přízrakům dveří, jež nevedou k cíli a jenom by ho rozptylovaly, nevěnuje nejmenší pozornost. Mohly by zploditele upozornit na jeho neutěšený stav.

Nejtvrdějším oříškem je ovšem toaleta.

Potřebuju nutně na záchod! Bojuje Jarin s potřebou. Poražen co nejopatrněji otevírá umakartovou buňku a pečlivě, jak jen dovoluje hladina alkoholu, zaostřuje.

Pouští čůrek po stěně, aby nedělal hluk.

Zdá se, že vše proběhlo bez následků. Úspěšně vplouvá do svého pokoje a padá do postele.

Vzhůru do spravedlnosti bezvědomí spánku, natěšeně se choulí do peřiny. Téměř okamžitě usíná.

Po krátkém bezčasí spánku prostého idiocií všedního dne, po bezvědomí útěšné nicoty, se otevírá okno do světa snění stejně nejistého jako ten bdělý.

Život je nespravedlivý.

Spící Jarin podléhá tahu snové zápletky.

V podivné mlze vidění a nezaviněného pohybu, veden nechtěnou nutností, otevírá na parkovišti čísi auto. Vyjíždí s ním do ulic prost potěšení.

S úzkostí a strachem brání srážce s ostatními přízraky používaje nejistou energii mysli.

Ruce a nohy poslušny temné logiky snu ho neposlouchají.

Dělají si co chtějí.

Ani ostatní části těla, ani ...jeho mysl ho neposlouchá.

Jeho já, tedy ono bdělé, které je pouze součástí nějakého jiného já a to zase jiného, což může ujíždět až do závratí, zůstává kdesi v pozadí.

Vlastně se nemůže spolehnout vůbec na nic.

Zbytkem snové vůle úzkostlivě pátrá po skulince zpět do bezvědomí zasloužené nicoty, ale není mu přáno.

Spánek se tak pro něho stává jen jiným odstínem trýznivé skutečnosti.

V pět ráno ho vraždí budík a kocovina.

Probouzí se unaven, s nejasným pocitem viny. Cítí, jak ho pomalu zmáhá nutnost.

Zase do háku!

kap. 3.

Poté, co do sebe hodil něco málo k snídani, potácí se nahoru do kopce, kde leží jeho černá nevěsta, fabrika.

To by se mělo zakázat, takhle brzy vstávat, bručí polomrtvý.

Krok, sun, krok, robot.

Cestou potkává další nešťastníky, kterých v blízkosti brány přibývá, přízraky.

Prodírají se bezvládným prostorem trpně, bez emocí, stejně jako on.

Jen bolestně vzdálený výraz naznačuje tíži, kterou vlečou ránem nevyhnutelnosti.

Narvou ji do píchaček, nechají proklát hřebem a cigáro, kafe, noviny, zapínají stroje.

Nestojí o probuzení, životem nejlépe proplovat napůl spící.

Konečně, tak to vyhovuje všem.

Totální nesmyslnost existence nevylepší ani oprýskaná rudá hvězda přilíplá nad bránou.

Bezuzdná beznaděj, nasrat!

I Jarin konečně dorazil do šatny. Učňové mezi řadami rozkymácených kovových skříněk vtípkují, sdělují si, jak se kdo „vožral“ a házejí po sobě shnilé ponožky.

Nechápe, kde berou takovou energii. Jeho mysl překrývají cáry noci.

Od ostatních oddělen cizotou podivného snu, kterého se ne a ne zbavit, zpomalenými pohyby natahuje modráky.

Ujíždím cizím fárem, brázdím ulicemi, vrací se mu. A to ještě ani nemám řidičák!

Kdykoliv můžou přijít a zavřít mně za cokoliv, co si vymyslí. Dovolat se spravedlnosti zde je nemožné.

Mají mě v hrsti a nikdy nedokážu že to, či ono, spáchal někdo úplně jinej, kdoví proč rozebírá.

Zavřou mě klidně i za to, co se třeba ani vůbec nestalo!

Když se mě budou chtít zbavit, přijdou a předhodí mě rudýmu teroru, útočí malomyslnost.

Pitomosti, nejde o nic jinýho než o sen, proč takhle vychyluju, diví se sám sobě.

Předposranost mi jistě nepomůže.

Nakonec ho paradoxně vysvobodila siréna, jež učně vycucla nahoru na dílnu.

Nástup jako na vojně, mistr má však pochopení pro jeho pozdní příchod. Možná sám ta rána nenávidí.

Když se všichni za občasného potáčení rovnají, začíná mistr svoji řeč.

Víte chlupci, chtěl bych vám dát příklad, kam až může vést nepozornost, poučuje mistr.

Sednout si, ach sednout, moci si tak sednout, touží učňové.

Nedávno se v hutích stal další smrtelný úraz. Jeden, no, řekněme, nepříliš uvědomělý soudruh, namísto toho, aby pracoval, jen chodil na noční do prázdných kokil spát.

Jenomže jednou nedával pozor kam leze a uložil se do kokily, která měla být toho dne odlita. Nikdo o tom nevěděl. Po několik dnů byl postrádán, na směny nechodil, případ začala šetřit bezpečnost.

Jeřábnice si pak vzpomněla, že ho viděla procházet mezi kokilami. No, tak se udělal rozbor a v jednom ingotu bylo více fosforu ...

Chlupci přijali tuto zprávu s nadhledem, jak se dalo čekat. Lepší než Sibiř, ventiluje jeden polohlasem.

Znamená to tedy, že až půjdeme spát, máme o tom někomu říct, aby nás našli i bez rozboru, poznamenal jiný nahlas.

Společně s mistrem se tom zasmáli.

Vážně, chlapci, nepozornost se nevyplácí, zachraňuje mistr situaci i autoritu. Mnohým z vás hrozí nebezpečí, když nedáváte pozor. Nezapomeňte, že obráběcí stroje pohánějí silné motory.

Tuhle jeden učeň na soustruhu se zapomněl pustit klíčky a stroj zapnul. Naštěstí se nic nestalo, jen vymrštěn silou motoru soustruh duchapřítomně přeskočil. Jinému zas závitový šroub sundal montérky. Štěstí, že byly staré a roztrhly se. Jinak by namotal jeho.

S tím se učňové ospale rozcházejí ke strojům.

Šustí výkresy, ozývají se poznámky o holkách, piatkách, po chvíli stroje poklidně hučí.

Netrvá však dlouho a ozve se něco jako zavytí, pak rána.

Chlapci ani nečekají na povel, k zemi, a jako jeden muž padají na podlahu dílny. Dílnou prosvištěl obrobek učně Boháčka, jehož otec, též v továrně zaměstnán, zaujímá ve stranické hierarchii jistou pozici, a s řachnutím dopadl k nohám vrchního mistra, který právě začíná svoji ranní obhlídku.

Vrchní už, už chtěl cosi nepěkného zařvat, ale nejprve se podíval, odkud obrobek přilétl.

Aha, zase Boháček, seznal.

Jeho otec je správný soudruh, ale se synkem ještě budeme mít nějakou tu práci.

Nasazuje masku shovívavosti.

No, to se někdy stane, soudruhu, vidím, že se snažíš lámat rekordy, dodává vtipně, když přišel k nešťastnému Boháčkovi.

Doufám, že se ze svojí neopatrnosti poučíš, nabádá jej laskavě.

Boháček, pověstný takovými příhodami, jen zkoprněle stojí.

Chlapci se zvedají a někteří neúspěšně potlačují řehot.

Přejí mu to, Boháček se potýká se všeobecnou neoblíbeností.

Vrchní přísným pohledem sjíždí smějící se chlapce a chce pokračovat v obhlídce.

Náhle jej cosi napadá.

Obrací se na Adolfa, který má stroj hned vedle Boháčka.

Adolfovi tuhnou rysy v podivné grimase. Smích, který už byl na cestě, zamrzá.

Za půl hodiny přijď ke mně, o něčem si promluvíme, přikazuje mu vrchní.

O co mu ksakru jde? Vyjekla lapená myška bezohledně.

Avšak učeň Adolf poslušně přikyvuje.

Vrchní spokojeně pokračuje v obhlídce panství svého a soudruha Lenina.

Adolf by v tu chvíli byl svolný k čemukoliv, jen aby nemusel do protivně páchnoucí kanceláře na dostřel zlých očí.

Nedá se však nic dělat, máme válku, konstatuje pro sebe beznadějně, studenou, musím tam.

Po uplynutí půl hodiny vypíná soustruh a předstíraje statečnost jde.

Cítí, jak se na něj upírají oči ostatních. Nezávidí.

Všichni jako jeden tuší, že v podobě řečníka si ho podá osud.

Jakmile Adolf vchází do kanceláře, zmocňuje se ho svíravý pocit. Nutkání zvracet.

Řečník se však na něho přívětivě usmívá.

No tak, sedni si, soudruhu, kyne mu blahosklonně a skrze silné brýle na Adolfa zírá.

Všiml jsem si, že tvoje výsledky se poslední dobou hodně zlepšily, upustil řečník do trapného ticha.

Vidím, že si uvědomuješ zodpovědnost, kterou jako předseda svazácké organizace máš.

V Adolfovi hrklo: Příspěvky! Musím se podívat na příspěvky, zmateně mu víří myslí, mám v tom bordel!

Když učně pěkně vyděsil, jakoby nevinně přechází řečník na jiné téma.

Adolf, nervy napjaté k prasknutí, čeká odkud přijde rána.

Ummm, začíná řečník: Jako předseda svazácké organizace bys měl také vědět, že jsou jisté věci, jisté osoby, které, mírně řečeno, narušují nebo by mohly narušovat naši jednotu.

A už je to tady, pomyslel si zoufale Adolf s pocitem lapeného zvířete.

Šestým smyslem ihned uhaduje, o co kráčí: Chtějí ze mne udělat fízla, jak mám odmítnout, vzpírá se sirka svědomí.

Ale tenouká.

Had pokušení, kterému hrajou, tančí, tančí, vzpírá slizké tělo vzhůru, vzhůru!

Dej jim všechno, dej jim svůj stud, zasněnou něhu, upiš jim svoji duši! Nabádá ho pln milostného rozechvění.

Vrchní Adolfa sleduje převrženým pohledem. Nedočkal se předpokládané reakce a zlobí se na to nezkušené kůzle.

Had už, už otevírá tlamu a chystá se ho zhltnout.

Jistě víš, co mám na mysli, vznáší tázavě řečník a výhrůžně zvedá obočí.

Málo z těch, kteří odmítli, udělali slušnou kariéru, rezonuje nevyřčené.

Tak?

V místnosti je cítit pach potu polapeného zvířete.

Ano, takhle se to dělá, pociťuje vrchní uspokojení. Pěkně se dotknout zhrzeného citu, ničím si nezavdat, neříct nic otevřeně, jenom naznačit. Jsme přece slušní lidé!

Adolfovo mlčení trvá ale příliš dlouho. Z řečnickova vodnatého pohledu se klube žádostivá zloba.

Tak? Nabádá znovu vrchní.

Zatím nepadlo ani slovo o tom, co vlastně po Adolfovi chce, ale oba vědí.

Adolf se probírá z omámení. Něco po mně chce, uvědomuje zmateně a přikyvuje.

Ano, vyhrkl, totiž ne, opravuje.

Řečnickovou tváří se mihla nelibost. Zřejmě má chlapec dlouhé vedení, myslí si.

Avšak i pro tenhle případ má připravené pokračování.

Přátelsky se usmívá. Nevinné mládí, generuje v mysli, aby nevybuchl.

Tedy budeme hovořit přímo jako chlap s chlapem, jako soudruh se soudruhem, udeřil na Adolfa.

Vybudování komunismu na nás klade jisté nároky.

Nutno mu přinášet oběti.

A ne každý je schopen -a ochoten, zde položil důraz a významně na Adolfa pohlédl, takových obětí v zájmu celku.

V naší společnosti přežívají stále jistí škůdci, se kterými nutno skoncovat, převychovat. Na slovo převychovat klade další důraz.

Adolf se pod žahadlem jeho pohledu začíná sám považovat za škůdce a o to právě vrchnímu jde.

Místnost naplňuje pach Adolfova potu s novou intenzitou.

Jeho strach vyvolává v řečnickově podvědomí libé pocity.

Nemyslím, že bys zrovna ty nebyl věren odkazu našich soudruhů revolucionářů, dodává smířlivě, aby chlapce příliš nevystrašil.

I rodinné zázemí máš dobré. Chci říci vynikající, opravuje.

Probůh, děsí se Adolf, zase ty kecy!

Ale dejme tomu, že se zde pohybují jistí lidé, mladí lidé, ano dokonce tvoji spolužáci, u kterých to tak jisté není, pokračuje vrchní a opět věnoval Adolfovi tázavý pohled.

Adolf, v úlevné hrůze, že za škůdce nepovažuje jeho, opět příkyvuje.

Přece musí vidět, co si myslím, zní mu v hlavě. Ze všech sil vyluzuje na tváři chápavý výraz, alespoň si to myslí.

Řečník pokračuje: Potřebujeme vědět, jak jistí lidé, spolužáci třeba tobě blízcí, myslí. S kým se stýkají, co dělají, jestli svými výroky nenarušují uvědomělost ostatních a tak je, třeba i neúmyslně, nepřevádějí na stranu nepřítele.

Rozumíš, přidává vrchní omáčičku, jde nám přece o šťastný život nás všech!

Adolf si znovu oddech! Tedy opravdu nejde o mně.

Dál není schopen poslouchat.

Odkecá si svoje kázání a propustí mne, doufá.

Sleduje bubliny, které řečnickova ústa vypouštějí a tváří se pokud možno vstřícně.

Když padá jméno Jarina K. Adolf, aniž by chtěl, zbystřuje pozornost a marnivě potlačuje úsměv.

A je to tady, mám tě v moci! Debile, debile, přelévá se přes jeho ještě nevyjasněné úmysly řeka vášně.

Řečník si změny ihned povšiml a též na jeho tváři vzchází úsměv.

Vidím soudruhu, že si budeme rozumět, tvoje snaha jistě dojde na patřičných místech spravedlivého ocenění.

Za tuto zodpovědnou a náročnou práci, poznamenává jakoby mimochodem, aby chlapce nemotivoval příliš, máš nárok na pravidelné prémie.

Samozřejmě nejde o nic, co by mohlo tvému kamarádovi ublížit, dodává žoviálně.

V jádru ho jistě můžeme považovat za dobrého soudruha, že? Jenom možná potřebuje v některých ohledech trochu pomoci. Možná je jenom trochu, pomýlený, našel vrchní náhle správné slovo.

Za náš cíl samozřejmě považujeme jeho začlenění do budovatelského úsilí. Nechceme, aby bloumal v buržoazní bezvýchodnosti, pokračuje medově, ale Adolf cítí impozantní tvrdost.

Chceme, aby se stal jedním z nás, zakončuje vrchní stroze. Se vším všudy náš.

Zvoní telefon.

Ano, jistě, soudruhu řediteli, hned jsem u vás. Řečník pokládá telefon a Adolf vidí, že i na jeho tváři se mihl stín strachu. Neubráníl se pocitu jistého zadostiučinění.

Takže už víš, o co nám jde, dodává nepříjemně řečník, aby setřel ten dojem. A náš rozhovor si samozřejmě nech pro sebe.

Chceš-li svému kamarádovi pomoci, aby neuškodil sobě ani ostatním, budeš jistě bdělý a nic ti neujde, dodává zbytečně.

Strana a vláda ho tvojí osobou bere v ochranu.

Rozumíš?

Zvedá se a znovu opakuje: Doufám, že mi rozumíš, soudruhu!

V jeho tónu zní taková nesmiřitelnost, že se Adolf opět zapotil. Bez hlesu přikyvuje.

Nerozumím, ty kreaturo! Odporuje v duchu, city na vážkách.

Myšlenky, které mu bzučí hlavou, když odchází, by se s úspěchem daly nazvat smíšenými pocity.

Mít moc pomstít se Jarinovi a na druhé straně úplně nepodlehnout, neupsat se jim.

Třeba zapomene, třeba se vykrotím, v příhodnou chvíli si něco vymyslím, doufá.

A už zase stojí zpět u stroje. Automaticky vykonává navyklé pohyby.

Vnímá, že se nedokáže soustředit na práci a má strach, aby nedopadl jako Boháček.

V mysli mu však sedí především Jarin.

Sakra, zase Jarin. Debil jeden, debil!

Na pomoc mu přichází doposud neznámý, nepopsatelně přitažlivý blahý pocit moci.

Chudáček, lituje posléze jaksi automaticky kamaráda.

Neví, že ho mám v merku, že rozhoduji o jeho osudu!

Rozhoduji co na něho nabonzuju a co ne.

A ony jeho nebohé, jedna pro druhou zrazované přítelkyně budou volné, nebude, kdo by je v jejich osamocení potěšil, počíná si malovat.

Co když mne ale nebudou chtít, bortí se mu jeho chatrná stavbička.

Avšak nelze mu upřít trochu jisté nezkušenosti, mladistvé naivity.

Zatím ho nemůžeme považovat za toho správného, zoceleného bezohledného soudruha, vadí mu špetka svědomí.

Trochu ho pálí, trochu svírá. Neví, jak z toho ven.
A to ještě netuší, že neřekne co bude chtít, ale všechno. Pohrozí mu, že se jinak zaplete a stáhne dolů i sám sebe. A to on nechce.
Přece nejsem nějakou bezohlednou bestii, která by chtěla Jarina zničit, šimrá ho tenký hlásek.
Plynuly by mi z toho sice jisté výhody, ale přece mám smysl pro fair kamarádství, zmateně uvažuje.
Nechce se mu propadnout čiré vypočítavosti.
Snaží se nějak vyvlíknout z nároků vrchního i svědomí.
Usilovně přemýšlí.
Konečně přichází na spásnou myšlenku, která mu bez ztráty sebeúcty umožní špiclování.
Vlastně to budu dělat pro jeho dobro!
Vynořuje se absurdní předsevzetí: Budu tvrdit, že Jarin ve skutečnosti snaživě usiluje o naplnění socialistického ideálu, kterej mu rodina tak pokazila, a že vykazuje tendenci na zlepšení.
Že jenom potřebuje správně nasměrovat, k čemuž jsem já, Adolf, soudruhem nejvhodnějším.
Vylepším mu kádrový profil a on se na oplátku stane mým přítelem, seznámí mne ss nějakou povolnou vílou, která mi pomůže zbavit se mýho trapnýho nedostatku, kochá se Adolf svojí genialitou.
Pak se v něm ale něco láme. Adolf zavrhuje takovou představu.
Stálo by mne to příliš moc a nakonec, něco takového je příliš riskantní!
Ať si to vypije, já nemůžu za jeho blbost, za jeho debilní ksicht! Nemůžu za jeho rodiče, který neprojevili dostatečně prozíravou servilitu, nachází konečně úlevu.
Nemůžu za svojí nenávisť!
Nechci, ale on mě něčím vytáčí. Nerozumím mu!
Rozuzlení mýho panictví přijde samo. Nepotřebuju žádnýho poskoka!
Přece i pro mne někde čeká připravena příslušná děva, vrací se naivně ke svému chlapectví, zapomíná na vrchního, velkou stranu, podřízenost, špiclování a odvažuje si ji alespoň v náznaku představit.
Je krásná, vzdychá a nechce se mu zpět.
Proč jinak bych se ocitl tady na světě? Proč jinak bych měl bejt vystavenej tomu neustálýmu, nepochopitelně nízkýmu, slizkýmu nátlaku?
Je krásná a milá a udělala by pro mě všechno, úplně všechno, rozněžňuje se.
Ach, bodlo ho najednou, a nebude vadit, že sem špicl?
Neřeknu jí to!
Ne, ne, ještě jsem jim nic neslíbil, uhýbá.
Kdesi v základu jeho bytosti však již proběhla ona nepatrná změna.
Musím ji najít sám, abych jí byl hoden. Jestliže i ona čeká na mne, proč ke každé přistupovat s takovou osudovou plachostí, bystře manévruje.
Svýmu osudu přece neuniknu, přidává fatalisticky a zní mu to poněkud podivně.

Jarinovo holky, pchá, jednou s tím, podruhé s tím ...ty mi neseď, ubezpečuje se, ale přesto vnímá stále přítomný tón závisti.

Nebudu se přece ponižovat před ním, a před nějakejma ..., stačí mi moje prosoužený noci, vítězí sám nad sebou. Tak to má být.

Zabral šponu, pustil posuv a znovu nechává plynout proud úvah. Nevšiml si ani, že k němu směřuje mistr.

Téměř poskočil, když uslyšel hned vedle sebe: Co ti chtěl soudruh vrchní mistr, Adolfe?

Impulzivně vypíná stroj, aby získal čas, pak jakoby nic otáčí hlavu na mistra.

První víno jeho pohledu však nezapřelo kal.

Mistr tuší něco podezřelého, najevo nedává nic. Ptá se věcně: Zmínil se o té nehodě? Kývne směrem k Boháčkovo soustruhu.

Adolfovy myšlenky se rychle rozběhly: Já, já, já ... pak zklidňuje.

Ne, jenom chtěl vědět, jaké závazky mají svazáci, zalhal trochu, a co známky, nalézá konečně půdu pod nohama.

Aha, přikyvuje mistr, v pořádku, ale podezíravost neslábne. Něco se mu na Adolfovi už dlouho nelíbí.

Pomohl opravit nastavení stroje, prohodili ještě pár nezávazných slov a mistr odchází.

Na cestě ke svému stolu, nedaleko od soustruhů chlapců, se ještě zastavuje.

Znovu se pohledem vrací k Adolfovi. Vidí ho, jak bezradně stojí za strojem, jakoby čímsi ohrožen.

Vždyť je ještě dítě, kam bychom přišli, kdybychom museli podezírat už i děti, potlačuje mistr podezření.

Ani Adolfovi se nedaří navrátit k předchozím myšlenkám.

Člověk z něj nemusí mít strach, není podlá svině, oceňuje mistrovu diskrétní shovívavost a od jeho soustruhu opět lítají špony.

Nemá takovej přezírajej odstup jako všichni ostatní, jako vrchní, vděčně přiznává.

A člověk nemá pocit, že by ho chtěl mít v moci.

Nakonec Adolf nalézá klid ve sledování otáček vodícího šroubu.

Ukolébán jistotou do sebe zapadajících kovových součástí stroje, vychutnává jeho kovovou jednoznačnost: Něco uděláš a co následuje, je přesně dáno.

Není místo pro podlou pravděpodobnost skutků. Správné nastavení a výsledek jistý!

Žádná neurčitost, odvrací nebohý, svedený učeň podlý stín rodícího se neuhasitelného neklidu.

Na chvíli mu pomáhá i vhled do světa strojů. S úlevou prožívá příbuznost s ostatními stroji, lichotí mu jednoduchost jejich světa.

Ale jen na chvíli.

Ach, soudruzi, soudruzi! Osidluje náhle jeho uvolněné vědomí úskočně laskavý hlas.

Co to je, polekaně ihned ostří pozornost.

To sou přece vrchního slova, zdrceně přiznává. Jako by sídlil přímo ve mně!
Od teďka nemohu ani na chvíli povolit pozornost, ubezpečuje se tristně. Nepřítel obsadil samo srdce mého území!
Podáš prstíček a propadl's peklu, napadá jej. A v tu ránu na něho bezostyšně civí pekelník s hvězdou na čele.
Jeho rysy mi připomínají ...ale vzápětí nutí mysl násilím k návratu ke smyčce vedoucí do oněch šťastných kovových končin.
S nadějí na úlevu dokonce hladí chladné, předoucí ocelové tělo stroje.
Co pár slov někde, o nic nejde, ubezpečuje ho po chvíli blaženě strojovost stroje. I ostatní stroje na vlně přitakávají. Hlavně když dostaneš, co chceš, účel světlí prostředky.
Tak, vyřízeno, nalézá opět rovnováhu.
Ale na cokoliv pomyslíš, může být použito proti tobě, zase ten nasládlej, uhnívající hlas.
Au!!! Uhýbá.
Nabalzamovanej soudruh Lenin! Mihne se děsivě.
Zapomínáš na jedno, jitří nedávnou minulost.
„Něco uděláš a co následuje, je přesně dáno.“ Přede kolovrátek.
Ani ty kovový potvory už nedají pokoj. Už neexistuje soustruh přítel, ale jen soudruh soustruh sledovatel, informátor, jitří ho.
Najednou ho zradily útroby.
Vlašák asi moc čerstvej nebyl, mihne se mu cestou na záchod.
Nalézá kvapně nejméně zasviněnej hajzl a usedá pln očekávání.
Nic, jenom křeče.
Mám tady snad porodit? Úpí.
Puzen čímsi vyšším v hlavě nechtěně přehrává rozhovor s mistrem.
Co když taky fízluje, jen aby mohl mistrovat? Dochází nevyhnutelná pochybnost.
Člověk člověku fízlem, napadá ho a stud, který při tom pociťuje, si vykládá jako nedostatek.
Už pro svůj kádrovej původ k nim patříš, říká mu naléhavě cosi uvnitř.
Adolf zjišťuje, že mu to vlastně ani v tu chvíli tělesného ponížení nevadí.
A co, sou tam všichni, pouští tíži do záchodové mísy.
Smíšené pocity putují do kanalizace spolu s jeho přecitlivělým svědomím.
Uff, taková úleva, libuje si.
Bejt ve Velkej straně přece k ničemu nezavazuje. A já tam ještě nejsem! Co jim budu vlastně povídat? Jenom drobty.
Vlk se nažere a koza zůstane celá.
Ještě chvíli posedím, prodlužuje chvíle slasti a vedle mísy nalézá umaštěný závodní plátek.
Tohle by ani zoufalec nečetl, kochá se svým výborným vtípem a zručně, pod tlakem pravice, se zbavuje posledních zbytků minulosti.
Na dílnu přichází jiný Adolf.

Jeho proměna ho naplňuje sebevědomím a tak trochu pýchou.
Na Jarina se ani nepodíval.
Jen ono neviditelné, nevyhnutelné jiskření.
Mezitím i Jarinův svět překračuje meze toho, jak jej vidí jiní.
Ukolébán nicotou, jíž z něho ani z ostatních nikdo nedokáže sejmout, téměř usíná nad soustruhem.
Jen jistota, že by stačilo toho vrchního broučka pohladit po sklíčidle a vystartoval by ke stropu, ho drží na nohou.
Rozhodně nechci, aby mi narostla křídla, probíjí nekonečnou ospalost. Abych se stal mastnou skvrnou na to mám vždycky ještě času dost.
Začíná snít o holkách, o svojí touze nalézt tu pravou.
Tak na okamžik uniká vnucenému souručenství s Adolfem, vrchním a ostatními.
Buduje kousek, kousíček svého vlastního světa.
Jarina nelze považovat za povrchního světáka, jak ho možná vidí Adolf. Nikdy se nedere pouze do skulin a štěrbin, vždy hledá něco víc.
Čeká, že se otevřou tajná dvířka a on bude moci vstoupit do končin, kde potká chybějící část sebe.
Pravda, někdy za sebou zanechává spoušť, poraněné city, ale nikdy ne úmyslně.
Nechce ublížit, jen občas nechápe, co se vlastně děje.
Vidí jen sebe.
Všechna jeho milostná dobrodružství skončila fiaskem. Nedošlo k vytouženému setkání.
Po divokém aktu rozkrývání následuje vždy jen prázdnota, nové skrývání.
Jarin uzavřený do ulity proti nepřátelskému tahu vesmíru nedokáže pochopit, že se mu musí vydat. Vydat se do nebezpečí. Jedině tak nalezne záchranu, poklad.
Zde mu naopak křídla scházejí.
Křídla, která by ho vynesla na dohled, která by ho unesla, přiblížila.
Možná podvědomě vnímá tajemný paradox záchrany, kdy se vlastně musí úplně ztratit, aby ji našel, ale nereaguje.
Bojí se riskovat i tu poslední obranu.
Zamyšleně hledí do víru čelistí sklíčidla soustruhu.
Vířící sklíčko barvy ocele představuje duhový princip.
Jarin by se nejraději zamiloval do něho.
Nehledám tělo, ale duši, brání znovu pádu do zrádného snu. Nesmím podlehnout pokušení doteku, zahání neustále zrající pokušení.
Jako když vylezu na věž. Mám pocit, že stačí se odrazit a poletím, lechtá pomýšlení.
Hlupáku, docela stačí neopatrné slovo a dostanou tě, dostihuje ho lidová moudrost, nemusíš skákat.
Skoku netřeba. Stačí znelíbit se vrchnosti a je s tebou ámen.
A o velkou lásku třeba stejně ani nikdy nezavádíš, řezou výpary z nitra, kde stydne horká láva.
Ale proč tedy, co tady tedy hledám? Jitří ho lítost.

Vydal ses do světa, hrdinům náleží odvaha a čisté srdce, následuje.
Tím se nemohu pochlubit, přiznává si.
Dost už, dost! Trochu moc na pitomýho učně, čelí Jarin útočícím chimérám.
Přichází mlha.
Nepocit'uje zklamání, na to už ho fráze a neupřímnost světa zploštěly dost.
Přihlouplý fanatismus, prospěchářství funkcí a funkcíček kolem ho přemohly.
V tomhle světě strýčků a strýčínků, dobře zapsaných tatíků a dobře umístěného všimného nemáš, ty, plachý hlupáčku, šanci, laská jej přízrak vzešlý z víru oceli.
Láska je v tomto světě nedostupná. Nikdo se nevydá docela!
Ale to není možné! Jen tak, tak, zachraňuje vědomí před pádem.
Zdřímnout by znamenalo nebýt. A zůstat bdělý?
Tušení, že to všechno nedopadne dobře, ho drtí.
Co když v nebeské chvíli opravdového splynutí pro mě přijdou? Co když dravci se špinavými pařátky vztáhnou ruce na to nejdražší, nejnaternější?
Možná lépe zůstat sám.
Sám sebou.
Osamělým balvanem drze čnícím proti holému nebi, když nebe brázdí bitevní vrtulníky, ostře nabitě stíhačky přítel nejvěrnější.
Záleží-li člověku na někom, mohou ho vydírat, rozvíjí útrpně.
Bolestivé otázky, bolestivá rozhodnutí. Dravec krouží, krouží.
Nad tebou krouží!
Ale přece nepřizpůsobím svůj život debilům! Překvapen sám sebou, vmetl jim Jarin do tváře.
Nic nevdá, že vlastně jenom v duchu, z pasti se nedostaneš rázným trhnutím, to by se ti pařáty zaryly do masa, do duše, ještě hlouběji, ale pomalým, uváženým, chytrým protitahem.
O tohle jim vlastně jde, uvědomuje si, aby byli přítomni ve všech zákrutech mého života. Chtějí ovládat. Chtějí mne dostat!
Nasrat, umiňuje si Jarin odvážně, nasrat! zkouší vyslovit polohlasem.
Přesto ale tuší smutnou pravdu.
Už mě dostali tím, že bručím tady v továrně mezi vymaštěnci, se kterými nemám nic společného! chápe.
Cíví do otáček, už nevnímá nájezd suportu do otáčejícího se obrobku. Jen ten chimérický rej.
Ostří vyměňuje za popouštění.
Cítí něco jako úlevu, rozpustnost milosrdného nebytí.
Stačilo by jen povolit a rozvolní se vše.
Trochu poklesnout, vydat se tomu víru a už se nebudu muset bránit proti nenáviděnému odporu hmoty.
Už nebudu muset ...
Pomalou, pomaloučku se shýbá v očekávání velikého drtivého světla vysvobození.
A dost! Vyštěkl hlasitě jakýs sytý hlas za touhou po bezvědomí.

Houpáš se, houpáš, ale neupadneš. Chtěl bys jim dát zadostiučinění?
Cože, cože? Procitá ze svého snu o nicotě Jarin jen pár milimetrů nad vírem sklíčidla. A milimetr není žádná míra.
Poplach, poplach! Vstupuje hlasitě, avšak téměř pozdě hlas zvířecí ostražitosti.
Jarin otevírá briskně oči, chytá se hlavy soustruhu. Jen tak, tak, že neusnul a nespádnul do úderů oceli.
Záchranu přechází benevolentně. Nepocit'uje vděčnost.
Mohlo být po všem, slibuje si malomyslně.
A co tady vlastně mám, kdo že je tou láskou velikou, Lenka?
Proč myslet hned na samé špatnosti, vtipkuje, jak se dostal z nejhoršího, a pouhé pomyšlení na ni ho hřeje.
Pln nové naděje rozhlíží se kolem.
Dvě řady soustruhů, v pozadí frézky. Tam někde vychyluje vrchní, upamatovává se, protože zaslechl povědomý hlas.
Lidi jsou pořád stejný, režim se nezměnil, dopadá nevyhnutelně.
Světlá budoucnost –otroctví, neuhnula ani o krok.
Kupředu, levá! Sedne k tomu poznání. Právě, že levá, povzdechl.
Stojí tedy přesto za to žít?
Dokázal bych s Lenkou vzdorovat tíži osudu? Zlomit obruče a s nasazením života vyrazit vpřed?
Dokázala by to ona?
Pomalu, brzdí splašeného koníka, pomalu.
Kolem, na půdorysu celé fabriky si představuje zachmuřené makáče, kteří, ponoření do meditace nad autem, chatičkou, tu novým mixerem, žádné vizionáře, jak neochotně odevzdávají svůj čas.
Vizionářům odzvonilo, chtělo by to revoluci, opravdovou revoluci, napadá jej kacířsky.
Pomalu, prrr! snaží se zklidnit zasažen zpětným tahem.
Proč směřovat do vyšších pater, když žít se dá docela dobře v přízemí?
Jenom nechci bejt materiálem pro nějaký podivný dějinný experiment, chci zůstat sám sebou, vzteká se nezkušeně.
Nevzdává se přesto. Pokouší se představit všechny ty dělníky znovu, jak rozjasňují tváře, jak se z nich stávají světlí dlouhovlasí andělé rozdávající srdce.
Flower power!
Nojo, dlouhý vlasy, málem bych zapomněl, ideály hippies, krotí poblouznění.
Ty by tady asi nezabraly.
Cesta mimo realitu chtivých tatíků, žádná záchrana.
Vydržím ale takhle ještě alespoň malou chvíli, než se něco změní? Vydržím tu holou, nestravitelnou existenci napospas mrtvý hmotě?
Tohle přece nemůže bejt nekonečný!
Toužím po záchraně, chtělo se mu zvolat silným hlasem, aby ho všichni slyšeli.
Mlčí však.

kap.4.

Do unylého vrzání strojů se zarývá zvuk sirény. Sirény osvoboditelky.

Ach, konečně, zanotoval sbor mnoha myslí.

Dneska vyje nějak dlouho, možná chuděra horkem zešílela. Anebo, že by snad tak dlouho slibovaný, očekávaný útok imperialistů?

Ale máme přece naši krásnou, přezbrojenou armádu, vymejvárnou mozků, plácá do prázdna extrakt zoufalství, zbabělosti, hlouposti.

Jak by asi vypadal takový atomový útok, zasníl se Jarin nepatřičně.

Pufff a konec.

Nebylo by špatné zničit tenhle svět kariéristů, kádrováků, debilních hesel, debilních soudruhů, tajný policie, neutěšeného, rozervaného mládí.

Stejně to k ničemu nevede.

Stejně skončím jako všichni tady, rozhlíží se jak balí a vidí jen zástupy nicotou připitomělých sobě podobných.

Ale co moje pacifistický smýšlení?

Make love not war!

Ach jo, další hesla, skepticky zaútočil i na svoji vlastní naději.

Nepolepšitelný lidstvo. Všechno vždy míří ke stejnému konci: Blbost jedněch, beznaděj druhých.

Manipulace. Malověrnost.

Po siréně většina strojů uchcípala, některé dokonce hodnou chvíli před ní.

Otroci úspěšně zdrhají do šaten, rvou ze sebe promaštěné modráky, někteří upocená těla splachují vodou, na níž se také podepsala nezaměnitelná pachů továrny.

A pak ven!

Opatrně proklouznout bránou, uniknout zraku dohlížitelů, vychutnat zážitek svobody.

Ale co když ani venku svoboda není svobodou, pouze iluzí jakés takés volnosti pohybu?

Takové drtivé zjištění si většina nechává až na poslední chvíli.

Dokud nedostaneme svého osobního sledovače, dokud nás pro vlastnictví nevinného samizdatu nezašijou, dokud nám i ta iluzorní svoboda pohybu není vzata.

Pak zatoužíme.

Dozor tovární strážce střídá dozor tajné policie, domovnic, uličních výborů, výborů, zmanipulovaných spoluobčanů dohlížitelů.

Pozor, stále se nacházíme v břiše Leviatana, nezapomenout!

Zed' továrny vystřídána jinou zdí, železnou oponou.

Oponou špatného divadelního kusu, který nemá diváky. Jeho diváci se nacházejí na jevišti.

Za mizerný plat a pod palbou neustálé buzerace, v ohrožení.

A režisér, kreatura přesvědčená o svojí jedinečné, neodolatelné moudrosti, režíruje i co si smíme myslet.

Zed':

Obvykle slouží k tomu, aby ti z venku nemohli proniknout dovnitř.

Naše zed'—opona brání těm zevnitř vyjít ven.

Vězni jsou ti, koho by měla zed' chránit.

Zdi uvnitř zdí.

Zdi uvnitř sebe.

Zdi věznice.

Zátarasy z ostnatého drátu.

Miny, tanky, samopaly, elektrické dráty, krvelační psi.

Tady asi nebude stačit závodní průkazka, žádná průkazka.

Vysvobození až smrtí.

Učňové dychtivě prchají. Ven, do světa domnělé svobody.

Prchají všichni.

Pryč.

Pryč od špatného svědomí.

Pryč od nemilovaných strojů, od práce beze smyslu, bez radosti.

Za propuštěnci se táhne nenapodobitelný zápach šaten.

Ale nyní stojí venku, za branou a rozhlíží se po tom světě.

Vůbec ho neshledávají krásným, neshledávají ho ani příliš přitažlivým. Všechno je otlučené, nikdo s vámi nepromluví.

Všichni se bojí.

Ale učňové přesto dychtivě, s neochvějnou pošetilostí mládí doufají, že svět na ně čeká.

Že právě oni něco změní ...anebo alespoň že právě oni nebudou tím rezatým krámem socialismu (parodií na občanům přátelskou sociální společnost) jejich rodičů sešrotování.

Marnost.

Co dál, co nám nabízí svět? Zprvu nadšeně, avšak se stále více se vzdmáhající depresí kladou si otázku.

Za sebou nechali nevyhnutelnost továrny a s novou dychtivostí hledají jakékoliv rozptýlení.

Sem tam probleskne naděje, že se něco stane, že všednost šedi bude prolomena čímsi oslnivým: fotbalovým zápasem, pěknou ženskou, pŕllitrem piva.

Výkřiky jako: Hele, na souseda už vyšla řada a může si jít koupit nové auto, třeba se jednou dostane i na nás, snaží se porazit onu do nekonečna se krabaticí vizi ponížení.

Na dovolenou do Bulharska vlastním vozem, zaznívají veselé úlety jak se učňové snaží parodovat výkřiky malého, socialistického blaha.

Snaží se s ním přesto ztotožnit, přistoupit na to, že jako odměnu za svoji servilnost a bojácné mlčení, budou moci jednou vyjet za hranice.

Do jedné ze spřátelených zemí.

Ó, jak radostně budou sledovat, kam se smí, kde, třebaže v „našem“ socialistickém táboře, neprobíhají zrovna nějaké protesty, které by mohly jejich ryzí oddaností režimu otrásti.

Učňové se všelijak pokoušejí, sdělují si nepravděpodobné historky.

Ale ve skutečnosti šestým smyslem vnímají něco jako prohru.

Cosí abstraktního, co na nich sedí.

Zapomeneme, opijeme se!

Pivem, pivem a zase pivem, krví poddanosti.

Ti šťastnější zalejou svoji prohru rumem.

Ovšem co potom, co dál?

Mlčet, mračit se a nenávidět?

Stíny usazené po blízkých hospodách. Půllitr, jediná věc poutající je k životu.

Proměna člověka ve stroj zdařila se dokonale.

My, dělníci!

Zmanipulovaná, zachmuřená a tupá masa, chléb a hry.

Podvedení odvedenci.

Jediné co zbývá, hospoda. Opít se, opít, zapomenout.

Jarin poslušně bere za kliku poflusaných dveří.

Opít se, opít!

Vstupuje dovnitř. Normální zahulená hospoda.

Tě péro, Jarine! Zdraví ho učňové. Dones židli, pokřikují a přibírají ho mezi sebe. Zábava pokračuje.

Pivo! Honem pivo a zapomenout, netrpělivě objednává Jarin.

Po prvním loku se rozhlíží kolem. V dýmu z mizerných cigaret před ním vystupují zkamenělé tváře.

V lokále chmuří staří dělníci. Nemají nic. Nemají ani svoji práci, tu jim vzala ideologie, mají povinnost pracovat.

Vyrábějí nástroje války, třídního boje. Proto zkameněli, dumá Jarin.

Budu za pár let stejnej?

Nechci, nechci, ale co mám dělat?

Ale někde přece musí být normální život, doufá beznadějně, život bez dozoru, bez odposlechu, špiclování. Bez hrozby vězení pro pár slov

Opít se! Uniká do reality.

Normální život neexistuje, jenom trýzeň..

Hej, Jarine, co tak blbě čumíš!?

Co je, nedala? Hulákají rozjaření chlapci jeden přes druhého.

Máte náskok, volové, vrací skeč.

Žerem! Ozývá se sborem. Jarinek nás musí dohnat!

Zkamenělými dělníky to ani nepohnulo. Jen si v duchu pokrytecké morálky nenávistně chlapce měří.

Závidí jim jejich nevědomost.

Nechci bejt jako voni, opevňuje se Jarin. Zkamenět. Raději se vopiju, zkamenět!

Žerem! Pokřikuje hrdinsky.

Pivo začíná blahodárně smazávat rozechvělost a ostych. Vnitřní život konečně přestává vznášet ty svoje věčné nároky.

Vedle Jarina sedí Adolf a notně si přihýbá. Nepříliš oblíbený, avšak tolerovaný Adolf.

Těž zkouší zapomenout. Na řečníka, na svědomí, na bolestné ponížení ...

V jeho, mlhou alkoholu zastřeném vědomí, vynořují se podivné útvary směřující tu ke světlu, tu padající do tmy.

Ani jemu se nevyhne onen věčný boj.

I on, kdesi na tajném místě v nitru, chová vzácný leknín naděje. Jen k němu světlo nepřipouští.

Třesky, plesky, kamarádi, kde je pivo? Silácky pokřikuje, aby zaplašil třeba jen náznak slabosti.

Dneska se vožerem! Křečovitě sípe, aby náhodou nestál stranou, aby na něho nepadl ani stín podezření.

Sám sebe by rád přesvědčil, že jeho návštěva vrchního se opravdu týkala jenom příspěvků.

Téměř se mu to daří.

Přesto se přistihuje, jak pečlivě třídí všechno, co slyší. Sem pitomej? Děsí ho.

Ale připadá si mocný a důležitý.

O mnoho lepší, než tihle opilci, žehrá v duchu na adresu kamarádů.

Že se jim na to nevysereš, zalévá ho najednou studená sprcha. Adolf jenom zalupal po dechu.

Odkud to přichází, zhrozil se.

A polekal se ještě víc, když zjistil, že ho takto oslovil Jarin.

Uhodl snad, na co myslím? Bere ho ledová ruka.

Proč musíš dělat předsedu zrovna ty, když by ho mohl dělat blbec Boháček?

Vždyť on je ten pravej straník, napůl opile přežvykuje Jarin.

Osloven samotným nepřítelem, Adolf chvíli neví, jak se zachovat.

Cosí se v něm napíná a hrozí prasknutím.

Já mu to snad řeknu, vždyť von mě má možná rád, už, už napřahuje ku smíření.

Jarin sám mu to překazil.

Přece nežereš ty jejich slátaniny, smířlivě deklamuje hlavu těžkou po několika rychle vypitých pivech.

On přece nemůže vědět, co po mně chtějí, nedůvěřivě ho pozoruje Adolf, zase už jakž takž v lati.

Přitom vnímá Jarinův přio opilý úsměv, přátelská gesta, sdílí hospodskou důvěrnost.

Já ho přece nemůžu fízlovat, je to stejnej nešťastník jako já, zarývá se mu znovu bolestivě do mozku.

Všechno je to jenom jako, přetvářka, zklidňuje svědomí. Blb zůstane blbem, primitiv primitivem.

Ty seš kámoš, častuje ho jednou ze standardních hospodských roztomilostí Jarin a nebezpečně sdílně se kymácí. Pokouší se dát Adolfovi ruku kolem ramen. Co když nás někdo poslouchá, co když tady sedí jeden z těch polévá Adolfa studený pot.

Musím podávat zprávy shodné s ostatními zprávami. Kdo ví, kolik jich tady fízluje, děsí se.

Trošku ho to rozhodilo.

Nesmím se nechat ovlivnit Jarinovou ubohostí, skočit mu na jeho patlání, hledá pevnou půdu pod nohama.

Je přeci jenom jeden bůh a tím je pokrok, chci teplý, přívětivý místečko, chci mít holku, rozkrok, zmateně vyluzuje sám též v moci alkoholu.

Jarin se k němu naklání a cosi mu důvěrně sděluje.

Neposlouchá, nechce slyšet.

Musel bych to nabonzovat, radostně se otrásá nevolí.

Co je, vole? Ptá se účastně Jarin. Je ti zima?

Ne, ne, odvrací se Adolf a baví se s jinými chlapci.

Jenom už proboha přestaň!

Ale Jarin neustává. Už je tak opilý, že potřebuje posluchače.

Chci proplovat, urvat z režimu co se dá, slyší Adolf.

Ke své hrůze zjišťuje, že to mluví on, ne Jarin.

Zmlknul.

Jakou pravdu jsem to vyslovil, uvědomuje si a téměř zapomíná na automatický odposlech.

A kdo mi stojí v cestě? Zahání úzkost osvědčeným.

Aby se nepřekotil, musí šiky svých neradostných myšlenek nasměrovat na Jarina.

Jarin, stále jenom ten Jarin.

A Jarin?

Ten si vede svůj monolog.

Svůj neopatrný, možná příliš hlasitý, přio opilý monolog, který nechtěně stoupá vzhůru v podobě kouře a vykrucuje z něj exotické tvary.

Prostor kolem zhoustnul. Najednou se zdá, že poslouchají všichni.

Můžeš si za to sám, utvrzuje se Adolf. Řeknu-li jen trochu, trošililinku z toho, co tady plkáš, nemůžou na mě. Stejně to všichni slyší!

Takže se zas tak moc neupíšu..

Něco povím, už kvůli tomu, abys tak nevyčníval, aby tě mohli napravovat, chlácholí svoje svědomí.

Uvidíš, že ti pak bude líp a já budu mít u holek větší šanci, vtěsnává do Jarinova monologu svoje věty.

Holky sou po exotech úplně žhavý, sakra. Jeden se snaží zajistit jim živobytí, ale ony jdou po exotech. Ale s tím je konec!

Já nad tebou takhle báječně vyzraju! Rozplývá se Adolf.

A málem by se nad svojí báječnou chytrostí rozesmál. Ale s hrůzou zjišťuje, že co říká, říká zase nahlas.

Opilost ho přešla.

Polekaně se rozhlíží. Naštěstí nikdo neposlouchá. Hospoda hučí jako obvykle, Jarin mele svoje a jeho neposlouchá.

Vtom Jarin překvapivě mění téma, když před tím vlastně žádné neměl.

Kam pojedeme v sobotu na zábavu? Ptá se neškodně.

Jako by to nebylo jedno, někde se prostě vožerem, odpovídá jeden ze spolusedících chlapců.

Zapomenout, zapomenout, čiší z jeho slov. Zapomenout na ponížení.

Někam blízko, aby zas Jarin nedostal od křupanů na budku, doplňuje druhý vesele.

Pobavení učňové se obracejí na Jarina.

Ten znovu vypráví historku o rvačce. Učastnil se jí sice pouze jako pasivní, mlácený element, avšak navenek vystupuje jako hrdinný pacifista.

Ve skutečnosti byl ochromený hrůzou z hrubých a opilých traktoristů.

Nechápu, proč si vždycky vyberou za oběť mě, vyklouzlo mu, možná nechtěně, ale upřímně z úst.

Nikdo si jeho slabosti nevšiml.

Všichni se smějí, když vypráví, jak po úderu traktoristy upadl do louže a usnul.

Jarinovi do smíchu není.

Čím se tak moc liším, že přitahuju debily, který si na mně vybíjejí svoje komplexy, přemýšlí jen tak pro sebe v rámci vypravování.

Jeho vědomí má tedy ještě bdělou část.

Pokračuje dál: Na nádraží se mě ujal nějaký kluk, a že kdo mě takhle zřídil, že on si to s ním vyřídí, že mě u něj doma ošetří a umeje. Do vší tý hrůzy jakoby mi najednou padl teplej paprsek světla.

Všichni se rozchechtali.

To byl ten teplouš, že jo, vpadnul do jeho monologu kamarád.

Neruš, protestují ostatní, kteří se těší na pointu.

Hmmm, přisvědčuje Jarin. Já blbec s ním šel k němu domů.

Ale ještě před tím, vzpomíná, vzal mě kamsi do hlubin nádraží. Nevim proč, pamatuju si jenom plesnivý, hluboký chodby. Podivný zvuky, zápach.

Ven jsme vyšli bufetem.

Všichni zajásali a dál napjatě poslouchají, i když historku znají téměř zazpaměť.

Pak se ptal, jestli mám hlad a že mi doma udělá kuře.

Kuře udělal, ani nevim, jestli bylo dobrý, pravil Jarin přemítavě.

Pak že mi ustele.

A mně se tak strašně chtělo spát. Vlastně jsem usnul už ve vlaku a potácel se pak z nádraží pouze s několika opozdilci, proto si mě možná vybral.

Jenomže, ožívá Jarinovo vyprávění. Když du před spaním na záchod, já byl hrozně opilej a nic mně nedocházelo, náhodou se při močení vtočim a ve dveřích stojí von!

Voči jako talíře, na tváři chamtivej, chlípnej výraz.
A jelikož já vůbec nejsem na chlapečky, několik kamarádů se nervózně, napjatě zasmálo, popadl mě nějakej šilenej, lítej děs.
Přestože von byl docela udělanej, vodhodil sem ho, takovou mi dal běs sílu, popadnul kabát a pryč.
Naštěstí nezamknul, anebo co, nevím, možná se mi podařilo vodemknout, ale byl tam nějakej dvorek a za ním plot. Zamčený veliký vrata.
A já, stále ještě plnej děsu, ty vrata hravě přeskočil a pryč.
Teprve na ulici ale zjišťuju, že nemám boty, jen ponožky.
Zase smích plný očekávání.
Jenomže co, přece nepudu zpátky!
A tak jsem jel domů tramvají v ponožkách.
Byl leden.
Ze zabahněnýho kabátu crčela voda.
Ani nevím, jak se mi podařilo nakonec dostat domů.
Chlapci říčí smíchy, Jarinovi je smutno.
Jeho bdělý vědomí, pracující s odstupem, situaci rozebírá.
Snažím se přece jenom trochu povyrazit, pobavit. Proč mě vždycky někdo musí srazit do bláta?
Všichni se řehoní a padají poznámky jako: Měl's to zkusit, třeba bys v tom našel zalíbení!
To si zkoušej sám, vrací Jarin.
Tohle asi nikde líčit nebudu, s úlevou, ale nakonec i zklamaně konstatuje v duchu Adolf.
Nevím vlastně pořádně ani jak špiclovat. Asi mi budou muset udělat školení.
Jeho upřímnost hraničí s parodií.
Nejlepší by bylo, dělat si poznámky na manžety jako ten špicl ve filmu s Vlastou Burianem, zlehčuje přiopile.
Vybavuje si tu scénu a náhle je mu také do smíchu, směje se s ostatními.
Dáme ještě jedno, ne?
Venku moc praží slunce, to bysme nedorazili domů, oponuje někdo.
Proč jim, ty vole, normálně neutečeš? Táže se jiný spolužák Jarina.
Nevím, nedokážu to. Vždycky si myslím, že jde jenom o žert, a že ve skutečnosti nejsou špatní, že mne zvou ven, aby si se mnou vopravdu jenom popovídali.
Všichni se tomu smějí jako dobrému vtipu.
Ale já to, vy blbci, myslím vážně, přesvědčuje Jarin kamarády s podnapilou naléhavostí, nejsem zbabělec!
Odpovídá mu řehot chlapců.
Stejně si myslím, že si mě ty traktoristi najdou všude, přiznává s nelíčeným zoufalstvím už spíše pro sebe, ani nemusim na zábavu.
Smějou se ještě víc.
Dem, ne?

Platit, platit, hospodská vílo! Pokřikují na pohlednou servírku, která sem, mezi opilce a zhnusený stoly, jakoby vůbec nepatřila.

Vypotáceli se ven, do slunečního svitu.

Zase jeden zkurvenej den, ulevuje si kamarád a připadá si téměř dospěle.

Vyjadřuje tím co si myslí i ostatní.

A dál? Co budeme dělat dál, když není co dělat? Není k čemu směřovat, není se čeho chytit.

Pudu asi domů, spát. Pronáší jiný.

Nebud' blbej, pudem ještě někam na pivo. Co bys dělal doma? Přisazuje další.

Všichni slibujou, že si zvyknu na to ranní vstávání, ale já si nikdy nezvyknu na ukrutný rána a chmuru nedospalého davu valícího se do brány.

Pět je naprosto zoufalá hodina na vstávání.

Všichni souhlasí.

Chtělo by to nabalit nějaký děvy, napadá je. A jít s nima večer do letňáku a trochu se povyrazit!

Kde byste chtěli sehnat holky, projevuje Adolf o holky zájem.

No, pravda, kde?

Kluci, budeme na ulici zastavovat holky a ptát se jich, jestli by s náma nešly do kina! Dobrej nápad, ne?

To víš. A kdo se jich asi tak bude ptát?

No, přece Jarin, první milovník, řeší situaci.

Cože? Hrozí se Jarin. Jakej první milovník? Jaký holky?

Á, už se probudil. No, budeš pro nás balit holky, ujišťuje ho jeden z kamarádů.

Dem na to, přichází impulzivní rozhodnutí a Jarinovi nezbyvá než jít s sebou.

Kluci, vrhneme se na ně všichni, nejsem žádný Belmondo, škemrá směšně.

No, to tedy ne. Začít musíš ty, pak se uvidí, utrousil kdosi. K čemu tě máme?

Adrenalin stoupá a Jarin opravdu přemáhá smrtelnou plachost. S pár holkama hodí řeč, jiné si ho vůbec nevšímají.

Jednu převzal vysportovaný Viktor, druhá, sympatická tmavovláska s krásnýma teplýma očima se drží Jarina.

Kupodivu tyhle dvě přišly potom večer do kina.

A tak jenom dva z chlapců hřeje v letní noci na letňáku děvče.

A Adolf jako vždycky ...závidí.

Nechápe proč nedokáže také tak snadno flirtovat. Tolik touží po obětích, po polibku.

Na rukou by je nosil!

Přece by jim nebylo, rozhořčeně žaluje do nitra, kdyby se se mnou pomuchlovaly, kdyby mi daly pusu, kdyby ...

V duši žár, pálí nejistota mladosti. Tváří se pro jistotu zamyšleně, nepřístupně, předstírá pohrdání lacinou společností.

On, Adolf, tohle přece nemá za potřebí!

O film ani tak moc nejde. Stejně nikdo nechápe, co se děje. Zásobili se prozíravě prozíravě lahví rumu.

S děvčaty není lehká práce. Brání svoje tajemství.

Aby si uchovali prestiž před ostatními, musí naši dva svůdci předstírat mužnost. Berou dívky za ruku, čemuž se ony nebrání, kolem pasu, tady hvězda dráždivě zazáří vždy jen na chvílku, snaží se bezohledně dostat dál.

Sem tam ukořistí alespoň polibek.

V Jarinovi sílí přesvědčení: Zase, zase vedle. Proč jsem se vůbec nechal přemluvit k tomuhle pitomému podniku?

Tahle holka mi, krom svojí fyzický blízkosti nemůže nabídnout nic. A ani já jí.

Proč pořád nepřicházíš, ty vysněná?

Avšak nevzdává to. Stále doufá, že se mylí, že se něco stane, že něco řekne, a děvče mu pak bude bližší.

Kýžený zázrak nenastává, po neúspěšných pokusech zajet během filmu rukou pod kalhotky, alespoň pohládit to exotický zvířátko, se nakonec po kině odebírá zklamaně domů.

Doma se vrhne do postele a marně čeká na smrt spánku, jež by mu přinesla úlevu od trapné existence.

Rum mu trochu pocuchal stabilitu. Houpe se na vlnách.

Přicházejí protivné myšlenky: Co bude zítra, zase stejný den, zase do rachoty, do nenáviděné továrny?

Jak se vyvázat, jak uniknout z ubíjející špíny a šedi?

Představuje si řadu strojů, kovovou uličku mezi nimi a dělá se mu zle. Vybavuje se mu náruživě přihlouplý obličej vrchního a honem vstává.

Vrhá potupně z balkonu.

Zvratky beznadějně pleskají dole o chodník.

Jarin si otupěle otírá ústa, vyplivuje nenáviděnou pachůť rumu a vrací se do pokoje.

Nejistě znovu uléhá a konečně usíná.

Ocitá se v podivném snu: Země černá a bílá.

Vždy, jakmile po ohromném úsilí konečně opouští sféru vlivu stínu, který vrhá velké těleso visící nahoře, zbělá.

Náhle se může pohybovat s lehkostí, přestává se bát. Osvěcuje jej prazvláštní běloba ducha i těla.

Jakmile se dostává pod těleso, tmavne. Stín jej naplňuje úzkostí a tupým děsem.

Nechce zpět, přesto jej těleso zvláštní zlou mocí vždy přitáhne.

Něco udělat, nějaký čin, stále se mu vrací.

Utéci konečně dostatečně daleko, vzepřít se. Ale to nejde, části těla má omotány čímsi bránícím mu v pohybu.

Zjišťuje, že děs pochází hlavně z toho, že netuší, co za útvar ho ohrožuje. Marně sbírá odvahu pohlédět vzhůru.

Pohlédnout tomu, ať se jedná o cokoliv, přímo do očí, touží.

Uvidět jasně o co jde a bez zaváhání se tomu vzepřít!

I smrt je lepší než tahle nemohoucí, zatraceně podmanivá slabost, nabádá ho snové vědomí odvážně.

Podívej se vzhůru!
Nenávidí se pro strach, který mu brání postavit se stínu, alespoň na chvíli nechat
zazářit svoji hvězdu a být sám sebou.
Bojí se udělat i ten nejnepatrnější pohyb.
Propadá se do nejistoty, ztrácí půdu pod nohama.
Tohle není sen, avšak skutečnost, přináší mu proud.
I po zbytek noci zápasí s neviditelnou mocí. Nezáskává však zpět ni kousek
ztraceného prostoru.
Probouzí jej budík.
Setrvačnick je zvedá, namáhavě vstává.
Vůbec neví proč snídá, proč na sebe navlíká šaty, když přece chce spát a
uniknout trýznivému vědomí.
Neví jak se ocitá před bránou.
Z kapsy loví průkazku a netvor ho bez mrknutí polyká.
Proč jsem tady? Marně se táže sám sebe, jak kráčí směrem k učňovskému
závodu.
Proč se hýbu, proč jdu, proč se musím podřizovat, proč?
V šatně jej jako pokaždé udeřil do nosu nezaměnitelný hnusně sladký zápach.
Zápach hnijećích modráků, ponožek, špíny, staré solviny a všudypřítomného
hydroly a oleje.
Zvedá se mu žaludek stejně jako v noci. Tentokrát slabost přemáhá.
Navlíká na sebe montérky a jat tísní vybíhá po schodech rychle nahoru.
Nahoře už všichni stojí nastoupeni v řadě, čekají jenom na něho.
Mistr se významně podíval na hodinky, na Jarina, neříká nic.
Jarin beze slova zaplouvá do řady.
Začíná nový den.
Ráno je kruťárna, myslí si Jarin a zápasí s touhou ulehnout na mastnou podlahu,
neexistovat.
Nebýt včerejší noci, možná bych se cítil o trochu lépe, pátrá v beznaději.
Permoníci v hlavě buší.
K čemu tahle nesmyslná práce, když člověk není šťastněj ...k čemu život pro
nic.
Už stojí u stroje, uchopen spárou navyklých pohybů jakž takž přežívá.
Čas neubíhá, plazí se po spodině lebeční jako nějaké líné, ztuhlé, záludné zvíře.
Jarin usilovně drží tělo, aby nespadlo. Tlačí na něho strašlivá, nelidská tíže.
A pak to přišlo, netvor poposkočil.
Časomíra zplozená z nudy se zhoupla v bocích, hodiny dosahují na desátou.
Zavytí sirény, svačina.
Úprkem do kantýny, do jídelny. Chlapci se tlačí ve frontě, vládne obhroublá
nálada.
Zaujímají místa u dlouhých stolů. Stejná místa, jako předevčírem na schůzi s
řečníkem.
Jarin se s chutí pouští do unylého salátu.

Tak co, šťouchá do něho Viktor, dala?

Vrtí odmítavě hlavou. Byla blbá, utrousil pohrdlivě, vděčen za jakékoliv téma, jen aby nemusel myslet na zápas s hmotou, na úporné prodírání se prostorem únavy.

A co ty?

Viktor se významně pousmál: Skoro. Ale musím ti říct, člověče, ta je měla.

Hmmm, předstírá Jarin zájem.

Uvnitř cítí nejistotu.

Tahle hra na supermanky, přece se nebavíme, o kusu masa ale o křehkém stvoření! Cožpak já, přes všechnu drzost, nehledám něco víc?

O čem to mluvíte, přichází Adolf dychtivý zvědět něco z jejich nočních dobrodružství.

Nó, probíráme naše prohrané bitvy, reaguje Viktor.

Ještě že tak, ulevuje se Adolfovi. Pomyšlení, že někdo druhý, že někdo jako Jarin nebo Viktor, a on nic, by pro něho bylo nesnesitelné.

Děvčatům se nechtělo? Táže se přiblíže.

Cožpak o to, vmísil se Jarin. Ono by se jim chtělo. Jenom mají trošku zábrany.

Obávají se, aby je někdo nevypek.

Adolf se spiklenecky zasmál.

Dá mu však hodně práce, aby potlačil touhu zvědět, co se dělo. Kam až ...

Určitě mají zbytečný zábrany. Všude takových chtivých děv a já ..stále nic, lituje se v duchu.

Však jednou se štěstěna jistě usměje i na mě a všechno, úplně všechno po čem toužím dostanu, dodává si odvahy.

Před chlapci ovšem ani muk.

Přes svoje myšlenkové pochody stačí ještě sledovat, o čem ti dva hovoří. Ne, že by vzpomněl budoucnosti informátora, žene ho prostá zvědavost.

Závidí Jarinovi s Viktorem, že se můžou bavit o holkách. Hladov informací zapomíná svačit, což se mu vymstilo.

Zahoukala siréna a on není ani v půli svačiny.

Sakra, zase dojídat na dílně. Cožpak takovej život nikdy neskončí?

Prostě se musím stát bohorovným, blahobytným a kulaťoučkým funkcionářem! Vzteká se.

Co když ale strach vopravdu neskončí, bliká zarputile.

Po učňáku na závod, makat do konce života. Ne, tady nemůžu zůstat!

Polezu straně do prdele, jen abych dostal nějaký úřad. Třeba se upíšu čertu, jenom abych nemusel hákovat tady!

Dokážu, že patřím do vyšších sfér.

Sociálizmus mě ve fabrice budovat nebaví.

Lepší sedět pěkně v teplíčku, mít k dispozici služební fáro, služební konto, partajní nedotknutelnost, samolibě vychyluje. To se to pak buduje.

Jako soudruzi na okresních, městských, krajských, ...jako soudruzi na ÚV.

Najednou se zalekl přímostí svých myšlenek.

Neboj, uklidňuje rozbouřené city. Ten hajzl přece neumí číst myšlenky. I kdyby, tyhle by ho jistě potěšily. Třeba by i záviděl.

Budu nejaktivnějším učněm, který miluje svoje závazky, který se celou svojí bytostí upíná k straně a vládě, horuje pro věc socialismu, šaškuje v duchu.

Miluju svoji práci, nutí se k budovatelskému optimizmu a přitom, kočka šklíba, každý musí vidět, jak se mu chce, jak neradostně pádluje prostorem zpět ke stroji.

Cestou narazil na Viktora, který postává u Jarina a zjevně oddaluje okamžik, kdy bude muset zapnout mašinu.

Adolf stopnul kroky.

Hele, tobě se líbily? Sonduje Viktor, aby nestála řeč.

Adolf doufá, že se nezačervená. Já zcela naprosto adoruji všechny, říká jeho výraz.

Viktor chápe, ale nekomentuje.

A máš s ní ještě rande? Odpovídá Adolf otázkou, nevěda co by jiného řekl a vyčítá si, že ho Viktor načapal.

Já nevím, možná. Třeba se z toho časem něco vyklube.

Rozešli se ke svým strojům.

Adolf zapnul mašinu a chystá se dojít svačinu, když v tom uviděl vrchního mistra.

Zastavilo se mu srdce, ukryl ho společně se svačinou do stolku.

Co když chce něco vědět? Děsí ho pouhé pomyslení.

Jaké to asi je podávat o někom zprávu?

Snad, snad ještě nejde pro mně, úpěnlivě doufá, snad jde ten pekelník jenom kolem!

Mistr na něho pohlédl, uviděl chlapce snaživě stojícího za strojem, a pokývl hlavou, což znamenalo souhlas.

Adolf způsobně a nahlas zdraví. Ještě že svačina zůstala v šuplíku, víří mu hlavou.

Konečně vrchní mizí z dohledu.

Na zbytek svačiny Adolf ztrácí chuť. Zamaštěný papír nechává v plechové skřínce, kde bude pokojně plesnivět.

Začíná neochotně, se stále větším odporem pracovat, ale klid stejně nepřichází.

Představuje si onu krutou chvíli, až půjde měnit dějiny, vidí řadu milicionářů strážících jeho cestu na Stb nebo do vrchnostenské kanceláře k raportu.

Fuj, ulevuje si plivancem do hroudy rezavějících špon.

Úzkost přemáhá umíněným: Přece nemohu zůstat tady, pachtit se od sirény k siréně.

I kdybych měl Jarina ufízlovat, musím nutně někam jinam.

Je to tak správně, pochopil jsem to správně? Obrací se na soudruha Lenina vyvedeného v papundeklu, visícího trochu nakřivo s vlajícím vousem nad řadou strojů.

Po hřbetech nepohodlných vyšplhat k výšinám?

Všudypřítomný soudruh Lenin na zašlém barvotiskovém kartonu nade dveřmi jakoby nepatrně přikývl.

Adolf již nepotřebuje další ujištění.

Nepříjemný neklid ale stejně nemizí.

Jarin, vloudilo se znovu záludně, on nemusí nic předstírat. Může si nosit dlouhý vlasy, ten o nic nepříjde.

Nemůže nikdy získat výhody. Přístup ke stranickým obchodům, luxusnímu zboží, lahůdkám z nenáviděného západu.

Nestane se nikdy milovaným, váženým, mocným, nenáviděným soudruhem funkcionářem.

Bude nadosmrti šedivět v nekonečných frontách na kilo kubánských pomerančů, v masně přemlouvavém vedoucího pro kus flaxy, před vánoci horečně šůrovat po obchodech, shánět podpultovky.

A já budu šplhat.

Zavděčovat se, zavazovat si nižší soudruhy, pomalounku dosahovat na výhody vyvolených.

Docela se zasní.

Získám moc! Polechtalo ho v podbříšku příjemně.

Do jeho snů o kariéře, výhodách, rodince se však něco...

Něco se zadrhlo, napadá ho a musí se to opravit.

Jen nerad opouští své sny a vrací se do reality dílny.

Něco visí ve vzduchu, zírá Adolf znechuceně na řadu soustruhů, na chlapce.

Jako by se to všechno zastavilo. Nehybnost.

Žádná souvislost s mým podařeným průnikem do vyšších sfér, přemlouvá se.

Nikdo nic neví, nikomu jak řízl nepřipadám!

Pomalou se zklidňuje, i když stále větří pochybnost.

A pak to přišlo.

Zašustění, zalapání po dechu a už je tady žentourek.

Melu, melu, všechno semelu.

Musíš se snažit, Adolfku, já jsem dějinná spravedlnost! Srší vtípem.

Adolf vyděšeně zírá na podivnou plechovou stvůru ne nepodobnou mihotavým funkcionářům na televizní obrazovce. Vágně, nezkušeně uhýbá jejímu tahu.

Plechovku to ještě více rozveselilo.

Cha, chá, teď jsem na tahu já! Kontruje.

Adolf cítí, jak se žentourek celý třese, aby ho přefiknul. Aby ho stáhnul do svého vlivu, předělal ke svému obrazu.

Tohle přece nemusím, brání se zoufale, vždyť jsem se ještě ani neupsal!

Cha chá, má žentourek zcela navrch.

A když Adolf úzkostlivě pištivým, směšným, skoro žentourovským hláskem vykviknul, pomoc, nesežer mne, pobaveně zhrzenému učňovi namítá: Volal's mě přece, no nééé?

Adolf vehementně vrtí hlavou. Ne, né, já nikoho takovýho nevolal!

Žentourek ho umravňuje.

A co sis myslel, hlupáčku, kdo sis myslel, že přijde?
Budu ti odteďka dělat společnost!
Ty moje kuřátko k nakousnutí, rozplývá se žentourek nad Dolfiho neštěstím, ty můj broučku!
Tohle ti nedaruju, Jarine, jen tak zkusmo navrhuje. Lapené zvířátko se zoufale snaží uniknout z pasti. Jakýmkoliv způsobem.
Odevšad číší jen výsměch.
Jen tak dál, jen tak dál, recituje vzosně příšerka. Tohle mi dělá moc dobře!
Odírá učně Adolfa, dává mu v jednu chvíli ochutnat mučení a pak závratí slasti, závanu velikosti, stopičku moci i pád.
Adolf dochází zasněčení.
Jestli mne nerozerve, vydržím už všechno! Zoufale, na hranici seker a nožů úpí.
Má pocit, že to neustojí, že raději skočí do stroje.
Ale to by byla škoda, ozývá se jeho nové já. Teď, když už jsi náš!
Revoluce k neudržení jej svírá.
A náhle žentourek mizí.
Ztrácí se z jeho zorného pole, vyčpěl z jeho rozumu.
Adolf chvíli nemůže uvěřit, málem by omdlel úlevou.
Zmizel doopravdy? Nevěřicně se rozhlíží.
Co to bylo?
Ne, odmítnu, položím i tu hloupou funkci, rozhoduje se impulzivně, jakoby v něm na obranu povstala soudnost. Už nechci dělat fízla!
Ví, že nemá šanci. Jednou se zapletl a nelze zpět.
Otřesen, úpěnlivě zapuzuje hrůzný dojem. Chtěl by žentourka ze své mysli zcela vymazat.
Nic se nestalo, jenom hloupé chiméry, nikam nepůjdu! Naivně si umanol.
Vzápětí nastupuje shnilá malomyslnost. Nedokážu jim odmítnout.
Přece se chci stát tím soudruhem Adolfem, před nímž se Jarinům rozklepou kolena, loví ze svého nově nabytého sebevědomí.
Jeho myšlenky směřuje rafička kompasu: Vždyť za všechno může vlastně Jarin, vzkypěl poslušně vztek.
Objekt pomsty, ulevuje se mu, ten může za moje ponížení.
Já že bych to měl odnášet za něj a on si pěkně v klidu žít? Nebát se? Sílí rozhořčení.
A já, kdybych z falešných ohledů odmítnul, bych měl kvůli němu přijít o blahobyť? Rozohňuje se v duchu.
On je přece na vině toho, že mně dali za úkol ho špiclovat, ne já, hledá ospravedlnění, aby mohl dosáhnout dokonalosti.
Ať se taky trochu povoží na příšerce
Tolik si nežadám, vlastně mu ani neuškodím, když to má stejně pokaňhaný, a zároveň ho budu mít v moci, odvozuje zcela již ve zlé moci.
Hele, bacha ať do toho nepicneš! Zaznělo náhle vedle něho.

Lekl se, trhnul sebou a na poslední chvíli zastavuje instinktivně stroj. S hrůzou zjišťuje, že vedle něho stojí ...Jarín.

Krve by se v něm nedořezal.

Fuj! Ulevuje si. Ty's mi dal. Ale díky!

Jen tak, tak, že's nenařezal nožem do obrobku. Vo čem to, ty vole, přemejšlíš?

Vo ženskéjch?

Oba se tomu chechtají.

Jarín vesele, Adolf s podivně krutou úlevou.

Cokoliv je lepší než tohle, ulevuje si Adolf opatrně a neupřímným pohledem přejíždí dílnu.

Jarín přikyvuje.

Pojedeš s náma v sobotu na tu zábavu?

No, rád bych, odpovídá Adolf ke svému údivu, a jakoby slyšel udivené poznámky svých socialistických rodičů.

Jarín souhlasně přikyvuje. Třeba tam zavadíš vo nějakou šťabajznu, dodává, tady chcíp pes, pokynul hlavou směrem na dílnu.

To teda jo, spontánně reaguje Adolf.

Vo co mu de? Diví se v duchu. Přece mě tak nemiluje, že by mě musel brát s sebou na zábavu?

Nevím, jestli mě naši pustěj, říká ještě nahlas pochybovačně.

Vyser se na ně, proč by tě nepustili? Alespoň se tě na chvíli zbavěj a budou se moct v klidu věnovat pitomej televizi a žrádlu.

Jako by je znal, demoluje Adolfa duch nízkosti.

A nahlas: Určitě to zkusím. Kde a v kolik máte spicha?

Ještě chvíli klábosí o nesmyslech a Jarín odchází.

Proč přišel? Chce mě snad dostat? Vynořuje se jakmile se Jarín vzdálil.

Ale na to je moc hloupej, sebevědomě Adolf zahání stín podezření. Naivní. O pravým životě nic neví!

Proč bych nejel na zábavu? Alespoň si vyzkouším špiclování, sebevědomě zakončuje svoje úvahy.

A třeba mě tam čeká něco nečekaně hezkýho, zadoufal mnohoslibně, k čertu se špiclováním!

Za rohem dílny se mu zjevuje chorobně rudý žentourek.

Úlek střídá odevzdanost.

Jako novej, myslí si zklamaně.

Volal jsi mne?

Ale ne, usazuje ho Adolf polohlasně.

Už ho nepřekvapuje. Smířil se s jeho existencí.

Žentourek na něho mrknul, zazubil se a zmizel.

kap. 5.

Na zábavu vstup jen ve slušném oblečení, stojí na plakátu venku.

Tomu se můžeme jen vysmát, komentuje Jarin.
Stejně se všichni za chvíli uvnitř na záchodě navlečou do džínsů a nikomu to nebude vadit. Člověk jen musí přijít slušně oblečen.
Do sálu procházejí davem povykující omladiny.
Díky Jarinově obratnosti pronikli přes pořadatele v zakázaných kapitalistických džínách vyrobených v Jugoslávii, aniž by museli podstupovat potupnou proceduru převleků.
Někteří z těch, co se budou muset do džínů z tesilu teprve převléci až na záchodě, překvapeně zírají.
Uvnitř se však již nalézá směs odžínovaných a tesilů. Jarin zdraví několik známých.
Adolf díky tomu, že oklamali dohled, třebaže se jednalo pouze o vesnické kluky s pořadatelskou páskou na rukávu, pociťuje nečekanou volnost.
Co budeš pít? Překvapuje ho Jarin, když našli místo.
Adolf neví, ale za chvíli před ním stojí pivo. Dává se tedy s kamarády do odvážné konzumace.
Za chvíli začíná hrát hudba, která ničím nepřipomíná povolený limonádový styl svazáckých schůzí, a vnáší do sálu oživení.
Hele, tamhle sedí tři docela pěkný holky. Dem pro ně? Prodírá se k němu přes hlasitou hudbu Viktorův hlas.
Adolf nečekaně pro něho samého přikývl, překvapen náhle nabytou smělostí. Vstávají a vydávají se k dívkám.
Pojďte si trsnout, holky, vyzývá je Jarin.
Bez problémů se vmísili do zmítajícího se davu.
Zprvu nesměle, však s čím dál tím větší intenzitou, začíná Adolf podléhat hudbě.
Pak přichází ploužák a každý se hrne k jedné z holek.
Adolf se snaží přiblížit k příjemné blondýnce v parádně sedících džínách, ale Jarin je rychlejší. Dokonce jakoby byli domluveni!
Bere proto za vděk holkou, která zbyla. Počínají se ploužit.
Prohlíží si nenápadně dívku, která na něho zbyla a zjišťuje, že zas tak špatně nedopadl.
Co je s tebou, šeptá mu ona do ucha mírně přiopile a tiskne se k němu.
Adolf zapomíná na ukřivděnost a lačně přijímá opilé teplo dívčina těla.
V její důvěrnosti pociťuje příslib.
Ploužák končí, Adolfův oheň zklamaně hasne. Dívka se na něho jen usmála a už se vlní s ostatními do rytmu hudby.
Sekne jí to, je moc hezká, ujišťuje se a vůbec mu nevádí opar alkoholu, jenž kolem sebe dívka šíří.
Že by přece, že by konečně?
Hudba přestává hrát.
Co teď? Myslí si Adolf zoufale. Jenom aby mi neutekla!
Nakonec sbírá odvalu a nabízí dívce, aby se přemístila k jejich stolu.

Nejdřív si dojdu pro svoje pivo, odpovídá ona a vydává se nejistým krokem ke svému stolu.

Adolf ji úzkostlivě sleduje téměř si jist, že nazpět nedorazí.

Jeho očekávání se naplňuje. Jeden z místních přisednuvše si mezi tím k jejímu stolu se s ní pozdravil a počínají se důvěrně bavit.

Dívka vysílá Adolfovým směrem omluvný úsměv.

Adolf se nezmohl na nic. Jen na vztek.

Neznámý mladík pátravě pohlédl Adolfovým směrem, ale pak se věnuje dívce.

Adolf je znechucen. Jak závidí Jarinovi, jemuž dívka nenuceně sedí na klíně. Je zřejmé, že se nevidí poprvé.

Jeho myslí prošlehl hněv. Zase on, zase on, zase ne já!

Na toho si dej pozor, naklání se k němu nečekaně Jarinova dívka a nenápadně ukazuje směrem ke klukovi bavícímu se s jeho tanečnicí. Rád se pere a je nebezpečnej!

Jaký má krásný oči, myslí si Adolf v té propastné chvíli, kdy se na něho Jarinova dívka dívá.

Chtěl by jí to říci, ale ona se otáčí zpět k Jarinovi. Něco si povídají a spiklenecky se smějí.

Adolfovi na patře povstává hořkost. Co ještě budu muset všechno udělat, abych dostal nějakou holku?

Nezbývá, než se opít.

Mít takovouhle holku, sní nad pivem. Tu bych vyměnil za všechny funkce a výhody!

Lepší část jeho já se snaží potlačit závist. Ta horší se pomalu, systematicky opíjí. Přestávka a omladina se vyhrnula ven. Také Adolf se vypoťácel, aby se nadýchal čerstvého vzduchu.

Hele, taky jeden cizák!

Někdo ho popadl a přivlekl před kluka, před nímž byl varován.

Tak co, ty taky budeš nahánět naše holky?

Teprve teď si Adolf všiml, jak je udělaný. Asi to myslí vážně, blesklo mu hlavou, že já sem lez.

Cloumá s Adolfem za souhlasného mručení kolem stojících.

Ten se ohlíží na dívku, jenom aby zachytil její lítostivě omluvný úsměv.

Ten mu dodává odvahu. Proč, nemůžu si zatancovat? Pípnul téměř neslyšně. Přece se před dívčinými zraky jenom tak nevzdá!

Pak si všiml Jarina, jak se v povzdálí zvedá ze země a utírá si zkrvavenou tvář. Takhle dopadnout nechci, dochází mu.

Já, já, já mám holku doma, uchyluje se k drobné lsti, o vaše nestojím. Cožpak si člověk nemůže jen tak zatancovat?

Ale kluk si ho znovu přitáhl a funí mu do obličeje opilým, shnilým dechem.

Řečník! Vyprsklo najednou do kouta zahnané zvířátko, žentourek!

Cožpak ani tady ...? Zdrceně reaguje Adolf. Semelu, semelu, ha, ha! Jakoby slyšel.

Ale já, já, já ti rozumím! Zdůrazňuje nahlas tak, aby ho opilý traktorista začal vnímat.

Toho poněkud překvapila Adolfova reakce. Už, už, napřahuje, jak je zvyklý a v Adolfovi by se krve nedořezal, ale ...fakt, voni jenom tancovali, zastává se ho nečekaně dívka.

Adolfovi se v srdci rozsvítilo světélko, traktorista zmateně spouští napřaženou ruku. Fakt? Zadumaně Adolfa pustil, asi mu vrtá hlavou něco jiného.

Tak si dej pozor! Vzpamatovává se ještě a alespoň do něho strká.

Adolf zavrával, ale neupadl. Beze ztráty důstojnosti opatrně mizí. Ještě po očku mrkne na dívku a vrací se poněkud otřesen ke stolu.

Tam už sedí Jarin s velkým monoklem a zaschlou krví na tváři. Vypadá to, že ztratil náladu.

Přesto se, i když trochu nakřivo, na ostatní usmívá.

Takovej už je život, komentuje.

Adolf úsměv neopětuje. Má pocit, že Jarina něčím převyšuje, že ví něco, co on neví.

Jarin odvrací zkrvavenou tvář, aby se napil. Kurvy, kurvy jedny! Mumlá při tom.

Adolf neví, jestli do toho oslovení zahrnuje také jeho, ale vlastně ho to nezajímá. Nesměle pohlédl směrem k dívčinu stolu a má pocit, že zachytil něžný pohled hlubokých očí, jenž ho zahřál.

Opravdu si mě všímá, ona? Ona?

Ale zpět k Jarinovi. Stejně si nakládačku zasloužil. Nemá lézt jiným do zelí. Nemá zaclánět, debil jeden. Vůbec Jarina nelituje.

Další den je neděle.

Adolf přemýšlí, jak by se s neznámou dívkou spojil, jak by jí naznačil, že o ni má zájem, a jak by vyřadil ze hry Jarina.

Zvedá telefon. Chvilí váhá, co řekne, pak vytáčí číslo.

Ne, Jarin není doma, ozývá se nevrle. Tys byl taky s nima?

Ne, nebyl, zalhal a zjišťuje, že lhát mu jde poměrně dobře.

Pondělí.

Všichni vstávají s o něco větší nechutí. Víkend, jediný čas, pro který se dá žít, uběhl tak rychle. Budoucnost nekonečně vzdálená.

Šedivý had stoupá zmámeně ulicemi a neochotně leze do otevřené huby fabriky.

Adolf shledává, že k němu také patří. Dnes ho ale život kupodivu těší.

Když dorazil do zapáchající šatny na učňák, Jarin už stojí ospale před svojí skříňkou ozdoben monoklem a s přelepenou tváří.

Jel bys tam znovu? Ptá se ho zpytavě Adolf.

Jo, odsekl Jarin. Tam nebo jinam.

Ale tam ..., téměř se prozradil Adolf. Tam byla dobrá muzika, zklidňuje hlas do snesitelného rozechvění.

A mám pocit, že tam někoho znáš.

Myslíš Lenku? Hodil na Adolfa přezíravý, podezřívavý pohled. Zase mám pocit, že s ním něco je, zjišťuje ohledně Adolfa.

Připadá mi hloupý tam lézt, když místní vypadají jako netykavky, odvádí Adolf pozornost od svého zmatku a v duchu se raduje, jak snadno získal dívčino jméno.

Možná, ale přece nebudeme svůj život řídit podle debilů, rozhořčuje se Jarin.

Lenka, spřádá Adolf mazlivě v duchu sítě. No, to ne, vykrcuje se nakonec, s debilama se stejně nedohodneš, nač je vyhledávat.

Třeba jinde pořádaj stejně dobrý zábavy, oulislně naléhá.

Jeho reakce Jarina uspokojuje.

Máš pravdu, už raději s Lenkou chodíme jinam. Tam, kde pořád nevoprzuje ten debil ručač.

Hlídá svůj harém.

Ale nevím proč se vzteká, když má tu tvou opilou, Jarušku, omluvně se na Dolfiho bolestně zubí potlučenou hubou.

Asi z principu.

Hele, nedává mu Adolf pokoje, ta moje opilá jezdí taky někam sem, třeba s Lenkou? Sou kamarádky, ne? Potí se na tenkém ledě úzkostlí.

Jarin se trochu zamračil. No, tu bych ti nedoporučoval, ručač by tě zabil. Ale jo, obě dělaj tady.

V Adolfovi poskočilo srdce, to víš, že se nezajímám o ni, proběhlo mu v duchu pohrdavě.

Třebas se skrze ní dostanu k Lence!

A nahlas: Nojo, třeba má Lenka ještě nějakou jinou kamarádku?

Já se stejně ručače nebojím.

Jarinovi se zželelo nešťastného panice a slibuje. Zeptám se, mohli bysme třeba holky někam pozvat, co?

Hmm, naoko otráveně odpovídá Adolf. Lest vyšla, Jarin je fakt naivní debil, konstatuje, ale nedává nic najevo.

Hmm, tak jo, budeš kámoš, utrousil ještě jakoby nevšímavě a bez mrknutí jde nahoru na dílnu.

Pak se potkávají u výdejny náradí.

Adolf jakoby nic: Ty, kamarádky, obává se vyslovit milované jméno, ty dělají fakt tady?

Ne, vrtí Jarin hlavou. Lenka chodí na průmku. Já to trochu splet.

Docela šikovná holka, utrousil Adolf ledabyle. Jak jsi se s ní potkal?

Na jednom mejdanu, odpovídá Jarin zprvu neochotně.

Adolf zahořel žárlivostí.

Vyspala se s tebou? Vytrysklo to z něho jako proud horké lávy.

Kdepak, vona jechvíli hledá Jarin správné slovo, slušná, konečně se mu namanulo, a sleduje kamarádovu reakci.

Ten dělá jakoby nic, ale pociťuje úzkost a studený pot.

Přece se vo takovech věcech normálně baví, shledává odvahu, co sem udělal špatně?

Registruje Jarinovo přelétavé podezření.

To víš, tobě budu vo nás dvou něco povídat, zrovna tobě, probíhá Jarinovi hlavou.

Ale hořkost, která v něm od zábavy sedí, si náhle hledá cestu ven. Lhostejno na kom, musí si nějak zvýšit sebevědomí. Trochu zamachrovat, aby sám ve svých očích stoupl. Najednou je mu jedno, co řekne.

Nehledě na to, že se se mnou hned prvně vyspala, jinak docela slušná, vodvazuje se.

Svoji řeč doprovází úšklebkem.

Mstí se Lence i Adolfovi, namísto světu.

Ale tenkrát byla trochu opilá, dodává trochu omluvně, snad aby setřel negativní dojem.

Většinou dělá drahoty, dodává s předstíranou lhostejností.

Ani si nevšiml Adolfovy zkřivené tváře, tak je zahleděn do sebe.

Za tohle se ti jednou pomstím, vzmáhá se v Adolfovi zoufalý vztek.

Oba už dostali potřebné nástroje a teď zase spolu mlčky krácejí ke strojům.

Adolf mlčí.

I Jarin mlčí. Myslí na sžíravou nejistotu, co v něm hlodá od té doby, co Lenku zná.

Vždyť já přece tuším, že i ona musí mít s ručačem nějaký pletky, aby tam u nich obstála, nedá mu pokoje.

Mezitím dorazili k Jarinovu soustruhu, Jarin vkládá nový nůž, upravuje nastavení, zapíná otáčky a posuv.

Adolf tam stojí a nechce se mu odejít. Ale mlčení začíná být podezřelé. Obou hochů se zmocňuje pochybnost.

Co si dát na chdbě vzadu cigáro? Navrhuje Jarin.

Neéé, ja nekouřim, odmítá Adolf, hrozně mi to smrdí. Ale pudu klidně s tebou, navrhuje naoko bezelstně.

Jarin vrtí hlavou. Ty se máš!

A zase mlčení. Jenom žentourek krouží kolem.

Adolf sice tuší jeho přítomnost, ale v tuhle chvíli si ho nevšímá, myslí na Lenku.

I Jarin myslí na Lenku a tlačí ho neklid, podezřívavost.

Musím něco říct, umiňuje si. Zrušit tohle podivný příměří.

Aby jeden před druhým nevypadali divně, soustředují se jakoby na pohyb suportu, sledují kudrlinky špon padajících do pekáče.

Občas, když odpadne zvláště povedená, jeden z nich znalecky pokývne.

Proč nevypadne, proč už sakra nejde? Zvedá se v Jarinovi nečekaně vztek.

Dostává chuť vybit si ho na Adolfovi, trochu ho naštvat.

Jakoby z dálky vnímá jeho panictví. Otravného komára, který nedá pokoj, dokud se nenapije čerstvé krve.

Zároveň s tím v něm však vnímá i něco strnule neživého. Nečistou příšeru, která se hladově, bezohledně, sápe po světě.

Přesto je to nakonec Jarin, kdo do trapného mlčení překvapivě pronáší: Víš, Lenka není žádná holka do větru.

Podvědomě naprosto přesně vytušil, čím se Adolfa dotkne.

Takový ti nezahnou a spí s tebou až když chtějí, pokračuje v důvěrnostech.

Řal do černého, Adolf se kácí. Žentourek si pochutnává na jeho vnitřnostech.

Jarin, jakoby čímsi omámený, breptá nesmysly.

Ztrácí kontrolu nad mluvícím svalem a o čemsi Adolfa trapně přesvědčuje.

Ten se konečně vzpamatovává ze šoku. Nečekal, že dostane tak přímou odpověď.

Co sis myslel, že uslyšíš, jsou všechny stejný, konejší v duchu poraněnou ješitnost a vyčítá do neznáma: Proč's tím nepočkala na mně?

Nakonec, i když ho to bolí, smiřuje se s tím, že do její komůrky již někdo vstoupil.

Doufám jen, že už k tomu nedojde příliš často, postarám se, roste v něm hrozivé odhodlání.

To si vypiješ, zkurvil's mi holku! Bouří v něm, ale navenek to nedává znát. Spala s tebou jenom proto, že mě ještě neznala, utěšuje se. Lenko, odpouštím ti, Leničko, něžně překračuje propast neznáma.

Ale jemu ne! Jemu nikdy neodpustím!

Vůbec nejsem pánem svého osudu, jak bych si přál, zjišťuje přitom. Pouhé přání, toužení nezaručuje, že ji ještě vůbec kdy uvidím. Proto ho musím nenávidět ještě víc!

Dostanu ho do svý moci, myslí si bláhově.

Skrze něj budu s ní.

A až bude příležitost, uhranu ji, láskou obklopím.

Nebude pak už myslet na nikoho jiného než na mě!

Přes hlupáka Jarina dostanu se k ní, vytoužené. A až mě pozná, i ona mi jistě odpustí. Ano, cítím to, blouzní, již mi odpustila!

Opojení stoupá, šumí, neznámá síla prostupuje vzdálenou naději.

Žentour se přiblíže třese a vrtí ocáskem.

I tebe si podmaním, hřmí v duchu Adolf, touha po Lence mi dá sílu!

Ty blbe, debile, Jarine. Nejsi nic. Zdařile uhodil do hromosvodu.

Tebe bude věčně někdo mlátit, nikdy se ničím nestaneš!

Ale cítí, že v myšlenkách zašel až příliš daleko na tuhle chvíli.

Ještě krůček a musel bych se na něj vrhnout, uvědomuje si. Nevyslovená slova jej nevýslovně pálí. Žentourek blaženě vrní.

Jednou, jednou snad mu to řeknu!

Náhle zaznamenal překvapivou změnu poměru síly slov. Odkudsi z černé hlubiny slyší Jarinův hlas, jakousi nepatřičnou disonanci.

On snad ještě žije? Diví se v duchu.

Jarka, tamta opilá kamarádka, jak jsi s ní tancoval, se po tobě ptala, nepříliš přesvědčivě vyslovil Jarin, který jakoby se též vyštrachal ze svého osobního vesmíru a náhle si na něco důležitého vzpomněl.

Adolf má pocit, že by měl odpovědět. Třeba to myslí jako laskavost a stále ho potřebuju k uskutečnění svých plánů, zjištěně uvažuje.

Pak přikyvuje. Nó, možná bych si s ní dal někdy rande, snaží se o ledabylost.

V duchu však soptí: To víš, ty blbečku, já se budu tahat s Jarkou a ty mi mezi tím budeš kurvit Leničku.

Mojí Leničku!

Snaží se však alespoň v náznaku projevit něco jako vděčnost.

Jarin neprohlédl jeho neupřímnost. Přesto si oddechl, když Adolf odešel.

Asi sem nějakaj vadnej, nedá mu pokoje. Co mi pořád je na něm divnýho? Kdykoliv ho potkám, podivná stísněnost.

Úterý ráno v šatně:

Hele, dem, kámo, nechci zase přijít pozdě na nástup, zděsil se Jarin pohledu na hodinky.

Oba připitoměle civí do prázdnoty Jarinovi dokořán skříňky. Ani snad neví, jak se tam spolu ocitli.

Zase taková stísněnost, vnímá i přes saze rána Jarin. Jako bych v jeho přítomnosti vždycky o něco přišel.

Ale ne, pitomost, trpím asi přílišnou přecitlivělostí. Normální kámoš, normální pako.

Hmm, umiňuje si v tu chvíli Adolf, nebudu zbabělec a just přijdu pozdě.

Se neposerou, utrousil pohrdavě nahlas a svalně pomalu se šourá k vlastní skříňce.

Když, tak se omluvím vrchnímu, ušklíbl se pro sebe. Mistr mi může. Stejně, možná na něj něco vím. A když ne teď, tak jindy!

Shledává svoji odvahu nezvykle cennou. Na okamžik téměř hmatatelně pociťuje závan převahy.

Vzápětí jeho odhodlání přechází ve zmatek. V rychlosti na sebe hází modráky, zabouchne skříňku a kvapem opouští šatnu.

Jak odvaha klesá, přidává do kroku. Nakonec po schodech skoro letí. Ještě nenastal ten správný čas, omlouvá si lišácky prohřešek proti nově nabyté moci.

Stejně přichází pozdě.

Mistr zrovna odešel pro něco do kanceláře, a tak, když se vrátil, stojí všichni učňové pěkně v řadě.

Vážení pánové, nové známky ROH, slavnostně pronáší mistr a rozdává onu cennost. Nezapomeňte si je ihned nalepit do legitimací! Nabádá.

Adolfovi tohle zní vzdáleně. Myslí na Lenku. Pitomý známky!

I tady, na dílně, jím prochvívají závany dosud nepoznaného citu.

Do světlého zjevu dívky Lenky, kterou rozhodně miluje, se mu však plete cosi jiného.

Lenka není jistá, neměl bych přece jen věnovat pozornost spíš Jarce? Nabádá zjištnost.

Ani náhodou! příkazuje si. Přece nebudeš jako ten debil, co mu jde jenom vo jedno!

Tobě vo to ale taky jde, zasahují jeho odhodlanost spodní tóny vědomí.

Adolf však, naplněn vznešeností svých vyšších citů, se je snaží vytěsnit.

Musím ji dostat, musím!

Jenomže bolest má ještě mnoho jiných zbraní. Co když ne? Co když se mi to nepodaří!?

Ó, Lenko, zaúpělo v nitru úzkostlivě.

Musím být někým jedinečným, mít něco víc, umiňuje si. A jít za tím za každou cenu!

Lenka si přece zaslouží někoho jako já, někoho, kdo nemá holou prdel a bude jí moci poskytnout patřičné zabezpečení.

Učňové se rozcházejí ke strojům. Adolf stále připitoměle zasněně stojí a nemá se k odchodu.

Ta puberta, usmál se mistr a nenásilně do něho píchnul prstem.

Přestaň myslet na holky a jdi pracovat, přívětivě, téměř optimisticky jej vysílá za ostatními.

Adolf se začervenál a honem vyrazil. Příliš optimisticky si ale nepřipadá. Svoje sny a plány, si však nenechá vzít!

Ani neví jak, stojí najednou u soustruhu, v ruce malinkou, nicotnou známečku.

Aby se jí zbavil, loví v kapse, kde by měl mít legitimaci.

Tak průmku, zasníl se znovu. Nepřítomně lepší známku do červené legitimace s agresivně žlutým emblémem.

Všechny předchozí známky pěkně v řadě.

Opravdu všechny?

Rychle listuje knížečkou. Představa dívky, jež k němu patří, mizí.

Uspořádanost zárukou úspěchu, uklidňuje se a náhleejhle, vyrazí husí kůže úzkosti, kdepak jsi, ty jediná, chybějící?

Jedna stránka, zhrzena, zničena trestuhodnou nedbalostí, civí na něho vyraženým zubem nedokonalosti.

Jenom někde ve skříňce zapadla, nutí se ke klidu. Nedělej paniku, prostě's ji zapomněl nalepit.

Nejistota z trestu za provinění však již začíná odtikávat.

Nenechám si přece zmařit nádhernou budoucnost pitomou známkou, panikaří.

Cokoliv přece může zvrátit můj osud tady.

Klid, budoucnost patří těm, kdo se nebojí, kdo se nenechají hloupostmi, malichernostmi zviklat. V nejhorším ji někomu seberu, odvážně produkuje.

Já, Adolf, se přece nebudu třást strachy!

Pak mu dochází, že jako jediný nemá ještě zapnutý stroj a honem tak činí.

Hlavně se nelišit, projevovat neustále úsilí o budování socialismu.

Dokonce zasouvá do sklíčidla obrobek a zamilovaně na něj hledí.

V myšlenkách se vrací k Lence. Musí být asi docela chytrá, proč já nešel taky na průmku, možná bych ji tam potkal a nemusel takhle trapně šílet, vyčítá si.

Prospěch ucházející, ale fotr řekl, že nejlépe nejdřív pobejt v dělnickém prostředí kvůli kádrovému profilu. Pak že má člověk vystaráno.

Myslím na Lenku, ne na ponižující umístění zde, usměřňuje představy, nedbaje obrobku vířícího ve zběsilém tanci kol osy, jako by mu tím tancem chtěl sdělit něco o pomíjivosti štěstí.

Jak já po ní toužím, naléhá veškerá úpěnlivost drtivé touhy po neznámu ženského těla.

Jak já bych ji něžně přijímal, jak bych se jí dal!

Když už má v představách splněno téměř vše, dorazil k jeho stroji mistr.

Blažený učen zmateně těká, padá, blaženost nahrazuje cosi jiného. Předstírá honem práci, mistra to ale nezajímá. Tváří se poněkud ...upjatě.

Adolf tuší, co přijde.

Co musí přijít.

Adolfe, máš jít k vrchnímu, sděluje mu lakonicky a odchází.

Pod Adolfem se podlomila kolena.

Tak už je to tady!

Přestože už se dávno rozhodl, odložil veškeré skurpule, má strach.

A co více, jakási neznámá veličina, svědomí, na chvíli, a možná naposledy, přebírá vládu.

Pln rozporů vydává se na cestu známou železnou uličkou mezi stroji.

Přece nebudu svině, přece nezradím kamaráda, znovu začíná hlodat, ale on už ví, že bude.

Pomoc přichází z nečekané strany. Adolfe, volá na něho mistr, máš s sebou vzít evidenční archy SSM!

Adolf téměř radostně míří nejprve do šaten pro evidenci a pak rychle do kanceláře, jen ať již to má za sebou.

Á, naše dělnické mládí, vítá ho vrchní mistr zprvu přívětivě. Hned přechází do komisního tónu.

Musím ti, soudruhu, něco vytknout. Dozvěděl jsem se od předsedy celozávodního výboru svazáků, že neplníš dobře svoje povinnosti vedoucího buňky a nemáš v pořádku evidenci!

Adolfovi se zatmělo před očima. Ta pitomá známka!

Honem tahá něco na svoji obranu, uvědomuje si však, v jakém nepořádku mají legitimace i ostatní chlapi.

Zmateně zírá. Všechna slova se v něm vzpříchla.

Tady nejde o ROH, mistr mluví o SSM, násilně se zklidňuje, když si uvědomil, o co jde.

Jenže tady se jedná o ještě větší průser, panikaří.

Vrchní pokračuje již o poznání přívětivěji. Hrozí ti důtka a tak bych tě chtěl soudružsky upozornit, abys chybu napravil.

Porozprávět, podebatovat, zvedá tázavě obočí v neskrývaném očekávání.

Adolfovi se na okamžik vybavil vlezlý, uhrovitý mladík, předseda celozávodního výboru SSM. Vzpomněl si, jak mu cosi vytýkal a on jeho výtky, i jeho osobu hodil ihned za hlavu.

Ten debil, ulevuje si v duchu, vypadal tak neškodně. Mstí se mi, že ho neberu vážně.

Vrchní vstává od stolu a jak tam tak Adolf nešťastně stojí, poplácal ho po rameni.

To nic, příteli. Jak řekl soudruh Lenin, musíme se všichni stále učit!

Jak to asi myslel, utíká se Adolf neobratně do oblastí sebe, nad kterými nemá kontrolu.

Padá do léčky času.

Podlejšat, likvidovat „nepřátele“. Z přátel dělat podřízený, podřizovat se debilům, nenávidět, napovídá cosi v něm.

Smyčka jej vrací.

Ano, přisvědčuje přísnému pohledu a naráží na další překážku.

A co dál? Víří mu v hlavě.

Vrchní se zase posadil, jist svým vlivem.

Moje autorita, lebedí si. Moje veledůležitá osoba. Snad bych mohl být tomuhle nadějnému soudruhovi vzorem, lichotí si.

Hází na Adolfa nahnílý úsměv návnadu.

Tedy?

Adolf reaguje velmi vlažně, zmateně. Aaaaa ..no, já, já snažím, uhmm, nejprve abych nebyl podezřelý ...výborně, nenechává jej vrchní ani domluvit.

Jen tak dál! Vidím, že bereš svůj úkol zodpovědně!

Adolf přiblblle zírání. Co dál, co probůh dál, vyrůstá před ním betonová stěna, kterou snad ani nemůže překonat.

Berlínská zeď zní mu výsměšně. Já se ale nacházím uvnitř, v bezpečí, drtí jej.

Vrchní řečník si toho nevšímá. Zdá se, že i on má svoje smyčky.

Málo, ale přece, naplňuje vrchního libý pocit sebeuspokojení. Nemohu od tohoto hloupého chlapce chtít hned zázraky.

Jen ať nám, soudruh, pěkně zraje, samolibě vyvozuje. Pod mým vedením.

Adolf ale mlčí. Zase ta proklatá smyčka.

Vrchní se stal vrchním jen z pověření, napadá jej. Ve skutečnosti mi může! Protivnej komunistickej dědek!

Už, už, by popustil uzdu veselosti, našťestí ale ...ano, soudruhu, vrací jej vrchní řečník zpět do reality.

Takhle mě dostane, když se neumím soustředit na boj s ním, děsí Adolfova vlastní roztěkanost.

Možná bys příště mohl hovořit o něco konkrétněji. Zaměřit se na Jarinovy výroky, s kým se přátelí, a tak. Nevědomky poprvé použil určitého jména.

Lenka, jakoby Adolfa udeřil bičem. Musím ji vysvobodit z jeho spárů, z pařátů podezření!

Ano, podřízeně papouškuje. Jen tak, tak, že nedodal: Rozkaz!

Vrchní se zatvářil nadmíru spokojeně. Musíme se chovat ostražitě. Nepřítel stále kuje pikle, dodává uvědoměle.

A to mi právě nejde, zoufá Adolf. Mít se na pozoru před tebou!

Třeba, abys zjistil, zdali jej nějak, uhmmm, nedaří se vrchnímu k vlastní nelibosti vymáčknot přesně, buržoazní propaganda nevyužívá.

Adolf příkyvuje, ale stejně neposlouchá. Zachovává jen nadmíru servilní výraz, nechce vzbudit sebemenší stín podezření.

Dělá, že přemýšlí.

Z dále k němu připlouvá: Příště mi musíš povědět víc.

Adolf najednou zjišťuje, že se vlastně nechce stát podřízeným. Stojanem na fáborky ideologie, strašákem do zelí.

Ale počkat, řekl příště? Jaké příště??? Vyděsilo ho.

Přece mě ještě nemají! Vzpírá se vyděšené zvířátko a chtělo by utíkat pryč, pryč, někam do bezpečí.

Ještě jistě existuje cesta zpátky, zoufale prosí nicotu.

Už, už se nadechuje, odmítnout nedokáže.

V sázce je příliš mnoho. Lenka, neznámá budoucnost, snesitelný život.

Vrchní jakoby tušil vnitřní boj, který v chlapci probíhá, usmál se nadějně.

Hlavu vzhůru, soudruhu, takový prohrěšek nic neznamena, horlivým bude odpuštěno.

Jen pro formu, abychom postupovali důsledně, přineseš mi něco konkrétního, dodává laskavě. Evidenci si dej do pořádku.

Adolf na něho zděšeně pohlédl.

Pokrytec, pokrytec! Ale já vím, o co mu jde, on mě chce využít!

No, a tys zdárně začal, nenechává jej jeho úvahám povzbudivě vrchní.

Chápu nechut', se kterou soudruh jako ty musel navštívit sobotní zábavu, pokračuje.

On o tom, ví, dopadá na Adolfa drtivě, ale nemá čas si to přebrat.

Některé věci strana prozatím ve své moudrosti ponechává, zadíval se na Adolfa přísným pohledem.

Převychovávat nelze naráz přemítavě připojuje, jakoby toho sám litoval.

Za silnými brýlemi mu vlhne zrak. Lépe nechat vynález přítele, soudruha, Guillotina zatím spát, medituje jakoby pro sebe.

Ano, já vím, dodává chápavě a mávl rukou, jakoby odháněl nějakou zřejmou pravdu, která však ještě nenabyla platnosti.

Někdy člověk v zájmu vyšších cílů musí zapřít svoje lepší já, hovoří již k Adolfovi.

Divil by ses co já musím ... Raději ale dál mlčí, aby nemusel dát rozkaz k palbě.

Přece jen potřebujeme, běží mu hlavou, aby nám nějaký ten materiál k výstavbě socialismu zůstal. Musel se usmát svojí prozíravostí.

Adolfa jakoby polil ledovou vodou. To myslí vážně? Krve by se v něm nedořezal. On ví, on všechno ví! Zděšeně tepe ptáček.

Vrchní se chvíli kochá dojmem, jaký jeho slova vyvolala. Pak skromně přísazuje: To víš, strana má oči a uši všude, soudruhu!

Už neuniknu, přikovalo Adolfa. Špiclem navěky!

Ale soudruhu, zmírňuje vrchní dojem, který jeho slova očividně vyvolala. Soudruh jako ty, se nemusí přece ničeho bát, dodává záduřivě a podává Adolfovi peníz.

Ten děsem vyvalil oči ale ví, že musí, musí přijmout.

Peníz pálí v dlani.

Vrchní vnímá jeho rozpaky. Jenom tak dál, soudruhu, soudruhů, povzbudivě protahuje.

Vyznělo to však spíše jako zabučení.

Adolf je úplně mimo. Jeho zrak bloudí střídavě na vrchního, na peníze, a skoro by brečel.

Vrchní mistr zírá do jeho poplašených očí. Kdybys věděl cokoliiv podezřelého, přijď třeba i bez povolání, zakončuje slyšení vemlouvavě. Dobrotivě. Samolibě. Adolf jako stížen bezvědomím bere peníze.

Anebo, možná pro začátek, tak jednou měsíčně? Táže se přemýšlivě vrchní sám sebe.

Adolf má pocit, že ho propouští a chce odejít.

A nezapomeň evidenční listy, vrací ho vrchní zpět.

Adolf, proklínaje svět se musí vrátit a sebrat archy z psacího stolu, za kterým sedí bazilišek.

A ať jsou příspěvky příště v pořádku! Nadřazeným, avšak přívětivým tónem usměrňuje učeň.

Adolf se vypoťácel na chodbu.

Vlastně se vůbec nic nestalo, nemusel jsem nikoho zradit, nic jsem neřekl, uvědomuje si ke svému údivu.

Ale ten peníz! Zrádně se vloudilo. Mrzký peníz.

Přichází zpět na dílnu mávaje před sebou evidenčními listy jako štítem. Vopruz, prohodil k uším učňů a otráveně směřuje ke stroji.

Vrchní mezi tím spokojeně hřaduje ve své kanceláři a dívá z okna, na tovární dvůr.

Také mi zpočátku vadily peníze, zvláštní problém, vzpomíná na svá učednická léta.

Ale člověk si rychle zvykne. Zvláště dají-li se vydělat tak nepředstavitelně snadno. Kdo by nebral?

Moji starouškové museli na takový obnos dřít několik týdnů, uvědomuje si s hrдостí, kam to dotáhl.

Zamilovaně vzpomíná na ona heroická léta, kdy se zdálo, že jednou bude opravdu někým, že se z něho stane monolit, pevná skála, že bude bdít nad osudy lidí podoben tomu, který kdysi čníval nad Letnou.

Pak ale strana podivně zmírnila ocelově tvrdou linii a já skončil na mizerném učňáku, lituje se. A k tomu omezenej, nic nechápající ředitel.

Ale i tady mne strana potřebuje, vybuzuje nepřičetně oddanost.
Jistě má pro mne daleko vyšší úkol, když se osvědčím, samolibě se ubezpečuje.
A já nezklam!

Loví z kapsy ušmudlanou krabičku cigaret, zapaluje si.

Blaženě vyfukuje kouř a žehrá na chvíli, kdy málem podlehl malomyslnosti.

Moji spolubojovníci sice dosáhli lepších postů, ale ještě nejsem mimo hru, zklidňuje zhrzenou ctižádost.

Soudruh Darwin by měl radost, žertuje, ale myslí to, žel, vážně.

kap. 6.

Adolf v letním parnu neochotně zapíná stroj. Ocelová maska soustruhu se na něho pot'ouchle šklebí.

Závidím každému, jehož údělem není trávit život v továrně, plazí se myšlenky pomalu. Žentourek vykoukl zpoza rohu a zkoumavě na Adolfa pohlíží.

Když vidí Adolfovu zkormoucenost, rozpačitě vyplazuje jazyk a malýma, neforemnýma ručičkami naznačuje lezení po žebříku.

Ano, abych se nemusel věčně hrabat ve šmíru, budu ze všech sil šplhat po žebří funkcí, přijímá Adolf nečekanou pomoc.

Žentourek se šťastně šklebí.

Abych se nestal zapšklým, zlostně nešťastným, zachmuřeným dělníkem, prodám svoje, co vlastně, zalekl se prázdna ...svědomí, konečně se mu spojilo.

Blbec Jarin ať si klidně o svačinách líhá mezi haldama plechů a bůhví ještě čím, na něj čekají rezavý kokily.

Já budu svačit vybraná jídla kdykoliv, v prostředí jež mne bude hodno, maluje si povýšeně.

Ať si Jarin zabíjí čas zakázaným čtením pod ponkem, ať se tu unudí k smrti ve společenství kusů železa a dělníků, kteří ho budou vždycky nenávidět.

Já budu stoupat, napodobuje žentourkovo lezení nahoru po žebříku. Dodává si tak odvalu k velkým činům.

Rozhlíží se, zdali si jeho pomocníka někdo nevšiml, ale žentourka nikdo nevidí.

Škoda, lituje Adolf, takovýho kámoše nikdo nemá.

Peníze, vynořuje se pak znenadání jakási výtka.

Představa, že by o jeho „poklesku“ věděl ještě někdo, mu není milá.

Nějaká účetní o mě ví, trýzní ho.

Určitě na to mají zvláštní fond, kterež přes účtárnu nejde, uklidňuje rozbouřené vody imaginace.

Vlastně se cítím výborně, zjišťuje vzápětí.

Uff, jenom kdyby nebylo takový horko.

Uvnitř dílny se tetelí vedro téměř k nesnesení. Slunce se opírá do střechy s náruživostí, jakou by nikdo v ten čas nečekal.

Co by udělal růžolíci, neposkvrněný funkcionář na mém místě? Vžívá se do vysněné role.

Louskl by prsty, nasedl do přistaveného vozu a nechal se řidičem odvézt třeba ...no, třeba, na přehradu!

Sednout do něčeho lepšího, než do usmolený Škodovky, kterou má každé, zatoužil.

V rámci reprezentace pro začátek alespoň žiguli, skromně vymýšlí.

Bude ze mě dobrý funkcionář, jáás. Ani nebudu potřebovat řidiče. Řídím rád sám. Ale možná kvůli dekóru, nechává se unášet.

Ano, řidiče k dispozici, občas sednu za volant sám, blaženě se usmívá.

Už, už se roztahuje na měkkém polstrování, udílí příkazy. To mi to jde, s uspokojením roztahuje grimasu v škleb.

Kdyby měl zrcadlo, napadlo by ho, že roste do podoby soudruha žentourka.

Ale něco jej vyrušilo. Nějaký trapný zvuk v tom vedru.

Ještě se musím rozhodnout, rozvíjí tedy dál, zdali přijmu za své jejich trapné bláboly.

Na ideologii mi nezáleží, nestanu se trapným, skurpulózním věřícím, kochá se sám sebou, svojí dokonalé přizpůsobivosti. Budu se zaobírat pouze papouškováním.

Pár nepatrných sviňárniček, musím přece jako svazák, předseda, bdít nad pravověrností svých oveček.

Pár neškodných, důvěrných informací, a mám to v suchu, lebedí si, jak všechno bere za správný konec, a pomohu sobě i ostatním.

Konec konců možná i Jarinovi.

Třeba mi ještě někdy poděkuje, že ho držím v mezích, vzdaluji pokušení, spekuluje pošetile.

Příroda. Jeden požírá druhého a na něm staví svoji existenci. Já to nevymyslel.

Raději se teď soustředím na Lenku, mění téma. Jak jí získám, jak budu jenom s ní.

Soustruh podivně kvílí.

Jejda, klička záběru. Honem zpět!

Kvílení ustává, na obrobku však zůstala rýha. Jak směšné.

No, snad se tak moc nestalo, pochybovačně oprašuje výkres.

Snad mě paní na kontrolce nezabije, zná mého fotra, uklidňuje se.

Nepříjemné myšlenky mu ale nedají pokoj.

Já se potím tady a Lenka někde nedaleko možná ... rychle se rozhlíží a jak tušil, nachází Jarina jak i on naprosto grogy mátožně plave ve sladu dusného prostoru.

Uff, oddechl si.

Ale co když ručač, anebo někdo jinej, vyplouvá na povrch potlačovaná úzkost.

Co když nikdy nebude mou? Zavaluje ho horká, černá tma.

A co když mě Lenka zavrhne třeba kvůli mému špehování, vytrysklo zoufale.

Co když se o tom dozví moc brzy?

Ale dělám to přece jen kvůli ní, abych ji získal. Mířím nahoru jenom kvůli ní, kvůli rodině, kterou budeme mít spolu, musí pochopit!

Co když ne, co když se jí zhnusím? S bodáním úzkosti převaluje nechutné sousto.

Lenko, Leničko, oslovuje dívku do dáli, Lenko, tady já, Adolf!

Zůstanu navždy tvým oddaným. Nemůžou mne přece změnit, když nechci, přesvědčuje ji.

Já možná ani nechci šplhat, možná uvnitř najdeš upřímného, přímého, odvážného chlapa tebe hodného.

To všechno jenom kvůli tobě, bez tebe nemůžu! Naléhá.

Daleký prostor však mlčí a on z něj nedokáže vymáčknout něco jako odpověď.

Jakoby se na něho namísto kýženého přijetí od dívky namotával lepkavý slad přítomnosti a bral mu budoucnost.

Otřeseně zvažuje, zdali by ještě neměl vzít špiclování zpět a zůstat pouze sám sebou. Tuší ale, že to nelze, že již se upsal.

Nahmátl v kapse peníz a vzdychl.

Daleký prostor nereaguje ani na jeho lítost, mlčí.

Kde jsi? Rozhlíží se kolem a hledá žentourka. Když tě potřebuju, někde rajdáš, vyčítá.

Vtom zahoukala siréna a nastal ...oběd, svačina? Konec světa?

Vše se tu řídí hlasem sirény. Strana ji má v oblibě pro její nevyvratitelnost.

Cestou do kantýny potkává Jarina.

Má co dělat, aby dokázal předstírat přátelství, aby se před ním nerozpadl, neproměnil v žebráka, anebo vraha. Nesmírně jej to ponižuje.

On je přece jedinou spojnicí mezi Lenkou a mnou, neustále drží ve vědomí.

Podivná situace.

Adolf by se rád zeptal, zdali Lenku dnes uvidí, jestli jí nevadí, že se nechal na zábavě hloupě ponížít, ale prozradil by se.

Podivná situace.

Jakoby mezi ním a Jarinem existovalo tajné, černé spojenectví.

Prázdnota hlásky nevydává.

Jarin znovu registruje, jak podivně stísněně se s Adolfem cítí. Ale vzdoruje podezření.

Máme se podezírat navzájem? To by se vám líbilo!

Rozhovor vážne. Oba mlčí, krabatí usilovně čela. O čem se dá hovořit v umaštěné kantýně.

Jarin si nepřipouští nějaké nebezpečí a neopatrně začíná: Hele, prej dávají něco dobrého, leze z něho téměř proti jeho vůli. Vezmeme holky do kina?

Podvědomě sice nechce mít s Adolfem nic společného, avšak cosi v něm nutí ho riskovat.

Jaký holky, hrklo v Adolfovi a táže se s nelíčeným překvapením.

No, Lenku a Jarku, podivuje se hloupé otázce Jarin.

To myslíš vážně!? Dere se Adolfovi na jazyk, ale pak se ovládl.

Jasně, přizvukuje jakoby nezávazně, aby Jarin nepoznal, jak ho dostal.

Počkej na mě před bránou, zorganizuju Jarku, slibuje Jarin.

Adolf trochu neobratně souhlasí. Beze slova se rozešli.
Prostor jakoby náhle kladl nepochopitelný odpor. Adolf má pocit, že se prodírá hustou mázdrou. S nechutí se doplazil na pracoviště.
Jak dlouho ještě tady musím vydržet? Mám v hlavě samý Lenky! Směje se nakonec svému zmatku.
Pak ho znovu napadlo kacířské: A nebylo by lepší začít s Jarkou? Bez problému by mne jistě zbavila oné ...těžkosti.
Nemůžu přece předstoupit před Lenku jako nějaký jelimánek, ještě by se mi vysmála, sakra!
Chtěl by se rozběhnout, rozehnat rozervanou tíží nemožnosti, nemohoucnosti, nějak nad ní zvítězit.
Raději vyrazit s větrem o závod nějakým rychlým fárem, napadá jej vzletně.
Soudruh soustruh však žádá jeho krev.
Musím pracovat, vrací ho z výšin, kurva.
Hajzl jeden plechovej, mstí se a kope do stroje.
Au! Vrací ho bolest realitě.
Zapíná hlavní vypínač, pouští otáčky a ...nedělá nic, zhola nic.
Opírá se o plechovou skříňku a dívá se do výkresu. Dlouho se do něj dívá.
Pitomej obrobek, mstí se hlasitě alespoň kusu železné tyče, který trčí ze sklíčidla. Vůbec se mi nechce do ničeho ani píchnout.
Do Leničky bych píchnul a spolu vyletěli bychom, zasníl se.
Dílna však není tím pravým místem na snění.
Proč já musím hákovat právě tady? Trýzní ho. Nemůžu za ní jít kdy chci.
Co když Lenička milá právě teď někde ..., nedá mu pokoje.
Asi proto, že fotr není dost vysoko, uzavírá, aby se zbavil ostnu v sobě.
Mohl bych jinak studovat na západě třeba buržoazní pavědu jako synkové aparátčků. Studují na nenáviděném západě snad aby věděli lépe, co mají nenávidět ...
Já se musím snažit sám.
Vybavuje se mu řečník vznášející se na obláčku moci. Vybavují se mu hrůzné pohledy, jimiž častuje hříšníky.
Pocituje neodvratnou slabost.
Co ze mě udělali, mihlo se, ale myšička vzápětí zapadla mezi ostatní harampádí.
Ožeru se, napadlo ho silácky, vožeru se a na všechno zapomenu! V opilosti se Jarinovi přiznám, budeme spolu kamarádit.
Lenka, bodl osten.
Vybavila se mu podřízenost, s jakou přijal mrzký peníz. Kvůli němu ... kvůli ní, plete se mu, kvůli němu!
Debil jeden, debil!
Na odhodlání všechno změnit ihned zapomíná.

kap. 7.

Jarin unikl nenápadně z dílny před sirénou. Potřeboval ještě koupit cigarety a zajít za Jarkou domluvit kino.

Podářilo se mu to dříve, než čekal.

Ven prošel bránou, o které věděl, že ho pustí i s pěti minutovým předstihem.

Pak musel obejít kus zdi, aby dorazil na místo setkání.

Jarka by chtěla vyměnit ručače za Adolfa, hmmm, uvažuje a trochu nervózně přechází opodál čekaje na Adolfa a Jarku.

Jen aby z toho nebyly zase problémy. Už takhle nese velmi nelibě, že jsem mu protřbil harém já, i když na Lenku by nikdy neměl.

Kdoví ale, co se těm traktoristům honí hlavou.

Přechází před bránou, kouří. Možná by z těch dvou mohlo něco bejt, rozjímá.

Jarka by jeho nedostatky rychle napravila, rozvíjí při tom důvtipně.

A třeba by dokonce přestala chlastat. No, nedivím se jí. Kdo by s blbem ručačem vydržel.

Kolem se občas prosmýkne mátoha zakukleného dělníka či učně, uniknuvšího z chapadel chobotnice stejně jako on, o pět minut dříve.

Jinak ho svět nechává na pokoji.

Stejně se mu klid vyhýbá. Stále v něm hlodá podezření ohledně Adolfa.

A já ho ještě zvu do kina. No, nejsem blbej? Vyčítá si.

Co si o něm vlastně myslím?

Přestaň už, nabádá sám sebe. Třeba se tak divně chová jen proto, že ještě neměl holku.

Mám já tohle zapotřebí, zabývat se ještě jím? Nestačí mi vlastní problémy? Lituje se.

Ne a ne se zbavit toho pocitu. Adolf mu nedá pokoj. Něco v něm nepříjemně drhne, stále se k Adolfovi vrací.

To sou asi ty zběsilý hormony, pobaveně podupává a snaží se ho omlouvat.

A žádněj hrdina nejni, na zábavě mě v tom nechal stejně jako ostatní.

A proč by mi taky někdo pomáhal, moje chyba, že mám pro ručače takovou slabost a vždycky mu sednu na lep, ušklíbl se pateticky, až ho strupy zabořely.

Stejně mi nemůže nikdo pomoct, omlouvá všechny, kteří ho kdy nechali ve štychu.

Kde sou, netrpělivě zasyčel vzápětí, už mě to nebaví.

Lačně, až se mu žaludek zahoupal, vtahuje pár posledních šluků a odhazuje cigaretu. Točí se mu hlava.

Začíná přemýšlet o sobě: Mám spoustu problémů, který možná druhý nemaj. Všechno si moc беру.

Odvrácená strana měsíce.

Nevím, co přesně je se světem v nepořádku, medituje, nerozumím mu.

Nechápu zlo, přece to všechno nemůžou myslet vážně!

Ach, proč sem uvnitř tak nějak něžně zranitelněj, žehrá nakonec na své občasné slzy a nedostatek sebevědomí.

Celej svět obestavěli hradbou hloupých hesel. Za nimi plot z ostnatého drátu. Miny, samopaly.

Chtějí nás mít v moci, udělat z nás přiblblý šašky kejvače a nakonec vděčný votroky, vtírají se mu zakázané myšlenky.

Ani se nesnaží je zapudit. Na bezmoc si již dávno zvykl.

V zajetí svých úvah postává Jarin u brány a nervózně kouří. Jenom matně se mu připomíná, že se určitě něco stane.

Možná za chvíli, možná zítra, možná nikdy... známá nejistota. Skoro by zapomněl, že na někoho čeká.

Nechci umět nenávidět jako oni, pípнул jakýsi hlásek do ticha. Třídní boj je pitomost, sme přece všichni jenom lidi.

Snad je to můj hlas? Něčeho ve mně? Diví se Jarin a zoufale hledá nějaké východisko z toho, co jej po léta tíží.

Pak se rozhlíží, zdali někde neparkuje služební vůz, zdali už pro něho nejdou.

Proč by si vybrali právě mě, setřásá strach. Takové pocity mají přece skoro všichni!

A aby se vyhoupl nad obzor svého bolestínského já, vybavuje si, co všechno se přihodilo na včerejší vesnické zábavě.

Převlek z tesilu do džínů na záchodě se nekonal. Hrdinně jsme prošli, posměšně vzpomíná. Pivo, abych zapomněl, pivo, abych se dokázal trochu uvolnit. Pivo, který mě zblblo a já se nechal vylákat ven.

Ruchač mě zbil, opravdu do mě mlátil kvůli holce, vzpomíná nerad.

Pak opatrně osahává strupy na tváři. Nezmizely, zlo asi opravdu existuje!

Zalekl se. To bych pak neměl šanci, sem proti němu slabej, nanicovatě nijakej!

Tak, každej sme nějakěj, pouští raději duši po vodě.

Zapaluje novou cigaretu, korzuje po zaplivaném chodníku. Kde sakra sou?

Zadíval se na bránu: Dělnická třída, vůdčí síla společnosti, čte nad ní. Blbci, radostně se chytá do sítě. Chodníček z hesel do pekel.

Přesto si neumím představit jinej svět, přiznává si vzápětí nerad. Trochu trapný.

Konečně zahoukala siréna. Tisíce nohou tetuje tovární dvůr, bere nedočkavě útokem bránu a s radostným zařinčením píchaček vyráží ven.

Stádo, sleduje je podezřívavě Jarin.

Nakonec mu dochází, že měl před Adolfem a Jarkou nejméně pět minut předstih. Oddechl si. Aha, tak teď už snad přijdou.

Kolem něho se dál valí dav. Jenom honem pryč, sviští z místa činu. A neohlížet se. Pryč, zapomenout na vnucené ponížení, otupit mysl čímkoliv.

Jarin zpozoroval, že se rychlým krokem konečně blíží Jarka.

Nasadil vyčítavý výraz. Ona však, jako by neviděla, udýchaně se ptá: Ještě nedorazil?

Že deš, kývnul jí na pozdrav. Vidíš, ne?

Usmála se na něho.

Jenom váhavě odpovídá na úsměv. Všechny se takhle smyslně usmívají, probíhá mu přitom hlavou.

Copak asi dělá Lenka, moje Lenička, následuje úzkostné.
Přes svoje zahledění však vnímá přítomnost Jarčina svůdného, žádoucího dívčího těla.
Obrací se na ni: Se ho nějak nemůžeš dočkat, špičkuje, aby zahnal úzkost.
Ty mě nechceš, tak se musím poohlídnout jinde, zlehka, jakoby našlapovala na špičkách, odpovídá dívka.
Hmmm, nenechá se Jarin nachytat. Její výčitka ho nezasáhla. Znovu se noří do sebe.
Tahle za nic nemůže, nedokáže potlačit novou vlnu lítostivé nejistoty, s Lenkou jenom kamarádí, nemá žádnou zodpovědnost.
Zase mě ponižuje, trouba jeden, zlobí se v duchu Jarka a hledí úmyslně stranou.
Oba mlčí.
Kdo se v nich má vyznat? Sužuje dál Jarina.
Mně nejde o to jejich nádobíčko, chci něco víc, vzdoruje sám sobě. Chci všechno!
Jelikož ale vlastně neví, co to, to všechno, znamená, obrací se z ničeho nic na Jarku.
Vlastně vás nenávidím, slyšíš, říká jí a v jeho hlase se neobjevuje ani stopa nenávisti.
Jarka na něho udiveně zírá.
Držíte nás v šachu! Těma svejma úsměvama, těma svejma pohybama, těma..., zasekl se pln výčitek.
Seš ale pitomej, protestuje nečekaně mírně Jarka a věnuje mu zvláštní pohled.
Co je tohle za divnýho kluka, uvažuje při tom. Přitahuje mě. Od první chvíle mě přitahuje.
Ale já sem mu volná, škoda.
Poté ponechává Jarina jeho soukromému pecku a vyhlíží Adolfa.
Jako dva cizinci stojí tam.
Jarina přepadá stará známá marnost.
Tenhle pocit znám, komentuje pro sebe, ještě nikdy mě žádná nechtěla pochopit. Nejdřív se tetelí samým blahem, protože je člověk jinej, ale pak, jelikož vlastně mají svojí představu o tom, jakej bych měl bejt, pustí mne s neuvěřitelnou lehkostí k vodě.
Ale snad nechápeš ty je, zaznělo jakoby odněkud z dále. Nevěnuje tomu pozornost.
Spíše, aby uspokojil svojí touhu po lítosti, rozehrává hned celý rejstřík marnosti.
Snažíš se jako debil, marně, nazlobeně se trýzní.
Tvoje sebevědomí padá pod bod mrazu, ale jim na tom nezáleží.
Vlastně, nemá to přece cenu. Jak by si dva tak rozdílný tvorové vůbec mohli porozumět, s náhlou vervou potlačuje malomyslnost.
Protože je však poblíž Jarka, on, aniž by něco řekl, pokouší se o představu, že co on si myslí, ona nějakým způsobem musí vnímat.
Dokážou ženský vůbec opětovat důvěru, vopravdovej cit? Napadá ho.

Unesou tu strašlivou nejistotu, tíhu druhého člověka?
Tu hrozivou tíži propastné nejistoty?
Tu zodpovědnost za úzkost?
Anebo mají před sebou jen ten svůj dějnej dějnej úkol, svoje poslání ...
Dej mi cigáro, přerušuje Jarka už trochu trapné ticho. Vidí, že se Jarin zase úplně vypařil.
Jarin jí mlčky podává krabičku.
Zapaluje si a labužnický vtahuje kouř. Vzápětí se jí oči zalily slzami a probouzí se urputný kašel. Jarin se směje.
Co to, kurva, kouříš? Vysypala Jarka ze sebe mezi záchvaty kašle.
Ligerosky, neznáš?
Ne, ale asi mi utrhnou plíce. Co to, k sakru, je?
Cigára, dělá jakoby nic Jarin a baví se na její účet, normální cigára.
Pozdrav bratří Kubánců. Posílají nám tohle dubový listí za cukrovary a elektrárny, které jim v rámci bratrské pomoci budujeme, dodává nevinně.
Uf, ty's mi dal, konečně přestává Jarka kašlat. Vem si to, prosím tě. Nemáš něco normálního?
Zvykneš si, vydrž, uvidíš, že ti zachutnají, šátrá Jarin s úsměvem po kapsách.
Ne, vrtí Jarka hlavou. Díky, už ten zázrak nechci, utrhnul by mi plíce.
Jarin vylovil zmuchlané Startky.
No, sláva! Raduje se Jarka. Ale není v tom zase nějaký dryják, nejistě sahá po cigaretě.
Jarin vrtí hlavou. Neboj, starý dobrý poctivý stařeny.
Jarka si zapaluje a zprvu nejistě potahuje. Pak začíná radostně bafat.
Když kouřit tak kouřit, komentuje Jarin.
Jarka na něho skrze dým vrhá vděčný pohled.
Víš, stejně ti závidím, hlesla nesměle. Kdes vzal tu bratrskou pomoc? Mně by něco takového v životě nenapadlo.
Jarin se zamračil. Nech toho, prostě najednou kde se vzala, tu se vzala.
Jarka na něho stále tak divně zírá a zjevně ji něco trápí.
Víš, ještě jsem nepotkala toho pravýho, rozumíš? Svěřuje se.
Jarina přepadá záchvat smíchu. Tak proto ty tak vehementně každého testuješ v posteli, co kdyby, že?
Nebud' zlej, napomíná ho jako malý dítě a zase se na něho tak zvláště dívá.
Už mlčím, omlouvá se Jarin.
Sám by chtěl někomu svěžit svojí bázlivou touhu. To, jak si s ním Lenka pohrává a jak ho přitahuje možná právě jen pro tu hru, jak si nemůže pomoci a musí ji neustále úpěnlivě milovat.
Jak i ve chvíli největší blízkosti cítí, že ji nikdy nepozná, že mu nikdy nebude patřit úplně.
Jak myslíš, krčí rameny Jarka. Vy chlapi ste stejně divný. Máte rádi nepřístupnost, okolky, dobývání, a přitom byste nejradši, aby vám dala každá.
A když to dostanete, tak si ještě připadáte ukřivdění.

Jak my k tomu vlastně přijdeme, teskníte: Komu dala, a komu ještě dá? Chcete aby každá chtěla jenom vás.

Tohle byl asi nejdelší monolog, kterej sem kdy vod týhle holky slyšel, snaží se Jarin zaplašit leknutí.

Nahlas jen civí.

Jarka nedbá Jarinova překvapení a pokračuje: Myslíte si, že ženská se skládá jenom z ... a že jenom čekáme, až vaše výsost projeví zájem?

Ostatně, tamhle už jde Adolf, nenechává se vyvést z míry jeho ohromným mlčením.

Tohle jen mezi náma, jo? Dodává jakoby jen tak, mimochodem.

Jarin ulehčeně přikyvuje. Její upřímnost ho ranila.

Jak může vědět, co si myslím? Roste v něm zděšení. Tak to přece není!

Jarka nadšeně mává Adolfovi, jakoby ani nikdy s Jarinem žádný rozhovor nevedla.

Jarin čeká, že ho alespoň bude dál registrovat, ale pro ni jakoby náhle přestal existovat.

Nechápe. Jako už mnohdy před tím, nechápe. Do srdce se mu vlévá pocit nespravedlnosti. Nevěřicně zírá a neví co si o ní myslet.

Ještě před malou chvílí by jí dal člověk korunu a vona hned honí jinýho, potvory! Zahání nepříjemný pocit.

Pojď nestůj tu jak trotl, dem do hospody počkat na Lenku! Vytrhuje jej Jarka.

Vyrazili mu naproti.

Adolf nevypadá příliš odhodlaně, jak se k nim nesměle blíží, ale sebrali ho a hurá do šumu.

Jarka ihned vyděšeného Adolfa bezostyšně balí. Možná proto, aby dala co proto Jarinovi.

Vyzvídá, zajímá se o nebohého panice s přehledem „zralé“ dámy a Adolf konečně roztává. Jeho hvězda stoupá a on ke svému údivu bez zábran úspěšně kontruje na její narážky.

Tohle se mi ještě nikdy nestalo, tetelí se potěšeně, že by ty záhadný bytosti dokázaly taky bejt normální. Normálně plný touhy.

To sou přesně vony, karamelový holky. Nic neberou vážně. Zajdou do Corsa na kafíčko, otřepou se a hned jedou dál, rozladěně vymýšlí Jarin, kterému nedělá dobře, že se náhle ocitl takhle stranou.

Dokonce má pocit, jako by na Adolfa žárlil.

Jak hezky cukrujou, sleduje je rozladěně. Ale co, přece se je já snažím dát dohromady, ne?

Konečně dorazili do hospody.

V Jarinovi poskočilo srdíčko, když uviděl, že už tam už Lenka sedí. Mlhy beznaděje se rázem rozplývají.

Následují však trapné rozpaky a nejistota, když zjišťuje, že Lenka přišla s partou ze svojí třídy. Vždycky se bojí, že ho považuje za něco méně než oni.

Studují přece na průmce a on, pouhej učedník, jak by jim mohl rovnat?

Pomalou se k nim přibližují.

Ahoj Jarine! Vítá ho Lenka jiskrným okem. Zdrhli jsme ze školy dřív, usedněte, rozkazuje jako pravá královna.

Jarin se opatrně rozhlíží a zjišťuje, že by opravdu směle mohla být prohlášena za královnu téhle hospody.

Jenom dopijeme a pudem pak všichni někam, ne? Laškuje Lenka poněkud obhrouble. Kluci přijímají její vtip se smíchem.

Jarin poznává, že Lenka již něco vypila. Chová se trochu nevázaně, ale nevadí, alespoň nepozná, že mám trochu staženo, hodnotí situaci po svém.

Trochu se pak uvolňuje.

Úsměv má stále stejně milý, shledává ulehčeně. Dokonce mi dala na uvítanou pusu!

Ale znám ji, přitahuje ji dobrodružství. Svým způsobem mě určitě láskuje ...utíká se opět do mlhy nejistoty, ale nikdy nemůžu vědět, co přijde.

Tahle úlitba starým trýzním trvala však jenom mžik.

Hospodo, honem pivo, žízním, nutí se Jarin hned nato do vzepětí, které ho snad přiblíží tomu lehkomyšlnému Jarinkovi, kterého má Lenka tak ráda.

Pivo a pěna mladosti udělala své.

Padne ještě několik vtípků na adresu nově příchozích, ale Jarin již dosáhl onoho překotného stavu ducha, kdy nic nezdá se mu nemožného.

Uvnitř však stejně zuří bitva: Chtěl bych sedět vedle ní, ale můžu se vnucovat? Lenko, Leničko, útočí skrytě na její vnímavost.

Opět neví, proč by jí měl věřit.

Prázdnota ve které bezectně visí jej obaluje, zavínuje do plenek jako miminko. Jenom nic nedat najevo, usiluje. Připadá mu, že se co chvíli musí nutně zřítit.

Pivo, pivo, jenom tak můžu s Lenkou a ostatními držet krok, jenom tak vydržím ono vzepětí, buší mu v hlavě.

Hospodská vílo, dones pivo!

Konečně přichází servírka s věncem piv. No tak, mládeži, co mi tady vykřikujete? Mám snad jenom dvě ruce, ne? Dobrácky je umravňuje a staví piva na stůl.

A je vám vůbec osmnáct? Ptá se, jak píše čárky na účet.

Jasně, hospodská vílo, šermuje jí Jarin před očima občankou.

Hele, nech si to, nazlobeně jej okřikuje servírka. Takovejch už bylo!

Tobě už ..., ptá se Jarina jeden z chlapců, když odešla. Pštt, zaráží jej Jarin. Jenom taková malá fintička.

Lenčin spolužák uznale pokyvuje. Dobrý!

Adolf kroutí nevěřičně hlavou. Tak toho bych se nenadál, nemůže se také ubránit obdivu.

Jarin konečně nachází troch úlevy v pivu. Jenom uniknout tomu blbýmu světu věčného napětí, věčný nedostatečnosti, touží.

Přitom vnímá, jak si jej měří ostatní z Lenčiny třídy. Dokonce jedno pohledné děvče, ale nemá jiskru, hodnotí.

Kluci z její třídy mě pozorují, čekají, co se ze mne vyklube, uvažuje stísněně. Alespoň některý už znám a nemusím z nich mít strach. Ale co ti ostatní?

Zatím však zřejmě obstál.

Moje strachy neznají, navenek snad působím docela přijatelně, doufá a s potěšením zjišťuje, že ho kluci berou.

Lenka hýří vtípem a nevázaností. Vypadá to, že je na Jarina dokonce trochu pyšná. Občas mu věnuje jeden ze svých svůdných úsměvů.

Všichni z její třídy se baví, Jarka se pokouší balit Adolfa, jenom Jarin si myslí, že se svět úplně zcvoknul.

Avšak Lenčiny úsměvy co nejvěrněji opětuje.

Když už mu alkohol konečně dal trochu zapomenout na jeho věčné pochybnosti, začíná vnímat i ostatní.

Zachytil jeden z Adolfových postranních nenávislných pohledů a v záchvatu náhlé jasnozřivosti chápe, že Lenka Adolfa od první chvíle uchvátila.

Taková holka by se dala přirovnat k rozbušce, nerad si přiznává. Nemusí být ani moc hezká, stačí, když má hodně toho ženského, takovou tu snivou neurčitost. A Lenka ještě k tomu oplývá mnoha jinými přednostmi.

Proč zrovna já se musím hloupě zamilovat do ní? Nebylo by mi lépe třeba s ...nekonfliktní Jarkou?

Ale Jarka věnuje stále více pozornosti Adolfovi.

Nezdá se, že by mu to vadilo, konstatuje Jarin. Ale zas až tak moc její důvěrnosti neopětuje. Snad kvůli přítomnosti Lenky vyvažuje bezpečnou vzdálenost.

Proč si Lenka nezačala raději s některým ze svých neodolatelných spolužáků? Padá na něj znovu pocit méněcennosti.

Mnohýho z nich sice taky spolkně fabrika, ale nikdy nebudou dělat na stroji jako já. Stanou se z nich THP, kouzelné slůvko.

Nebudou je tížit ty tuny denně vyrobené oceli, věznit zeď tak jako mne.

Po škole mají svobodu volby. Nemusí do fabriky, závidí.

Ve všeobecném veselí si nikdo nevšímá jeho chmur. Daří se mu úspěšně maskovat svoje rozpoložení, dokonce vypouští pár vtípů.

Ale dobře se necítí.

Lenka si přisedla blíže, hází po něm okouzlující pohledy, Jarin slábne.

Svět možná přece jenom není taková prdel, přesvědčuje sám sebe. Její teplo ho opíjí více než alkohol.

A Lenka náhle dopila. Rozhlíží se a vesele praví. Tak dem, ne?

Adolf s Jarkou se zvedají, Jarin též. Parta z průmký zůstává a oni čtyři vyrážejí.

Tak se snažte, borci, volá za nimi někdo ještě, děvčata se hihňají.

Horoucí vzduch zprvu omamuje, alkohol vystupuje do vrchlíku lebky a tam exploduje, ale pak se vše zklidňuje a oni se courají popílkem a prachem přidušenou ulicí.

Lenka se roztomile tiskne k Jarinovi a cosi žvatlá.

Takhle se možná po pár pivech chová i u nich na zábavě, motá se mu v hlavě. Je to jako studená sprcha.

Nějak nemůže přijmout momentální štěstí, za ním zase tuší prázdnotu.

Co je s tebou Jarinku, takový krásný den, zahrnuje ho Lenka důvěrnostmi, ke kterým má jinak na veřejnosti daleko, a tulí se k němu.

Nevěřím ti, nevěřím, opakuje si neustále Jarin, ale něžné teplo jejího těla ho omamuje, nedokáže odmítnout.

Polyká pár polibků a jeho chmura se láme jako sirka. Počíná chrlít nesouvislé nesmysly a Lenka se jen směje.

Ano, takhle ho má ráda.

Adolf mu závidí Lenčinu přízeň. Musí ale uznat, že má navrch. Ze zoufalství se věnuje Jarce možná víc, než by chtěl. Jen dodržuje určitou hranici, kdyby Lenka snad někdy ...

Náš čtyřlístek se bezcílně poflakuje po městě.

A město spí.

Hic skryl ostré hrany, setřel patinu neurčitosti a město stařec, stará žena, ztěžka dýchá.

Jarin se nakonec dostává do ještě větší ráže, jak utíká před sebou, jak slunce rozpaluje jeho ubohou hlavu a blábolí a blábolí.

Chvillemi ostatní rozesmává, chvillemi jim běhá mráz po zádech.

Jarce probíhá hlavou: Co je tohle za kluka. Šílenec, génius, debil?

Lenka se jen lehkomyšlně směje a ráda nemyslí na nic.

Hele, nepůjdeme k rybníku? Navrhuje Jarka, když ji město přestalo bavit.

Návrh přijat.

Sedají na autobus, z legrace ani jeden z nich nemá lístek, a vystupují kousek od rybníka.

Omámeně se vlečou k obleženému rybníku. Z posledních sil se složili u břehu ve stínu stromů.

Moc příjemné místečko. Tulí se k sobě, zaměstnávají ruce a ústa. Z lidí si nic nedělají. Naopak jim dělá dobře, že mohou provokovat.

V takovou chvíli se dá kašlat úplně na všechno. Adolf se ocitá v sedmém nebi, pak zas v pekle nadějí.

Pauza, hlásí Jarin a ostatní se tomu smějí.

Paprsky příjemně hřejí, zavírají oči, a Jarina přepadá spánek.

Náhle stojí na břehu vod, mocných dálek, jeho starý sen.

Vody se vzdouvají a on ví, že tam uvnitř něco živého, smrtelně mocného čeká na jeho chybný krok.

Bojí se vstoupit, nechce být pohlcen. Vody i přes svoje sametová chapadla a něžné hubičky představují nebezpečí.

Rád by se vzdálil, našel nějakou jistotu, ale ví, že nemá, kam by se uchýlil.

Není jistoty.

V hlubině se cosi pohybuje a on ví, že se musí skrýt, že to dříve či později dorazí k němu.

Není kam.

Chce se dát na útěk, nohy z olova.

Nebezpečí pomalu stoupá a on ví, že neunikne.

Žentour, poznává ve chvíli jasnoživosti.

S nadlidskou námahou zvedá nohy. Jednu po druhé přesouvá je neopatrně kupředu. S ohromným úsilím pomalu protíná prostor smrtelné nehybnosti.

Po celém těle se mu řine pot.

Když už má pocit, že se mu útěk zdařil, zjišťuje s hrůzou, že žentour na něho číhá zavrtán v hlíně, že visí ve vzduchu, že se na něj valí z úst a očí lidí, že ho bezohledně smete.

Rudá hrůza, říká mu jeho snové vědomí. Kdysi mi o ní vyprávěli. Pohltí člověka a nepustí dokud nevypadne vysátý slaměný panák bez vůle.

Jarin ví, že se nic takového nesmí stát, ale není mu jasné, jak se ubránit.

Žentour spolehlivě vrčí, pohlcuje všechny bez rozdílu, semele celá města, domy, blaženě hltá celou zemi.

Tanky, uvědomuje si Jarin. Přijely tanky a zničily všechno.

Převálcovaly nás jako žito.

Vrčení na chvíli ustává a on se rozhlíží po placaté krajině.

Tam, kde kdysi byly hory, nalézá se nyní pláň.

Nu co, přizpůsobuje se situaci. Lépe než být zahrabán mezi horami, kopci, nemoci se hnout. Jenomže odevšad na tebe vidí!

Jarine, zachraň se, volá na něho nebe, peklo. Ví, že musí utíkat.

Ani se nepohnul.

Náhle žentour vrčí v jeho těsné blízkosti. Pupkatý rotor blýská metály. Na počest x-tému sjezdu, hlásá lesklá kovová kád'.

Jarina pohlcuje slizké temno a bolest, opravdová bolest.

Tak tohle je smrt, stačí si ještě pomyslet.

Pak otevírá oči.

Oslepuje ho slunce.

Teď jsem po smrti?

Rozhlíží se. Registruje Adolfa, Jarku a z největší blízkosti na něho pomrkává Lenka. Nemůže se však odlepit od děsivého snu.

Pot na těle nepříjemně studí.

Ufff, vydechl.

Ostatní se zasmáli.

Jarin mlčí, do očí vstupují slzy.

Jarine, co je ti? Nejsi nemocen? Sklání se nad ním Lenka. Jarinem prochvívá záchvěv štěstí.

Mohl bych být s ní?

Avšak štěstí rychle pomíjí, zatlačeno pochybnostmi.

Nic, jenom další bláznovství, svěruje jí a myslí to vážně.

Tys tady, člověče, něco vykřikoval, ale nebylo ti rozumět, dobírá si ho Adolf.

Jarin třese hlavou ve snaze setřást podivný sen, ale nedaří se. Stále slyší bzučení žentouru.

Žentour, vypouští do světa přidušeně, aby to znělo jako vtip, zachraň se kdo můžeš!

Adolfa, vůbec neví proč, mrazí.

Dostane každého z nás, dopouští se Jarin další drobné extáze.

Pozoruje jak nevěřicně na něho Lenka zírá a hned se snaží napravit dojem: Vono vo tom nejde moc mluvit, kličkuje. Prostě divnej sen.

Co se ti, prosím tě, zdálo? Nedává mu pokoj.

Jarin klopí zrak a připadá mu, že na něho sedá neuvěřitelná tíže.

Lenka ho šimrá stéblem na tváři. A byla jsem tam taky já? Ptá se mile.

Jarina zabořelo. Znovu slzy. Možná mě má opravdu ráda a jenom já neumím mít rád.

Byli tam všichni, odpovídá, aby řeč nestála.

Jenom pozdě mu dochází, že měl říci: Ano, byla's tam, mám tě rád.

Další bolístka. Jarin se převaluje, aby unikl stéblu.

Ty jsi ale divnej, kroutí Lenka hlavou.

Jarin, ani neví, jak k tomu došlo, ji má náhle hrozně blízko a dívá se jí do očí.

Ano, byla's tam, Lenko, já, já ale odpuštění z úst nevychází.

Lenka se zklamaně odvrací.

Divnej panáček, zpěvavě se chytá Jarin, aby nějak zachránil situaci: V noci balancuje po usekanejch hlavách a pije ze zrcadel, prochází sebou i tebou, deklamuje lehkomylně.

Lence neuniká spodní zón zoufalství. Teplo jejích očí taje.

Bolístka nachází cíl.

Jarin se o to více snaží, aby vypadal vesele, aby obveseloval.

Překvapeně ho pozorují, tedy se zasmušil.

Zase sám, přepadá ho.

Ale zvedá se. Zpřerážen, vymyškován osudem i sebou, zvedá se.

Nasazuje silácky masku lehkovážnosti.

Život zvládnout nedokážu, překračuje upřímně hranice sdělnosti a otevírá jednu ze svých tajných skříněk. Potřebuju se trochu, jen trošinku opřít, balancuje na hraně.

Cha, cha, cha, směje se, ale nikdo se nepřidává.

Možná tohle vypustil na Lenčinu adresu, ale ta kouká stranou a píše si stéblem cosi do píska.

Nadechl se k další řeči.

On, blázen, kterej není doma ani tady, ani tam.

Dívky se zasmály a Adolfovi bliká před očima varovné světélko. Pozor, pozor, teď to z něj vypadne. Neposlouchej, abys nemusel nic udávat. Vždyť tenhle neškodnej blázen je docela milej!

Jeho horší já jej však ihned opravuje: Naopak, poslouchej, zbavíš se soka!

Avšak Jarin již nepokračuje. Radostná jiskra v jeho oku hasne.

Smutně se přiznává: Neřekl jsem nic, zhola nic. Moje slova, pouhá strofa deště, nešťastně deklamuje.

Hele, mluv chvíli normálně, uráží se Lenka a pomalu střízliví.

Jarin zařazuje zpátečku. Odvrací se od Lenky, která snad ani svoje napomenutí nemyslela vážně.

Vy trapní normalizátoři, osočuje Adolfa, Jarku i Lenku.

Svět není normální. Předstírat normálnost znamená vézt se v tom s nima!

Proč bych měl mluvit normálně, když vůbec nezáleží na tom, co řeknu?

Nešťastně ukusuje z krajíce osudu.

Nikdo neposlouchá, nikdo neslyší, pokračuje u vědomí vlastní nedostatečnosti.

Zacpáváte si uši a zabýváte se pouze banálnostmi. To důležité nikoho nezajímá.

Absence pravdy připravila svět i mne o rozum, končí nešťastně svojí litanii.

Můj strašnej sen je skutečností!

Adolf si tuhle větu zapamatoval. Ve skrytu ji obdivuje, dostává však nápad, jak se zbavit nepříjemné povinnosti.

Ano, až jim tohle řeknu, jistě usoudí, že je blázen a budu mít pokoj. Už na mě nebudou chtít, abych ho špehoval. Pak budu moct v klidu, bez výčitek svědomí dostat Lenku, Leničku!

Viditelně už ji Jarin nebaví, hlásá jeho nově nabyté sebevědomí.

Jarka, kterou začíná Adolf nějak zanedbávat, se náhle dívá na hodinky. Jejda, neměli bychom už jít? Kino za chvíli začíná.

Do kina? Diví se Jarin. Ostatní přikyvují. Tak jo.

Vyrážejí.

V kině dávají nějaký nesmysl, limonádu cezenou cenzory. Po zhasnutí opakuje se hra zbloudilých rukou. Film končí a hodina návratu na intr se blíží.

Po kině se rozcházejí domů, na intr. Nejvyšší čas nepřijít pozdě.

Poté, co vyprovodil Lenku, jde Jarin domů sám. Kráčí pokojnou ulicí, noci padají z továrenských komínů saze a kdesi v dáli s temným duněním hvězdy.

Tentokrát si jich nevšímá. Má uši nastražené jinam.

Ano, už si je jist.

Hučí, stále pracuje.

Kdepak sen. Cítí, jak ho žentour přitahuje, jak fascinuje jeho černou představivost.

Jednou mě opravdu sežere, s hrůzou zjišťuje.

Vloudil se domů, vklouzl do svojí postele. Spát!

Spát, zapomenout.

V pět Jarina probouzí exploze budíku. Do háku, neradostně zjišťuje jako každé ráno.

Nový den? K čemu zase stejné trápení?

Čemu žít?

Představuje si hrubou masu, kterak se propasírovává bránou a zvedá se mu žaludek.

Pak ho napadá kacířsky: Nepůjdu tam, pokusím se žít!

Vylézá z postele.

Nevzbudit podezření, postupovat stejně jako kterýkoliv jiný den.

Automaticky na sebe navléká šaty, čistí zuby a nechce nikoho doma potkat, s nikým mluvit.

Představuje si, jak se po něm ptají, jak ho na nástupu hledají, ale on nikde.

Po chvíli zbytečné konspirace zjišťuje, že všichni už odešli do práce.

Něco jej také táhne ven. Ne do fabriky!

Obezřetně opouští rodný panelák vyhýbaje se místům, kde by jej mohl potkat některý ze sousedů.

Hlavně nevzbudit podezření, neustále vroucně hučí v hlavě.

Nasedá na tramvaj, směřuje do vnitřního města. Potřebuje se ztratit v davu, aby ho nikdo z dohlížitelů neviděl.

Vystupuje na náměstí.

I když už se nachází daleko od továrny, má stále strach, že ho někdo odhalí, že potká někoho odtamtud. Někoho, kdo ho bonzne a oni si ho najdou.

Proč jsem tak nápadnej, zlobí se na sebe a připravuje odpověď na všetečné otázky. Má na vědomí, že ho může kdykoliv zastavit hlídka VB.

Raději žádný policajty nepotkat. Asi bych z připravený pohádky o tom, jak jdu od doktora, nevybreptal nic, svírá ho strach. Určitě bych se nějak prozradil.

I kdyby na ulici šlo sto tisíc lidí, policajti vždy stejně neomylně zamíří ke mě.

Kdykoliv jede policejní auto, zastaví u mě. Občanský průkaz, vyštěkne pes.

Naštěstí v občance mám dlouhý vlasy.

Proč jde z jejich blbosti strach? Proč člověk vždy přistoupí na jejich hru?

Ale jak se vystupuje!?

Přece vůbec nemám povinnost zpovídat se jim z toho, kam jdu, co dělám, preventivně hrdinsky vzdoruje případné perzekuci.

Ale realita?

Hodně kámošů už odvezli na stanici, zbili a ostříhali, když neměli na fotce v občance dlouhý vlasy, vzpomíná. U mě vždycky zuří, že je tam mám!

Když nejsi v háku, nemáš razítko, jsi protisocialistickéj živel, s kterým zatočí.

Můžou si s náma dělat co chtějí, jak to? Kdo jim tu moc dal?

Jarin K. se tedy obezřetně potuluje městem než ho napadá, že nejmenší šance na prozrazení je v hospodě.

Zapadl tedy do jedné.

Vida, libuje si. Opičku již z rána. Jinak nemožno uniknout.

V hospodě sedí pár notoriků, kteří již unikli nadobro odevšad. Stačí jim půllitr z rána a už nemají strach z ničeho.

Přivítali ho kalnými pohledy, jeden dokonce pokusem o úsměv. Vyceněné prázdné dásně Jarina trochu vyděsily.

Zprvu má stísněný pocit, ale po pivu se mu ulehčuje.

Když se příjemně povznesl nad všednost, může dokonce vyjít ven bez všudypřítomného strachu.

Všechno vypadá jinak, vdechuje blaženě výfukové plyny. Ať se stane cokoliv, nikdo mne nedostane.

Na nějakou dobu, než alkohol vyprchá, se zdánlivě nalézá z dosahu nebezpečí. Omámený svět mu dokonce připadá jako přijatelné místo k žití.

Temné stíny věcí, domů a lidí mizí. Věci přestávají ukazovat svoji odvrácenou tvář.

Jarin si zálibně prohlíží město ozářené sluncem. Že je plné sazí a ošklivých, zanedbaných domů, nevnímá.

Na chvíli se mu ulevuje a pocituje rozkoš z pouhé skutečnosti, z toho, že existuje.

Tak tohle je tedy štěstí?

Procházím městem s úsměvem na rtech, libuje si, o hlídky strážící nás proti nám samým se nestarám, nechává volnost příjemné obraznosti.

Ale v náhlém šoku mu dochází, že trochu přestřelil.

Tady se přece nikdo neusmívá!

Škoda, stačilo by tak málo a ten posranej život by mohl bejt o trochu příjemnější, lituje.

Co teda mám dělat? Připadá mu najednou jeho volný čas jako břemeno.

Nedám si přece život vzít úplně, vzdoruje s trochou zbývající odvahy.

Uvnitř se můžu chechtat jak budu chtít já, jenom musím předstírat budovatelské nadšení.

Hola, hola, slunce! Křičí silným vnitřním hlasem. Svit', ať se mi nic zlého nestane!

Zastavuje se u lavičky ozářené horkými paprsky. Trochu se mu stále točí hlava, usedá.

Nesedej si na slunce, říká mu soudnost, bude z tebe magor.

No a co? Pře se s ní. Kohopak tu máme normálního?

A stojí někdo o to, abych magorem nebyl?

Už mu svět nepřipadá být tím šťastným místem k životu, naopak.

Domy zažehlé sluncem jakoby měly co chvíli spadnout, tak mu připadají sešlé, vzplanout a namísto nich ...paneláky.

Strnulé, nepřírozené, podivně nastražené město. Takhle asi musely vypadat Pompeje před výbuchem, dotýká se ho okrajem další chmury.

A co když tenhle strnulý svět kolem je jenom jako, brání se. Opravdická skutečnost přebývá někde jinde, vyluzuje imaginace spásnou myšlenku.

K vlastnímu údivu shledává, že se mu takové pojetí vlastně líbí.

Možná ani já neexistuju! Odvozuje radostně. Moje pravé já se nachází jinde!

Jak úžasné!

Vědět, že neexistuju, že tohle všechno je pouhá fraška, blaženě přemítá.

Jaká úleva!

Počíná mu však být fyzicky velmi nevolno.

Proč zrovna teď, když moje myšlenky dostávají takovej drajv?! Běduje nešťastně.

Záludný, tělo, záludná hmota. To ona za všechno může!
Uhýbá na lavičce do stínu a nevolnost po chvíli mizí.
Přivírá oči, malátnost jím prostupuje až do posledního nervu. Nechává se unášet nehtíkem snění.
Avšak sen kouzlí prapodivné věci:
Dlouhá řada bezvýrazných tváří, zima, vítr. Prsty přimrzají ke všemu, čeho se dotknou.
Odevzdanost lidí, kteří se pohybují jakoby bez života, z posledních sil. Hadry, které na sobě mají, působí vzhledem ke smrtícímu ledovému chladu dojmem beznadějně nicoty.
Některým odpadají mrazem prsty, omrzlé tváře i jiné části těla. Některým rány mokvají.
Peklo? Ptá se beznadějně Jarin..
Ale to již je kamsi postrkován, vlečen.
Zděšeně se rozhlíží kolem. Již ne pozorovatel, avšak již najednou jedním z těch nebožáků.
Proč? Zoufá.
Jednou nejít do práce, za to mě přece nemůžete zabít! To musí být nějaký omyl!
Zpoza ošklivě nemotorné boudy vykoul žentourek, tentokrát ovšem vypadá velice komišně, v uniformě s hvězdami. Častuje Jarina vítězným šklebem, ale ten se na něho neodvažuje ani pohlédnout.
Přece sem nepatřím, úpěnlivě prosí cosi, kohosi, ale řada se s neúprosnou strojovostí sune dál.
Nikdo neodpovídá, z hrozivé scenérie nemizí nic.
Žentourek mizí za boudou.
Jediný pohled kolem a Jarinovi již netřeba nápovědy. Strážní věže, bolestivě bílé pláně, linka obzoru.
Kdy přijdu na řadu já? Blesklo mu hlavou. Jak dlouho bude trvat než mne potká osud těch přede mnou?
Vytyí větru sílí, ale ne, to jen nekonečnou řadou nešťastníků projíždí povzdech.
Už pouze odevzdaná útrpnost.
Žentour vede si nás na porážku, poznává Jarin a projíždí jím nůž bezmocného vzdoru.
Já nechci poklonkovat té podivné kreatuře!
Raději tady zahynout, rozhoduje se. Čím dříve, tím lépe.
Ovšem příliš velkou úlevu mu to nepřináší.
Čeho se vlastně bojím? Trápí ho. Jaká abstraktní síla má nás všechny v moci?
Smrt? Ta je nevyhnutelná!
Mrzne vestoje na mrazivém větru. Vzdor však nedává pokoj: Vypěstovali v nás jakýsi pramen spoutanosti. Stačí zavelet a jdeme.
Od jeslí, od školky hustí podřízenost.
Odkakživa nemám rád násilí, stádnost a zároveň neumím žít, mrsklo se jeho vědomí, rybička v pasti.

Stále ve mně hlodá pocit selhání, mrazivá nejistota.
Nedokážu přijmout, že není důležitá budoucnost, že věčnost je teď!
Iracionální strach, základní prvek mojí bytosti. Strach. Jarin Strach.
Podařilo se jim předělat tě, dopadá drtivě poznání.
Stojíš tady v řadě a krok za krokem se přibližuješ jejich cíli.
Přežijí jen ti, kdo se podvolí, přestaň být sebou! Diktuje pud sebezáchovy.
Takový život ale za to nestojí!
Že bych tedy já sám? Vynořuje se opojně. Že bych mu ubral triumf a zprovodil se ze světa sám?
Zblblíky potřebují, aby provolávali hesla, pochodovali před tribunami. Aby budovali armádu.
Jarin si ani nevšiml, že zatímco jej obtěžkávají myšlenky, posunul se o kousek vpřed.
K cíli. K nicotě.
Vždycky jim sedneš na lep, zlobí se sám na sebe. Nutno přijít na to podstatné, ne zaobírat se hloupostmi, nemáš moc času!
Za chvíli tě pohltní.
Vyráží zoufalý výkřik jenž zapadá do mrazivého ovzduší.
Zvedá hlavu, hledá alespoň spřízněný pohled, avšak odevšad na něho civí beznaděj. Zdeptaná prázdnota.
Stejně nelze uniknout, napadá jej. Smrti se nevyhneš.
Chvilé pravdy se rychle blíží.
Ještě nic nevidí, hrůza se však již může kochat zvuky samolibé nadutosti, které žentour hlasitě a požívačně vydává.
Co mi připomínají? Snaží se Jarin zachytit prchavou vzpomínku, na něco, fixovat nějak svůj život.
Hluk masy pochodující pod tribunou. Pleskání tisíců zkrvavených nohou, průměrnost.
Anebo zvrácenou a ohlupující ideologii pádící bez souvislosti světem?
Zarazil se: Zdá se, že vydává zvuky každou chvíli jiné.
Teď zase budovatelská píseň. Ano, skandování zaprodanců pod tribunou.
Napadá ho: Je snad žentour totální stupidita? Potupná stupidní smrt?
Pak tedy vzhůru do stupidity, abych netrpěl, lehkovážně zrazuje sebe sama.
Již k němu však doléhá úpění. Zcela jej prostupuje živočišná hrůza.
Takhle beznadějně může úpět jen bezútěšně semílané lidství!
Poslední chvíle prožijí důstojně! Nedopřeji mu triumfu! Umiňuje si pevně.
Dost na tom, že hloupost a hrubost vždy vítězí. Vždy najdou cestičku, jak tupost povýšit nad pravost.
Žentour a jeho nohsledi pocházejí z jakéhosi podivného typu temné inteligence, omílá poděšená mysl, aby se měla čeho zachytit.
Parták strach žel pracuje naprosto spolehlivě. Nic nepomůže zlehčování. Jarin už slyší praskot kostí a cítí zápach spáleného masa.
Stále nechce, nechce odevzdat svoji mladost věku žentourů.

Prochází teď uličkou tvořenou pár učiteli s povytaženým obočím, různými tajemníky, umravňovateli, poskoky aparátu, a na závěr ve výhrůžné póze dokonce jeho Estébák.

Na konci uličky urna, volby.

Není úniku.

Ale já nechci volit! Vyjekl Jarin popleteně.

Estébák s výrazem nevyhnutelné osudovosti mizí a on se ocitá zase zpět na mraze.

A to už zase zástup s mávátky, transparenty, tamhle se dokonce veze na katafalku busta, nevyhnutelně směřují k cíli.

Kdo nás sem odvedl, jakým právem, proč? S hluchým výkřikem útočí Jarin na ostatní v řadě.

Probud'te se, je nás víc, nepřemůžou nás, zatraťte ideologii!!

Omámeni jakýmsi milostným cvrkotem, který žentour vydává v svůdné podtónině, nevnímají nic. Zaměření, usebrání k odchodu, snad se dokonce komusi zpovídají.

Kolem samé uniformy: Zkřížené hnáty, lebky, hvězdy.

Tohle jsou přece uniformy vrahů! Křičí v Jarinovi, probud'te se!

Ať žije revoluce, ozývá se kdesi vpředu. Jsem nevinný, ať žije soudruh Žentour! Dav souhlasně hučí.

Cožpak jsme opravdu jen tupé stádo? Pak nezasloužíme nic jiného, usidluje se již i v Jarinovi pocit nevyhnutelnosti.

Žentour požívá vlastní děti.

Kdo je vlastně vrahem? Napadá Jarina. Žentour by na to sám nikdy nestačil.

Je pomocník kata vrahem?

My, obyčejní řadoví spolupracující, souhlasící, pasivně konzumující lidičky držíme žentoura při životě, blouzní na pokraji zhroucení.

Lítost, že nebudu žít? Mám projevit lítost, drtí jej nevyhnutelnost.

Ale jak si ji vyloží?

Mám vůbec život rád? Stál kdy za to? Zjitřeně se v něm pere vůle k životu s vůlí raději zemřít, než žít takhle.

Stálo to za hovno! Rozhoduje se rychle. A bude to vždycky stát za hovno. Dokavad' nás máte v moci!

Svět, kterej ste tady, soudruzi, vytvořili, stojí za hovno! Už se těším na nicotu, která je ostatně částečně také vašim vynálezem.

Sbohem všeobecná blbosti, sbohem povýšená arogance pitomců, ulevuje si.

Soudruzi, ozývá se z amplionů bez ohledu na jeho lamentace. Soudruzi, ve jménu světlé budoucnosti lidstva budete odstraněni, zbuldozerováni!

Vydláždíte svými těly cestu světové revoluci!

Tedy není úniku, chytá se Jarin poslední hladové křeče.

Mnozí z vás děkují, že mohou takhle stát u zrodu komunizmu, vzpomeňte soudruhů na barikádách. Pomůžete takto veliké cestě lidstva. Když ne životem, tak alespoň smrtí.

Soudruha žentoura tím nesmírně posílíte! Našeho svatého, nejvyššího soudruha žentoura, ach, rozplývá se řečník.
Cože, i tady!?! Zhnusene se protiví Jarin.
Ani odejít člověk nemůže v klidu.
Byli jste označeni, a tak vás za chvíli soudruh žentour sežere, pokračuje řečník v tónu podobném prvomájovému projevu.
Ať žije soudruh žentour! Skanduje.
A všichni: Ať žije soudruh žentour!
Chcete si vyžebrot milost příjemnější smrti? Straní se Jarin provolávačů slávy.
Já nejsem žádný soudruh, ne, pryč, pavučino!
V tu chvíli se mu soudruh žentour ukazuje v celé svojí kráse.
Ohromný funicí kovový válec, něco jako lis. Odevšad puch masa, hnis.
Lisuje společně i zakázané knihy.
Turbína, kovárna, sprintuje Jarinova mysl, hutě, smrt.
A ne, vidí soudruha žentoura, kterak se s kýmsi objímá a líbá. Hrůzná maska.
Vždyť je to medvěd, děsí se, jsme ztraceni!
Medvěd cení zuby ke krutému, šílenému úsměvu a rozpřáhne náruč.
Ne, ne! Křičí Jarin. Nechci s tebou mít nic společného!
Řada tlačící na něj zezadu, jako by už to chtěli mít za sebou, napadá jej střelně v tom zoufalém rozrušení, reaguje zlověstným zašuměním údivu.
I okřídlené obočí soudruha Žentoura poněkud potemnělo. Zamračeně pokývl stranou.
Audience skončena, zabručel neladně.
Ihned přiskočili muzici v kožených kabátech, khaki uniformách, a odvlékají Jarina pryč.
Nic, než beztvaré tváře poleptané strachem podřízenosti. Soudruh žentour potěšeně přejíždí davy povýšeným pohledem.
Strana a vláda, vybavuje se Jarinovi, vlečenému zpět do tábora smrti.
Půjdeš ještě jednou, a tak každý den, vemlouvají se mučitelé.
Jarin, úplně ztuhlý přestálým šokem, jen bezvládně nechává své tělo napospas.
Tedy ještě žiju? Šeptá vyděšeně.
V odpověď mu zaznívá hurónský smích soudruhů: Cha, cha, cha! Ty's nikdy nežil!
Už narozením ses upsal smrti!
Něžně jej pokládají na zem a odcházejí. Jen jeden se vrací a z gustem ležícího Jarina nakopne.
Ruchači, ty jsi tady taky?
Jarin se jen zachvěl, bolest necítí.
Jsem přece mrtev v podivném snu, sděluje mu vzdálené vědomí.
Jarin shledává, že ho nedovlekli zpět do řady, jen pohodili v městě bez tváří.
Štěstěna? Táže se přiblblé, s horoucí nadějí.
Ha, ha, ha, ha, zaznívá zpoza rohu. Soudruzí se smějí. Jeden vykukuje a přežvykuje při tom žvanec tabáku. Uplivává směrem k Jarinovi.

Soudruh Žentour dbá o tvoje dobro, nezvedenče, napomíná Jarina. Půjdeš znovu, jestli se nepolepšíš. Tvá duše je pro nás cennější, než tvoje tělo.

Možná bych se k nim měl chovat jako k lidem, napadá Jarina zoufale. Třeba špatnost pouze předstírají, také musí předstírat, aby je nesežral, třeba když se na ně obrátím jako na lidi, budou jiní, snaživě, úpěnlivě, produkuje touha po přežití.

Nyní, jako by mu četli myšlenky, vykukují zpoza rohu soudruzi tajní. Pobaveně se oba usmívají a Jarin vidí, že mají co dělat, aby nevybuchli.

Jeden z nich vytahuje obušek, laškovně s ním točí, vyzývavě směřuje pohled na Jarina, a už to nevydrželi. Řehoní se jako blázni.

Museli zapadnout za roh, aby neviděl jejich křeče. Jsou opilí, uvědomuje si Jarin.

Jeho naděje se umenšuje. Bláhová naděje.

Vše pro blaho pracujícího lidu, salutují tajní, kteří již zase vyrůstají zpoza rohu.

Vina se stává natolik abstraktní, že vlastně ani vinou není, napadá Jarina a tajní se mohou umlátit.

Jak obludně přefouklé balónky z pouti se rozverně kymácejí a laškovně do sebe strkají.

Zastrašení zblblí pracující, dojičky, úředníci cožpak oni všichni se zaprodali a rezignovali na svoji soudnost?

Jim navzdory zkouší Jarin něco vymyslet.

Tajní ho ostražitě sledují. Mračí se, přecházejí křivkou z veselosti do nelibosti.

Tys to! Vyštěkl vyšetřovatel. Tys vinen!

Jenže já, zasahuje Jarina záluďně strach a pro všechny případy nejistota, já nic neudělal!

Cha, to bychom si pověděli! A co tvoje prohřešky, no, vzpomínej!

Hele, přinej se, uleví se ti, naléhá naoko vlídně druhý vyšetřovatel, ten hodný.

Jarin se zastyděl: Ano, jistě mám nějaké prohřešky, promiňte, poslušně papouškuje. V duchu se ale proklíná.

Jeho duše nešťastně úpí, jak jí nandávají udidlo a nakonec ohlávku. Ochromeně mžourá, nemůže se bránit.

Tak vidíš, smířlivě dodává druhý vyšetřovatel a bolestně ho píchl ukazováčkem pod ucho, stejně jsme tě dostali.

Každý má nějaké ty prohřešky, uzavírá vševědoucň. Strana ví všechno.

Chceš se kát?

Jarina naplňuje podivně temná předzvěst.

Soudruh vyšetřovatel zapíná magnetofon, upravuje volume, aby měl pěknou nahrávku, a čeká.

Avšak Jarin nic, ani hlásku.

Máme čas, blahosklonně zívá vyšetřovatel, podepírá bradu rukou a pro pobavení si pouští hlasy vězňů z mučírny.

Jarin se zoufale přiznává ke všemu. Temnota však namísto aby zmizela, ovíví jej ještě spolehlivěji.

No? Vyzývavě doráží do tě doby hodný druhý vyšetřovatel. A dál?
Jarín bezmocně vrtí hlavou.
Tak, to bychom měli, uzavírá vyšetřovatel. Teď záleží jen na tobě.
Pustíme ho? Dívají se na sebe s jakousi blahosklonnou spokojeností.
Jarínova dušička napíná se k prasknutí.
Zlý kývnul na dobrého.
Tak vypadni, strčil do Jarína.
Jarín vyklopýtal ven a postrkován ostatními zařadil se zase do řady.
Ale já přece, koktá. Poblíž jeden vězeň ostražitě, tázavě zvedá obočí.
Nic, nic, mírně dodává Jarín. Ještě cítí dloubanec pod uchem.
Vězeň se odvrací.
A vtom se Jarín ocitá zpět ve vyšetřovně. Na něco jsme zapomněli, usmívají se pokřiveně vyšetřovatelé a podávají mu hrst štenic, odposlechů.
Tohle dáš ke svojí posteli, domů, všude kam přijdeš!
Jarín ztrápeně vrtí hlavou a couvá. Ruku nenatahuje, strká ji za záda.
Vrchní vyšetřovatel hrozivě povstává za katedrou: Máme prostředky jak tě!
Jarín ani neví, kde bere sílu. Utíká, probíhá strážemi, za sebou však zanechává jenom smích.
Chce se znovu zařadit, ale jakoby neexistoval.
Nemůže se ani udržet na místě, klesá, stoupá do ještě hrůznějších pater tohoto vězení.
Probouzí se s nejasným pocitem viny. Zlý sen, zklidňuje vypjatou obraznost, ale moc bezpečně se necítí.
Nešel jsem do práce, vzpomíná. Pak hospoda, lavička, slunce.
Konečně trochu vnímá okolí.
Na protější lavičce sedí kluk: Otrhané jeany, zarostlou, nemytou tvář. Usmějou se na sebe chápavě a neznámý si pomalu přisedává.
Čau kámo, navazuje konverzaci. Nemáš cigáro?
Když mu Jarín dává ze svojí krabičky, neznámý slastně potahuje, až se mu v očích objevují slzy.
Mezi záchvaty kašle se ptá: Nemáš nějaký chechtáky?
Jarín rozpačitě krčí rameny: Nic moc, dvě pětky.
Neznámý se rozzářil: Akorát na čučo.
Hele, nešel bys teda na mejdlo? Potřebujem jenom něco přinýst. Čučo by bylo skvělý.
Teď na mejdan? Podivuje se Jarín.
Život je jeden velkej mejdan, zasněně odušil neznámý. Tak pudeš, vid', loudí.
Anebo mi alespoň puč ty dvě pětky!
No, proč ne, uvažuje nahlas Jarín. A kam?
U jednoho kámoše v bejváku. Ale nejdřív musíme pořídit to čučo.
A jak se vlastně jmenuješ, rozvzpomíná se Jarín na dobré vychování.
Říkají mi Béd'a. Dostává se mu odpovědi. Dyť se vobčas vídáme někde na zábavě, nepamatuješ si mě?

Jarin vážně přikyvuje a pátrá v paměti.
A hele, ty taky házíš áčko? Zvědavě se ptá Béd'a.
Vypadá to tak. Odpovídá Jarin navenek klidně. Ale v duchu ho zamrazilo. Což na mně každý pozná, že dělám něco zakázaného?
Já házím neustálý áčko chlubí se Béd'a.
Jarin si vzpomíná na sen. Teď mě mají, můžou mne zavřít!
Ale Béd'a nedává pokoj. Máš recht, spokojeně přikyvuje. K čemu se dřít na pitomý velkostraníky.
Jarin přikyvuje a dodává: Budovat lepší společnost mě opravdu netěší.
Zachechtali se tomu. Jarin má hned o něco lepší náladu.
Koupili nejlevnější ovocné víno, v drogerii francovku a vzhůru na mejdan.
V jednu chvíli Béd'a Jarina chytá náhle za rameno a táhne do průjezdu.
Omluvně se usmívá: Chlupatý, polohlasně hustí do Jarina. Já na ně mám čmuch.
Nechci, aby mě zase sebrali.
Na ty jejich kecy už vopravdu nejsem zvědavej.
Kolem prochází hlídka.
Chodí tady po městě a namísto aby vobčany chránili, posílaj je do lapáku. Co jsem třeba já komu udělal? S neskrývaným neštěstím komentuje Béd'a.
Takže ty teda vůbec nikde neděláš? Ptá se Jarin zvědavě.
Ne! Co bych taky měl dělat, uraženě se ohrazuje Béd'a. Přece se nenechám zase zavřít do fabriky.
Hm, máš pravdu, já jim taky utek. Na chvíli.
Jarinovi se tak ukazuje netušená možnost. Vyseru se na to, už se nevrátím, budu žít v undergroudu. Už se nevrátím!
Mezi tím dorazili na místo. Vstupují dovnitř uvítání pachem starého domu.
Za oknem na pavlači se pohnula záclonka.
Béd'a tím směrem kývl hlavou: Špehuje. Udavačská svině.
Ale moc neškodí, rocna jedna špatná, jenom špehuje.
Viděl, jak to Jarina vyděsilo. Neboj, byli tu včera, sychr, uklidňuje jej. Do bytu se nedostali, měli smůlu, nikdo je nepustil. Museli by vyrazit dveře a to se jim nechtělo.
V Jarinovi se zdvihá něco jako bezmezný údiv: Cože, oni kladli odpor a ještě žijou? Neposlechli, a nic se jim nestalo?
Béd'a si všiml jeho rozpaků a jak stoupají po schodech vzhůru, poučuje ho: Vobčas někoho zavrou a zas chvíli dají pokoj. Co nám můžou udělat?
Ty asi do háku sem tam chodíš, ne? Mění Béd'a téma.
Jarin přisvědčuje. Spíš jo, než ne. Naši chtějí, abych měl maturu. Ale pěkně mě to na učňáku sere!
Já sem taky vyučenej, uklidňuje ho Béd'a. Ale vono to stejně k ničemu neni. Makat v jejich fabrikách, nechat se buzerovat vod každýho vocasa velkostraníckýho.
Pořád na nějaký trapný schůze, a když nejdeš, votravujou tak, že ti to za to nestojí a raděj se tam prospíš.

Žít podle nich, podle těch jejich ... nemá žádnéj smysl. Lepší tohle, hladí lahev bylinného vína.

Jarin se usmál.

Ták, a už nezabloudíme, raduje se Béd'a.

Dům nebudí příliš velkou důvěru a zatuchlá chodba ještě méně. Dveře, na které zabušil Béd'a, jsou špinavé a něčím pomalované.

Na Béd'ovo zabušení se zprvu nic neozívá.

Asi chrápou, otočil se na Jarina. Zkusím ještě jednu rundu.

Uvnitř se cosi pohnulo, odsunula se špehýrka. Jéje, Béd'a, ozývá se radostně.

Dveře se otevřely. Vykouklo děvče, asi tak kolem osmnácti.

Nedá se rozeznat, zdali je hezká, či nikoliv, a to Jarina samozřejmě zajímá v první řadě.

Přes tvář jí visí umolousané černé vlasy husté jako smola, skrývají nenápadný úsměv.

Někoho vedu, vystrčil Béd'a do popředí flašku.

Možná tě znám, zkoumá dívka překvapeného Jarina.

A možná není vůbec ošklivá, zjišťuje Jarin, jenom na ní visí jakási unylá rouška povolnosti.

Já jsem Jarky ségra, Milena.

Svět je tak malej, vrtí hlavou Jarin a necítí už se tak cize.

Vešli dovnitř.

V bytě to zrovna nevoní, odkudsi se ozývá podivná hudba.

Ze studené předsíně vcházejí do místnosti. Šero, kyselý zápach alkoholu.

Béd'a sebou kecnul na molitan a jal se míchat čučo.

Teprve po obřadu se rozhlíží kolem a konstatuje: Kde jsou všichni?

Jarky sestra ukazuje bradou do kouta.

Teprve pak si Jarin, jehož oči si pomalu zvykají na šero, všímá spící postavy zamotané do deky.

Ostatní odtáhli shánět prachy a žrádlo, informuje Béd'u. Nevim, jestli ještě vůbec dneska dorazí.

Ale Béd'a už jí nevěnuje pozornost.

Blaženě si loknul si z lahve a zavírá oči. Vydechuje úlevou.

Tak tohle jsem teda potřeboval. Už sou mi ukradený. Upadá do stavu podobného spánku.

Béd'a si ještě si párkrát loknul a pak podává flašku dál.

A co mi dva? Putuje Milenin významný pohled vstříc Jarinovi. Usmáli se na sebe.

Nebylo by lepší odsud vypadnout? Napadá Jarina. Nerad bych se dostal do sporu s nějakým dalším ručačem, vo voplejtačky taky nestojím.

Milena se na něho usmívá a on po dlouhé době cítí něco jako výzvu.

Třeba mě konečně jednou potká štěstí ...

kap. 8.

Zatímco Jarin nikoho zpoza zdi nepostrádá, jeho shánějí všichni.

Dokonce závodní rozhlas s burácivým chrapláním vyhláší stav nejvyšší pohotovosti: Pozor, pozor, pozor, dezertér!

Strana a vláda nepustí ze spárů nikoho, nikoho. Dopadnout a zneškodnit jako odstrašující případ!

Shánějí se po něm, jakoby se bez něho nemohla továrna, vyrábějící smrad a špínu, obejít. Brzy se přišlo na to, že Jarin asi prostě hodil áčko, a narodil se průser, další černá skvrna na již tak černém Jarinově štítu.

Adolfa předvolává vrchní, jakoby právě on mohl za Jarinovu nepřítomnost.

Ten debil, debil, drtí v duchu Adolf. Kvůli němu musím vydržet ten vytečkovanej pohled zloducha.

Nenávidím Jarina!

Za přítomnosti mistra pokládají Adolfovi otázky a z nich Adolf usuzuje, že mistr neví nic o jeho smlouvě s ďáblem, úleva.

Řečník použil průhledný trik a posílá mistra zjišťovat, zdali nebyl Jarin u doktorů a třeba jen naprosto legálně neonemocněl.

Když Adolf s vrchním osaměli, ten se na něho dívá jako na spojence, od kterého zjevně něco očekává. Adolfa z toho pocitu mrazí.

Tak co se děje s tvým kamarádem, poťouchle zavěšuje vrchní do ticha.

Adolfovi vyvstává na šíji studený pot. Vůbec neví, co by měl říci. Ono očekávání mu bere život. Všechno, co si celou noc připravoval, oslnivé odhalení o Jarinu bláznovi, se mu vykouřilo z hlavy.

Tak snad mi o něm něco povíš, včera jste přece byli spolu, ne? Přátelsky, avšak neodbytně naléhá vrchní mistr.

Další rána. Adolf se opět cítí jako v pasti.

Zase všechno ví. Oni snad nasadili informátora do mého mozku, zoufale běduje. Teď ze mně udělají spoluvinička, kdoví co ten cvok kde vyvedl, hrozí se. Nemůžu přece vědět o všem, co se mu honí palicí!

Že já toho debila vůbec kdy potkal, roste jeho nenávisť.

Musím se zachránit, vyvstává v mysli a shledává ztracenou sebedůvěru. Já, já si myslím, začíná koktat, že on, tedy Jarin, je blázen. Včera jsme byli spolu, ano, drmolí zmateně, u rybníka a pak v kině.

Předpokládám, že máš jinou dívku, slušnější soudružku, než tu, Jarku, drtí ho vrchní.

Adolf cítí, jak se mu krev hrne do tváří. Jak to všechno ví? Chce mě oslnit? Centrála odposlechu má prsty snad všude, roste jeho zmatek.

Jenom se nezačít ještě červenat, dodává si odvahy.

Ano, jistě, totiž já

Jeho odpověď zaniká v mistrově: Dobrá, dobrá, mě teď zajímá Jarin. Proč by měl být blázen?

Chceme z něho přece oba udělat, no, dobrovolně spolupracujícího soudruha, odvazuje se vrchní.

Pak se zamračil a dodává: Před blázný tohoto typu se musíme mít obzvláště na pozoru!

Pak ho ale něco napadá a dokonce se usměje.

Jistě, ten, kdo neprohlédne naprosto svůdnou genialitu strany a vlády, musí být blázen. Kdo se nezamiluje do našich klasiků, dodává nadějně.

Adolf se nejprve raduje z hozené udičky, ale posléze upadá do nových zmatků. Co tím k sakru zase myslel?

Ono, no, on mluví někdy tak divně, podotýká nakonec nesměle.

Vrchní zvedá obočí v očekávání.

Ted', ted' řekni tu větu, hecuje se Adolf. Ale jak to ten debil vlastně ze sebe vysypal?

Vrchní se zdviženým obočím vyčkávavě strnul.

No, třeba, vzpomíná konečně Adolf: Moje slova, bubnování deště, neřekl jsem nic, nejsem nic. Takhle nějak. Mluvil mnohem víc, dodává nejistě, tohle mi utkvělo.

Dokonce má v tu chvíli sám pocit, jakoby Jarin opravdu nebyl z tohoto světa. Ze světa udřených, zkompromitovaných soudruhů.

Tváří vrchního prolétlo zklamání. Už, už otevírá pusou, aby Adolfa pokáral za tu prkotinu, avšak náhle se mu na nose rozsvěcuje kontrolka.

Ale ano, ano, rozzářil se.

Takovéto blázný považujeme za nejnebezpečnější, nejdou totiž předělat, pronáší jakoby k sobě.

Pak se mu zdá, že se projevil moc, že toho nezkušenému Adolfovi prozradil příliš a v nespokojeném výrazu opět stáhl obočí k sobě.

Dobrá, budeš ho dál sledovat, budeš s ním v co nejtěsnějším kontaktu, pravil suše, jakoby se rozmyslel.

Víš, co tím myslím?

Adolf přikyvuje, ale netuší.

Vrchní vstává, předstupuje před hochu panovačně a gestem, jež nesnese odmluvy, mu podává peníze.

Adolf tupě zírá, v první chvíli neví, co má dělat, má dojem, že celý svět zmagořel.

Očekává ještě něco horšího, ale nakonec peníze přijímá, co mu zbývá.

Ze slušnosti ještě poděkuje a vrchní ho už, už vystrkuje ven.

Adolf se ve dveřích málem srazil s mistrem, který spěchá od doktorky. Mistr, vida jeho podivné rozpoložení, podezřívavě sleduje, jak odchází. Avšak nekomentuje.

Zdrcenému Adolfovi stejně v tu chvíli na ničem nezáleží.

Dobrá, dobrá, spekuluje mezi tím vrchní uvnitř. Do výkazu informátorů ho už definitivně můžu uvést. Menší odměna bodne. Stará by letos v létě ráda do Bulharska a tam přece nemůžeme vyrazit našim starým vozem.

Mistr ho vyrušuje z jeho radostných - neradostných úvah. Pravděpodobně zůstal doma jenom tak, nebo se mu něco přihodilo, ohlašuje. U doktorky nebyl.

Vrchní mávl rukou. Čert ho vem.

Pojď dál, soudruhu, pozývá mistra unylým, táhlým pohybem dovnitř a v hlavě mu sedí to nové auto. Jak by to udělal, aby mu nějaké přidělili, pokud možno i s řidičem.

Joj, to by bylo závisti, zasníl se. Avšak zahání vizi a začíná: Posad' se, musíme si trochu promluvit.

Víš, nelíbí se mi, jak se mezi chlapci šíří podivná neúcta a nezájem.

Namísto do klubovny SSM, na brigádu, vzdělávat se v Marxizmu - Leninismu, jdou raději do hospody.

Tam se pak opíjejí a jejich náklonnost k imperialistické propagandě vzrůstá. Třeba pokleslé písňě toho, jak on se jenom jmenuje, Kryla, vzpomíná si konečně.

Mistr přikyvuje, také jeho písničky zná, ač mu zas tak velezrádné nepřipadají. Jenom smutně pravdivé.

Vrchní pokračuje: A pak, vyklubaly se nám z některých z nich podivné živly. Třeba ten Jarin K.

Jak se ti ten chlapec jeví?

Mistr se musel v duchu usmát. Cožpak tys nikdy nebyl v hospodě? Jen na brigádě nebo na schůzi?

Jistě, soudruhu, nenechá mistra odpovědět, jakoby mu četl myšlenky.

Také jsme si trochu za mlada užívali, pronesl a trochu se při tom zapýřil, alespoň si to tak představoval. Avšak všechno v soudružském duchu, že ano. Ale oni?

Zajímají se pouze o hudbu, dá-li se to tak vůbec nazvat, imperialistických nadhaněčů a čtou podvrtné texty.

Některé kontrarevoluční živly se ještě namísto perspektivního jazyka našich přátel opovažují učit dokonce třeba anglicky, jazyku nepřátel. Při tom, máchl přezíravě rukou, to nebudou přece za chvíli potřebovat.

Až zahnívajícím kapitalismus docela shnije, přehání blaženě, bude se všude mluvit jenom krásnou ruštinou, jazykem pravlasti komunizmu, jež je nám tak blízký!

A když neshnije, rudá armáda jej nakonec stejně rozdrtí.

Mistr netrpělivě zakašlal, má přece na dílně chlapce, nemůže tady poslouchat takové žvásty.

Ale vrchního jen tak neumlčí.

Snaží se namísto naší, v mnoha směrech programově velice vyspělé televize, pokračuje, chytit televizní vysílání imperialistických podvracečů, nepřátel za západní hranicí.

Naše socialistická mládež, nositelka a pokračovatelka revolučních tradic, poslouchá vysílání štvavých rozhlasových stanic placených americkou špionážní službou CIA, mele kolovrátek. Musíme zakročit!

Mistr znovu, opět však marně, naznačuje, že by se rád dostal k věci.

Vrchní se propadá kamsi do hlubin svojí zmatené mysli a není schopen ho vnímat.

Ztotožňují se s různými hnutími buržoazní, pomýlené mládeže, která se sice také snaží protestovat proti prohnilé západní společnosti, avšak neuvěřitelně neuvědomělým způsobem mnohdy se protivícím naší, socialistické morálce, mele dál.

Třeba ti vlasáči, jak jen se jmenují? Hipíz!! Vítězoslavně vyhrkl.

Jarin K? Přemýšlí mistr a řečníka neposlouchá. Celkem normální. Sice by asi raději než tvrdnout u stroje běhal za holkama, ale kdo by chtěl v tomhle věku uvědoměle trčet v továrně?

A nepřipadá ti, soudruhu, neodbytně hustí vrchní, že naši chlapci neberou dostatečně vážně poslání dělnické třídy?

Mistr sice neví, co má řečník přesně na mysli, ale snaží se z toho nějak vybruslit. No, myslím, že chlapcům se v té věci dostává kvalitního školení, opatrně začíná a doufá, že tím vrchního ukonejší. Vy sám jim přece jdete vzorným příkladem!

Ano, ano, spokojeně vrní vrchní, ale to nestačí. Trvám na tom, že naši učňové jsou ještě uvědomělí málo. Musíme je strhnout, zapálit pro věc socializmu!

Musíme hledat cesty, jak je aktivněji zapojit do výrobního procesu, do odvěkého zápasu dělnické třídy!

Musíme učinit přítrž řádění imperialistických sympatizantů a pomahačů!

Kdybys už ty pitomý příručky vyhodil, myslí si mistr znechuceně, jenom ti matou hlavu.

Nahlas neříká nic a seč mu síly stačí, snaží se netvářit otráveně.

Avšak vrchní náhle překvapuje. Myslíš, soudruhu, že by bylo možno nějak kontrolovat jejich volný čas? Vpravit do něho zprostředkovaně více živin? Myslím tím samozřejmě zdravých živin pravých komunistických ideálů, usmívá se samolibě.

Vytěsnit z jejich mysli ta kapitalistická pozlátka, která je jenom svádějí ze správné cesty.

Možná, přisvědčuje mistr neochotně. Již zcela ztratil naději, že jej vrchní propustí.

Musely by se ale vynalézt takové aktivity, které by chlapce zajímaly, opatrně se mistr zapojuje. Mám tím na mysli sport, disco ze stranou a vládou povolené hudby, zájmové kroužky.

Vrchnímu běží hlavou něco docela jiného. Vidí chlapce a děvčata, jak studují Marxův Kapitál, jak diskutují o názorech soudruha Iljiče.

Ach, vydechl slastně.

Na internátě by celá věc byla jistě snazší, snaží se mistr a konečně k něčemu dospět, aby mohl vypadnout.

Dalo by se tam vybudovat třeba zájmové centrum, sportovní oddíl ...

Hmm, máš pravdu, soudruhu, musíme chlapce vychovávat, odměnil jej vrchní nic neříkající frází, avšak dál setrvává ve svém vysněném světě. V duchu marxizmu-leninizmu!

Mistr má co dělat, aby na toho šaška nezařval.

Drží se, má rodinu.

Abychom chlapce přitáhli, musíme jim nabídnout něco současného, přitažlivého, opatrně upoutává pozornost vrchního.

Jako zkušený vychovatel socialistické mládeže jistě víte, manévruje mistr a mává řečníkovi před očima červenou vějíčkou, aby ho upoutal, že chlapce v tomto věku zajímá spíše zábava.

Na ni musí navazovat cílené vzbuzování vyšších zájmů, drmolí a sám neví, kde se to v něm bere.

Vrchní souhlasně přikyvuje, nemůže přece zpochybnit svoji reputaci vychovatele mládeže.

Kupříkladu, zasahuje mistra náhle vlna inspirace, co založit hudební skupinu!?

Vrchní zjevně takové aktivity na mysl neměl, ale jeho samého nic vhodnějšího nenapadá. Časy se mění, nerad v duchu připouští.

No, tak se, soudruhu, do toho dejte, přejímá iniciativu a předstírá, že bere celou věc za svou. Nechce vypadat, že jsou mu zájmy mládeže cizí.

Máme přece SSM, radostně se stébla chytá, pokračovatelku tradic, a vy jistě naleznete, jak bych tak řekl, vhodné mládežníky pro svůj podnik.

Ale vše pouze v rámci svazácké organizace! Budete mi pravidelně podávat zprávu, jak se celá věc vyvíjí.

A nezapomeň soudruhu na vyšší cíle, které vytýčila strana a vláda, propouští mistra.

Ten s úlevou opouští kancelář.

A informujte mne také o případu toho, Jarina, volá za ním ještě vrchní.

Mistr se snaží o důstojný odchod vychovatele nejmladší generace, ale dnes již podruhé se ve dveřích sráží s Adolfem.

S tímhle klukem přece něco je, napadá ho znovu.

Adolf nejistě nahlíží dovnitř. Soudruhu vrchní mistře, posílá mne soudruh ředitel, máte se u něho zastavit.

Potkal jsem ho na dílně, omluvně dodává.

Děkuji, odpověděl řečník suše.

Adolf šťastně vypadl ven.

Spolu s mistrem, který se živě zajímá, proč ředitel odchytil zrovna jeho, jdou spolu na dílnu.

Ále, já mám vždycky smůlu, vysvětluje Adolf. Jenom malou chvíli jsem listoval v závodních novinách a ředitel šel zrovna kolem.

Mistr se usmál a uděluje mu přátelské drcnutí do ramene.

To se dělá, co, číst v pracovní době noviny?

Já vím, nešťastně přitakává Adolf. Prostě mám smůlu!

Mistr najednou, jako by si na něco vzpomněl, mění téma. Ty jsi přece předseda svazáků, ne?

No, právě, odpovídá poněkud váhavě Adolf.

Ale mistr nereaguje, jakoby myslel na něco úplně jiného. Nevíš náhodou, který z chlapců hraje na nějaký hudební nástroj, vyzvídá na zkoprnělém Adolfovi.

Adolf vytřeštil oči: Na hudební nástroj? To jako třeba naale nic ho nenapadá. Na, nanapadají ho věci jako heligón, saxofon, housle, ale nic normálního.

Asi vypadá směšně, mistr má co dělat, aby nevybuchl.

Nelekej se zase, uklidňuje ho vlídně. Zatím jenom mezi námi, učiliště bude zakládat bigbeatovou kapelu, všude už něco mají, jenom my nic.

V Adolfovi by se krve nedořezal. Noooó, snad bycchom dali pár lidí dohromady, koktá neschopen souvislé věty.

Bigbeatovou kapelu? Praštilo ho znovu.

To se všichni zbláznili, uvažuje zmateně. Nejprve samý socializmus sem, socializmus tam, a teď něco takovýho, jako donedávna zakázaný bigbít?

Peníze by se sehnaly, koupíme nástroje a vše potřebné a může se začít zkoušet, mluví mistr o skupině, jako o něčem skutečném.

A třeba mě chlapci za to nebudou zrovna nenávidět, s uspokojením si vykresluje jejich radostné překvapení, až jim to řekne.

Dneska je toho na mě nějak moc, vrávorá Adolf a připadá si jako v nějakém psychehydelickém snu.

Nejdřív ty horory v kanceláři, ředitel, a teď ještě tohle!

Myslím, že ve škole by se našel i nějaký ten zesilovač, pokračuje mistr. Jedna místnost v přízemí by přicházela v úvahu jako zkušebna, hovoří stále o kapele.

Adolf není schopen slova. Tedy nežertuje? A...aa ano, to by bylo skvělé! Zmohl se konečně na jistě očekávaný projev nadšení.

Dorazili na dílnu a Adolf automaticky míří ke svému stroji.

Mistr za ním ještě: Přemýšlej o tom!

Ano, jistě, budu, otáčí se Adolf a málem porazil skříňku.

Dneska se toho na mne opravdu asi sesypalo nějak moc. Aby mi z toho nevyrazily někde nějaké pupínky, uhříky, starostlivě ohmatává tvář.

Přitom mu teprve dochází, o čem vlastně s mistrem mluvili. Zbláznili se všichni opravdu?

Ani mistrovi není lehce. Usedá ke svému stolu, odkud vidí na všechny chlapce hrbící se nad soustruhy a medituje v duchu: Jak jsou ti kluci naivní, vůbec netuší, co je v životě čeká, jak tady zblbnou, jak ztratí všechny svoje ideály, pokud jim ještě nějaké zbývají.

Ale kapela nejní přece zase tak špatnej nápad, snaží se omluvit svůj úlet. Občas zahrajou na nějaké schůzi pár přiblblých písniček a jinak si budou moci hrát co budou chtít, konejší rozjitřené vědomí.

Stejně mu trochu připadá, jakoby na ně šil boudu. K tomu nejistota z celého toho podniku. Ach jo, povzdechl nešťastně, nějak to snad dopadne.

Jeho odhodlání provází hluk strojů. Monotónní, uklidňující hučení.

Ale co jenom je s tím klukem, nedá mu pokoj podezření.

Adolf se, spolu s ostatními, hrbí za soustruhem.

kap. 9.

Jarin netuší nic z toho, co se děje za zdí, a momentálně by ho to stejně asi nezajímalo.

Z Mileny se vyklubala příjemná společnice a jemu už vůbec nepřipadá jako nějaká coura, co se vyválí s každým.

Milena má rozhled po té části dění, která se nazývá underground, po té bájně, nebezpečné kultuře, která ho fascinuje.

Milena vypráví: Víš, kámoš na gymplu začal dávat dohromady časopis. Ne jejich, svůj. A víš jak to dopadlo?

Jarin vrtí zaujatě hlavou.

Málem ho vyhodili!

Jarinovi se údivem rozšířily zornice. Ano, tady nikdo nemá jistotu, kdy ho nevole režimu smete, prolétlo mu hlavou jasnozřivě. Dokonce ani na vysněném gymplu není člověk v bezpečí.

Jeho táta, nekomunistickej právník toho času v kotelně, vysvětluje Milena, mu vyprávěl, jak to za jeho mladejch let, mezi válkama, chodilo. Studentskej časopis nikomu nepřekážel, spíš mu všichni fandili.

Jarin obdivuje nadhled a nádech vtípu, se kterým mu o tom vypráví.

Chudák kámoš si nějak nedokázal srovnat v hlavě, co máme dneska za dobu a jak se prohřešuje proti dohledu, pokračuje Milena.

Počkej, on tam psal jako něco proti? Diví se Jarin a v jeho otázce zaznívá uznání.

Ne, vůbec ne, ty naivo. Prostě z principu nesmíš dělat něco, co by bylo tvoje a ne jejich. To ti ještě nedošlo? Usadila ho Milena s úsměvem.

Jarin se zastyděl za svoji nedostatečnost a nejistě přikývl. Moje básničky čte jen malej okruh kamarádů. Ostatně, přes kopírák víc jak pět kopií neuděláš.

Ale stejně mám strach, že mě někdo udá.

Ty píšeš básničky? Zajímá se ihned Milena. No, skvělý! Můžeš mi nějakou dát přečíst?

Když já nevím, asi by se ti nelíbily, váhá Jarin.

Tak až se panu básníkovi bude chtít, praví Milena žertovně, něco přines.

I když se to bál přiznat, potěšil ho její zájem.

Začal přemýšlet: Co mě do androše táhne, co mě na něm tak fascinuje? Snad blízkost nebezpečí, vzpoura proti všeobecné socrealistické blbosti. Zakázané vždycky přitahuje, odvozuje pro sebe.

Na co myslíš, přestala Milenu bavit ta náhlá ztráta zájmu o její osobu.

Pověz něco, přiblížila se k němu poněkud více, než čekal.

Jakoby se probudil. Na jednu stranu se bojím, že budu někde přistižen a perlustrován, na druhou toužím po závanu té neznámé svobody, trochu zaskočeně se jí otevírá.

Toužím osahat si skrytou tvář zla, vyprovokovat komouše k tomu, aby ukázali svoje pravé úmysly.

Proč raději nenapišeš novou báseň, třeba o mě, dotírá svůdně Milena, než takovéhle filozofování.

Život je přece docela prostej!

Jarin vrtí nejistě hlavou. Básně přicházejí jenom když chtějí.

Zase vedle, dochází mu vzápětí, když se dívka trochu odtahuje. Ale nedá mu jen tak pokoj.

S povzdechem ho povzbuzuje: No tak dál ...

Jarinovi teď nezbyvá nic jiného, než pokračovat, i když má pocit, že už ho to asi přešlo.

Říkám si, proč mě všechno neoficiální tak přitahuje, zamyšleně ji zasvěcuje.

Někdy ani takový umění nemusí bejt moc dobrý. Kvalitu nahradí zakázanost a o popularitu postaráno. Alespoň mezi náma, ztracencema.

Hmmm, kvituje spokojeně Milena jeho úvahu. Konečně něco, čeho se může účastnit.

A napadlo tě, že v dnešním věku povrchnosti onen druhý plán může představovat něco mnohem důležitějšího, než kvalita? Pouští se do diskuse.

Nikdo už vlastně kvalitu posoudit nedokáže. Musel by stát absolutně nad dobou a to nelze, dodává učeně.

Kde's to četla? Diví se Jarin a obdivně k ní vzhlíží.

Milena netrpělivě ručkou odhání jeho otázku. Nech mě laskavě dokončit myšlenku, jo?

Pokračuje: Řadový komančové taky poskakujou kolem oficiálního jenom proto, že jim ho k oslavování někdo předloží.

Nenapadne je, neodvází se pomyslet, že jde vlastně o blbost. A v podstatě jsou spokojený. Nemusí nic řešit.

A ideologové dobře vědí, mají na to školy, co vybrat, aby se víceméně strefili do obecného vkusu.

Oslavují průměrnost, protože tu průměrní lidé považují za genialitu.

A co ten tvůj druhej plán? Ptá se naoko všetečně Jarin. Ve skutečnosti ho ale tohle téma moc zajímá.

Co myslíš, že je úkolem umění, odpovídá Milena otázkou. Přinést útěchu, nebo se dotýkat absolutna?

Jarin bezradně mlčí.

Víš, nevíš? Pokouší jej dívka.

Jarin zjišťuje, že jí nedokáže odpovědět.

Povznést člověka nad všednost, pomoci mu dotknout se absolutna, vyjevit jiný život, než pouhé obstarávání potřeb, jak hlásá ideologie, triumfuje Milena.

Jarin zamyšleně přikyvuje a opět se ptá na zdroj toho moudra.

Ále, dostala se mi nedávno do ruky stať nějakého uměnovědce, ani už si ani nepamatuju jméno, odpovídá konečně Milena.

Má to hlavu a patu, uznale komentuje Jarin, musí bejt chytřej.

Jo, a zavřenej, dodává vtipně Milena.

Takže si myslíš, že ani na jedné straně není pravost, pravé umění? Že je to něco, co musí nutně stát nad věcí? Pouští se Jarin neopatrně do polemiky.

Milena krčí rameny.

Možná.

Asi ale platí, že umění založený a nějaký ideologii, používající nějakého schématu, nemůže bejt pravý.

Není uměním v pravém slova smyslu, ale pouze těží z něčeho, co se vyžaduje, co se očekává, anebo z negace toho samého.

Pouhý obalení kostry, snahu ověsit ji poutavými fáborky nelze považovat za skutečnou tvůrčí činnost ať už se jedná o kostřičku ve formě ideologie, nějakého směru, anebo programu.

Zároveň asi nelze popřít, že originalita může i čemukoliv strnulému, programovému, vtisknout punc individuality, což si vzájemně protiřečí, směje se Milena.

Hodně kamarádů vyhledává nepovolený akce a čte nepovolený knížky jenom proto, že mají punc nepovolených, přísazuje Jarin.

Ale to neznamena, že by se u většiny z nich nedalo mluvit o kvalitě.

Vždyť oni zakazují i docela normální knížky. Stačí že autor někde něco řekl, znelíbil se vrchnosti, rozohňuje se.

Kamaráda vyšetřovali za to, že měl u sebe opis knížky Orwela, dává k dobrému zase Milena. Vypadalo to, že ho snad zavřou, dokresluje.

V noci, když se odněkud vracel, ho sebrali, udělali osobní prohlídku a strávil v perlovce skoro dva dny.

Jenomže tu knížku tenkrát právě vydala Mladá fronta a oni o tom věděli! Za vlastní prohřešek považovali, že si něco dovolil opsat, a tedy se vzdálit strnulému schématu povoleného, nepovoleného.

Jarin přikývl.

Ale Milena už zase trajdá jinde.

Vypráví o koncertě Jasné páky v Bukovci. Oni se mně docela líbí, dělají si z toho legraci, žádný smrtelně vážný častušky.

Slyšel jsem nějakou nahrávku, nedá se Jarin zahanbit. Docela slušný. Texty mají fakt vodvážný, třeba „Mámo, neper!“

Milena se zasmála. Ten se mně taky líbí! ...si rozumíme, ne?

Zase se na mě tak divně dívá, uvědomuje si Jarin a neví, zdali ho to těší, anebo ne. Mám přece Lenku. Nechci nikoho zradit, ani sebe.

Jejich rozhovor pokračuje v podobném duchu, žádné důvěrnosti. Milena líčí nějaké setkání, kde se měly číst čísi básně, ale rozprášili ho policajti. Padne pár jmen, která již Jarin od svých známých také slyšel, nijak ho to nefascinuje.

Ale přece, probíhá mu hlavou, doposavad se mi nepodařilo setkat s nikým, kdo by se v ándroši dokázal tak s přehledem pohybovat, jako ona, s kým by se dalo normálně povídat!

Když někdo z centrály dohledu občanů kolem bydlících zavolal policii, nedá se Milena odklonit jeho mlčením, koncert v Bukovcise po nějakých průtazích přece konal.

Organizovala ho základní organizace SSM vysoké školy a měli povolení. Vyřešili to tak, že dovnitř pouštěli jenom na index.

Ale žádný problém, studijní indexy kolovaly, kluci je podávali oknem ze záchodků. Policajti si toho nevšimli.

Sousedům hospody, který vyděsil shluk mladejch, snad si mysleli, že jde o kontrarevoluci, poněkud sklaplo, směje se Milena.

Někdy se povede obelstít i onu slavnou polís.

Jarin zaujatě poslouchá, ale pak dostává chuť nějak tu holku sundat z jejího obláčku.

Jako bys žila jenom ándrošem, popichuje ji škodolibě. Co děláš normálně, když neoslňuješ někde máničky?

Ale fakt, děláš taky něco? Myslím jako ty sama, dodává uvolněně.

Milenu tato otázka viditelně vyděsila. Psst! Položila si prst na pusku a rozhlédla se kolem.

Štěnice, víš. Žádný soukromý věci.

Jinak už všechno stejně ví, lehkomyšlně drndá dál.

Hmm, rozčarovane přitakává Jarin. Třebas o mejch básničkách.

Neboj, hlupáčku, přitulila se k němu. Anebo se mu to jenom zdálo?

Chceš svůj život řídit podle nich? Každěj zamilovanej kluk přece píše básničky, šeptá roztomile.

Aha, neurčitě reaguje Jarin.

Milena se usmívá, jak ho dostala.

Přece jenom, koketa, zařazuje ji Jarin.

Dívka vstává a pouští nějakou muziku.

Jarin rozčarovane přemýšlí, co by proti němu vlastně měli fízlové, kdyby ho tady teď vyhmátli.

Aha, moje nešťastný áčko, nalézá konečně potravu pro svoji předposranost.

Ale snad nebude tak zle, zlehčuje. Áčko má na učňáku ve fabrice kde kdo.

A co dál?

Občas navštívím nějaký režimem nepovolený koncert, ilegální výstavu, občas nějaký ten samizdatík.

A teď mě možná, jako vyvrcholení všeho, dokonce mají na drátě.

Chce se mu najednou nějak vybit napětí, které pocituje, dotáhnout do konce pokušení. Zakřičet, tak tady mě máte! vzkázat „jim“ nějakou blbost.

Už, už se nadechuje, nějak to ale ze sebe nemůže vypáčit.

Hele, ptá se Mileny, a víš určitě, že tady štěnice sou? To abych se nenamáhal zbytečně, dodává pro sebe v duchu.

Možná na mě vytáhnou, že sem jinej, vzápětí nepozorně pronese nahlas.

Postavit do řady, anebo zničit.

Likvidace, přešel hranou dlaně pod krkem a tvářil se přitom smrtelně vážně.

Bojíš se? Zvedá Milena laškovně obočí, jako by chtěla vzlétnout.

Pokrčil rameny. Nevím, odpovídá neurčitě, zajímá mě to.

Proč? Nechceš, aby tě přistihli se mnou? Pokouší ho Milena.

Náhle už nemá náladu něco zakřičet. Odbojnost přešla. Její oči, její řasy, celá bytost ...pomalu mě dostává, cítí a usmívá se na ni.

Opětuje jeho úsměv a Jarin z jejího výrazu vnímá očekávání.

Tohle už zavání, vyráží svědomí na trestnou výpravu a Jarin se zatvrzuje. Přece Lenka, vyzvání svědomí, nejsem kurva.

Honem něco říct, zrušit tu chvíli, nervozně pátrá v mysli po nějaké spáse. I když, vzápětí vetuje odhodlání.

Milena snad opravdu něco čeká, ale nenaléhá. Vnímá jeho nejistotu. Ale o to je to horší. Jarin pocituje jemné zášlehy nepokojné touhy.

Co když jen koketuje? Nechci holku na tělocvik, hledám opravdovou lásku, úpěnlivě se stále dohaduje s kýmsi v sobě.

Lenka, nevím, nemůžu se jí oddat úplně, nasazuje masku trpitele. Stále si větší část sebe nechává pro sebe.

A tahle? Nakolik mám věřit holce co vymetá různé akce a má kdoví jaký známý.

Nedopadl bych stejně jako s Lenkou?

Odolává pokušení jenom ji pohládit, jen na chvíli se zapomenout. Úspěšně potlačuje příjemné šimrání v podbřišku, odolává touze.

Tahle jeho válka má za výsledek, že už jen tupě hledí stranou a brání se pohledu na Milenu.

Zaregistrovala změnu. Tuší, co se mu honí hlavou.

Zrada, mrzí ji. Takovej milej kluk.

Muzika jede dál a kupodivu je rozděluje, ne sblíží.

Máš nějakou holku? Ptá se Milena.

Jarin pokrčil rameny.

Každý ve své noci.

Jarin, kdoví proč, dostává chuť putovat křížem krážem svým malým životem. Utíká od ní a od touhy po doteku, jak jen může.

Často mě nahánějí policajti, promítá si chvíle naprostého ponížení, kdy z ničeho nic přistane u chodníku policejní auto a vyštěkne: Vobčanku!

S dlouhejma vlasama nemůžu ani nic jiného čekat.

Že po mně jdou, lze přece v policejním státě považovat za normální.

Nemám se čeho chytit, sem zmatenej jako většina mojí generace, s bolestínskou lítostí připojuje k výčtu svých vin.

Třeba si za to můžeš sám, kdybys jim šel trochu na ruku ..., přidává se vždy přítomné pokušení, možná bys ...

Stačilo by jenom trochu, trošilinku milovat soudruha Lenina, naléhá žentourek úpěnlivě.

Co by ti to udělalo?

Kuš! Zahání ho.

Třeba jenom naoko, hrát to na obě strany, nedá se červ zapudit. Nemusel bys moc, soudruh Lenin přece zasluhuje trochu úcty, vlní se svůdně.

Schíza, komentuje Jarin.

Známe to, prstíček strčíš a už mají celou ruku. Raději někde shniju, než bych sloužil tomu jejich pokroku.

Rozkroku! Zahání červa.

Raději uniknu někam jinam. Do paralelní kultury, paralelního světa, rozsvěcuje se mladistvá naivita.

Ale kdoví, jak to vypadá jinde, prolétlo mu hlavou neopatrně. Hipízáky taky mlátěj, taky se jim nehodí do krámu.

Není úniku.

Tajný, placený konfidenti, nabroušená policie prudící proti všem a všemu, co neshledává oficiálně povoleným, prostředním, schváleným, patří k životu tady stejně jako třeba ...popeláři, houba na zdi, hloubá dál.

Malost, prostřednost, šed'.

Milena na chvíli zavřela oči a vystavuje jeho pohledu milou tvář.

Jarin si ji zvědavě prohlíží, je mu příjemná, a dál se mu honí hlavou ty divné, neodbytné věci.

A tam? Někde tam za neprůstřelnou hranicí? Sní.

Nevím, ale horší to bejt nemůže, uzavírá.

Po jeho tváři přeběhl úsměv. Milena ho, ještě než zmizel docela, zachytila.

Už dávno oči zase otevřela a pozoruje ho.

Hele, a nejseš ty nějak moc zamýšlenej? Doráží na Jarina. Co tě tak pobavilo?

Kdo jsou vlastně „oni“, nevíš? Vynořuje se z jeho mlčení tajemná otázka.

Milena rozumí a Jarin teď pozoruje její nejistotu. Víš, někdy jindy, nechce se jí zjevně mluvit na doslech.

Vypěstovali si z nás slabochy. Cenzuru provádíme sami, předvádí se Jarin.

A pojednou jako by vyrostl, zmužněl. Sebejistě hází okem po domnělých, či skutečných štěnicích.

Oni ...struktury režimní, strana a vláda, establishment, a s nima šedá masa mlčících, šikanovaných, vězněných, padá z něho.

Masa nás!

Milena mu něžně, avšak pevně přikrývá ústa dlaní a vypadá to, že nemá daleko k počínu ještě příjemnějšímu, neodvažuje se však.

Chtěl by tu dlaň zlíbat, připadá mu najednou tolik blízká, ale zas mu v tom cosi brání.

Něco se v něm ale přece uvolňuje. Ten malý, nevinný protest ho na chvíli osvobozuje od neklidné úzkosti sedící mu v samém základu bytosti.

Mám svůj svět, přistihuje se jak sděluje Mileně a sobě ...náhradní svět, svět milovanejch knížek! Co dobrýho by člověk mohl čekat vod reálu? Sděluje polohlasem.

Není mu příjemné, že ho možná někdo, někde poslouchá, ztišuje hlas.

A tak utíkám do toho alternativního světa zrovna tak jako voni do svého, ideologického.

Nemyslím, že by mu opravdu věřili, jenom nepřemýšlejí. Nechali se vykastrovat!

Stejně tak jak já, my, smutně dodává.

Blížkost Mileny ho hřeje, v její přítomnosti rozjitřená mladost tolik nepálí.

Každej má nějaký místečko, kde se cejtí bezpečně, pomalu, jakoby ani nechtěl, vypouští tiše z úst tajemství.

Otázka jak je opevněný, pokouší se alespoň tónem hlasu zlehčovat.

To jejich stráží policie, lidový milice, vojsko, spřátelený armády, už je tady nová nálož moudra.

A blbost a předposranost nás, utlačovaných, rozumíš? Obrací se nečekaně na Milenu.

Mlčení, úsměv.

Když Jarin nepokračuje, Milena jako na divadle pronáší: Pauza!

Přestávka, svačina, oběd, kafičko!

Podářilo se jí odlehčit narůstající napětí.

A to moje místečko..., navazuje po pauze roztomile bezbranně Jarin, že by ho políbila, ...nevím.

Rychle se vzpamatovává. Tomu jejich světu vévodí fráze o přeš'astné budoucnosti, která neexistuje.

Tomu mýmu depka, bezmoc, úzkost a strach.

Každému co jeho jest.

Mluví zase tak potichu, pln černé bázně, že ho Milena téměř neslyší.

Napíná sluch blízká, vzdálená.

Takovej milej kluk, myslí si, škoda.

Jsi pěkněj padouch, vysílá k Jarinovi bezhlasně. Holku si rozděláš a pak ...nic, probouzí se v ní najednou lítost až k zlosti. Kazeta skončila.

Po chvíli ticha, snad ani nechtějíc navázat na ztracené téma, přichází Milena s nevinnou otázkou: Jezdíš někdy na chodský?

Jarin se probírá z jakéhosi oblouznění, nojo, realita, rádoby obhrouble mumlá. Pitomá realita, pronáší zbytečně uštěpačně.

Chodský slavnosti myslíš? vrací se jako by nic k její otázce.

Tam s klukama vobčas zajedeme.

Švanda, deklamuje zase pro sebe, ale přitom jakoby jeho slova byla určena někam, člověk se do Domažlic musí dostat v převleku za vexláka a až tam pak někde na sebe navlíct džíny. Schovat vlasy, všelijak se zamaskovat, hledat kudy nejlíp proniknout.

Proč je ty džíny a dlouhý vlasy tak vytáčejí? Vyrukoval s řečnickou otázkou.

Přesto pár našinců stejně hlídky zadrží, odvezou někam daleko do lesa, aby se nemohli vrátit, pokračuje.

Pošlou domů expres antonem, obuškem přefiknou, předvádí vtipně tanec obušků rukama.

Atmosfera se uvolňuje, smějí se.

Třeba se tam letos potkáme? Vznáší Milena zkoumavě. Já se tam chystám, co ty?

Určitě! S přehnanou živostí reaguje Jarin.

Pak ochladl. Jestli ovšem soudruzi nevymyslí nějaký nový finty, abychom se tam my, živlové, nedostali, dodává.

Ale jeho silácká póza vadne v záplavě sebelítosti. A třeba Lenička pojede se mnou, škemrá v duchu, snaží se pohnout střepem osudu .

Nepojede, o víkendech se mnou nikdy nikam nejede, drtí ho pravda.

A na Milenu hledí zas očima toho opuštěného, bezradného, romantickýho kluka, kterej hledá spočinutí.

Je k sežrání, teče Milena a samovolně pootevřela ústa. Magnety je táhnou nemilosrdně k sobě.

Běďa, jehož jejich rozhovor ukolébá, však právě v tu chvíli zjišťuje, že má poblíž ještě nedopitou láhev.

Zvedá ji rázným pohybem. Žereme, vyřknul světácky a pije.

Poté řhnul, čímž ruší jejich intimitu a opět se pohroužil do světa plovoucích ker snění.

Snad sní o světě příjemného nicnedělání, hezkých holek a dobrého pití. Šťastný Běďa. Málo problémů ho trápí víc, než nedostatek laciného vína.

To bylo zase s chlupem, říká si lítostivě Jarin. Na tehle holce toho sledávám zajímavýho víc, než bych chtěl, uvědomuje si provinile.

Udržovat bezpečnou vzdálenost, ukládá si poté svědomitě. S Lenkou chodím, s Lenkou líhám, s Milenou jen kamarádím.

A náhle zase ta pochybnost. Zavrtává se do něho, hlodá, vytváří trýznivý prostor: A můžu se na Lenku spolehnout?

Kdoví, co je povinna ručačovi, kdoví, jak tráví ony zábavy, kam já nemůžu, protože nepatřím do jejich party. Byl bych tam přebytečnej, bodá ho bolestně.

Milena se mu ale znovu připomíná. Její blízkost elektrizuje pradávno pólý srdce, až bolí, Jarinem otřásá fyzická přitažlivost.

Aby nemusel tu výzvu přijmout, opět se raději situuje do role odvážného rebelanta a říká o něco víc nahlas, než nutno: Jak si asi přeberou to, o čem mluvíme?

Oni, deklamuje rozpustile a ukazuje kamsi ke stropu tam, kde tuší štěnice odposlechu.

Milena pohodila hlavou tak bezstarostně, že se mu sevřelo srdce. Vlasy, ohnivě šípý, letí do vesmíru.

Zasmáli se oba uvolněně. Každý něčemu jinému. Ladí však.

Možná bych u ní našel trochu pokoje, po kterým toužím, odvažuje se do zakázaných končin Jarin. Možná by mi její společnost ulevila od věčného napětí, trýzně a strachu, že mě dostanou. Že se moje holka spustí s někým jiným. Jejich pohledy o sebe v tu chvíli křísly.

Milena nejistě naklonila hlavu. Vlasy se jí svezly z ramene. Nenahrnula je zpět. Hledí na něho odevzdaně.

Dobrá, myslí si Jarin. Dobrá, risknu to.

Zase ta pootevřená ústa, zase ty oči plné lodí plujících do někam, blouzní. Už, už vztahuje ruce a ona se blíží.

Pod dekou v koutě se však zrovna v tu chvíli pohnul neznámý spící.

Jarinovo ruce se nejistě vrací zpět. Milena se smutným, žádoucím úsměvem, ty svoje skládá do klína.

Ne, takhle. Možná kdybychom se potkali jindy a jinde, opětuje její pohled.

Opět ta nepřekonatelná vzdálenost hraničící s blízkostí.

Chvíli nejistě tlachají o čemsi, tápou v bouřlivém zmatku svých citů.

Jak se má tvoje holka? Otřepala se první Milena vyrukovavše s nejméně pravděpodobnou otázkou.

Cože? Naježil všechny antény, aby zjistil, co tím sleduje, a nechtěně se zakoktává: Já, já, ...no, copak z tebe teď vypadne, střízliví její touha.

Jarin dokonale ztrácí nit jejich tak příjemného rozhovoru, společnou nit kosmického souznění. Sonduje, jestli nějakou mám, anebo ví? Zaskočeně zkoumá.

Máš holku, mírně jako beránek konstatuje zas jakoby pro sebe Milena. Ví. Ale taky vím, ...ne, neřeknu.

Už nečeká na odpověď.

Sbližování tím pro tentokrát zřejmě končí. Jejich aury se vydávají každá jiným směrem. Neznámý vykukuje zpoza a hned zas mizí pod dekou, vzdychá, bojuje se střepy zase svého osudu.

Co ona o mně ví? Tápe Jarin.

Že by Lenku znala z toho jejího druhého života v bandě, tam, v cizině?

Ty znáš Lenku? Pronesl neopatrně věren myšlenkám.

Milena jen nevyzpytatelně mhouří oči. Ty oči ještě před chvílí tak snivě hluboké
....

A nechodíš taky na ty jejich zábavy? Bodá Jarina žárlivost.

Hloupej kluk, k politování hodnej kluk, želí trochu nazlobeně Milena jeho netaktností.

Asi mu nedochází, chudáčkovi, že se ho snažím sbalit.

Anebo mu nepřijdu dost hezká? Chvílema to vypadalo, jako že ... Lenka je hezcí, ale slepice, uklidňuje poraněnou ještitost.

Raději ani nebudu pátrat po tom, co o ní ví, pohybuje se i Jarin v nebezpečných vodách . Přece mám právo alespoň na trochu klidu!

Ten ale nepřichází.

Bouře na lžici vody.

Milena roztomile, ale nepřístupně, vrtí hlavou. Už ani neví proč.

Jarin se také vzpamatoval, neurčitě, krčí rameny.

Lenka se má fajn, asi, drhnou náhle zbytečná slova.

Milena se pracně, jakože chápavě, usmívá a už se dál neptá. Vstává, obrací kazetu a každý z nich se noří zas do svého světa.

Do své noci.

Jarinovi to přináší neradostné myšlenky. Drásá ho zesílené podezření. Co asi Lenka dělá v partě u nich doma, když on tam nesmí, jak se projevuje, a co ruhač?

Milena respektuje svoje rozčarování. Nesnaží se mu dál přiblížit.

Ani jeden z nich není spokojený. Ani jednomu z nich se však nechce společné chvíle zabít chmurou.

Cosí již bylo započato.

Jarin po chvíli, jakoby se otřepal, znovu bere si na paškál centrálu automatického odposlechu.

Kdopak asi poslouchá, kyne směrem k domnělým štěnicím, a co si asi myslí?
Černé vlny, po kterých plul jeho neklid a podezření, ho již omrzely.
Převádí obratně osobní rozčarování na režim.
Lenka přijímá hozenou rukavičku a také pohodila hlavou tím směrem.
A třeba nemyslí, jenom poslouchají a mají z toho táákovouhle hlavu, naznačuje Milena meloun.
Jarin se pousmál, ale do smíchu mu není.
Zase ten její pohyb.
Nádherný vlasy letící prostorem jakoby se každou chvíli měly utkat s mými ústy, s mýma rukama, a kdoví s čím ještě, doutná touha a není mu vůbec lehké.
Ale prr, brzdí splašené koníky. Tváří se sice jako by se na ruku nechala nosit, ale známe je, tyhle holky.
Víme, jak to v partách chodí.
Jako na potvrzení jeho myšlenek neznámý v rohu pod dekou znovu zahýbal končetinami, zakašlal, protáhl se a vykoukl.
Po chvíli boje s prostorem se posadil a mžourá kolem sebe.
Hej, kde jste kdo, Karančito, dones víno! Perlí bonmotem z jednoho pokleslého westernu.
A Milena hned k němu a začíná se o něho starat.
Jakoby se v ní probudila nová aktivita, sleduje ji zklamaně Jarin. Když já se k ničemu nemám, hořce lituje, má hned po ruce jinýho.
Ale je moc milá, nemůže zapřít sympatie.
Jaká bída, lituje se bolestínsky a žaluje komusi uvnitř ještě: Nejdřív by mě samou pozorností div nesežrala, a teď po mně ani nevzdechne.
Sleduje oba a vyčkává svojí chvíle.
Čau, co tu děláš, ptá se nenučeně, když vytušil, že dotyčný ho také poznává.
Spíš co tu děláš ty, odpovídá ten.
Vy se znáte? Ujelo Mileně překvapeně a Jarinovi připadá, že v jejích očích stoupl. Hmm, sem si mohl myslet, zatvrzuje se, parta.
Jasně, z rodného paneláku, zasvěcuje ji Karel.
To ty's jednou chtěl náš hnusnej věžák naplnit plynem a poslat ho do vzduchu, ne? Dotýká se Karel nešetrně Jarinova pokusu.
Nevyšlo to, na orbitu není místo, tam na věky krouží Gagarin, kontruje trochu odbojně Jarin.
Milena sebou při těch slovech nepatrně trhla, Karel se zasmál.
A to sis vopravdu pustil plyn? Vypouští ze sebe stísněně Milena.
Jarin s uspokojením zjišťuje, že na něho úzkostlivě hledí.
Přikyvuje lehkovážně.
Jasně, kamkoliv mimo tento svět, ukrývá zranitelnost za větu z oblíbeného cestopisu.
Jedné z mála knížek, které stačily vyjít v 60 letech, než zase cenzura přitvrdila.
Zastavte svět, já chci vystoupit! Přidává sečtěle, protože cítí, jak probudil pozornost.

Nojo, taky sem to čet, napřimuje se Karel. Dobrá knížka, ale už si toho z ní moc nepamatuju.

Píšou tam taky vo komunách v horách, ne?

Jarin přikyvuje.

Počkej, to bylo v jinej knížce, přece, od toho poláka.

To už ale Karel nevnímá. Zasníl se.

No, tam bych chtěl bejt, povzdechł. Nemuset chodit do háku, žít volnej život s krásnejma, vlasatejma holkama.

Ale jdi, tak krásnejch holek se ti zachtělo, zapojuje se Milena a hraje uraženou.

A co já a ostatní holky. My ti nepřipadáme jako kočky?

Kočky, kočičky, polohlasem šaškovsky Jarin a Milena po něm nazlobeně blýskla okem, jakoby chtěla říci: Ty mlč!

No, né, to sem nemyslel, bere Karel svá slova zpět.

Já myslel takový ty kalifornský kočičky, víš

Kalifornský kočičky, opakuje štítivě Milena.

Jenomže tady by si nemohly zalítat a bejt free, víš, ani voni. Spadly by na zem rovnou do reálu, nabily si hubu a staly se z nich vobyčejný holky! Prská odbojně.

Najednou ale obrat o 180 stupňů.

Taky bych si zalítala, plká svůdně a hledá očima Jarina.

Zachycuje její pohled a málem z toho hodil záda.

Co mi chce sakra zase naznačit? Žere ho prudce nejistota.

Já vim, Milenko, vlichocuje se Karel. Ale jestli po tom toužíš, já ti trochu toho LSD seženu, navrhuje bezelstně.

To víš, že jo, kdoví co bys se mnou potom chtěl dělat, odpálkuje ho s dalším záhadným pohledem na Jarina.

Ten reaguje jakýmsi neurčitým úsměvem.

Zase ta ženská marnivost, nenapadá ho nic jiného.

Karel se na něho znovu obrací: Škoda, že se ti nepovedlo tenkrát tu naší rodinnou betonárku vyhodit do povětří. Alespoň by ty mamlasové měli nějaké povyražení.

Oblbující šed', nebyla by jí žádná škoda. Slyšel jsem, že kdysi se na jeho místě nacházel krásnej předměstskej statek, přidává ještě a tím jeho řeč končí.

Jarin si oddechł. Tak iniciaci už mám za sebou, polevuje napětí. Možná už sem tak trochu patřim, i když vlastně nechci nikam patřit.

Karel vylézá z pelechu a obhlíží situaci. Jeho pohled naráží na víno. Koukám, že ste se trošku zásobili, orientuje se radostně v situaci.

Dostává se mu poloprázdné lahve vína.

Béd'a, který do té doby jakoby téměř neexistoval, se přiopile uchichtl: Milý velký náčelníku Manitou, je nám dobře. Ženy, zpěv a víno. Co víc si může dušička přát?

Tvoje možná, vzpřičilo se něco v Jarinovi, ale nekomentuje.

Kde ste sebrali prachy? Blahovolně zjišťuje Karel.

Běďa kývnul směrem k Jarinovi.

Hm, uznale zabručel Karel.

Máš ještě něco?

Jarin vrtí hlavou. Ne, to byly poslední zbytky z vejplaty v učňáku.

Na jednu flašku nás tady vidím poměrně dost, ne? A bylo by škoda skončit, když už jsme tak pěkně začali!

Smutně na něj zírají a chtě nechtě mu musí dát za pravdu.

Ale Kája taky nezahálel, roztahuje Karel pusou od ucha k uchu. Zatvářivše se šibalsky vylovil z kapsy u džín pomuchlanou padesátku.

Dobrá, ne?

V ústrety mu jde Běďovo šťastné pochechtávání.

Kája umí, chválí se sám, když se mu jiné chvály nedostává. Vylíhla se mi tuhle padesátka v kapse ve spaní.

To víte, když člověk nastoupí do správného snu, může se přihodit ledacos.

Milena se na Jarina usmála. Nečekal její úsměv v tuto chvíli.

Přesto úsměv opětuje.

Poté Milena vrhá stejný, vlastně možná o něco svůdnější pohled na Karla.

Ten v něm vytušil budoucí chválu, které nikdy nemá dost.

Dobrá, že tak myslíš na partu, Karine, častuje ho očekávanou slastí nepokrytého obdivu a Kája jenom blaženě vrní.

Povinný hold, myslí si Jarin, proč se tak shazuje. Ale co, každá parta má něco jako svého ruhače, vrací se trýzeň. Protentokrát ho však nenachytala.

To seš teda dobrej, když máš takovýhle sny, vměšuje se do rozhovoru Karla a Mileny. Taky by se mi líbilo zhmotňovat svoje sny, mrkl při tom nápadně na ni.

Ta pochopila a vyměňuje s ním mnohoslibný pohled.

Karel jejich výměnu zachycuje. No né, protestuje, člověk si jen na chvíli zdřímně a za tu dobu se tu udějou věci.

Jarin najednou opět nemá sílu potkat Mileniny oči.

No, co, děti, praví Karel dobrácky. Naše kamarádka lahvička už definitivně duní prázdnotou. Co kdyby někdo došel ještě pro jednu, dívá se na Běďu?

Rozkaz šéfe, radostně vyskakuje Běďa. Vždycky k službám!

Všichni se smějí.

Jenomže, jenomže já nemůžu. Zastavilo ho již na půli cesty cosi.

Vyrostlo to před ním jako zeď. Chudák Běďa se snaží, ale nedaří se mu ji překonat.

Nakonec klesnul a usnul.

Tolik má život padlých, komentuje Jarin přiblblé.

Ten by si pro chlást nechal třeba ...vrtat koleno, moudře komentuje Karel a znovu se svalil. Asi dnešek odložíme na jindy.

Po včerejšku mi nejní zrovna dobře, omlouvá se zbytečně.

Nikomu to nevadí. Milena už zas bezstarostně o čemsi štěbetá a Jarin zjišťuje, že se mu moc, moc líbí.

A možná je to jenom taková hra, třepotá se motýlek naděje.

Jenom ho chytit!

kap. 10.

A Lenka?

Klidně se nechává ovívat představami, které na ni naléhají. Hodina politiky, občanské nauky či jak ten předmět k uzoufání nazývají. Má co dělat, aby neusnula.

Učitel se, se zjevným nasazením, snaží vysvětlit nevysvětlitelné. Nuda.

Honí se jí hlavou zcela jiné představy než vítězná cesta dělnické třídy. Lenka si raději představuje sebe jako obdivovanou, perfektně oblečenou, šťastnou

Jako neodbytná můra sedá na ni mikrospánek. Jede najednou nějakým bourákem, vedle sebe gentlemana, ale to už se zase probouzí. Žel právě zase do vítězství dělnické třídy.

Ach jo, vzdychla.

Učitel zbystril. Co vzdycháte? Osočuje ji. Nezajímá vás snad téma?

Ale jo, brání se Lenka. Zajímá, strašně mě zajímá.

Někdo ve třídě se uchichtl a učitel brunátní. Už, už děla, tanky, zbrojí.

Chcete zesměšňovat světovou revoluci? Hrozivě povstává.

V očích nebohých studentů narůstá do podoby transparentu s knírem, dýmku, a ještě jiného a dalšího s brejličkami, přiblblým, vizionářským výrazem nepopíratelně hloupé reality.

Učitel by rád po vzoru velkých nositelů pochodně revoluce učinil něco velkého.

Třeba dát někoho zavřít, trochu si z čistého srdce nahrabat.

Ale nesmí. Nemůže ještě vyrazit do boje. Na žebříčku nomenklatury ještě nedosáhl té správné hodnoty zářné budoucnosti.

Zůstává ubohým, podvedeným, zmanipulovaným, zoufale nicotným učitelem.

Mám moc jenom sakra znepríjemnit život některému tady z těch bezbranných dětí, zklamaně si uvědomuje a revoluční nadšení jej opouští.

I jeho bere všudypřítomná šedivá netečnost.

Lenka tedy dostává za trest pouze referát z Komunistického manifestu.

A nejméně na pět stránek! Obořili se na ni všichni potentáti z velkostranického nebe.

Nezmohla se ani na odpor, jen udělala tak nešťastný obličej, že pedagog pocítil alespoň něco z triumfu vítězné dělnické třídy, kterou nikdy nebyl.

Která nikdy nezvítězila.

A náhle střih.

Soudruh učitel se jako zázrakem ocitá v doupěti nemakačenků a podivných žvlů.

Jeden z těch podivně vzácných žertů, kdy zkorodovaný tuplák vědomí začne náhle prosakovat, mísit možné i nemožné.

Věci a události mění místo a pak se buď vrací zpět, zanechávaje za sebou vrávorající stopu, anebo uvíznou v chaosu.

Nechci, volá marně zoufalý pedagog a mává stranickou knížkou.

Trůní ke svému zděšení na nepříliš hygienou dotčené matraci ve vybydleném bytě těch, kdo se nemůžou ztotožnit s realitou zlého snu o diktatuře proletariátu. Má pocit, že se zbláznil, že blouzní!

Tohle je přece buržoazní přežitek, zoufale plká. Nic takového neexistuje!

Naši pracující žijí svůj šťastný, spořádaný život v typizovaných, hygienických panelových domech, které jim přidělila strana.

V naší zemi všichni pracují rádi, budujeme šťastnou budoucnost. Přispívat k růstu světové socialistické soustavy považují za největší poctu i závazek!

Tady nemáme místo pro takovéhle pomýlené, soudruhy, vyprskl nešťastně, když konečně našel správný výraz.

Nikdo si ho však nevšimá a tak mizí v dějinách.

Vážně Karle, kdes ty prachy sebral, ptá se Milena Karla a odhání otravnou mouchu.

Jarin v jejím hlase zachycuje podtón. Že by s nim přece jenom spala?

No, víš, vole, zasupěl Karel. Trochu jsem ráno pumpnul fotra. Jak přišel večer vožralej, zapomněl vyndat prachy z kapes. No, tak sem mu ty kapsy trochu projel.

Třímá další padesátikorunu v drobnějších a vítězoslavně se šklebí.

Nevypadá to na špatnej úlovek, ne?

Ale kdo pude do krámu, dotazuje se nešťastně Béd'a, který už zase nevěřicně ždímá prázdnou lahev.

Já ne, já nemůžu, já sem vožralej, zase by mě sebrali.

Řekl to tak zkroušeně, že se všichni zasmáli.

To je ta tvoje zeď, vid', Béd'o, lituje ho Milena. Rád bys někam došel, ale chlast tě drží, říká mu vážným hlasem a potlačuje smích.

Vrhl na ni rozervaný pohled. Jeho strach, aby se novému nebeskému nápoji něco nepřipletlo do cesty, zdá se nepřekonatelný.

Ať jdou nakupovat ženy! Přichází konečně spásná myšlenka.

Milena tedy skočila pro další dvě lahvinky, pěkně se napařili, pustili do ouška ándroš. Jarin se s Milenou nakonec sblížil o něco více, než měl v úmyslu.

Když se vrátili z pokoje, kde se ocitli o samotě ani neví jak, již mezi nimi neležela velká voda neporozumění, ale jenom povážlivě tenký pramínek.

Jarin drží Milenu kolem ramen, stále značně omámen.

Zdali tím, co se mezi nimi odehrálo, a nebo alkoholem, nezkoumá.

Výčitky, že zradil Lenku, zatím nepřicházejí, a tak se cítí skvěle.

V místnosti to vypadá, jako v nějakém ležení. Omamná atmosféra. Ač ne úplně spokojeni, ocitli se mimo čas a prostor agresivní vize o novém světě, kde bude vše na příděl.

Za zvuků pochodu tuberáků myslí si každý svoje, někdo dřímá, jiný pozoruje arabesky na stropě.

Je jim dobře, nikdo si ani nevzpomene na práci, na svatou práci, která se jistě vzteká, že ji nechali na holičkách a ani nedostala napít.

I Jarin na chvíli usíná a zdá se mu další šťastný sen.

Sen:

Chřadnoucí vítr.

Točím se v listí, ovíjí mne, přichází nečekané štěstí.

Válím sudy v hromadách shrabaného listí, které ve fontánách zvedá vítr.

Ona chvíle hladí, hřeje a ulevuje ode všech strastí.

Nepustím ji, umiňuje si.

Listí je všude. Ve vlasech, v ústech, po těle, mám ho plné kapsy.

Chce se mi smát.

Najednou víry listí mizí. Chladný, jiskřivý, ledový vzduch podzima se proměňuje v neurčitě páchnoucí hmotu deroucí se dovnitř všemi tělesnými otvory, duší.

Hmota hýbe světem a nenechává nikoho na pochybách, kdo zde panuje.

Připomíná mi něco strašného, hroutí se Jarin.

Náhle se nemůže ani pohnout v sevření ocelové ruky. Ztrácí dech, celou duší touží nebýt.

Vymanit se nedaří ani když se pokouší zabít, nepropouští ho ani mrtvého.

Kamsi jej vedou. Nejedná se o násilí, prostě mu nic jiného nezbyvá.

Cestou několikrát umírá, znovu nerad blikne zpět, zase temno, a nakonec jej zlomeného propouští doprostřed podivné masy lidí.

Zachmuření, nemluvní, nepřátelských a nejistých očí.

Kruh se uzavírá, Jarin jde s nimi.

Zoufale touží drát se proti proudu, nenechat se unášet, nenalézá ani skulinku.

Dav se počíná vzrušeně vlnit, vlhnout, přidává do kroku.

Jarin slyší hrozivé vytí. Vlci? Potí se hrůzou.

Před ním a stále blíž a blíž zvící otevřený chřtán. Křičí, ale nikdo ho neslyší.

Všichni pochodují vpřed fascinováni hrůzou. Jarin zavírá oči a proti své vůli je vtažen dovnitř.

Cítí, jak se jej dotýkají ostré zoubky, pronikají až na holé tělo. Kůži nechávají celou, pronikají hlouběji, zanechávají strašlivý pocit podřízenosti, ponížení.

Tělesná bolest jako by je nezajímala, mají jiné metody.

Dav šílí, zmítá se v křečích. Tu a tam se objevují mávátka, nad zkamenělým lesem vyrůstají obludné sochy, všudypřítomné transparenty, a Jarin žasne, jásot!

Bolest těla, již se tolik bál, je nahrazena jinou. Bolestí, v níž se nevyzná.

Jakoby z něho ten dav vysával cosi základního, bez čeho nemůže žít. Neznámá stráž je daleko ostřejší, horoucnější, bere z kahanu člověčenství až do dna.

Sevření davu povoluje.

Jarin ještě chvíli stojí se zavřenýma očima a když se nic neděje, otevírá je.

Stojí na podivném nádvoří a kolem něho zamračení jedinci plní chmur kamsi spěchají.

Je tam také jiná skupina přibližně stejně starých chlapců. Ti bezradně postávají, nevěda kam by.

Náhle sám pocítuje potřebu někam se zařadit.

Nemůže vydržet stát tam tak bezprizorní, trapně uhýbá spěchajícím.

Cítí se nedostatečně, selhal sám před sebou, ani živým ani mrtvým.

Nikým, ničím.

Jako by po něm ty uhýbavé pohledy, které hned sjíždějí, něco chtěly, ale on neví co.

Ve chvíli největšího vnitřního zmatku ho kdosi bere za rameno a vyslovuje jeho jméno.

Jarin na prošedivělého chlapíka v montérkách hledí jako na zachránce pak s hrůzou zjišťuje, že má nejistý pohled.

Beze slova jej vede k jednomu z hloučků. Tak, a máme všechny, s uspokojením konstatuje, jdeme na dílnu.

Kráčejí mlčky, plní vzájemného studu, mezi šedivými baráky, smradem a drásavými zvuky. Scenérií komínů, omlácených hal a rezatých hromad čehosi, kráčejí za svým osudem.

Co tady dělám, kam mne to vedou, hrozí se Jarin. Zjišťuje však, že se vlastně cítí pokojnější než před tím, poddává se.

To přejde, reaguje na zoufalství jež číší z odvedenců muž. Představil se jako jejich mistr.

Nebojte, přizpůsobíte se, uklidňuje rozbouřené mládí. Všichni se přizpůsobíte.

Taky sem prošel strastma prváku a podívejte teď, hrdě vypíná hrud'.

Oni však vidí jenom zlomeného, starého muže.

Po chvíli dorazili k budově, jež vypadá stejně odpudivě jako ostatní. Nápis na průčelí hrdě hlásá: Odborné učiliště.

Mistr se usmívá. A nyní vás předám, mumlá potutelně.

Porozuměli, že i on, mistr, byl jednou také takovým bezmocným chlapcem vedeným na porážku a že jeho úsměv znamená lítost i uspokojení.

Zlý osud zdá se méně hrozným, když ho s námi někdo sdílí.

Já nechci dovnitř, vzpírá se Jarin. Jemný tlak nevyhnutelnosti, jenž pro svoji jemnost nesnese odporu, vtlačuje ho dovnitř.

Vyděsence přijímá nasládlý pach. Mistr ukazuje dolů, šatny.

Někde tady mají mrtvolu, žertuje jeden z chlapců a přemáhá tím tíži osudu.

Asi jich bude víc, přidává jiný a ozývá se osvobozující smích.

Vystupují do prvního patra. Z chodby se dostávají do hučící dílny, kde na ně čeká řečník!

Jarin se vyděsil.

Toho já přece znám! Honem pryč, musím pryč, nemůže se ani pohnout.

Řečník na ně cení páchnoucí chrup a začíná: Milí soudruzi!

Na Jarina jdou mdloby. Nejraději by se skácel, ale kupodivu stále stojí. Já přece nejsem žádný soudruh! Křičí v něm.

Připadá si jako spoutaný.

Ale ještě někdo jiný na ně v dílně čeká. Ano, soudruh Lenin. Sádrová hlava umístěná na podstavci potaženém zašlým rudým krepákem vedle kontejneru se šponami.

O kus dál se o přízeň nenápadně uchází i ohromná lahev sifonu.

Všude kolem mastná špína.

Soudruh Lenin si odkašlal, ale namísto slov se ze sádry ozývá podivné chrčení.

Řečník se omluvně usmívá: Promiňte, soudruzi, a přistupuje k hlavě. Vší silou do ní udeřil. Chrčení ustává.

Řečník, aby nějak vyplnil trapné ticho, sám si Leninovu hlavu nasazuje.

Svíjí se blahem.

Pak i on počíná nesrozumitelně chrčet a divoce gestikulovat.

Mrtvola, zašeptal někdo, ale již se nesmějí. Všichni uvěřili, že se jedná o chystanou řeč, po které je snad propustí.

Vstříc zářným zítřkům! Ozvalo se zevnitř busty duté provolání. A pak zas, jakoby se zasekla deska, jen chrčení.

Chlapci postávají, pokukují po sobě, pohledem objíždějí dílnu.

Jediný mistr pochopil.

Úslužně přiskakuje, praštil do sádrové hlavy a vší silou ji odtrhuje od řečnickova krku.

Ten úkosem pohlédl na svého zachránce, chvíli lapá po vzduchu, posléze nabírá do plic vzduch a podivně mrtvolná barva se vytrácí z jeho tváří.

Sssoudruh Lenin, vydechuje poté řečník zasněně.

Nikdo se nezasmál, všichni chlapci fascinováni hrůzným výjevem připravují se na nejhorší.

Řečník v nenadálém tranzu uchopil hlavu oběma rukama a pokouší se ji nasadit jednomu z chlapců.

Ten se mu zděšeně vytrhl.

Řečník se ušklíbl, vytahuje z kapsy kus ušmudlaného papíru: Soudruzi učňové!

Jarinovo vědomí odplouvá. Vidí pohybující se rty, ale nic neslyší.

Vystupují před ním podivné obrazy.

Řečník s hlavou soudruha Lenina žehná hromadným hrobům ve zmrzlé zemi, pak si navléká černý kožený kabát, do kapsy strká pistoli a s odhodlaným výrazem vyráží do ulic.

Smrtka, napadá Jarina. Třese se bezmocí a neví, kterak se zachránit.

Cítí, jak ztrácí vůli a nemůže dělat nic. Hrouť se odporem.

Všude kolem něho samí soudruzi Leninové. Sádrové lebky s prokopnutou dírou.

Mrazivý vítr z útrob ubohých lebek.

Ještě naposledy se pokouší vzepřít, avšak hora jej překonává přílišnou tíží.

Absurdno povinnosti, modla práce, soudruh Lenin, pouta doprovázející jej na popravu, pláč a opilý smích.

Jarin otevírá oči, probouzí se úplně zpocený. Vidí, že Milena se čemusi směje.

Rozhlíží se kolem sebe.

Vidí svět, jiný svět než ten, o kterém se mu zdálo, a přece něčím podobný.

Jarin vstává, odstrkuje Milenu tulící se k němu tak prudce, že by to mohla považovat za odmítnutí. Naštěstí má upíto a ničeho si nevšimla.

Jdu pryč, vyvstává mu jasně ve vědomí. Chci ven!

Aby se nezesměšnil, vymýšlí lehkou omluvu a dere se ven.

Nezáleží mu na tom, co si o něm myslí. Vůbec mu nezáleží na Mileně, jejíž přiovilost se mu náhle protiví.

Uniká do kalného světla chodby a zavírá za sebou dveře. Čau, Jarinku, slyší ještě za sebou, jak prchá.

Jó, jó, přijdu, předhazuje zavřeným dveřím.

Ale teď rychle pryč, schovat se někam. Zmizet z dosahu Všech Leninů, Stalinů, Gottwaldů vrahů ...

Slyší nějaké hlasy. Vybíhá na pavlač a zavírá se na hajzlíku.

Policie? Zbytek party? Nechci potkat nikoho!

Hlasy rozechvělé lhostejnou bezstarostností se ocitají na druhé straně dveří. Částečně se mu ulevuje. Zbytek party.

Teď nechci potkat nikoho, mám všeho a všech dost! Křičí v něm úzkost.

Pak se hlasy zase přibližují. Kdosi bere za dveře a počíná jimi lomcovat.

Jarin slyší: Kurva, chce se mi chcát! Dveře jedny pitomý!

Tak dí vedle, zlobně se obořil druhý hlas. Nedělej tu bordel nebo na nás bába zase zavolá policajty. To zabralo.

Z vedlejšího záchodu odděleného jen tenkou stěnou se ozývá krkání a hlučný vodopád.

Jarinovi se dělá zle. Uvědomuje si, že je stejný.

Dělá se mu nevolno.

Stejně bezmocný a polapený.

Zvuky ještě chvíli visí v prostoru a najednou ticho. Hlasy utichají, klíč v zámku dorachotil.

Ven, ven! Aby si to snad někdo nerozmyslel a nenastražil past, rychle vybíhá na ulici.

Oslňuje jej den.

Teď se musím skrývat, prchat zase před policajty, v navyklém schématu jej přepadá nová trýzeň. Chvatně se rozhlíží.

Žádný z nich není naštěstí v dohledu, ulehčeně shledává a vydává se na stanici autobusu.

Má štěstí, dvacítká zrovna přijíždí. Kvapně nastupuje a jede na konečnou. Vydává se k rybníkům.

Venku z města se mu trochu ulevuje. Začíná v mysli probírat svojí situaci a rozhoduje se, že do učňáku už nepůjde.

Má obavu z rodičů. Ví, že s ním nebudou souhlasit. Přemýšlí, jak je přesvědčí, aby mohl nastoupit někde jinde.

Začíná mě to unavovat, uvědomuje si smutně. Jakej krásnej den a já tady úpím. Všechno kolem jása a já v mysli bloudím po fabrice, sakra!

Ponořil ruku do vody, je příjemně teplá. Nemám sebou plavky, lituje.

No, a co, vykoupu se nahý, upřímnost!

Kašlu na ustrašený úzkoprsý lidičky, co jim všechno vadí. Stačí se jinak voblíkat, mít jiný vlasy, a už se čertěj, vzdoruje touze vlézt do vody hned.

Vykoupu se stejně raději někde na druhé straně rybníka, abych je zbytečně nedráždil, rozhoduje se nakonec slabošsky.

Ale stejně mi můžou bejt ukradený!

Voda jej přijímá milostně. Paráda, nechat prostupovat celý tělo tím klidným, hlubokým klidem, blaženě tone v zajetí příjemnosti.

Avšak není mu dopřáno užívat si dlouho, přichází známá tíseň.

Kuš, mává vodě rukou, avšak ploutev se stále přibližuje.

Pitomej film. Proč jsem na něj jenom chodil. Teď mně pronásleduje utkvělá představa, vzteká se.

Pitomý fantazie, bouří, ale propustit je nelze.

Záběr žraloka vybírajícího si oběť. Znovu a znovu děs horší než realita, protože neustálý.

Voda se stává nepřátelskou, Jarin míří ke břehu sevřen úzkostí, vylezl ven.

O jedno nebezpečí méně, oddechl si. Ale stejně musím stále před něčím prchat.

Před mocí, sám před sebou, rezignuje.

Jakési prokletí.

Za takových úvah se utírá tričkem a navléká na vlhké, vzpírající se tělo džíny.

Ksakra, proč se bojím lidí, když nechci?

Proč na sebe rvu kalhoty, když mám mokrou prdel? Na sluníčku bych mohl krásně uschnout!

Je mi z mojí slabosti na zvracení, hodnotí momentální rozpoložení a raději prchá z místa činu.

Domů se mu moc nechce, ale ani neví jak a stojí přede dveřmi.

Otevřít, neotevřít. Co se mi může stát?!

Potichu odemyká a vstupuje do předsíně. Nic se neděje.

Jarin propadá klamně naději, že nic nevědí, že se ještě nedozvěděli o jeho absenci.

Krade se do svého pokoje.

Á, milostpán se nám navrátil, slyší otce. Začíná mu bušit srdce.

Pojď sem, ty nevydařenče! Zaznívá skrze dveře.

Jarin neodolatelně vstupuje.

Oproti očekávání se zdi nehroučí, o obrazy zůstávají na svém místě. I nebe na něho téměř s nezájmem skrze okno zírá.

Zmocňuje se ho protikladný pocit, že se vlastně nic tak hrozného nestalo.

Proč jsi nebyl v práci? Dotazuje se přísně otec. Kdes byl?

No, víš, já už tam nechci chodit, je to tam hrozný, a jako proud, který se nedá ničím zadržet, řine se z něho všechno.

Otec, který na něho beze slova hledí, svěsil hlavu.

A víš, že kdybys neměl alespoň tuhle maturitu z učiliště, nebudeš ničím? Nikam jinam tě nevemou. Skončíš někde jako pomocnej dělník!

Ale já, já už tam prostě nemůžu bejt, zoufale oponuje Jarin. Pořád se na mě dívají jako na nějakýho exota, já se mezi ně nehodím. Ta továrna mě zabíjí!

Víš co, uzavírá rozmluvu otec, zítra tam půjdeš, omluvíš se a co jsi zameškal, naděláš. Pak už se o tom nebudeme bavit.

A nevymejšlej si nějaký podfuky. Dalo mi dost práce mistra přesvědčit, aby z toho nic nedělal. Je to celkem dobrej chlap, uzavírá otec.

Jarin cítí, jak se jeho předsevzetí hroutí. Podlehl.

I on svěsil hlavu. Dobře, slibuje.

Ale nedělej žádný blbosti!

Hmm ...

Žádný hm, podívej se na mne!

Jarin k otci vzhledl a vidí, že se nezlobí, že to myslí dobře.

Tak uděláš to?

Ano, odvětil slabým hlasem Jarin.

Tak dobře.

Svěšené hlavy na sebe nakonec přátelsky kývnou a Jarin odchází.

Kurva, proč sem takovej slaboch? Přiznává ve svém pokoji porážku.

Vrhá se na postel a v hlavě má prázdno. Přece ho nemůžu zklamat, to jediné se mu v mysli vynořuje, on za nic nemůže.

Nejhorší však zdá se představa, že musí zpět do učiliště.

Život je na hovno, odreagovává se polohlasně a stěny pokoje se mu smějí.

Zkouší to silněji.

Lehounké zaklepání. Nakoukla máma. Máš hlad?

Jarin vrtí hlavou.

A co jsi jedl?

Pokrčil rameny. Tak, ...

Takže nic. Pojď, na stole máš večeři.

Jarin se zvedá a jde do kuchyně, porážka dovršena.

Cožpak tomu bude takhle po celý život?

Vrací se do pokoje, pouští si muziku. Svoji muziku, jediný vzdor, chce se mu brečet.

Ráno jde do nenáviděné práce.

A ráno? Polomrtvý vylézá z postele, něco na sebe hodil, automat chůze.

Ocitá se znovu u učiliště. Tam, kde už nikdy nechtěl být.

Poslední šance vrátit se, uniknout. Ale co dál, co bych dělal dál? Zoufal se mu honí hlavou.

Polyká vzdor, obrňuje se proti urážkám a nadávkám.

V šatně si dopřává jenom kratičkou komunikaci se spoluviníky. S odporem zalézá do modrákové kukly, tupě jde nahoru.

Vstupuje na dílnu téměř včas. Nikdo mu však nevěnuje pozornost.

Nástup probíhá jako normálně. Jarin si překvapeně všímá, že nikdo nevypadá, že by bažil po jeho krvi.

Mistr si ho bere stranou. Včerejšek si naděláš. Tak jsem se domluvil s tvým tátou. A nedělej už žádný hlouposti, už by ti to neprošlo.

Jarin svěsil hlavu. Děkuju, vysoukal ze sebe.

Ted' už jdi a můžeš začít pracovat.
Jarín kráčí ke stroji téměř radostně.
Vysvobození? Hroucení světa se nekoná? A co já, jak se cejtim?
Pověz, jak je ti, Jarine?
Zapíná stroj, do sklíčidla vkládá kus kovu, utahuje a pouští otáčky.
Nůž se chutě zakusuje do tučného sousta.
Co blbnu, vždyť jsou vlastně všichni hodný, ohleduplný a myslí to se mnou dobře!
Kurva, kurva, do prdele! Skřípe jeho já.
Proč mi nikdo nenadává, proč na mě neřvou!?
Měli mě postavit do řady před chlípnu hubu, vynořuje se matně. Strčit dovnitř a zavřít na zámek.
Rozhlíží se po ostatních chlapcích.
Zachytil Adolfův pohled a připadá mu, že se na něj nějak podivně šklebí.
Na just mu zamával.
Adolf odpovídá a sklání se hned k práci. Prohráls, chlapečku, myslí si škodolibě.
Vzpouira se nekoná, pěkně tě zpacifikovali. A já už si myslel potlačuje neznámou naději.
Já, Adolf mám tedy zase navrch! Konečně ho uchvacuje štěstí.
Po šichtě si všechny svolává mistr. Jarín má strach, že to nějak souvisí s jeho proviněním, že mu ted' přede všemi vynadá.
Učiliště by chtělo založit hudební skupinu, začíná mistr zostra.
Jarín spolu s ostatními v šoku otevírá překvapeně ústa.
Prosím vás všechny o spolupráci, pokračuje mistr do zkoprnělých tváří.
Jarín nechápe. Nelibě vnímá, když mistr říká něco o ZO SSM, o Adolfovi, který se přiblíble tváří, ale sama myšlenka se mu velice líbí.
Škoda, že neumím na nic hrát, lituje.
Ale pak je v šoku docela, když slyší: No, a texty, možná i zpěv, obstará Jarín.
Znovu otevírá ústa, nic z nich však nevychází.
Ze začátku, než se to trochu rozjede, bychom hráli něco převzatého, také bude potřeba nacvičit nějakou svazáckou píseň.
Všichni pochopili, o čem mluví. Tedy na oko vystupovat jako svazáci a jinak dělat docela normální bigbít!
Nechceme, abyste hráli nějaké častušky, žertuje mistr, i když i na ně možná příležitostně dojde.
Doufám, že mi rozumíte.
Hudebníci a Jarín zůstanou ještě chvíli tady, uzavírá.
Když se zbytek rozešel, zůstávají: Adolf, vedoucí skupiny, nástroj teprve hledá

Jarín, coby nejmenovaný textař, zpěv v ručení
omezeném

Viktor atlet, bubeník

Lád'a, kytara, možná dechy

Roman, basa.

Rozpačitě postávají a neví, co by řekli. Myšlenka se jim docela líbí, ale jsou z toho trochu rozpačení.

Dokonce ani mistr, jindy tak sršící energií, sdílný, neví, co říci.

Nakonec se odhodlává: Kluci, to není na rozkaz, i když jste možná měli ten dojem. Bylo do toho nutno trochu praštit, aby se něco rozjelo, když už máme příležitost.

Tadyhle s Adolfem jsme dali dohromady možnosti. Klidně můžeme všechno změnit, kdyby se vám nechtělo.

V tu chvíli se oči všech zabodávají do Adolfa.

Copak si asi o mně teď myslí, cítí se ten poněkud nepříjemně. Pozornost a očekávání mu však dělají dobře.

A co nástroje? Ptá se někdo.

O nástroje si nemusíte dělat starost. Nějaké na učilišti jsou. Možná nejsou supermoderní, ale snad ještě použitelné.

Jedna kapela už tady totiž kdysi byla, dodává významně. Na jeho zdvižené obočí nikdo nereaguje.

Svazáckou aktivitu budete mít takhle splněnou na sto procent a ještě se něčemu přiučíte, dodává smířlivě, jako by se omlouval.

Třeba vás to bude bavit.

To je možný, ozývá se Viktor. Já za tím v životě seděl jenom párkrát. Zajímalo by mě, kdo to vyšťoural.

Adolf se jenom nervozně usmívá.

Taková hra v sobě bude skrývat jistý prvek překvapení, poznamenává Roman, který už krátkou dobu v jedné amatérské skupině hrál a jistě z něho mluví zkušenost.

No, ta moje určitě, přísazuje Lád'a.

Nekecej, ty z nás umíš nejvíc, dokonce máš kus hudebky!

Představte si, jaký to bude vystupovat na jevišti! Až něco secvičíme, bude švanda.

A tak se začali scházet v místnosti ve školním suterénu. Nikdo jim nenadával, ale ani je nikdo nepochválil, připadali si jako průkopníci něčeho

Jarinovi se textování začalo líbit. Texty sice vůbec nezapadaly do svazáckého rámce, ale zatím to nikomu nevadilo. Dokonce začal zpívat.

Vzorem jim byly kapely, které napůl tajně poslouchali před tím, vůbec ne domácí populární hudba, kterou opovrhovali.

Adolf zkouší hrát na starší elektrofonické piano, které vyhrabali ve skladu a začíná snít o tom, jak oslní Lenku.

Mistr se čas od času účastní jejich schůzek, občas dokonce přinese pivo, a ze všeho toho si drbe hlavu.

Už sice občas zazní i něco jako muzika. Ale jaká muzika. Vrchnímu by asi vstávaly vlasy hrůzou, uvědomuje si.

A taky že jo. Adolfa si jednoho dne zavolal řečník.

Začíná nevinně, ale pak se do něho pustil: Je sice hezké, že se vám podařilo uskutečnit ten nápad, ale není možné mít za vzory imperialistické, nepřátelské skupiny! Vaše texty se mi také moc nelíbí.

Ale, soudruhu vrchní, co máme dělat? Podobný vzor široko daleko neseženeme a jiná muzika stejně nikoho nezajímá.

Vrchní zarsřel hněvem, ale pak se ovládl. Má stále na mysli účel, ví, proč byla skupina založena.

Mít pod jakous takous kontrolou nejnezbednější a pro druhé nebezpečné chlapce, se mu zamlouvá.

Nemůže si ale dovolit, aby bylo pošpiněno jméno učiliště a k tomu svazácké organizace.

Před jakýmkoliv veřejným vystoupením předložíte veškeré texty, vyštěkl, ale pak se začal trochu ovládat.

Jsi předseda, budoucí straník, obrací se na Adolfa.

Dávám ti úkol, který souvisí s tvým, tady se zarazil, no, jistým posláním, vždyť víš.

Nikdo z dospělých nemůže dohlédnout, aby některý z tvých proradných spolužáků náhodou do skupiny nevpašoval něco zakázaného, opravdu podvratného, co by pak mohlo být prezentováno pod hlavičkou učiliště.

Ale jak mám vědět, co se pokládá za zakázané, táže se zoufale Adolf.

Strana ti dává důvěru, soudruhu!

Busta soudruha Lenina se zachechtala.

Udiveně se po ní ohlédli.

Jsi můj, za byt a stravu! Zapěla protestsong. Adolfe, jsi můj!

Soudruh Lenin vždycky ví, co činí, snaží se řečník zmírnit dojem, jaký slova udělala na Adolfa.

Ten však onu píseň nezná, a tak překvapeně civí.

Zpočátku neví, má-li se cítit poctěn, že soudruh Lenin mluvil k němu, nebo dostat strach.

Když vrchní nerad, téměř nezatelně přikyvuje, v Adolfovi se začíná rodit pýcha.

Jako na potvrzení jeho myšlenek busta pokračuje: Musíš dobýt výšin nejžádoucnějšího velkostranického nebe!

Potřebujeme takové oddané, smělé, dodává po zaváhání, soudruhy, kteří nebudou váhat, směje se svému vtipu.

Pří těch slovech se řečník staví do pozoru a salutuje.

Lenin na něho útrpně hledí.

Stranické tresty, gulagy, šibenice! pokračuje sádra jadrně.

Tam šoupneme každého, kdo nezapadá.

Adolfovi zatrnulo.

Ale čistě mezi námi, pokračuje busta důvěrně, inkvizice podléhá přímo mně, světská spravedlnost do ní nemá co mluvit.

Já jsem spravedlnost!

Tady se soudruh Lenin zakabonil a přechází z nosovky k výhrůžnému tónu: Udej, nebo tě strana potrestá!

Začíná se znovu chechtat a ten smích, i když měl pravděpodobně napravit dojem, nemá v sobě nic lidského.

Jak smích náhle propukl, tak přestává.

Ty, Adolfe, oslovuje ho busta jménem, ty se změníš, budeš udávat z radostného vědomí příslušnosti ke straně, z uvědomění!

Chceš vystoupit? Zkouší to holá lebka zase jinak. Nepustíme, jsi náš, Jidáš!

Od nás se živ nedostaneš, není jen tak přidat se k nám.

Adolf už je trochu nervózní. Má tam nějaký magneták, nebo co? Pokládá mě za úplného pitomce?

Busta zmlkla.

Velká čest, myslí si řečník. Z toho chlapce opravdu asi něco bude, čeká ho velká budoucnost, když se mu zjevuje sám soudruh Lenin.

Pak se nadmul: Velká budoucnost pod mým vedením to já v něm zažehnul plamen! Ať si říká kdo chce, co chce, moje nehasnoucí pedagogické nadání, šílí nepatřičně.

Zásluhy!

Adolf jeho nadšení nesdílí. Epizodu s bustou raději přechází.

Co když to byly moje vlastní myšlenky, napadá jej děsivě.

Pak ho vyděsilo něco docela jiného.

Od koho vrchní ví, co hrajeme? Objel ho mráz. Od koho může mít zprávy?

Mají síť informátorů vymyšlenou šikovně. Teď se budeme navzájem hlídat.

S kým?

V úvahu přichází samozřejmě mistr, ale ten zavítá sporadicky a nemůže vědět, co hrajeme za jeho nepřítomnosti. Jde o někoho, kdo zná muziku, pátrá v paměti, a kdo je členem.

Ale nenapadá ho tak zcela prostinká věc, v tom se Adolf ukazuje jako velice naivní soudruh, štěnice.

Řečník zrovna v tu chvíli zjišťuje, že ho bere inspirace.

Nasazuje desku a pouští: Pro ty, kdo se řídí podle pravd vytyčených nejvyšším rozumem strany a vlády, kdo sdílejí její úzkosti i obavy, kdo se snaží přispět k budování socialismu, máme připravenou krásnou budoucnost.

Běda však těm, kdo nahrávají imperialistům, reakci!

Ti budou zatraceni, vymazáni.

Veškerá památka na ně bude zničena, mele řečník. Zničena, zničena, zničena přeskakuje jehla.

Adolf mačká vypínač, řečník strnul. Pak chvíli váhá, a z nedostatku invence otáčí desku. Přístroj znovu zapíná.

Řečník sebou trhnul a zachrčel. V mžiku se z něho opět stává hrozivé hovado.

Znovu začíná něco mlít, ale Adolf ho poslouchá jen na půl ucha.

Věnuje se vlastním úvahám.

Pitomá skupina, pitomej nápad, pitomej já, že jsem se nechal zatáhnout do tak nejistýho podniku, nadává si.

Ale co mi zbývalo!?

Neobstojím -li teď, mohla by mi špatná pověst skupiny uškodit v dalším postupu. Jak se toho zbavit, přemýšlí. Co kdybych teda skupinu jako její vedoucí rozpustil?

Ale vrchnímu by se ale taková věc určitě nelíbila. Chce nás mít pod palcem a tohle se zdá nejlepší způsob.

Jak mám, k sakru, poznat buržoazní hudbu? Směřuje neuctivou otázkou kamsi. Stejně nikdo nic jinýho neposlouchá. Koho by zajímaly budovatelský písňe? Ty sou tak pro debily.

V jednu chvíli se zdá, že vrchní zpozorněl.

Adolf snižuje do polohlasu: A texty? Jak mám poznat, co by se vrchnímu dohlížeči nelíbilo?

Ať si přijde poslechnout sám! Proč já mám dělat cenzora?

Vrchní neživotně strnul v prostoru. Nereaguje ani když mu Adolf zamával rukou před očima.

Strnulý vykopávky, myslí si ten a začíná nenávidět kluky, kteří za nic nemohou. Nebejt jich, neměl bych takovýhle starosti, žehrá.

Ale co když je to opravdu příležitost k vzestupu?

Mám je odhalit jako sabotéry, anebo naopak podporovat tvůrčí aktivitu, ptá se sám sebe bezradně, a odhalit je až potom?

Na druhou stranu si přiznává, že ho někdy docela baví nacvičovat těch pár hmatů přehmatů, vyluzovat zvuky. Zjišťuje, že rád pobývá ve společnosti chlapců jako rovný s rovnými.

A možnost, že by mohl oslnit Lenku, také není k zahození.

Najednou zjišťuje, jak pro něho bude obtížné Jarina zrazovat. Když hráli, cítil se jedním z nich, ať už bylo jejich hraní jakékoliv.

Tady jde o jinou sounáležitost, než jakou si mezi sebou na ostří nože předávají soudruzi. Ne o sounáležitost strachu, ale něčeho jinýho, lituje.

Obyčejné kamarádství, a jak chutná! I těch pár piv vypitých ve společnosti přátel hodnotí jako fajn!

Vzpomíná na chvíli, kdy prvně spatřil Lenku, vybavují se mu šedivé tváře v hospodě.

Soudruzi trpitelé. Soudruzi opilci spolutrpitelé. Trpí pro věc socialismu.

Jak mezi nimi zářila její tvář

Je jediná možnost, zatvrdil se. Musím nahoru. Jinak Lenku nedostanu. Tahle holka je zrozená pro lepší život!

Musíš něco vymyslet, strana a vláda ti dala důvěru! Prodralo se k němu jakoby odněkud z jakéhosi paralelního vesmíru.

Chvíli přemýšlí, odkud se takové kecy berou.

Dopadá na něho realita.

Adolf zjišťuje, že kdoví jak dlouho schlíple stojí snad na odchodu a vrchní do něj cosi hustí. Řečník, úlekem téměř ztrácí dech. Přece řečník, vole!

Nešťastně přikyvuje a raději klopí oči.

Když mu vrchní řečník vsunuje do leklé ruky bankovku, chce se mu zvracet.

Musím se zatvrdit, opakuje si stále dokola a je v něm malá dušinka. Musím se přizpůsobit, takhle to prostě chodí.

Lenka jistě pochopí. Děláním to vlastně kvůli ní. Chci přece, aby měla všechno, musí pochopit.

Já jsem se nenarodil pro to, abych se stal pracujícím lidem, já ...

Lenin na něho vyzývavě hledí, Adolfa přepadá strach, ale Lenin se kupodivu vědoucně usmívá.

Vrchní mu ještě chvíli mluví do duše a Adolf bezděky přikyvuje. Neposlouchá.

Poté ho propouští.

Adolfova ruka automaticky strká peníze do kapsy.

Nevědomky se usmál tomu navyklému gestu.

Ne, nekoušou, hodí se.

kap: 11. Vlekoucí se čas.

Jarin musí dnes odpoledne do práce, aby si nadělal áčko, kterým se zařadil mezi underground.

Poznal nové lidi, novou holku, ale teď musí hákovat.

Odpolední šichta po škole, hrůza. Co asi dělají ostatní, co dělá kapela? Honí se mu hlavou jak na sebe v šatně navléká modráky.

Na práci vlastně nemá nic, nikdo mu nic nepřidělil, jde jen o to píchnout si a pak se vyskytovat na dílně.

Ale žádný strach, předstírat, že pracuje, to se naučil velice dobře.

Zapnul stroj, upíná do sklíčidla svůj starý obrobek, jiný nemá, a spouští otáčky.

Když kolem pospíchá vrchní, Jarin se shýbá, točí beze smyslu kličkou. Zachytil spokojený výraz zadostiučinění.

Černý havran uletěl kamsi a Jarin opět osaměl. Neví, do čeho by píchnul.

Pohled z okna dílny potaženého kalnou mázdroou také žádné povyražení nenabízí. Jen zašlé budovy, obraz zkázy a zmaru. A tak čte Jarin pokoutně v šuplíku stolku knihu přikrytou výkresem, ale nemůže se soustředit.

Stále ve stěhu, aby ho někdo nenachytil.

Počasí venku vypadá docela dobře, ale co platno, když musím tvrdnout tady, lituje se.

Raději bych se válel někde u rybníka, škoda, ale slíbil sem fotrovi, že se podřídím, připomíná si, aby nemusel tolik litovat ztraceného odpoledne.

Pokouší se vymyslet, jak zahnat ukrutnou nudu, jak ošálit vlekoucí se čas, avšak bezvýsledně.

Alespoň malá procházka po fabrice? Napadá ho.

To musím počkat, až půjde vrchní domů, plánuje, a zároveň vymýšlí, jak spolehlivě zjistit jeho nepřítomnost.

Stroj v otáčkách bzučí ukolébavku. Nuda z marnosti, ten nepřemožitelný bazilišek, se Jarina zmocňuje víc a víc.

Stravuje ho vedro, pach oleje a zkažené hydroly, nedefinovatelný pach lidské malosti.

Brr, otřásl se. Takhle tady shniju. Stane se ze mě inventář téhle továrny na nicotu. Už tady vezím celou věčnost a velká ručička si to odkroutila teprve dvakrát.

Zachytil, jak se znovu blíží vrchní. Ten hajzl mě kontroluje, uvědomuje si a honem zaměstnaně přistupuje ke stroji, nastavuje posuv.

Vrchní jej spokojeně přejíždí pohledem.

Jarin registruje jeho aktovku a dochází mu, že řečník směřuje domů. Ovšem na výlet po fabrice už nemá chuť.

Proč musím tady ve špíně a smradu zabíjet čas svého života? Zhrzeně rozjímá.

Jaká idiotská nutnost mne zamkla za zed'?

V deset večer vylezu do stydnoucího města, noc a pak zas obludný ráno. Tisíce nohou vydupávajících v chrchlech na chodníku: Musíš, musíš!

Svoboda neexistuje.

Cožpak tohle už je všechno? Tíží Jarina hrozivá představa.

Den za dnem předstírání, den za dnem ve střehu.

Bát se, aby mě náhodou nepřistihli se zakázanou, nebo ne dostatečně povolenou knížkou, muzikou.

Aby mě nenachytali, že si myslím, co chci.

Cožpak tohle je život? Bouří se v něm.

Jen láska, jen láska může změnit svět, blouzní jeho sedmnáct let.

Jen láska ze mne může udělat člověka!

Láska, kterou hlásají nemytí, nečesaní, ale snad ...šťastný hipízáci, láska, sní bláhově.

Láska, skutečnej dotek, síla, která mě osvobodí! Plane nešťastný, uvězněný učeň Jarin.

Stejně tomu nerozumím, odkládá zakázanou snad zbožnou knížku, co mu někdo dal.

Mluví o andělech, ale nepotkal jsem za celej život jedinýho.

Jen lži, podvod, zoufalství. A trýzeň, neustálou horoucí trýzeň.

Můj život jakoby se odehrával v neskutečném světě, kde není čeho se zachytit.

Jako ve snu prodírám se mezi kulisami. Jediný dotek a teče krev.

A ještě jako ve snu dotkl se své tváře a nahmatal hojící se strup.

Láska, hořce se usmál.

Ruchačové nebo řečníkové, stejná pakáž.

Nesnesu, abych se o ně zašpinil, aby mě tupý ostří vytrhlo i z mého posledního útočiště, z mého křehkýho světa snění, horuje nešťastně.

Imaginace pluje krajinami ohromného prostoru. Naděje dosahuje velikosti vesmíru, směřuje za něj, kamsi. Jarin fantazíruje, aby nemusel myslet na skutečný svět.

Právě ve chvíli, kdy jeho vytržení téměř dosahuje vrcholu, připomíná se mu rotující sklíčidlo.

Zírá na něj a myslí si: Vypadá stejně neskutečně jako moje myšlenky, ale zkus se ho dotknout!

Vypíná otáčky, zkouší ještě chvíli číst, ale knihu odkládá.

Jsem asi opravdu nijaký, dochází mu. Ani tam, ani tady. Ani teď, ani potom. Nikdy.

Nikdo mi však nenamluví, že mým úkolem je tvrdnout tady za soustruhem, vytvářet součástky pro válečný stroje.

Vzepřít se tomu, nechat se sešrotovat? Bodlo ho.

K čemu, čemu bych tím pomohl?

Musíme přece osvobodit ostatní soudruhy, kteří úpí pod jhem kapitalizmu, nadhodil soudruh Lenin ze zašlého transparentu zkusmo.

Náš dějinný úkol! Rozohňuje se Lenin, až z transparentu padá na svět dusivý prach.

Jarinovi se představují šťastně kuckající jednotejně šedivé davy a ve chvíli jasnozřivosti si vybavuje Pochod tuberáků od Black Sabbath, který poslouchali v bytě.

Lenin však, liška podšitá, se nedá.

Musíme dovést svět do radostného věku socialismu, komunismu, útočí na Jarina z transparentu.

Nechci, probouzí se v Jarinovi dlouho odkládaný hněv. Ten svůj socialismus, komunismus plnej podezřívavosti, zloby a vlády tuposti, fanatismu a malosti si strč někam!

Lenin se zakabonil, ale dál se vznáší nad dílnou, nad celým světem. Nakřivo.

Proč tady, ksakru, sem, ubíjí Jarina.

A koho tím vlastně zrazuju.

Koho zrazuju, když vyhledávám cestu nejmenšího odporu a žiju si svůj malej, bezproblémovej životsebe?

Koho zrazujeme, když neděláme nic pro ani proti, dopadá na jeho nebohou hlavu.

Dílna plná učňů z jiných oborů hučí, sem tam zajiskří vtip.

Ztracený Jarin matně trčí u soustruhu. Nikdo si ho nevšímá.

Vrtí hlavou a připadá si jako falešný prorok. Měl by chuť strhnout síťku, která ukrývá vlasy. Udělat něco opravdu svobodného. Něco, na co má odjakživa nárok.

Ovšem neví, co by to vlastně mělo být.

Jak mám tady, v továrně na zaměstnanost, na smrad a hluk, v továrně, která chrlí ocel na pancíře tanků pro přítel nejméně najít něco, pro co má smysl žít?

Jak bych tady mohl na něco přijít?

Venku snad alespoň zafouká vítr, větříček, doufá zkrušen dusným vedrem.
Pokud nějaké venku ještě vůbec existuje.

Ach, jak jen se tady vleče čas!

Že bych ještě přece jen vyrazil na obchůzku po fabrice? Napadá jej znovu.

Dám si v hutích jednu sedmičku. Anebo dvě, tři. Snad zaplaší moji podivnou rozervanost, balí věci.

Výkres nechává rozložený, stroj zapnutý, aby snad někdo.

Vždyť se sem stejně musím vrátit. Ven mě nepustí, uvažuje.

Nikam nespěchám.

kap: 12. Adolfe, schyluje se

I Adolf, vysvobozen konečně sirénou ze zajetí zdi, toulá se městem.

Sám a sám, spokojen se svojí samotou mezi lidmi, strká se s davy. Jednou sem, podruhé tam.

Takhle se nemusím ničeho bát, z ničeho se zodpovídat, libuje si. Stejně anonymní jako všichni kolem mne, mohu si dělat co chci.

Přichází na náměstí, tramvaj. Vyráží, ale hned zastavuje na místě, že téměř přepadl.

Něco ho zastavilo.

Ááááá! Vypustil polohlasem skvrnu blaha.

Zírá a zírá.

Co se stalo?

Téměř zakopl o jeden skvostný kousek a to ho přibilo.

Obchází kolem, vzdychá, toužebně kopíruje milované křivky. Taková krása!

Nevšímá si v zahledění, jak do něho narážejí ostatní chodci spěchající na tramvaj.

Co tu stojíš jako pařez, blbečku! Strčil do něho starší pán, ale Adolf je vůči nadávkám imunní.

Omámen nečekanou krásou zírá.

Na co zírá?

Ne, nestojí tam Lenka, ani jiná -ka. Stojí tam něco úplně jiného. Adolfova tajná, vášnivá láska: červené sportovní Ferrari.

Komupak asi patří, uhaduje závistivě. Á, jasně, určitě nějakéj buržuj.

Už chápu, proč je soudruzi tak nenávidí. Tohle je ta pravá tvář kapitalizmu: červené Ferrari.

Jenom sednout za volant, jenom pohladit polstrování, stoupá touha.

Ale přichází majitel, obyčejně vypadající muž kolem čtyřicítky. Usmívá se na Adolfa, když zpozoroval jeho obdivné pohledy.

Pak si Adolf všiml poznávací značky. Tohle přece nevypadá na cizinu!

Stojí jako přimražený.

Tohle není továrník, honí se mu hlavou. Snaží se do sebe na poslední chvíli nasát co nejvíce té krásy.

Kdyby mohl, vtěsná svojí duši do auta celou.

Když se, omámen tou krásou neuhýbá, ani když motor naskakuje, otevírá řidič dvířka spolujezdce a zve Adofa dovnitř.

Adolf se probírá z omámení, dělá nemotorný krok směrem k otevřeným dvířkům, váhá, pak ale s těžkým srdcem vrtí hlavou.

Řidič pokrčil rameny, znovu se usmál a Ferrari se lehce, lehounce jako ptáček odpichuje.

A je pryč, vydechl Adolf blahem i zklamáním.

Proč's nenastoupil? Utrhuje se v duchu sám na sebe.

Cožpak můžu, vrací zoufale, co kdyby mě někdo viděl, to bych měl po kariéře!

Hlupáku, bodá výčitka.

Adolf ji nevnímá. Jak tam tak stojí, zasníl se. Jede červeným Ferrari, řeže zatáčky, bez sebemenší námahy předjíždí vše, co se vyskytuje na silnici. Motor tichounce přede.

Nádhera! Vypouští polohlasem a vrací se do reality. Právě včas.

Soudruhu, slyší z pomalu projíždějícího policejního žiguli, stojíš v jízdni dráze!

Ach, zatrnulo mu. Snad si toho nevšimli!

Jak ho policejní auto mívá, umiňuje si: Nechci se masově kodrcat ve škodovce, chci mít silné západní auto. Další důvod, proč musím vzhůru.

Takový auto seženu ale jedině v TUZEXu. Kde však vzít valuty, bony?

Jako nižší funkcionář asi nemám přístup k fondům ministerstva, uvažuje. Musel bych být hooooóóódně nahoře a to by chvíli trvalo, zklamaně si uvědomuje.

A nechat se vyslat na práci do zahraničí, na to nemá každý. Projít všechny ty prověrky, muset podávat zprávy o tom, kdo z kolegů a kde se s kým stýkal.

V tom by ti pomohla zkušenost nabytá s Jarinem, rozverně masíruje touhu. Ale existují i jiné, lepší cesty.

Anebo, nasedá na příjemný růžovo-červený obláček, může mi být přiděleno za moje věrné služby straně, příjemně lechtá v podbřišku.

Stejně, když se na pořádné auto zmůže někdo z plebsu, hned jdou po jeho příjmech, po jeho pravověrnosti, vzbuzuje podezření.

Jen naši představitelé si mohou dovolit silná auta, ti musí reprezentovat.

I já budu mít jednou fáro, sní.

Budu si moct dělat na silnici co budu chtít, stačí zasednout na městě, na okrese, funkcionáři se nemůže nic stát. Velká strana jej chrání přede vším.

Světlá budoucnost se slibně přibližuje s každým Prvním Májem, kdy jásám a jásám.

A budu jásat ještě víc. Stanu se nepřehlédnutelným v mase jásajících.

Po jejich hlavách vyšplhám až nahoru, na tribunu, do kabiny supervozu!

Ale moci se prozatím alespoň svést, visí na patře pachut' zhrzené touhy, alespoň jednou, alespoň maličko.

Jenom tak bourák vyzkoušet, osahat, pohladit ... dívat se na něj, jak se v něm prohání kapitalisté ve filmech nestačí. Proklatí vykořisťovatelé, naváží se do nenáviděné kapitalistické ciziny.

Ty by asi všichni koukali, vybavuje se mu mistr, vrchní mistr, Jarin. A pak, s podklesnutím myslí, s bodnutím ve slabinách, Lenka.

Asi by se divili mojí odvaze!

Zde přesně neví, co míní onou odvahou, ale přímo pociťuje její vanutí. Nohy samy vedou ho městem a tak ani neví, jak se dostal k domovu.

A tam se s ním opět setkal.

Přímo před barákem stojí Auto. Brání se mu, nechce, ale uvědomuje si, že tam před ním zjevuje se sám osud.

Zmocňuje se ho rozechvění, kterému nemůže odolat. Násilím odvrací hlavu, vchází do rodného paneláku.

Čí asi je? Komu patří?

Doma s nikým nemluví, hned jde do svého pokoje. Pouští bednu jako kulisu, aby ho nikdo nerušil, a uléhá vyčerpaně na válendu.

Sní.

Získám oboje, roste v něm jistota. Auto i Lenku.

Teprve pak se uklidňuje.

Chvíli se oddává snění o Lence, jak je krásná, jak by bylo úžasné moci se jí dotýkat.

Do toho poněkud rušivě zasahuje tušení, že prozatím se jí asi dotýká někdo jiný. Vědomí sklouzává k Ferrari. Jeho páku však drží kapitalista, nenáviděný imperialista. Pryč s ním!

Přidává se pochybnost.

Zahání ji skandování publika.

Ocitá se někde uvnitř, ano, ve sjezdovém paláci. Právě probíhá jakýsi sjezd.

Na jednom ze sedadel náhle vidí sebe.

Cožpak už teď, už teď? Nejistě odporuje. Nejsem přece připraven!

Cítí, jak mu za zády funí žentourek.

Ne, vyděšeně se brání, teď ještě ne!

Musím přece získat Lenku, musím se ještě opevnit, aby mne nedostali úplně!

Křičí v něm zhrzený cit pro spravedlnost.

Já se přece nechci podobat jim, chci jenom Lenku a stát se někým, mít dobřej vůz! Odporuje marně tušení pravdy.

Přece nejsem jako oni, snaží se mu nějak vykrotit.

Zaslechl jen, jak se žentourek uchichtnul.

Postavím se mu, rozhoduje se, ubráním se!

Odhodlaně se otáčí ...a nic. Nikde nic.

Ach, ty bedno!

Televize monotónně zrní, probíhá přímý přenos jednoho ze sjezdů Velké strany.

Má chuť do bedny kopnout.

Nuda a nic než nuda.

Proč nedávají něco pořádného?

Právě ve chvíli, kdy si myslel, že přemohl pokušení, udeřilo s novou intenzitou.

Autíčko, pedály toužící po milostném doteku, kola jen a jen opřít se do asfaltu.

Ke svojí hrůze zjišťuje, že pomalu ustupuje té představě. Tajná láska svírá slabiny, hřeje zakázaná místa imaginace.

Přece nikdo na nic nepřijde. Jenom ho někdy vyzkouším, a pak bez chybičky vrátím, namlouvá si a ztěží zadržuje chvění žádostivosti.

Nemůžu přece čekat tak dlouho!

Stejný hlas Adolfovi říká, aby neblbnul a žil v realitě.

Snaží se tedy marně setřást představu sebe sama za volantem Auta.

Televize šedivě bliká, jakoby spřádala komplot: Zprávy!

Adolf s hrůznou fascinací hledí na medvědí ksichty šklebící se na něho z obrazovky.

Zvuku netřeba, mohl by po paměti odříkávat stále dokola se opakující slogany. Nakonec zrůdné obličej knoflíkem vraždí.

Ano, tohle si všechno vynahradím!

Bohatě se napakuju ve stranických prodejnách, budu kecat nesmysly, v duchu se tomu smát a sbírat výhody, budu se prohánět krásným autem!

V pokoji krom něho nikdo není přítomen, přesto Adolfa upřímnost jeho vlastních slov děsí.

Náhle tomu všemu sám nevěří.

Ozývá se naléhavé zaklepaní a vstupuje otec Bystroň.

Adolfe, začíná, nerad bych, aby s tebou byly nějaké problémy. Přece chceš, abys mohl sloužit straně a našemu pracujícím lidu!

Na co narážíš, papá, probíhá Adolfovi v duchu.

Žádné nesmysly jako ten Jarin, mění otec Bystroň tón. Doufám, že se nestýkáš s nějakými podvratnými živly!?

Adolf vrtí hlavou.

Kdybys někoho takového znal, okamžitě mi to musíš hlásit, jasný?

Adolf kýve hlavou na znamení souhlasu. Jasný, tati!

Ale jak ses o tom dozvěděl, myslí si, aniž by cokoliv řekl. Aha, přece máš svoje zdroje!

Se mnou nebudou žádné problémy, papouškuje nahlas.

Kdybys znal moje rozhodnutí, jistě bys měl, ty idiote, radost, zlostně po něm dupou myšlenky. Neodvažuje se však ani pípnout.

Nechtěl bych, abychom se za tebe museli stydět. Snažíme se ti dát všechno, a tak spoléháme na tvůj vděk, vyzývavě nadhazuje otec.

Když Adolf mlčí, pokračuje: Jsem rád, že mi rozumíš.

Ach, vylouplo se opět odkudsi Auto.

Všechno. Vůbec nemám všechno, chce se Adolfovi křičet.

Otec, když splnil poslání, které si určil, pokračuje poněkud smířlivěji: Tak co, jak to jde ve škole?

Adolf neurčitě pokyvuje hlavou. Dobrý, snažím se.

Otec prohodil pár bezvýznamných vět a má se k odchodu.

Dveře se zavřely a Adolf si oddechl.

Ví, že otec také.

Co mě vůbec pojí s tímto člověkem? Je přece normální, že mně šatí, živí, dělají to všichni. Tak o co mu jde?

kap: 13. VUML

Když dostal přihlášku, bral to mistr na lehkou váhu. Myslel si, že se nějak vykroutí.

Tváří v tvář řečníkovi veškeré jeho výmluvy tají jako čerstvě padlý snůh.

Musíte prokázat svoji uvědomělost, bombarduje ho vrchní mistr, když vidí, že se mu moc nechce.

Abyste mohl vykonávat náročnou funkci vychovatele mládeže, musíte být sám ideologicky na výši. Uvědomělý, soudruhu, musíte být uvědomělý!

Sám jsem Večerní univerzitu marxizmu-leninizmu absolvoval několikrát, dodává zasněně.

Uvidíte, že si odnesete spoustu zajímavých poznatků!

Ach jo, přesvědčil's mě, rezignuje v duchu mistr, musím myslet na rodinu. Ve tvém sladkém mámení se skrývá hrozba. A já tuhle práci mám rád.

Co jiného bych mohl dělat?

A tak mistr přihlášku vyplnil a předal spokojenému řečníkovi.

O debilitě VUMLu kolují celé legendy. Skutečnost však předčila veškerá očekávání.

Již na druhé návštěvě vyslechl mistr děsivou řeč o nutnosti likvidace třídního nepřítele.

Soudruzi, aby mohl socializmus zvítězit na celém světě, musíme nejprve zničit třídního nepřítele! Horuje VUML řečník.

Ale jakého třídního nepřítele má na mysli, neodvažuje se zeptat mistr.

Znamená to, že mýho souseda, se kterým chodím na pivo, a kterej má babičku v Západním Německu, od níž dostane na vánoce balík, mám považovat za třídního nepřítele? A ještě k tomu za svýho třídního nepřítele?

Taková pitomost. Jenom mu ten balík všichni, i takoví jako ty, v duchu se obrací na VUMLa, závidí.

Soudruzi, pokračuje řečník, musíme postupovat obezřetně, protože reakce vedená CIA se ukrývá na každém kroku a jenom čeká na příležitost.

Jak řekl soudruh Fučík: Lidé, bděte!

Pravda, že kolují různé zvěsti o existenci koncentračních táborů v Sovětském svazu, žoviálně se dotýká citlivého tématu.

A takových nepravd je čím dál tím více, vztyčuje varovně prst.

Soudruzi, buržoazní propaganda se snaží vás a vaše rodiny přivést na scestí. Nikdo přece nebude věřit takovým hrůzným nesmyslům, jako se dočtete v knize nepřítele socialismu jakéhosi „spisovatele“, odfrkl si řečník znechuceně, Solženicina.

Vidíte, že nepřítel se ukrývá všude. I v samotném Sovětském svazu.

Při vyslovení toho jména, zaklínadla, měl mistr pocit, jakoby řečník VUML učinil gesto podobné tomu, jako když se babičky v kostele křížují.

Vzápětí ta to však řečník dělá gesto, kterým hrdlořezové posílají o na smrt. Sovětští soudruzi s ním dokáží zatočit! Běsní řečník.

Soudruzi, ruku na srdce, přece nebudete věřit, že by sovětští komunisté, náš zářný vzor, mohli udělat něco špatného, vemlouvavým hlasem dodává.

Oni přece dobře vědí, co dělají. Vše pro zářnou budoucnost!

Je třeba být pevný! Vyhrkl nesmyslně. Přinášet oběti.

Kapitalistická propaganda účelově zveličuje. Chce nám zabránit, zde soudruh VUML zvyšuje hlas, vybudovat nový svět!

Ó, jak dojemné, poštívá mistra, snažícího se někam ukrýt, uniknout představám, které VUMLova řeč vyvolává.

Imperialistická propaganda chce zdiskreditovat naše úsilí o vybudování spravedlivého světa. Světa bez vykořisťování člověka člověkem, téměř lítostivě připojuje řečník v dech beroucím sledu.

Ano, tábory existují, ale jedná se o tábory určené na převýchovu pomýlených soudruhů, tady se řečník zřejmě přeřekl, ihned se opravuje, pomýlených, neuvědomělých občanů veliké země –je jich málo a stále jich ubývá vyhrkl se zářným pathosem.

Podmínky, které popisuje ten, „spisovatel“, opovržlivě si odfrkl, se hodí tak do knihy o fašismu. Záměrně se snaží blahobyt našich lidí zdiskreditovat.

Přece si nemyslíte, že by soudruzi dovolili něco takového, nabádá.

K nápravě dochází prací.

Ano soudruzi, prací, a zálibně, jakoby škemral o pamlsek, mění hlas.

Ti, kdo by sami jistě stáli stranou, jsou moudrým soudruhem Stalinem přinuceni pracovat na zkáze celého kapitalistického systému!

Ať žije soudruh Stalin! Skanduje VUML řečník, ale nikdo se nepřidává. Frekventanti kurzu na sebe zmateně hledí.

Se musel nějak splést, myslí si možná ti odvážnější.

Toho přece na sjezdu odsoudili!

Je tohle možný, kroutili by hlavou, ale raději nekrouť. Nechtějí na sebe ničím upozornit.

Cítí že jde do tuhého.

Soudruzi v Sovětském Svazu, pravlasti komunizmu, ničí svědomitě pozůstatky carského režimu všemi prostředky.

Převýchova těch, kteří dosud nepochopili zářnou budoucnost, všelijakých bývalých kulaků, buržujů a dokonce i kléru, probíhá prací.

Jen ať okusí, jak se dělník nadře, než vydělá na živobytí! Téměř juchá VUML řečník.

Vždyť by se ti živlové, kterých se i u nás nachází ještě dost, pravil tragicky, měli stydět, že dobrovolně nepřiloží ruku k dílu!

Soudruzi, vrací se k normálnímu tónu, takové tábory sovětští soudruzi vybudovali na ochranu sovětských občanů i nás.

Ano, i nás, soudruzi.

Sněť revizionizmu, trockizmu a menševizmu se šíří velice rychle, musíme zakročit rázně a ihned, bez skurpulí.

Mnoho posluchačů jeho řeči kdoví proč, snad chtěje se zalíbit vrchnosti, přibližle přikyvuje, někteří dokonce, vznášejí dotazy.

Groteska.

Mistr nedokáže odhadnout, zdali si dělají srandu, anebo je má považovat za stejná paka jako řečníka.

Pak VUML dělá jakési závěrečné gesto a naznačuje, že toto téma opouští.

Když se kácí les, lítají třísky, vyšperkoval závěr ještě citátem z komunistických klasiků.

Proč zvolil hned pro začátek tohle sporné téma, uhaduje mistr.

Možná nás chce na úvod zastrašit.

VUML otřel čelo, napil se z opatlané skleničky vody a jede dál.

Vymejvárna, totální vymejvárna, s rostoucí nevolí konstatuje v duchu mistr, avšak setrvává, musí.

Vymýšlí, jak to udělat, aby sem nemusel chodit a přesto mohl dál dělat mistra.

V chabé návaznosti teď VUML řečník zapojuje do třídního boje i nebohé husity.

Tohle jsem už slyšel tisíckrát, trpí tiše mistr.

Návdavkem se VUML dotkl ještě stati o boji s imperialismem se všemi podrobnostmi atomové války (kterou ovšem prezentuje jako obrannou), ve kterých se obzvláště vyžíval, což mistrovi připomnělo hrůzné dva roky přetrpěné na vojně.

Nejraději by tady z toho tady udělali vojenskej tábor, říká si totálně znechucen.

Marxismus - leninismus zakryt starostmi všedního dne, prací, se dá přežít, probíhá mu hlavou. Jenom se člověk musí na ledacos tvářit, jako že to neexistuje, včas ustoupit.

Dělat, jakože věří, a myslet si svoje.

Co to ale někdy stojí úsilí, povzdechl.

Ovšem tohle, taková vymejvárna, nechává plynout chmurné myšlenky, na to musí mít člověk silnej žaludek.

Paradoxně ho k takovým nepřilíš loajálním úvahám přivedla snaha soudruhů učinit ho uvědomělým, uvědomělejším až nejuvědomělejším.

Většina adeptů politických met skončila po přednášce v blízké hospodě.

Ostražitě pijí pivo bojíce se jeden před druhým projevit.

Konečně jeden, odvážlivec nebo konfident snažící se získat důvěru, říká, co si myslí všichni: Kraviny.

Kvůli čarce někde tolik ztracenýho času!

Ale dál se nedostali.

Vztyčený ukazováček soudruha VUMLa jim všem trčí v hlavě jako připomínka, že se mají mít na pozoru. Že se jeden před druhým mají mít na pozoru.

Třídní nepřítel číhá všude!

Mistr přichází domů pozdě a ve špatné náladě. Představa, že tam bude muset chodit ještě půl roku, aby získal jakési „minimum“, jej děsí.

Jak by se tomu vyhnul, nevymyslel.

Když se ho žena ptá: Co univerzita? Nevrole cosi zabručí a ona se hned uraženě stáhne.

Oba sice vědí, co VUML představuje: zvýšený plat, větší jistotu místa, ale jakoby se hned, od samého počátku, vkrádal i mezi ně.

Kurva, myslí si mistr. I domů mi lezou. Ona, chuděra, přece za nic nemůže.

Miláčku, oslovuje ji smířlivě, ale žena už ví své.

V noci mistr spí neklidně a zbrocen potem prožívá hrůzné sny.

Nejprve ho chce pohltit nějaká hydra, která má dvojí tvář: Tvář myšáka medvěda a zároveň soudruha VUMLa.

Probouzí se mokrý potem.

Došoural se opatrně, aby nezaplašil zbytek spánku sedícího mu na víčkách, k ledničce a vytahuje pivo. Dám si ještě jedno, umiňuje si a hlavou se mu motají stíny.

Voni sou vlastně tady, voni nás vokupují a nazývá se to přátelská pomoc, vypadly na něho odkudsi z noci zapovězené končiny reality.

Okupanti!

Náhle ví, jak věci pojmenovat. Vždycky se toho bál, ale najednou mu bylo jasné, že si nemá cenu nic namlouvat.

Ona přednáška ve VUMLU se mu spojila s fakty, kterým se vždy instinktivně vyhýbal.

Něco se v něm zlomilo.

Tekhle tedy bojujou proti vnitřnímu nepříteli. Ty tanky v kasárnách nejsou proti nenadálému vetřelci, avšak proti nám!

Zdrceně se plíží zpět k posteli.

Jakého poznání se mi to dostalo, běduje. Jak se jim teď budu moct podívat do očí? Jak s tím teď budu moci žít?

Jak teď budu moct dál předstírat, že s tím, co se tu děje, souhlasím?

Ne, zatvrzuje se. Mám rodinu, nebudu se stavět na odpor. Moje práce mě baví, nechci se dostat do problémů.

Od dětství v systému žije, a tak mu připadá více méně normální. Nic jiného nezná.

Ale dobře mu z toho není.

Dopil pivo a znovu se mu vybavuje tvář soudruha VUMLa. Se znechuceným výrazem třepe hlavou, aby ten obraz zapudil.

Ještě i v noci mě budeš strašit, čuráku, ulevuje si.

Snad bude ráno všechno dobrý, snad tohle zaspím a budu moci zase fungovat dál, doufá.

Ještě než usnul, děsí ho ještě: A jak se zítra budu moct podívat do očí těm kreaturám hrajícím si na spasitele lidstva, tleskat jim?

Pak na něho dopadá drtivě: Vždyť ty jsi jedním z nich, soudruhu!

Prostupuje jím mráz sibiřských nocí.

Zapomenout, zoufale kroutí hlavou.

Zejtra už nesmím vědět nic.

Konečně usíná.

Ráno po probuzení opatrně zkoumá, zdali je vše v pořádku.

Pro jistotu se omlouvá ženě: Promiň, hustili tam do nás takový blbosti, že bych ještě teď zvracel.

Cožpak já za to můžu? Odráží jeho pokus o usmíření. Těšila jsem se na tebe celý den a ty tohle.

Klid, klídek, opakuje si neustále. Nebudu se rozčilovat, nebudu se nasírat.

No dobře, snaží se ještě jednou, napůl rezignovaně, tak mi to odpusť, dělám to přece pro rodinu!

Dává jí pusu na tvář a oba vesele, jak se sluší na optimistickou socialistickou rodinku, vyrážejí do háku.

„Proč bychom se netěšili!“

Na bráně se mistr prodírá polomrtvým davem, i s aktovkou se propasírovává píchačkami, v šatně na sebe navléká modráky.

Cestou do schodů se mu kdoví proč vybavuje podivný výraz ve tváři, který ho zaujal u Adolfa Bystroně, když se s ním srazil především u vrchního ve dveřích.

Proč je ten Adolf teď takovej divnej, uvažuje, a při tom se dostává do reality pracovního dne.

Rovná věci na stole, z aktovky vyndává noviny, povinná úlitba, a svačinu strká do šuplíku.

Odborně se Adolf nikdy nepohyboval zrovna na výši, ale nepochybně se něco děje.

Nechtějí voni z něj udělat fízla? Napadá ho střelně.

Nemá k tomu daleko, bylo by to v rodině, opovržlivě pomyslel na jeho tatíka.

Pak se zastyděl.

Za svý rodiče nikdo nemůže a já přece taky musím na poradě referovat o náladě mezi chlapci.

I to by se dalo považovat za špiclování, přiznává si. Nikdy ale žádnou konkrétní informaci nevypustím, uklidňuje se. Osten nemizí.

Ovládán podivnou nervozitou, ten den ho práce netěší.

Stále se snaží přijít na to, jak by mohl onu slavnou Večerní univerzitu marxizmu-leninizmu ukončit. Nenapadá ho nic.

Budu tedy muset držet krok i hubu a poslušně papouškovat, jako všichni papouškové.

Děti by nemohly na školu, celá rodina navždy poznamenaná, kdybych vystoupil. Ne, zůstanu, kde jsem.

Nerad bych, aby mě peskovali nějací pitomci na závodním výboru, na uličním výboru. Kdejaká bába by si na mě mohla vodevřít hubu.

Nespolehlivej živel, hříčka ve spárech „uvědomělejších“, ideologicky vyspělejších socialistických občanů jakési vyšší třídy.

Jakápak beztřídní společnost, rozohňuje se v duchu sedě za svým mistrovským stolem. Pěkný kecy. Touha plebsu dostat se nahoru, závist zabalená do líbivých, blbě prostřednosti nadbíhajících agresivních frází.

Prospěcháři držící se zuby nehty svých malých funkcí závistivě hledící výše, ještě výše, nejvýše! Takzvaní neprůstřelní.

Jak pohybem hlavy nevědomky ilustruje spádnicí svých slov, naráží na transparent s hlavou Lenina. Ušklíbl se na něj.

Visíš křivě, dědku, vysílá na jeho adresu.

Počkej, to si budu pamatovat, jakoby mu Lenin s optimisticko-přiblíble nasládlým výrazem oponoval.

Víš co ty mě můžeš? odvážně mu vrací mistr.

Pak se tomu zasmál. Už blbnu.

Chvíli zamyšleně pozoruje procházející chlapce, občas odpoví na pozdrav.

Stále se však dnes nemůže do svojí role mistra, vychovatele socialistické mládeže, nějak napasovat.

Tady se přece nesmí přemýšlet, dál pádí dlouho zadržovaná nadržovaná slova.

Zde nutno papouškovat a blaženě mávat, vyvěšovat prapory ku každému stupidnímu výročí, mávat, spolupracovat.

Tady má projíždějící vůz neprůstřelných velkostranických potentátů přednost před sanitkou.

Takhle ještě chvíli uvažuje, avšak poznává, že to nikam nevede.

Nech toho, umravňuje hlas svědomí, chceš mi udělat život nesnesitelným?

Pouhé myšlenky mohou být nebezpečné ve světě permanentního podezření.

Sedí za svým mistrovským stolem a uvědomuje si, že tady klidně může sedět naposledy, že kdyby třeba jen něco někde neopatrně kecnul, zítra by za jeho stolem mohl sedět někdo jiný.

Beru zpět všechny své hloupý nápady, kaje se zkormouceně, a jakoby se i on komusi v nedostupné výši omlouval

Těch pár let tady strávených, těch chlapců, za tu dobu prošlých mýma rukama, vybavuje se mu. Mám tuhle práci opravdu rád.

Ne, nemůžu se všeho vzdát jenom pro nějaký nezodpovědný hnutí myslí, uzavírá.

Snaží se ze všech sil, aby na něm nikdo nic nepoznal.

V náladě vykloubené z normálu by málem zapomněl na poradou mistrů u vrchního řečníka.

Dochází mu to, až když ostatní mistři procházejí kolem jeho stolu a vtipkují: Ty nejdeš na pokec ke starýmu?

Náhlá úzkost.

Musím zadat práci chlapcům a určit dohled, aby se nikomu nic nestalo. Taková porada se může protáhnout, jak si „starej“ plácá játra.

Adolfe, přivolává mistr Adolfa. Jako vedoucímu svazáků ti teď na chvíli svěřuji dozor, jdu na poradu, nařizuje. Jen si užij zodpovědnosti, škodolibě na něj chvíli hledí.

Chlapec klopí zrak, mistr cítí jeho ostych a nervozitu.

Fajn, udeřil lehce prsty do stolu a usmál se. To zvládneš. Vstává a odchází směrem ke kantýně. V jejích útrokách mizí skoro jako poslední.

Usedá na lavici a rázem se stává zase tím starým mistrem.

Proměna člověka ve škebli. I knoflíky by se z něho daly vykroužit.

Socialistická výchova učňů si na jeho tváři opět vydobyla své místo v podobě soustředěného, připitoměle uvědomělého výrazu.

Přistihl se dokonce, že vážně uvažuje o tom, jak oslabit vliv nepřátelské propagandy na chlapce.

Za chvíli budu úplně zblblej, úplně jejich, lituje mistr svého osudu

Vrchní začíná výčitkami, jak málo dbají na výchovu učňů k socialistickému životu, že chlapce přitahuje pokleslé umění imperialistů namísto kultury našich vzorů, sovětských umělců.

Mistr nenápadně obhlíží kantýnu. Potkává se s upjatými výrazy kolegů potlačujících nudu.

A možná má cenu, abych chlapce vychovával zrovna já, napadá ho.

Vždyť je neučím žádnému poklonování. Snažím se jim vštípit normální hodnoty a tím to hasne.

Ale pak kacířsky: K čemu jim budou normální hodnoty ve světě, který není normální?

Z pracně nabyté rovnováhy jej vytrhuje jeho jméno, které k mistrově neskonalé hrůze kdosi vrhnul do prostoru.

Rázem se vzdaluje všem svým úvahám.

Řečník o mně mluví, uvědomuje si mistr, sakra.

Řečník samolibě, jakoby přecházel do útoku, se začíná zabývat kapelou.

Nyní je mistrovi jasné, že jeho úzkost před poradou nebyla nadarmo.

Avšak kupodivu nic z toho, co řečník pronáší o skupině, nevyznívá zcela negativně. Kritizuje, ale na druhé straně povzbuzuje, což u něho nebývá časté.

Kolegové si ho v náhle probuzeném zájmu měří podezřívavými pohledy. Nezbyvá mu, než se přiblíže usmívat.

Jistě, nebudou z nich hned vzorní soudruzi, odbočuje řečník, musíme je pomalu přetahovat na naši stranu, postupně poukazovat na dějinnou nutnost socialismu.

Na konečné vítězství ideálů revoluce!

Mnozí si mistra udiveně prohlížejí, jako by ho viděli poprvé.

Po poradě na něho vrchní kývl. Mistr nerad přistupuje.

Divíš se možná, soudruhu, že vyzdvihuji tvoji práci, začíná opatrně.
Mistr na něho nejistě hledí a než se na cokoliv zmůže, vrchní pokračuje: Víím, jisté potíže by tu byly, ale musíme se na celou věc dívat pozitivně.
Teď již se otevřeně kochá svým lišáctvím. Lépe přece, když chlapci provádějí lumpárny pod dozorem, než aby úplně klesli do bahna imperialistické propagandy!
Poplácal mistra po zádech. Důvěřujeme ti, soudruhu, pronáší smířlivě. Na jeho tváři se dokonce objevuje jakýsi úšklebek.
Úsměv, překvapuje mistra. On se dokáže chovat jako člověk!
Náhle vrchního mistra dokonce lituje.
Tak se drž, soudruhu, zakončuje vrchní neplánovanou audienci. Strana sleduje tvoji práci, drž se!
Světlá budoucnost našich dětí přece stojí za nějakou tu oběť, vypadlo z řečníka nakonec již téměř extaticky, avšak smířlivě.
Jejda, jen aby ho zase nechytl ten jeho amok, obává se mistr a rychle se otáčí. Asi bych už nevydržel a stu jeho světlou budoucnost bych mu vomlátil vo hubu. Cožpak nechápe, co se těm chlapcům děje?
I vrchní mistr našťestí odchází.
Jen ještě z dálky mistrovi kyne: Za soudruha Lenina, za soudruha Stalina, za soudruha Husáka, Jakeše a ostatní paka.....
Zbytek už našťestí zaniká v hukotu dílny.
Mistr rychle spěchá k chlapcům. Když dorazil, přelétá rychlým pohledem řadu strojů.
Zdá se, že se nikdo nefláká, s uspokojením konstatuje.
Alespoň něco ze života budou mít. Poctivou práci. Alespoň něco se jim snad z mojí výchovy vryje do paměti. Kdo poctivě pracuje, není úplně ztracen.
Na chvíli dokonce pociťuje hrdost.
Pak se, bez nejmenšího varování, vloudila pochybnost: K čemu poctivá práce?
Koho může těšit vyrábět zbraně k tomu, abychom zbytek světa přesvědčili o neodolatelnosti agresivní komunistické ideologie?
Sakra, zase ten VUML, nebo spíše anti-VUML, zlobí se mistr jak se mu v hlavě melou překroucené fráze.
Jejich poctivá práce skončí v nějaké zapadlé středoamerické, africké, asijské či jiné zemi, která se s kdovíjakých důvodů přihlásí k téhle potrefené ideologii.
Nebo jako „sponzorský“ dar propadajícímu hospodářství SSSR, našeho vzoru, přítel nejvěrnější.
Jsme vlastně jenom jejich kolonií!
Nešťastně uhýbá před takovými myšlenkami.
Co když se někde zapomenou a řeknu, co si myslím, zoufá.
Kolonií impéria strachu, nutí se mu přesto do vědomí.
Otírá unaveně zpocené čelo a po strastiplné cestě po rozpálené kovové pěšině ke svému stolu ztěžka dosedá.
Halucinuju z horka, uklidňuje se, ale proud neustává.

Ale já za to přece nemůžu! Ani ti chlapci! Pouští se do nerovného boje.
Což opravdu nikde nezůstal kousek normálního světa?
Najednou jakoby dostal elektrickou ranku do zátylku.
Přikrčil se na židli, opatrně se rozhlíží. Přece ještě neumějí číst myšlenky, děsí se.
Centrála automatického odposlechu, dopadá na něho kladivo strachu.
Ale ne, to jenom žentourek stojí za ním a šibalsky se šklebí.
Jinak nic, ticho.
Stroje jednotvárně hučí. Chlapci soustředěně pracují skloněni nad výkresy.
Přece jen, zaplavuje ho příjemný pocit. Cosi jako uspokojení.
Ale abstraktní strach, žentourkova alfa omega nedá pokoj.
Jenom když se mě nedotýkají, hlavně když tajný po mně nejdou, ano, bojím se mučení, bojím se perzekuce, nerad připouštím.
Bojím se, že skončím u lopaty!
Žentourek spokojeně roztahuje hubu od ucha k uchu. Tak se mi líbíš. Tak se mi líbíte, rozhlíží se vševládně a spokojeně pomlaskává.
Ale hrana odjakživa dělí prostor na dvě části.
A co tvoje svědomí? Cinkla padající lžička.
Zase mi upadla, zamračil se mistr, jak lžička, kterou si míchal kafe, cinkla o kovou podlahu.
K čemu svědomí, tady se musí člověk orientovat pomocí pudů jako někde v pralese.
Oni mají moc, armádu, policii a tedy i pravdu na svojí straně.
Nemusím se za nic stydět, nic zlého sem neudělal!
Co na tom, že neuteču ze schůze, tady odsud, z tohoto života, ulevuje si zlostně.
Nejsem žádný hrdina, každé na to nemá!
Ve chvíli napětí, kdy už, užby převzalo vládu jeho chlapské já, přichází Boháček.
Uf, tenhle pomýlený trouba jde jako na zavolanou, ulevuje se mu.
Soudruhu mistře, začíná Kája, myslíte, že bych mohl pracovat s větším posuvem? Chtěl bych překročit normu, ale nevím, jak na to.
K výročí sjezdu, zde Boháček nepatrně vypíná prsa, chtěl bych učinit závazek.
Mistr to nijak nekomentuje, jde s ním ke stroji, a dokonce ho chválí.
Najednou o pochybnostech neví nic.
Stává se opět tím starým veselým, vyrovnaným, fortelním mistrem.
Tak ho chlapci mají rádi.
Vždyť život přece není úplně pitomej, říká si.

kap: 14. Kdesi v hospodě

Jarin po dlouhé túře šumavskými hvozdy dorazil do hospody v malé vesnici, kde se má sejít s kamarády.

Má po cestě žízeň a chce dohnat ostatní, kteří popíjejí již od časného odpoledne a již je obestírá příjemná mlha zapomnění.

Hází do sebe jedno pivo za druhým a asi to trochu přehnal. Večerní hodina jej zastihuje poněkud přiopilého.

Podivnou, tesknou náladu z lesů vod a strání se mu stejně přepít nedaří.

Snad do něho vstoupil hloubavý duch lesa. Duch vyvrácených pařezů, sluncem ožehlých mýtin, moudrých, věkovitých stromů a omamná záře mechů.

Hlubinný duch skrytých slatí a tlejících mokřin, kde mizí celý svět.

Stále má pocit, že se nalézá někde jinde, jakoby ho obestíral nějaký přízračný, neskutečný prostor.

Jako by se ocitl jinde, než v realitě svých sedmnácti let.

Jinde než v tupé realitě reálného socialismu.

Snaží se příliš nehýbat. Prudký pohyb by ho mohl vrátit zpět do nechtěné reality.

Takhle si připadá nedotknutelný.

Ale napovrch se občas vynořuje všudypřítomný strach.

V duchu Stále omílá svoji starou písničku: Ať nepřijdou ani nepřijdou fízláci, ať nepřijdou ani nepřijdou policajti.

Obrací se s ní neznámo kam, ale doposavad to fungovalo.

Ať nepřijdou ani nepřijdou fízláci!

Stále hrozí, že ho odhalí a budou po něm chtít občanku, že ho násilím vrátí do fabriky, zatknou pro jeho nezletilost, odvezou kamsi pro volnost jeho myšlenek, zbijí pro jeho nepřizpůsobivé dlouhé vlasy a džíny.

Bojí se, že mají v moci i místa, odkud není návratu.

Aby se schoval před tou strašlivou mocí, unikl odcizení, jež by přinesli náhle sem vtrhnuvší policisté, leze pod stůl a usedá na drsnou podlahu z neošetřovaných prvorepublikových parket.

Ukřívá se před tím co přesahuje jeho malé útočiště, před tím, co by mohlo rozbořit jeho chatrnou obrannou věž.

Dění kolem ho nezajímá, ani muzika natřásající se ve vedlejším sále.

Po chvíli vedle něho přistává další výtečník.

Jarin ho nezná, a tak jenom opatrně brousí po povrchu bláznivých nálad.

Vyměňují si obvyklé špičky, vyměřují důvěryhodnost a věnují se procházejícím dívčím nohám.

Po chvíli však zjišťují, že jsou naladěni na stejnou vlnu, že si mají co říci. Že se nemusí sobě navzájem skrývat.

Vedou prazvláštní řeči s nebezpečnou otevřeností.

Hluk hospody jim nebrání z inferna pod stolem obklopeným kamarády se zašpiněnými botama učinit úplně jiný svět.

Dvě podobné duše prožívají radost ze shledání.

Probírají pocity, tušení, humoresky doby, ve které žijí. Chvillemi propukají v bláznivý smích.

Vedle v sále hraje muzika a tak to nikomu nevadí.

Občas se pouštějí na tenký led. Zrovna teď se Jarin pod stolem překvapeně napřímuje, že jen tak, tak neudeřil hlavou o desku stolu.

Fakt? Vyvaluje na neznámého překvapeně oči. Ale vlastně ho nic moc nepřekvapuje, jen vzdává hold absurditě chvíle.

Ty si teda vopravdu myslíš, že svět neexistuje? Radostně přizvukuje, když si zase sedl.

Neznámý se dotkl končin, kterým se Jarin raději vyhýbá.

Netuší, kam vedou.

To se mi moc líbí! To perfektně pasuje do debility kolem, povzbuzuje ho k dalším objevům.

Vševládní komoušové vlastně neexistují, jsou jenom smradem nad horkou tůňkou prostřednosti.

Oba propukají ve šťastný, osvobozující smích.

Pak Jarinův druh pod stolem, stále ještě šťastně hýkající a zakuckávaje se prskající, napůl vážně pronáší: Ano, tenhle svět, my lidé, představujeme pouze povrch něčeho neznámého. Pěnu nad proudem ubírajícím se svojí cestou.

Neví sám, odkud se ty jeho věty berou. Někdy zvláštním samopohybem vystupují na povrch a pak se zase zanořují.

Nejistě sleduje, co to udělá s Jarinem.

Ten ponechává jeho slova bez odezvy, jen mlčí. Jakoby stále na něco čekal.

Neznámý tedy pokračuje: Směr, kterým se ubíráme nám ponechává určitou samostatnost, ale skutečné „věci“ se odehrávají uvnitř.

I ta pěna, ta neskutečně blbá pěna má nějaký smysl. Jakýsi vyšší smysl.

Možná má nás, kteří ji tvoříme, vyburcovat, k něčemu přimětzamyšleně dodává.

Myslíš tím revoluci, změnu, co nejtíseji se ptá Jarin.

Neznámý ponechává jeho otázku chvíli bez odpovědi a přemýšlí.

Pak jen mávne rukou. Ne, o to vůbec nejde. Jde o něco daleko vážnějšího.

Ale já nevím, vyhrkl tak prudce, že ho to samotného překvapilo, o co vlastně jde.

Pak, tajemně se tváře, pokračuje: Když nedojde k napojení na hlubinný proudy, proměnlivý vítr možností nás vymaže.

Zákony nevyhnutelnosti nás nemilosrdně sejmou, protože nepatříme do skutečnosti, kterou představují, kterou vytvářejí.

Nejde o nic lidského ani nelidského.

Náš čas neodpovídá časnosti toho, toho, zasekl se a bezmyšlenkovitě si lokl zvětralého piva, jítí, dokončil.

Poté se otrásl, pivo už bylo hnusné. Odložil půllitr na podlahu co nejdále nohám, které ostatně také žily vlastním životem.

Namísto hledání souladu se snažíme o cosi unylého. Zaujímáme tvar jdoucí mimo, vzdalujeme se.

To by vlastně vysvětlovalo, přidává se Jarin, proč se svět jako celek někam sune, možná vzdaluje, jak říkáš.

Ne pouze tahle část světa, kde vládne stupidita, ale i druhá a třetí část světa, kde vládne sice něco podobného, ne ovšem tak hluboce stupidního. Tomu se tlumeně zasmáli.

Je třeba něco učinit, pronáší neznámý nečekaně vážně. Snad nějaké rozhodnutí, ale nevím jaké.

Oběma vystávají na matnici paměti ledové kry letící prostorem.

Některé míří dokonce na Zemi!

Zdá se, že je toho na naše dva přiopilé filosofy poněkud moc.

To, co je na chvíli občerstvilo se vzdává vlády.

Usmívají se sice spojení sounáležitostí, ale úzkost, snad naději z neznáma, nahrazuje nepolepšitelná tupost.

Propadáme beznadějnému míjení, doznívá řeč neznámého a jakoby se cosi uzavíralo.

Unešeně vydechl, trochu pyšný na slova, kterým propůjčil mluvidla. Rázem však zapomněl, co tím vlastně myslel.

Jarin na něho konsternovaně hledí a cítí, že i jemu jde o neznámo, že i on hledá smysl.

Nějaký skutečný smysl, který by se dal ztotožnit se smyslem jeho malého života. Uzavírá se do sebe.

Musím svůj život nějak naplnit, vynořuje se potřeba. Však v tu ránu záporka, rozlad.

Mám hledat něco docela jiného než vím, něco, co ani netuším, že hledám, vystává na pozadí chaotického pohybu mysli.

Jarin nabývá starého známého zdrcujícího pocitu nerovnoměrnosti.

Neznámý ho však nečekaně vysvobozuje z temna nemožnosti, kde Jarin hodlal nalézt libůstku bolestí, úlevu.

Pokračuje s novou silou: Pokud nejednáme v souladu s tím uvnitř, zaváhal, anebo vně nás tak, že zase uvnitř jiného vnitřku, který představuje něco vyššího, přibližujeme se anihilaci.

Ano, ono to vyrůstá ze stejného zdroje jako třeba, jako ...

Jarin touží zvědět, co má neznámý na mysli, však ten zjevně sám neví. Nebo se zalekl.

Naše substance se nezdokonaluje, klesá nepoznána do vnitřku, jímž je spotřebována, jen automaticky pokračuje.

Tedy nakonec naděje?

Další lichá naděje?

Jarinova vášeň pro horování neznámého mrzne. Pozoruje jeho rozšířené zornice. Je snad sjetej? Myslí si poněkud zklamaně.

Hodil to za hlavu.

Přesto se cítí tak nějak jinak. Otevřenější. Bezbranný a zároveň čímsi silný.

Silné křížení radosti, extáze.

Síla, kterou však slábne. Anebo je to pivo?

Údy ho neposlouchají, uvědomuje si, že by se jen stěží zvedl.

Snad opravdu alkohol, odvozuje bez zájmu.

Pocit, že se na chvíli ocitl téměř na dohled, na dotek tajemství, které by ho mohlo vyvést ze stupidity všedního, úmorného dne, mizí.

Jarin se však nevzdává důvěry a je ochoten slyšet dál.

Jakýsi vír ho stravuje.

Silný vítr neuvěřitelně něžně jím cloumá.

Že by onen nadpozemský vítr, který čistí, prosévá dno, diktuje mu extatické rozrušení a on ve stopách toho rozechvění prožívá cosi dávno tušeného, vybral si mne?

Vydechl blaženě.

Neznámý klimbá a nereaguje.

Nevadí.

Jakoby jakási síla nadnášela Jarina a opatrně ho zas pokládala na podlahu pokrytou zažranou špínou, plivanci a rozlitym pivem.

Nechává se.

Poprvé snad od doby, kdy ho v lůně unášel proud, poddává se přicházejícímu pohybu úplně, kontrolní mechanismy cenzury vypnuty.

Strnulý úžasem tuší, že může následovat buď pád, anebo spása.

Osaměl.

Ve chvíli drsné, střízlivé opilosti rozhlíží se kolem a čeká úder.

Odkud asi přijde?

Rozhlíží se po dvojicích nohou, které mu, kdoví proč, připadají najednou jako svébytné, samostatné údy něčeho co ho má v moci.

Nic.

Nohy spočívají pokojně ve špíně a prachu. Občas některá z nich učiní bezvýznamné gesto, ale jinak si ho nevšímají.

Obrovská úleva osvobození.

Ono veliké čeká snad až bude poznáno! Vyhrkl téměř bez sebe.

Neznámý se probral a udiveně zírá.

Jarin ale cítí jakousi nepravost svojí vášně.

Bojí se, že nestihne vyvrát nad temnotou, že ho strážcové této části světa, jistě se již blížící, dostanou.

Pivo a podivný věštecký duch, jež pod stolem vane, otevírá v něm nakonec i ta zakázaná dvířka.

Dvířka vedoucí do velkého prostoru života, která doposud strážil milicionář s ostře nabitým samopalem.

Do volného prostoru kolem.

Ven z vězení, v němž polapen do umně utkaných zámotků z ostnatého drátu a strážních věží doposavad bezvědomě, bezmocně viklal se a kinklal, kde v nehybnosti přiřčené mu údělem bezmocně povrzával jeho duch.

A náhle opět strach. Strach, že nesnese probuzení.

Nemusíš se bát, jakoby ten ohromný, prázdný, avšak ne bezduchý prostor vydechoval.

Nemusíš se bát, rožní Jarina vítězná naděje.

Bát.

Náhle on i v tu chvíli procitnuvší neznámý spatřili hnědé policejní boty.

Oběma spolupostolovníkům dochází, že se jedná o rutinní kontrolu, anebo o zátah.

A vzhledem k tomu, že jsou jich jen dva páry, půjde snad o rutinní kontrolu, doufají.

Ulevuje se jim, což si sdělují pohledem.

Jen aby je pod stolem nevyhmátli.

Boty po chvíli postávají, to kontrolují občanky, popocházení, to vyhledávají novou oběť, zase odcházejí.

Jarin vyndává střepinu ze srdce.

Bát, vzdechl potichu.

Zpod stolu se ani jednomu z nich nechce.

Co teda považuješ za skutečný? Dotírá Jarin, aby nějak přebil pachů strachu.

Cožpak chceš tvrdit, že já neexistuju, a že tohle všechno, co vidím, můžu brát jako pouhou fantazii, něčí fantazii?

Jako zlej sen?

Neznámý jen kývl hlavou na souhlas a přisunuje se blíž k Jarinovi.

Nakyslý zápach piva a ponížené lidskosti

Zdá se mi, že ve skutečnosti jde o něco úplně jiného, o něco, co neznáme, a tohle je zástěrka, která nás má uchránit od šoku blesku poznání.

Prostřednost nás jen chrání, abychom neprocitli příliš brzy.

Jak slibné, naoko uchvacuje Jarina.

Zdání zprostředkované smysly se zakládá na vjemu, a ten může být klamný, překvapuje neznámý opět sám sebe.

Zdání zprostředka tmy, přizvukuje Jarin.

Proč moje oči vidí právě to, co vidí, když stačí nepatrný posun světla a vše se mění? Můžeme barvu ověřit dotekem? I sám dotek je iluzorní.

Neznamená nic, protože nepoznáme nic, o co bychom vědomí doteku opřeli.

Sunu-li ruku po povrchu nohy stolu, což neznámý se zavřenýma očima činí, vím, že se jedná o nohu stolu a to neklidné zvíře tady, zde se neznámý plácnul do vrchlíku lebky, vjem jaksi přizpůsobí předpokladu toho, jak by měl vypadat.

Co když se dotýkám něčeho úplně jiného, než co pro mě dotek znamená?

Jarin si v tu chvíli představuje lákavý stvol dívčí nohy, jak se jemně zachvívá pod jeho rukou.

Co když ta noha stolu je svorníkem, na kterém se kymácí svět? Upadá neznámý do prorockého vytržení.

Ale proč by tomu tak bylo? Naivně uklouzne Jarinovi, který se představou dívky ocitl na druhé straně houpačky.

Když někdo říká: Nebe má modrou barvu nebo, kůra je drsná, co tím ve skutečnosti myslí, nenechá se zmást neznámý.

A když se řekne, kuň je kuň, co to vlastně znamená?

Pak pokračuje: Mám dojem že vše, co nazýváme světem, existovalo v jakési prazvláštní formě dávno před tím, než přišla možnost poznání, někdo, kdo je schopen poznávat.

Možná, že za základ našeho míjení lze považovat studnu vyhloubenou ve skutečnosti, studnu, kterou nazýváme čas, vykládá jako ve zpomaleném filmu.

Věčnost je teď, teď odpovídá věčnosti.

Abychom se nerozepnuli do neuvěřitelných dálek, ustavili jsme čas, koketuje Jarin, který se znovu chytil, se slovy.

Když se objevil pozorovatel, už byl svět v zásadě hotov. Hmota i se svými zákoutími již existovala.

Naše poznání nemá žádnou moc ji měnit.

Třeba ani nejsme tím pravým pozorovatelem, jen jakousi vedlejší linií.

Možná pravý pozorovatel zároveň tvoří to, co pozoruje, hrne ze sebe neznámý.

Jarin se uchíchl při představě jím zhmotnělé dívčí nožky.

Pak se mu ale vybavily situace, které jakoby vytvořil předem, než se udály. Zlá tušení, kupodivu i touha.

Dějá vu, zařazuje vizi kam patří a chvíli ji tam hýčká..

Do hlavy se nám nějakým záhadným způsobem dostala právě jen představa tohoto světa, tedy světa našich iluzí, zlobně, jakoby se s kýmsi hádal, přesvědčuje neznámý sebe, Jarina.

Proto je ten svět tady!

Ale proč zrovna právě tenhle blbej svět! Upadá ihned do pochybností.

A co když se zrovna opravdu jedná jen o zlej sen a můžou se naskytnout, uchíchl se roztouženě, i nějaký sny krásný?

Proč takovej pitomej svět !? Přizvukuje Jarin.

Proč právě ten je tím správným světem?

Protože sme vole voba vopilý, padá na něho neznámý, ale hned se vzchopil.

Když se vše ustálilo, sedě opodál, rukama objímá kolena.

Co když současně s naším světem existuje hlubina jiných světů, jiných snah poznat, a nad tím ční cosi absolutního? Mumlá ne nepodoben opilé sfinze.

Jarin unešeně poslouchá. Ano, tohle je vono, přitakává.

Ale jak se tam dostat? trápí oba.

Trávíme život s podobnejma neschopcema, který si neumějí představit nic jinýho, zní zklamání.

My si totiž ani neumíme jinej svět představit, proto tvrdneme v tomhle! Vyhrkl neznámý jasnozřivě.

Tedy si tenhle svět zasloužíme! Drtivě kontruje Jarin.

To mě nerozhodí, nedá se neznámý, možná nás jen jejich představa, protože je mocnější nežli naše, drží zde!

To by tedy znamenalo, že až budeme schopný novej svět vidět, vysnít si ho tady, pokouší se ukázat na hlavu, začne existovat.

Slyšíš, Jarine, zvyšuje hlas až někdo z kamarádů sedících za stolem, kteří již na ně dávno zapoměli, nakoukl k nim dolů. Jen zakroutil hlavou a s úsměvem mizí.

Neznámý, jako by měl pocit, že konečně na něco přišel, rozkymácel se ve svém podivném posedu.

Prorocky zvedá ukazovák a téměř padá na podlahu.

To ho ale nezastavilo: Až budeme mít vizi, rozumíš, vizi, pokračuje, stvoříme s ní nový svět!

Jenom abychom nezplodili zase něco podobného, jako stvořili tvůrci nového světa tenhle pitomej svět, nedůvěřivě se ho snaží odradit Jarin.

Takovejch vizionářů už bylo!

Ale já myslím skutečnej svět, blábolí neznámý.

A víš vůbec, jak vypadá svět, ten opravdovej svět? Obrací se na něho Jarin.

Je to ten svět, kterej nepoznáváme, brání se ten.

Svět, který nepochybuje sám o sobě, tedy ani my o něm nemůžeme pochybovat, a de facto nehnutě spočívá někde, chrlí neznámý další stoprocentně neuvěřitelné sentence.

Realita státního policejního dozoru, velkostranická touha zakázat, zničit otázky i odpovědi, jakoby náhle zcela nedůležitě trčela na hony vzdálena od nich dvou.

V tu chvíli náhlé svobody má Jarin dojem, že ho pachut' zvětralého piva hledajícího si cestu vzhůru donutí potupně vrhnout.

Přemáhá zoufale nutkání.

Taková je realita. Zvracet, posměšně se raduje z překonané nízkosti.

Ale co můžeme dělat, když nevíme, zdali máme schopnost překonat tuhle svoji, šťouchl neopatrně do nohy kohosi z okolo sedících, tělesnost.

Pak mávl rezignovaně rukou a právě včas zachytil půllitr, který mu ten kdosi málem odkopl.

Vidíš, vítězoslavně pronáší.

Tělesnost.

Možná de pouze vo vrstvy v lidským vědomí, a možná sem jenom trochu vožralej, pronáší pateticky, zdánlivě zcela bez spojitosti s Jarinovým poznáním neznámý.

Ten si však svoje sdělení našel.

Tělesnost je jenom vějičkou, na kterou máme sednout, lepem pro ty, kdo se nedokážou odpoutat, pohrdá Jarin odvážně vším od malé bolístky k velké bolesti.

Neznámý krknul a málem z toho též vrhnul.

Prodchnut však novou odvahou zvedá půllitr. Tak na zdraví, dopíjí.

Jarin se připojuje a jak utírá rty zmáčené od piva neodpustil si: Takže teda tenhle svět néjní, já nejsem, ztěžka pohybuje rty. Úleva!

Ale jakej má potom takovej svět smysl?

Spolupodstolovník pokrčil rameny a zírá na zmnožený počet nohou kolem.

Přestávka, zamumlal neurčitě.

A hned se kýve v rytmu přecházejících, občas se zastavujících párů nohou. Prstem opisuje křivky dámských pozadí, kam jen oko dohlédne, a spokojeně se usmívá.

Ale co když přece nic jinýho nejni? Mele sám pro sebe Jarin pantem, jenom tenhle náš starej, pitomej, volezlej svět?

Nakonec se s ním spokojuje a odevzdaně krčí rameny.

Tak si teda buď, světe!

Neznámý ho odstrkuje. Hele, nekaž mi výhled, nabádá.

A kdybych se nekonal a ani tendle svět neexistoval, vroucně mumlá Jarin, co by mi to vadilo.

Hrdě se napřimuje, silný tím poznáním a tentokráte desku stolu neušetřil.

Nahoře se rozkymácelo souhvězdí půllitrů.

Ticho, vy tam! Někdo bouchnul do stolu.

Jarinovi však nepřízeň osudu pranic nevadí.

Ještě bych si dal, žízním! Hlásí.

Nikdo nereaguje, pivo nedostal.

Svět tedy trvá dál.

Mám ho už stejně dost, lituje Jarin. Piva i světa. Sedí a pozoruje jak nohy zase řídnou.

Zbabělci, opovržlivě utrousil na jejich adresu kdoví proč.

Po chvíli se na něho obrátil neznámý, který jako by se odněkud probral, se znepokojivou otázkou: Věříš v Boha?

Cože?

V Boha!

Nevěřím, připouští nejistě Jarin, ale pokud tím myslíš všechno moje nepokojný tázání, pak teda možná jo.

Na chvíli se zamyslel.

Jedině v tom, že zůstanu sám sebou, vidím cestu k přežití, deklamuje odvážně, avšak tiše.

Nikdo ho stejně neposlouchá.

Kdo je to já?

Jarin i neznámý přemožení tíží života usínají.

Zanedlouho chrápání počíná rušit kumpány za stolem a nepřiliš šetrnými údery nohou se snaží ho ztišit.

Jarin se probouzí sám.

Neznámý je pryč.

A třeba sem pod stolem potkal anděla, nadzvedla ho závrať.

kap. 15: Adolf Bystroň

Adolf dostal pozvánku na setkání předsedů SSM.

Moc se mu nechce, zvažuje výhody a nevýhody. Uleju se, napadá ho, trochu využiju svého postavení.

Nemám jít raději do školy než na otravnou schůzi?

Komu by se chtělo poslouchat zase stejný kecy o předvoji, o vedoucí úloze a tak, omlouvá svoji neochotu.

Dostaneme ale jistě občerstvení a budou tam holky! Vynořují se naopak zřejmé výhody.

Tak jo, půjdu ráno na schůzi, a pak budu celý den doma, rozhoduje se. Už se do školy nevrátím, taková omluvenka stačí na celý den.

Konec konců, jednou ze mě udělali předsedu SSM, tak se stejně nedá nic dělat. Neúčastí bych si pěkně zavařil.

Jak míří k Domu pionýrů, kde má schůze probíhat, vedle něho, přesně jako pokušitel, pěkně pomalu, po silnici projíždí automobil západní provenience, červené ferrari.

Ale to je přece vono, můj sen z náměstí! křičí v něm.

Hned se za ním obdivně otáčí.

Poznávací značka: ADO, praštilo jej do očí. Že jsem si toho před tím nevšiml!

Jakoby ho volalo: Ádo!

Vydechl: Jaká krása!

Jednou si taky koupim takovej automobil, západní. Anebo alespoň československou Tatra.

Ádo! Doznívá volání, jak auto mizí za zatáčkou.

Ne jako ty posranci tady: Škoda, Žiguli, Dacia, Trabant, silácky vztahuje obraz svého budoucího fára na ostatní auta vlekoucí se v čadícím v hustém městském provozu.

Kdo může na silnici kralovat, když mají všichni stejný auta? Opovržlivě utrousil na adresu řidičů.

Jeho vysněný vůz vlídně, s příslibem se kolébajícím, míří někam do volného prostoru, za město. Pedál, akcelerace a všechny předjíždí.

Ach, ujelo mu neopatrně při té představě.

Zbyly jenom škodovky, trabanty.

Jiný snad ani vyrobit nedovedou, zlobně adresuje výrobcům aut ze socialistického tábora. Tvrdý pérování, slabej motor, vybavení vozu nula, akcelerace, o té bych raději pomlčel. Povýšeně srovnává svoje auto, ano, jeho auto, s realitou.

Lada, Žiguli. Přední náhon, motor vzadu. Od toho se už všude dávno upustilo.

Říká se jim stalinovy sáně. Jak to trochu klouže, jedou jako sáně.

Vozy ze země od přítel nejuvěrnější, vokopčený starý západní auta. Jo, musí přiznat, o něco silnější než naše škodovky, ale nemůžou se ani maličko rovnat těm ze západu.

Jasný, nikdo se nesmí lišit, zařezávat pěkně v lajně. Všichni mají skoro stejný auta.

Jenom funkcionář má o trochu víc volnosti. Musí reprezentovat. Ukázat, že kdo slouží Velké straně, znamená něco víc.

Všichni jsou si rovni, jenom někteří jsou si rovnější, napadá ho. Kde jsem tohle slyšel? Docela to sedí, musí se v duchu zasmát.

Pak se vrací k autu, k tomu, co musí udělat, aby ho získal.

Nejprve si ale dopřává obnovenou vidinu svojí červené lásky.

Ovšem, budu muset něco obětovat.....něco schůzí, něco odblábolených nesmyslů, aby se vlk nažral a koza zůstala celá, konstatuje.

Kvůli miláčkovu zvládnou všechno. Jak já budu procítěně blábolit, chichotá se. Přece mám svůj cíl! utvrzuje se ve svém uvědomění.

Takovej vůz za trochu tý srandy stojí.

Chutě tedy do lepších zítřků. Nejprve svazák, kandidát, velkostraník a pak funkcionář.

Udělám všechno, budu klidně plkat, omílat jejich cancy, odvážně zkratuje jakýkoliv odpor svědomí.

Rituál naučených frází snadno zvládnou. Možná se i se soudruhy bratrsky podelují, bude –li třeba.

Ke žlabu se prostě dostanu.

Nikoho nemusí zajímat, že mým cílem není beztřídní společnost, ale pořádněj bourák.

Kdo chce s vlky žít, musí s nimi výti, připomněla se mu v tu chvíli slova zklamaného starého dělníka, jehož potkal kdesi na praxi.

Ach, jak já budu výti, vynáší ho nahoru nová vlna sebevědomí. Recitovat povinná zaříkadla jako když bičem mrská, nic si tím přece neublížím.

Naopak poznají, že ve mně mají nejlepšího, nejzapálenějšího svazáka.

Mého zápalu si musí všichni všimnout. Ať vidí, že představuju pravou velkostranickou mládež.

Že jsem přesně ten typ, co potřebujou, nová krev pro jejich aparát, že se vyplatí do mne investovat.

Klidně se budu dívat na ty jejich ksichty a salutovat. Klidně odkejvu jakékoliv nesmysl ze země od přítel nejvěrnější, natřásá se bojovně.

Ale pořád zůstanu Adolfem, jejich bláboly se mě nedotknou.

Připadá si, jakoby už, už sedal do silného vozu a se zaječením pneumatik vystartoval vpřed.

Adolfe, přece nebudeš tak dlouho zbytečně čekat, vztáhlo na něho opět něžně ruku pokušení.

Co, co se to děje?

To auto, Auto, přece parkuje před domem, škrábou elektrické nehtíky, přece sis ho již jednou všiml.

Cožpak jsi zapomněl?

Co kdybych si takový vůz jenom na chvilenu půjčil a vyzkoušel si, jakou má akceleraci, pérování, vmlouvá se mu pokušitel.

Adolf se zasní. Vzpomíná, jak se v dětství s kamarády na sídlišti předháněli, kdo otevře víc aut a jak se bavili zděšením řidičů, když ti zjistili, že nechali vůz otevřený.

Nenechali. Rozpustili kluci jim ho pomocí paklíčů otevřeli.

A nastartovat? Nejlehčí věc na světě.

Jenom se tak maličko project! Vtahuje ho neodolatelně pokušení do svojí hry.

Kuš, hlouposti, zahání představy.

Semínko však už je zaseto.

Přece takovouhle pitomostí hodnou desetiletých kluků nezabiju svojí kariéru!

Budu mít vlastní bourák, staví hráz pokušení.

Když však přišel k rodnému paneláku, vidí tam zase znova zaparkovaný stejný vůz: ADO.

ÁDO!

Ne, nezapomněl jsem, uvědomuje si trpce.

Ádo, mazlí se ním.

Ádo, konejšivě hladí chtivou bytost, jež v něm narůstá, slastně se protahuje.

Stopy vzrušení vedoucí z podbřišku vzhůru hrozí přerůst v cosi nepěkného.

Ne! Uzamyká Adolf zvrácenou touhu do sebe.

Alespoň se ho dotknout, nedá mu pokoje.

Po zbytek dne zápasí. Vítězí, prohrává, připadá si jako titán i bídák.

Touha zůstává.

Snad nebudu mít pokoj, dokud to neudělám, vzteká se a jeho představy pohybují se stále v kruhu.

Přece nejsem slabomyslenej trouba zralej pro kriminál, potlačuje konečně hloupé myšlenky. Pro jednu chvíli přijít o jistou budoucnost!

Nejsem blbej, rozhodně, avšak zklamaně uzavírá.

Ne!

Uprostřed noci se však probouzí a nemůže usnout.

Obvyklá úleva uklidnění nepřináší. Znovu a znovu, ale nesměl by nikdy přestat.

Noc, záludně vklíněná do jeho vědomí, oslabuje vůli.

Jenom si trochu zajezdit, škemrají jezinky.

Ne, ne. Přemáhá osudný tah.

Potom však, vůbec neví, co to do něho vjelo, začíná se pomalu oblékat a jednat jako stroj.

Stále si opakuje: Ne, ne, ne. Ví však již, že ano.

Vůle osudově otupena chřadne a ubývá. Chvěje se bází a štěstím.

Nikde nikdo, město spí.

Celkem snadno vniknul dovnitř.

Když pomalu sešlápl plyn a vůz se rozjíždí, napětí z něho padá.

Opojení vystřeluje vzhůru.

Má chuť se začít řehtat a křičet, ale namísto toho sešlapuje pedál víc.

Vůz vyráží vpřed jako šílený.

Konečně se dostává za město. Silnice patří jenom jemu. V tuto hodinu nikdo nejezdí.

Všichni se připravují na další namáhavý pracovní den v zastaralých továrnách. Adolf ještě nikdy nic takového nezažil. Jakoby s vozem srostl v jediný organizmus. Vůbec nepřemýšlí, co by se mohlo stát, v žilách koluje roztavené zlato.

Orgasmus.

Stříhá zatačky, cítí, že je rozený závodník.

Když vychladl, vrací se zpět k domu.

Opatrně zacouval na stejné místo, uvádí všechno do původního stavu a potichu zavírá dveře vozu.

Ostražitě se rozhlíží. Opět nikde nikdo.

Oddechl si a v povznesené náladě jde zpět domů.

Nepovšiml si, že nahoře v jednom okně se nepatrně pohnula záclona.

Domů vklouzl tiše, jako myška, nikoho nevzbudil. Honem do postele a ihned usnul.

Ráno po probuzení neví, zdali se mu to jenom nezdálo.

Chvilí ještě leží, vrací se mu ty momenty nečistého štěstí. Vzdychá potlačovanou slastí křížící se s obavou.

Konečně se odvážil vyhlédnout z okna. Auto tam nestojí.

Odjelo a já ho už nikdy neuvidím, zabloumalo s ním zklamání.

Spíš se mu však ulevilo.

Kdo ví, co by se stalo, kdyby mne načapali, hrozí se teprve nyní. Kariéra v čudu, kriminál. Raději už nic takového nikdy neudělám, slibuje si.

Historiky o syncích či dcerkách straníků, funkcionářů, kterým se nic nemůže stát ať udělají cokoli, kolují na denním pořádku, ale kdo ví, zdali má tatík dostatečně vysokou funkci.

Sem blbej, nebo co? Proč jsem udělal takovou kravinu? Dostal ho pocit viny. Pokoušet hloupě osud, když přece jednou stejně zvítězím!

Opojení ovšem zavazuje.

kap. 16: Strach

Sobotní ráno, Jarin stojí na stanici tramvaje ještě pln noci napůl probdělé u kohosi v bytě a přihloupě zírá do výkladu knihkupectví přes ulici.

Seženu příští čtvrtek Saroyana, anebo neseženu? Uvažuje.

Záleží na tom, kolik dostanou výtisků, a zdali mi jeden schovají pod pult, zkoumá svoji šanci.

Jak rád bych tu knihu měl.

Tracyho tygr. Ten krásnej tygr zahánějící strach, sní dál.

Mít tak takovýho tygra, ničeho bych se nebál, popouští uzdu fantazii a cítí, jak ho vyprazdňuje nedostatek spánku a zbytek alkoholu smeje v hlavě.

Přesto se toho chytí.

Vaše přání budiž mi rozkazem, vybavuje se do jeho zamlženého vědomí a periferním viděním zahlédl pomalu se přibližujícího tygra.

V první chvíli záblesk naděje, jenomže něco s ním není v pořádku.

Propadá staré známé tupé odevzdanosti.

Tenhle tygr nemá s Tracyho tygrem nic společného.

Okrově žluté zlověstné žiguli s bílými čtverci a černými iniciálami: VB.

Policejní žiguli, bude perlustrace, dochází Jarinovi.

A už jsou tady, odevzdaně přijímá. Pád z vyšších sfér přímo do hloupé skutečnosti.

Měl by napsat svaly, vyrazit na útěk, avšak jen stojí.

Žiguli zastavuje.

Jarin na nástupním ostrůvku představuje dokonalou oběť. Krom něho tam nikdo nečeká na tramvaj, nikdo.

Jakoby se všichni před tygrem-žiguli ukryli, Jarin nemá kam.

Zvolil tedy jinou strategii. Dělá, že neexistuje.

Chvíli se mu to daří.

Neotáčí se úslužně na soudruha kývajícího beze slova z okýnka služebního vozu, zírá stále na dům před ním.

Neexistuju, snaží se zoufale přemoci hnusnou realitu, vnutit jí svoji vůli.

Tím soudruha zřejmě rozvzteklil, protože vystupuje a zhurta na něho: Notak, mladej, vobčanku, nevidíš!

Ač to Jarin čekal, přesto sebou trhne až poskočil.

Policajta tím trochu uspokojil, přesto znovu zaštěkal: Co ty vlasy? Rozverně naznačuje prsty pravé ruky: Šmik, šmik.

Jarin mu s chvějící se rukou podává občanský průkaz.

Policista do něj zamračeně hledí, pak ho podává kolegovi do auta. Ten vrtí hlavou. Má je ve vobčance, zklamaně konstatuje.

Ten, co stojí před Jarinem na refíži se nehodlá jen tak vzdát. Vostříháme ho? Zavrčel nenávistně. Vobčanku pak třeba ...naznačil pohyb, jakoby ji chtěl odhodit, ztratí. Zasmál se svému vtipu.

Jarin cítí, jak ho opouštějí síly.

Snad jim tady nezkolabuju, snaží se rozrazit mdlobu. Odtáhnou mě na stanici, vostříhají, stejně nemůžu nic dělat.

Policista znovu podává jeho průkaz kolegovi v autě. Ten opět vrtí hlavou.

Policajt brunátní a jak průkaz podává zpět Jarinovi, naznačuje že by chtěl jeho občanský průkaz roztrhat.

V Jarinovi by se krve nedořezal.

Jak je mu ten červený symbol poddanosti najednou milý.

Už, už v bezmocném gestu vztáhl ruce.

Jeho strach a malomyslnost policistu zjevně potěšily. Chraplavě se zasmál a Jarinovi průkaz dodal v celku.

Oba policisté nyní sedí v autě, ale přesto neodjíždí. O čemsi se radí.

Jarina mdloba rozhoupala kulisy kolem. Teprve teď na něho páteční noc dopadá plnou vahou.

Ale drží se.

Přijíždí tramvaj. Cestující sledují nebohého Jarina vydaného napospas obrovitému tygrovi s tykadlem policejní antény.

Má evidentně sympatie většiny cestujících. Opovržlivé pohledy nesměřují na něho, ale na komunistickou policii představovanou těma dvěma v žiguli.

Jen nějaký starší pán, zřejmě uvědomělý domovník, či co, cosi sděluje ostatním. Ukazuje na Jarinovy vlasy.

Soudě podle výrazu tváře nadává na nevděčnou mládež a přeje si pro vlasatce přísný trest.

Jarin se neodvažuje do tramvaje nastoupit, přestože už občanský průkaz má zpět. Cosi ho drží na refýži.

Řidič lhostejně cinká, zavírá dveře a odjíždí. Asi ví svoje.

Jarina zachvacuje zoufalá nejistota. Proč jsem nenastoupil? Hrozí se možného dalšího osudu.

Žiguli stahuje okénko a jeden z policistů se naklání ven.

Příště tě stejně dostaneme! Koukej se nechat vostříhat a změnit si vobčanku!

Jarin neříká nic, což si zřejmě vysvětlují jako souhlas, protože žiguli odpichuje.

Najednou jsou pryč a Jarin tu stojí na stanici tramvaje sám a přemýšlí, zdali se to vůbec stalo.

Jen jeho rozechvělá a úzkost svědčí o tom, že ano.

Bezradně, přiblíže stojí. Další tramvaj jede tak za půl hodiny. Nepudu raději pryč? Tady mě mají jako na dlani, zvažuje.

Rozhoduje se zůstat.

Vzpomíná, jak před rokem využil okamžité slabosti establishmentu, ztratil občanku s krátkými vlasy a pořídil si novou s dlouhými

Já tenkrát nerozhodnou úřednici drze přesvědčil, že jinou fotku nemám, a že prostě nosím dlouhé vlasy, a ona mi to sežrala.

A teď mám na vobčance dlouhé vlasy. Takový moje malý vítězství nad aparátem, hřeje ho.

Dneska se ale ukázalo, že jde o vítězství opravdu jenom drobného formátu.

Finta se ztracenou vobčankou sice zabrala, ale jak vidno jenom napůl.

Chtělo by to něco trvalejšího ...třeba zmizet! Nějak jim navždycky zmizet z dosahu.

Zmizet ze světa, kde se Tracyho tygr proměňuje v policejní žiguli.

Na refýži se odkudsi zjevuje nějaká paní s taškou, důchodce s hůlčičkou a mladý pár. Po chvíli několik dalších. Jarin už tolik nevyčnává. Oddechl si.

Protentokrát se mi podařilo perzekuci uniknout, ale co příště?

Co když potkám ty samé policajty a oni si mě budou pamatovat? strachuje se.

Pak mě ostříhají, zhnusí, zbijou krutě se mu vrývá do mysli.
Jak před nimi uniknout?
Jedině se prostě s takovou možností smířit. Ochrany se stejně nikde nedovolám, beznadějně si přiznává.
Aby zahnal pachut' prožitého nebezpečství, opět přes silnici zírání do výlohy.
Snaží se vyvolat toho pravého tygra.
Úzkost nepolevuje.
Žiguli se přibližuje ještě jednou z druhé strany, tentokrát bez zastavení projíždí.
Při jejich průjezdu už Jarina nenaplňuje taková hrůza jako poprvé. Jen strne a oddechne si, jak mizí.
Moje milovaný knížky, rozněžňuje se.
Přece mám místo, kam na mě nikdo nemůže. Ani všudypřítomný strach.
Strach, moje noční můra, zhroucená tíha představitosti. Strach, vyhladovělá jeskyně, z jejíhož srdce ti kape na karbid, rozvíjí neochotně.
Hád'ata svíjející se pod nohama, černí hádkové vrůstající do tváře, čouhající z očí. Nepopsatelný hnus, ze kterého se chce zvracet, ale už není co.
Strach jenom se na někoho podívat, něco říci, odvážit se důvěřovat.
Tenhle režim je mým nepřítelem!
Černí, lesklí zrudní hádkové jež vlezou všude. Nelze je vyvrhnout, tvoří nosnou strukturu vědomí, stále ho trápí.
Mám štěstí na fantazii, ale moc mi to nepomůže, rozčarovane shledává. Tracyho tygr stejně nepřišel, aby mě ochránil.
Podařilo se jim akorát tak ze mě udělat modelovýho předposranýho blba.
Když se mluví o úspěších socialismu tak tohle je přesně vono, zlobí se sám na sebe. Já jsem tím úspěchem. Úspěchem jejich zrudný manipulace.
A nedokážu proti tomu postavit nic!
Neškodnej blb.
Výběr schválený literatury mi dopřávají, aby mě měli ještě více v hrsti. Tisíce knih zakázali, dali do trezoru, další tisíce nedovolí publikovat.
A ještě abych jim byl vděčnej, že vůbec něco vydávají!
Stav neustálého ohrožení, mají mě v moci, zarývá se do něho. Strach, metafyzická nejistota navázaná na samu podstatu existence.
Stávám se strachem, stáváme se strachem.
Strachem, že se náhle dá cosi do pohybu. Vytáhnou na nás i ty nejnepatrnější skutky, slova dávno zapomenutá obživnou a budou po nás pást.
Strach, že na nás něco vědí.
Strach, že až se jim to bude hodit po nás sáhnou a nedokážeme uniknout.
Co z nás zbude, rozervane rozvíjí.
Pro co vlastně nebohej člověk žije? Pro strach, že krom čísla kdesi v registru Stb vůbec nic neznamena?
Až nás zlikvidujou, nezůstane po nás ani to jméno.
Pitomej svět.

kap. 17: Strana a vláda

Naše strana a vláda, nábožně naslouchá Karlík Boháček arogantnímu hlasu na obrazovce. Právě se horlivě usadil ke sledování kteréhosi ze sjezdů velké strany. V době sjezdů nic jiného stejně nedávají a Karlík považuje téměř za povinnost sledovat jak naše strana a vláda vítězí nad imperialisty a jejich pomahači.

Jak pomocí ideologie a přítel nejméně šíří světovou revoluci.

Obrýlený řečník zdolává úvodní rituální sadu frází. Nikdo ani nic jiného nečekal. Všichni však tleskají, bouřlivé ovace.

Karlík dojat sounáležitostí také tleská.

Nemůže se při tom jásotu ubránit pýše, že i on se také jednou, o tom nepochybuje, dostane do řad soudruhů.

Že on, Karlík, směřuje k něčemu tak nebetyčně vznešenému.

Hltá každé slovo řečníka, neboť věří, že pronáší velké dějinné pravdy. Učit se, učit se, opakuje si při tom v duchu slova soudruha Lenina.

Nehledá odpověď na jisté otázky, které ho proti jeho vůli občas napadají právě v takových chvílích. Považuje je za pozůstatek minulosti a hledí je co nejdříve setřást.

Ony nepřístojné otázky vycházejí z hlavy. Tedy z mysli, která je jen jakousi nadstavbou fyzická, oné krásné důstojnosti práce, a tedy vlastně neexistuje, blouzní Karlík.

Síli, která jím otřásá považuje to za bratrskou, soudružskou pomoc soudruha Lenina tápajícím.

Vida, jakou mají jeho teze sílu, zvedá se v Karlíkovi vlna vděčnosti.

Soudruh Lenin, stále přítomný soudruh Lenin. Nikdy nás neopustí a bude k nám stále promlouvat, blaženě vypouští a dál civí na obrazovku, kde se momentálně nic neděje.

Zaměřuje tedy svoji pozornost zpět na soudruha Lenina.

Spojení navázáno, potvrzuje ten a pokračuje v kádrování Karlíka, který se zatajeným dechem a úzkostlivou bází naslouchá.

Karlík Boháček: Vcelku oddaný, spolupracující, toužící. To něco málo pozůstatků starého myšlení lze vhodnou manipulací snadno odstranit, shovívavě soudí Lenin. Netřeba násilné převýchovy.

Karlík blahem vrní. Ne, není to Karlík, ale nějaké podivné zvíře, snad černý kocour?

Jeho nehodná hlava někdy dává imperialistům až příliš snadno prostor pro jejich rejdy, přechází Lenin do podivného tónu, který Karlíka opravdu děsí.

Jakoby ona, tedy hlava, nepovažovala za čest stát se společně se žaludkem a tlustým střevem také členem strany, deklamuje soudruh Lenin a neohroženě třímá v pravici srp a kladivo.

Karlík se bojácně krčí. Patří mi to, poraženecky přitakává. Měl jsem být uvědomělejší!

Tady však soudruh Lenin náhle končí.

Karlík procítá do šedivé reality odehrávající se před ním na obrazovce.

Pro něho však ona šed' představuje vizi zářné budoucnosti.

Mám stále šanci, děkuje UV KSČ, UV KSSS a samozřejmě soudruhu Leninovi.

Živě se zajímá, o čem tam soudruzi jednají.

Uvědoměle se napřimuje, jakoby čekal, že i on bude vyvolán, a připravuje v duchu řeč plnou pokání a skvělých předsevzetí.

Ovšem po pár minutách jeho pozornost slábne.

Mláčení prázdné slámy ho opět ukolébává.

Do mezery ve vědomí se náhle vetřela nepříjemná otázka. Jedna z těch, které Karlík nedokáže nijak kontrolovat.

Co pojmy strana a vláda vlastně představují?

Karlík neodpustitelně váhá. Ví, že by měl odpověď ihned vystřelit a zlikvidovat s ní ne deset, ale hned sto imperialistů.

A co když neznamení nic, vůbec nic? Přepadá zdrceného Karlíka nepřipustná pochybnost.

Nejprve pátrá, odkud přichází, zdali je soudruh Lenin stále na příjmu a jen ho zkouší.

Ne, Lenin mlčí.

Upírá tedy zrak na obrazovku. Zahanbeně se vrtí a s úzkostí sleduje, zdali ani řečník v televizi ničeho nezpozoroval.

Vždyť moje věrolomné myšlenky by dokonce mohly nahrávat reakci, lituje.

Muž na obrazovce pokračuje v bezobsažném projevu, aniž by nějak zareagoval.

Karlík se uklidňuje.

Soudruh je velkorysý, utěšuje se a do očí mu vstupují slzy. Budu také takový!

Ozývá se další potlesk.

Karlík začíná také prudce tleskat, ale pak mu ruce poklesly.

Co když nikdy nedosáhnou dokonalosti soudruhů na ÚV, přepadá ho znovu strašlivá pochybnost.

Vedoucí síly naší společnosti, blahosklonně mlží soudruh na tribuně a kyne Karlíkovi.

Ach, jak rád bych jako oni, naši soudruzi na ÚV, dal duši i tělo straně pro zdárný vývoj socialismu v naší zemi! Buší jeho srdce věrně.

Karlík dál naslouchá projevu, opájí se mocí slov. Řečnickovy fráze mu připadají známé, smysl netřeba hledat.

Naše strana a vláda zaujímá nesmiřitelný postoj k záškodníkům, bouří řečník, naše strana a vláda, náš lid nehodlá trpět praktiky zaprodanců imperialismu.

Republiku si rozývracet nenecháme!

Naše země, pevná hráz socialismu a míru! Naše strana a vláda, naše rana a láda, naše na a da, naše da, da da da da da da da!

Tatatatatatatata! Kosí dávka nepřátele.

Dobrácká vousatá tvář s dýmkou vyvedena kterýmsi z národních umělců na rudém plátně nad řečnickým pultem pootevívá ústa k souhlasnému úsměvu.

Rozpřahuje ruce, ukazuje dokonce do vlastních řad. Tatatatatatata!!!

Karlíkovi se najednou zatmělo před očima.

Namísto známé dobrácké tváře spasitele, zachránce, osvoboditele, spatřil rozhněvaného boha cpoucího si svoje děti vášnivě do rozšklebených úst.

Málem se skácel ze židle.

Ihned se začíná obviňovat: Soudruh Stalin přece svoje děti nežere. Soudruh Stalin svoje děti miluje! Kaje se honem, aby ho nestihl zasloužený trest.

Stopa černého svědomí zůstává. Jak se ospravedlním za takové zneuctění? Kolik brigádnických hodin musím odpracovat, abych odčinil takovou pohanu, vyčítá si.

Zajat tíživými úvahami opět sleduje obrazovku.

Když se s bázní a strachem znovu podíval na rudé plátno mokvající po krvavé hostině, soudruh Stalin na něho smířlivě mrkl.

Dobrosrdečný, vousatý tatík

Karlík se rozzářil. Tak tedy on opravdu všechno ví, se vším počítá, má mě rád a odpouští mi!

S jakou radostnou úlevou se teď nechává pohoupat tokem důvěrně známých frází vycházejících z úst řečníka.

Ale jeho selhání se mu záludně připomíná.

Zase ta pitomá hlava, hledá Karlík viníka svého tragického selhání a nachází.

Teď hned přestaň! Snaží se donutit hlavu, aby ustoupila od produkce kacírských myšlenek.

Cítí však něco vespod. Něco, co ho neustále ponouká.

Prostor, kam nemůže, který mu snad ani nepatří.

Tedy největším nepřítelem strany je moje hlava? Zjevuje se jako zázrakem.

Hlavně aby soudruzi přijali mezi sebe alespoň zbytek, touží Karlík úpěnlivě.

Vyhlašuji svojí hlavě nesmiřitelný boj, vypíná učenlivě prsa a připadá si hned jako pravý kovaný soudruh bránící věc socialismu proti narušiteli.

Ať žije strana a vláda! Skanduje spolu s účastníky sjezdu, kteří právě povstali.

Strana a vláda v jednotě s pracujícím lidem! Bouří sál.

Karlík chce také bouřit, ale nějak mu to nejde.

Co jen to zaklínadlo znamená?

Musím na to honem přijít.

Takhle bych se přece nemohl žádnému soudruhovi podívat do očí.

Je ostudou nevědět!

Nepřátelské špionážní centrály čekají na mou nevědomost, aby ji mohly využít ke svým rejdům!

Rozhodl se, že na to přijde sám, že se osvědčí, a to se ukázalo kamenem úrazu.

Loví v paměti útržky vět z učebnic dějepisu, z hodin občanské nauky a ze schůzí: Dělnicko-rolnická vláda, vláda všeho lidu, dělníci jako vládnoucí třída.

Spravedlivý boj dělníků a rolníků. Zvítězit nad pomahači imperialismu.

Sovětský svaz přítel nejuvěrnější. V nerozborné bratrské jednotě se všemi spřátelenými mocnostmi. Varšavská smlouva, pevná hráz socialismu a míru. Se Sovětským svazem na věčné časy! Poctivou prací za lepšími zítřky. Dělnicko-rolnická vláda, jediná spravedlivá forma vlády, diktatura proletariátu. Vyšší dojivostí ke šťastným zítřkům! Žádný smysl mu to však nedává.

Karlík zahanbeně znejistěl.

Asi ještě nejsem dost uvědomělý. Musím víc studovat, umiňuje si.

Teplý pocit u srdce. Ano, ponořím se do studia milovaného marxizmu-leninizmu, abych se obrnil proti každé pochybnosti.

Naše strana a vláda v nerozborné jednotě s pracujícím lidem, juklo na něho.

Mezitím se vystřídal řečník.

Naše strana a vláda, společně se Sovětským svazem, se připojuje k požadavku OSN na pomoc hladovějící Africe!

Hladovějící Afrika potřebuje naše zbraně, aby si mohla vybojovat svobodu, hromovým hlasem zahání řečník každou touhu západních imperialistů vykořisťovat dál nebohé Afričany.

Zahání i Karlíkovu nejistotu.

Avšak neštěstí už je na cestě. Karlík najednou ztrácí oporu.

Co to je nerozborná jednota, táže se zoufale komunistického nebe a svatých.

Žádná odpověď.

Pevná stranická půda pod nohama mizí, Karlík se propadá. Ani stoprocentní věda marxizmu-leninizmu nepomáhá.

Co se to děje! Chce se mu křičet.

Nepřátelé se do něho pouštějí v lité seči. Je jich přesila, vítězí.

Proč bych jim vlastně měl věřit?

Proč bych měl být dělnicko-rolnickou nerozbornou jednotou, plete se mu, jak se snaží obelstít dotírajícího nepřítele.

Ani s vědomým rouháním všemocné straně, vědom si toho, že jde pouze o taktický manévr, nemůže zastavit tlak nepřátel.

Imperialistické štvavé vysílačky dál chrlí do éteru: Porušování lidských práv, potlačování osobních svobod, likvidace opozice, příprava na válku ...

Do toho vám nic není! Okřikuje Karlík nepřátelské síly. Strana a vláda má vždy pravdu!

Jistě už máš svého soudruha ze státní policie, který tě sleduje, naslouchá tvým hovorům a myšlenkám, chrání tě před podlehnutím bludu vtírá se nemile soudruh žentour, jemu se svěř!

Karlík horlivě přikyvuje, cítí se šťasten a přelud úspěšně mizí.

Ale náhle neví, na které straně se vlastně nachází. Jakoby se ocitl nad propastí.

To už Karlík nevydržel a zaječel: Miluji stranu a vládu, miluji náš pracující lid více než sebe sama!

Nepřátelé se uraženě stáhli. Karlík jejich ústup vnímá jako velké vítězství.

Měl bych si najít oporu, náhle téměř dospěle rozumuje.

Soudružku, která by mě ve chvílích slabosti posilovala a kterou bych posiloval já, vítězoslavně defiluje, defloruje.

Hezkou ženu, pevnou soudružku s milým, pevným zadečkem, ach, tady Karlík trochu váhá, protože si není příliš jist, zdali může toužit po těle, když přece posláním rodiny je budovat socializmus. S úlekem se probouzí z mikrospánku.

Chvíli mu trvá, než si uvědomuje že se jednalo pouze o sen.

Do toho se na něho z obrazovky obrací řečník. Žádá o souhlas s jakýmsi usnesením.

Kája nešťastně souhlasí.

Toporně zvedá ruku a strašně ho mrzí, že není první, že ostatní už mají ruce dávno vztyčené.

kap. 18: Podivný svět

Jarin bloumá po parku, má dnes potřebu se nadechnout. Míjí maminky s kočárky, na lavičkách posedávají důchodci s vyhaslými pohledy.

Raději bych někam do lesa, říká si. Alespoň zajdu dolů, k přehradě.

Přechází silnici, na cestičce dolů mu občas ujede noha po písku. Blíží se k vodě, po břehu přehrady dojde do malého lesíka.

Vzduch je čistý. Konečně někde, kde můžu meditovat sám, uvolněně vydechuje.

Hlavou se mu honí různé věci.

Vrací se i k rozhovoru, který onehdy vedl s neznámým pod stolem.

O čem vlastně byla řeč, přemýšlí. Od té doby mám pocit, jako bych zase žil. Snad téměř zázrak.

Jak dlouho mi asi vydrží, následuje věrně pesimismus. Hlavně si nezatat, nepřipustit nic pozitivního. Zklamání potom o to víc bolí!

Jakej to mám divnej zvyk, lituje. Nedokážu prožít nic hezkýho, okamžitě přichází pochybnost.

Asi to už nezměním.

Zkouší pak vylovit v paměti alespoň tvář neznámého, ale zůstala jen v hrubých obrysech.

Nevadí, přece jen někde existuje někdo normální.

Přece jenom někdo není posranej z jejich moci, z policie!

Zahnali je do kotelen, do hospod. Namísto normálního života polehávají po hospodách, ukrývají se na utajenejch mejdanech, marní život v dolech.

Hlavně že ještě žijou lidi, se kterejma se dá mluvit, který sou sami sebou, dodává si tolik potřebné odvahy.

Nesnáším panáky, který nasadila Velká strana, zprvu nejistě, plaše a potichu ze sebe dostává.

Rozhlíží se.

Pak hlasitěji: Ať jde do hajzlu ta jejich strana! Nebojím se toho zvrhlého monstra!

Ach, jaká nádhera, chtělo by se mu radostí zakřičet ještě hlasitěji, vykřičet všechno ponížení, prázdnotu.

Nadechuje se odvázně, aby si ulevil. Poblíž se však pohybuje podezřelé individuum s pejskem. Nějaký soudruh, či co, takže Jarin raději mlčí, mohl by na něho zavolat policajty.

Projevy radosti jindy než na 1. Máje pod trestem zapovězeny.

Co sem lezeš, nasazuje Jarin v duchu na nic netušícího staršího pána.

Ach, jaká nedůvěra člověka k člověku.

Nechci bejt takovej, loví pak kdesi vespod mysli zbytky kuráže.

Zapřel strach a ke svému údivu demonstrativně křičí: Lejlalá, lejlalá, hej, radost!

Pán sebou trhnul, rozhlíží se a kvapně prchá i s pejskem pryč. Zjevně se nechce k ničemu připlést.

Jarin pociťuje ještě větší míru osvobození a zároveň lítost. Jsme na tom všichni stejně.

Kochá se náhle nabytou volností, ano, vychutnává ji, jelikož už předem ví, že nebude mít dlouhého trvání a přidává ještě několik nesmyslných výkřiků.

Loudá se, přemýšlí a cítí se po dlouhé době docela dobře.

Jaké hrdinství, komentuje v duchu své nové nálady výstup, kterým tak vyděsil nevinného pána.

A jak se tak v myšlenkách zaobírá vším možným, všímá si, že svět náhle zase je. Udiveně se rozhlíží.

Stromy, nebe, já zase vnímám, zázrak!

Obraz světa se pomalu vynořuje z mlhy neustálých obav a strachů.

Třeba existuje nějaký východisko!? Jen tak, bez nároku na odpověď nadhazuje.

Když nic jinýho, tak alespoň tyhle stromy

Můžu se k nim přitisknout, procítit, jak rozkošnický žijou.

Ó, jak slastně osahávají prstíky proudnice vzduchu. Veliká náruč kořenů objímá zemi, dává Jarin průchod novým pocitům.

Objal vzrostlý dub a vůbec si při tom nepřipadal hloupě.

Chvíli bez okolků přijímá ničím nezatížené bytí stromu a vnímá ho jako něc více než pouhý dotek. Jakoby on sám na okamžik žil jeho život

Četl jsem někde, že přitisknu-li se ke stromu, přejímá na sebe moje rány, vzpomíná.

Ó, to ne, rozhořčeně protestuje a povoluje obětí. Já si za svoje trable můžu povětšinou sám, ale tenhle strom nemůže za nic!

Raději je nechám na pokoji, umiňuje si s lítostí. Žádné objímání, žádné důvěrnosti.

Ale stejně: Takovej krásnej, čistej dotek!

Pohlazení drsné kůry, polibek na tichá, nahá ústa. Drsný, suchý plačtivě prašný polibek. Spojit svůj život se životem stromu, touží.

S čistou, nevinnou bytostí stromu bez provinění, bez vnucené viny.

A zase, cvak!

Strach, strach, smí se tohle? Nepřijedou a nepřijdou a nezašijou mě? Buší strach. Nechci! Chytá se za hlavu. Tohle je na mašli!

Jarin znovu přitiskl celých svých sedmnáct let k dubu.

Uzemnění, vydechl úlevou.

Stačilo by, kdybych se mohl cítit trochu normálně, vytryskla bláznivá touha a přehlušila klání.

Když se podívám na svět kolem sebe, když se podívám na sebe, jak se cítím, jak si připadám, nenalézám důvodu k žití.

A co hůře, nenalézám důvodu ani pro další existenci světa!

Mít tak nějaký smysl, pro který bych mohl žít, propuká někde uprostřed jeho bytosti.

Lenka, napadá ho.

Zachtělo se mu vybavit si ji, nechat se polaskat něžnými doteky vzpomínek. Avšak namísto toho, tání.

Lenka je koketa, nemůžu se na ní spolehnout, ruší představy, a láska jenom výmysl zklamaných, obelstěných, snících, doufajících.

A co Milena? A co naděje?

Velká láska neexistuje, vždycky se najde nějaké kdyby.

Došel až na konec lesíka při břehu přehrady, dál vede jen silnice. Obrací se tedy a směřuje domů.

Dorazil na tramvaj. Nečeká, jede kupodivu hladce.

Město za oknem se pohupuje, tramvaj za jízdy přešlapuje z nohy na nohu.

Jarin zírá z okna.

Známy, tisíckrát viděný obraz města, kulisy jeho života, zklidňuje jeho rozjitřenou mladost.

Vystoupím na náměstí, napadá ho, když tramvaj stojí na křižovatce.

Dost času, ještě se trochu projít. Jakmile jednou dorazím domů, do panelákové šedi, den skončí v drátěné kleci. Drží mě tam jako exota ...

Můžu se cestou ještě stavět v bytě na pavlači, třeba tam natrefím na Milenu, tak dobře se s ní povídalo, vymýšlí. Docela rád bych ji zase viděl.

A proč ne? Lenka neustále koketuje s ručačem a kdoví s kým ještě. Nemůžu se na ni spolehnout.

Musím mít připravenou nějakou záplatu na svojí bolístku, plánuje. Stromy když rostou, utlačují ostatní stromy, berou jim světlo, navštěvuje ho znovu.

Pak si ale vzpomněl, že večer má mít kapela zkoušku a jeho úvahy se obrací jiným směrem.

S klukama se vyblbnout je fajn a když někdy přijde mistr, zapadne, neruší. Neklade žádné meze našemu blbnutí, žádné nároky, správně chlap.

Ale jak s tímhle chtějí někde vystoupit, laškuje Jarin s pomyšlením, že by kdy měli vylézt na podium.

Představa, že by na nějakém oficiálním mítingu, schůzi nebo akci učiliště dali průchod svému blbnutí ho téměř rozesmála.

Počkat, přesně to oni potřebujou. Jen do nich, vyčadit ty jejich zblblý makovice, trochu jim zvednout mandle.

Vystoupení kapely by rázem zprudilo všechny kovaný svazáky, všechny ty kandidáty na velké členství. Nevěděli by, čí sou!

Zprudit všechny ty kejvače a vlezdoprdelisty, hrdinně konsternuje.

Ale co pak?

Vo velkostranickejch strukturních kreaturách neuvažuju, tam je to jasný. Rovnou by nás sežraly.

Jako bych viděl jejich překvapenej údiv, až nebudou honem vědět, kam takovou blbost zařadit, jak jim huby kysnou a kysnou, až nakonec začnou rvát a svolávat soudruhy policajty.

Ale co ostatní nebozí chlupci? Dojde jim, že velkostranický monstrem můžeme takhle porazit?

Alespoň na chvíli pocítit triumf nad hnusným monstrem.

No, a někdo by pak naše vystoupení šeredně odsral, škodolibě plánuje pomstu.

První a zároveň poslední vystoupení uskutečnit třeba na schůzi SSM. To by se soudruzi učňové pobavili, chechtá se v duchu.

Měli by, co chtěli. Tahle kapela přece vznikla z popudu shůry.

Tramvaj staví před radnicí, Jarin vystupuje.

K bytu to má jen pár desítek metrů, ale nakonec zamířil k poště. Čeká na dvojku a veden jakýmsi popudem, nasedá.

Po chvíli kymácení a skřípavého narážení o koleje v zatáčkách, tramvaj přijíždí k internátům. Jde rovnou do zkušebny.

Potkává tam mistra a Viktora.

První, co ho udeřilo do očí je, že se mistr nějak změnil, že se s ním stala nějaká záhadná proměna.

Probírají spolu písničky a texty, který prozatím zplodili a nazkoušeli.

Nic světabornýho, říká si Jarin, ale nechá se rád nakazit optimismem.

Chtělo by to, abyste konečně někde vystoupili, vytasil se mistr s návrhem.

Jarin se tomu musel usmát: Už je to tady! Jako kdyby mě něco takovýho před chvílí nenapadlo.

Viktor vypadá velice překvapeně.

Cos čekal, vole, usazuje ho Jarin. Myslíš, že si nás tu pěstujou na semeno?

Mistr se na něho zamyšleně dívá.

Chlupci, začal, chtěl bych, abyste alespoň vy dva věděli, že mým záměrem nikdy nebylo nějak vás buzerovat, nadělat z vás cvičený vopice.

Víte přece, že budete muset bejt trochu poplatný požadavkům učiliště a ..., tady se mistr odmlčel, věnoval jim zpytavý pohled, ale oni věděli.

Všichni tři se na sebe chápavě usmáli.

Jinak si dělejte co chcete, dodává mistr ulehčeně.

Mně by nějakej velkej průser moc neprospěl. Ale to vám neříkám, abyste se tím řídili, jenom abyste pochopili, o co mi jde

Jarin s Viktorem na něj překvapeně hledí.

Férovej chlap, napadá je shodně.

To my chápeme, nejistě přitakává Viktor. Jarin kýve hlavou na souhlas.

My víme, že ste dobrej, dodává.

Kluci, tichým hlasem přerušuje Jarina mistr. Chtěl bych, abyste si tohle nechali pro sebe.

Jarin s Viktorem překotně přikyvují.

Jarin, jat náhlým popudem, si pátravě prohlíží strop, světlo, rohy, ale nic neříká.

Tak tohle ne, tebe jsem vopravdu nemyslel, vrací se v duchu ke svým představám o pomstě.

Pak přicházejí ostatní. Údiv, že budou možná vystupovat, avšak zas ne tak moc.

Všichni očekávali, že na ně jednou dojde. Nástroje, zesilovače, mikrofon a vybavení učiliště buď koupilo, nebo školník vyhrabal v kterémsi skladu, takže se dalo čekat, že budou očekávat protihodnotu.

Ale nikdo nečekal, že tak brzy.

Mistr zaujatě poslouchá, jak se ze zmatku sem tam občas něco rodí. Dobrý, kluci, povzbuzuje muzikanty.

To bude švanda, nechává se slyšet Láďa. Kluci, moc se těším, až nám budou na nějakej přiblblěj schůzi nadávat do reakčních žvlů.

Neboj, vrchní se pomine, přísazuje někdo pobaveně.

Hele, a nezavrou nás třeba nakonec? Ironizuje si Viktor a mrknul při tom na Adolfa.

Přece, když uslyší náš zcela nepokrokovéj, nesocialistickej způsob hraní, musí jim bejt hned jasný, že na pozicích marxizmu-leninizmu nestojíme příliš pevně!

Cha, cha, cha! Podpořili ho kluci.

To teda nestojíme.

Adolfovi při jeich slovech zatrnulo.

Dělám přece přesně to, co chce strana, utěšuje se. Hledá pohledem záchranu u mistra. Ten ztěží potlačuje smích.

Adolf si připadá téměř prozrazen, zachovává však dekorum. Nechává jejich smích vyšumět a jen krčí rameny.

Zabralo to. Kluci přestali žertovat na jeho účet.

Třeba nakonec není takovej vocas, přichází dokonce Láďovi a možná i ostatním na mysl. Možná ho podezříváme nespravedlivě.

Mistr tiše zakašlal: Kluci, vždyť vy přece neděláte nic špatnýho. Nikdo nemůže chtít, abyste někde na zábavě hráli internacionálu.

Po jeho slovech se na sebe podívali: A ani bysme jí nezvládli, naznačuje jeden z nich.

Rozverný smích ostatních.

Nebojte se, vaše hraní obhájíme. A když ne, nakonec, můžete pokračovat sami, bez učiliště.

No, konečně se Adolf odhodlal promluvit nahlas, možná bychom mohli alespoň pár písniček udělat pro soudruhy, řekl a zatvářil se kysele.

Myslím jen tak na oko, snaží se vzápětí setřít dojem, který jeho slova vyvolala.

Přece od začátku víme, vkládá se do toho Karel, že budeme muset mít něco takovýho, no, neškodnýho.

Ale na žádné schůzi přece vystupovat nebudeme.

Jasný, chtělo by to nějakou takovou napůl soukromou akci, přidávají se ostatní.

Přemejšlejte, hoši, přemejšlejte, ponouká je mistr. Snad něco společně vymyslíme.

Musíme ukázat, že fungujete.

Stejně, situace nás nutí hrát to na obě strany, shodují se všichni. Zkusíme nějakou neškodnou písničku. Snad nebude kamenem úrazu.

Nyní se pozornost soustřeďuje na Jarina.

Máš domácí úkol, příteli! Vyjadřuje Viktor, co mají všichni na mysli.

Uděláš neškodnou písničku, dvě, tři, ale aby nebyly úplně blbý, jinak nás zaženou na nějakou debilní svazáckou schůzi.

Musí se přece pochlubit, jak si mládež žije, zabručel nakonec do vytracena. Přijede televize, a tak, mlží napůl vážně.

Adolf zbystřil. To není špatnej nápad! A třeba by Lenka proběhlo mu v rychlosti hlavou.

Já myslím, že když se před vystoupením trochu vožerem, že to půjde, pronesl s hranou tragikou Láďa.

Všichni se souhlasně smějí.

Díváte se na to rozumně, chválí mistr. Nikdo neví, co ho čeká za dalším rohem, a tak musíme být připraveni.

Lidé, bděte, vyplivuje paměť Adolfovi, ale raději mlčí.

Jarin nakonec úkol nerad přijal. Co když se mi to nepodaří? Namítá.

Jak nepodaří, plácl ho Viktor přátelsky a trochu silně po rameni, až Jarin zavrával. To zvládneš, ne?

Musíš, kvůli nám, vole! smířlivě dodává.

Zkusím, slibuje Jarin.

Najednou začíná pociťovat zodpovědnost ke kapele.

Musí mi ale někdo pomoci, žadoní. Nepříliš blbej, zato ideově nezávadnej text nedokážu napsat sám.

Třeba tuhle Adolf, předseda svazácké organizace. Ten přece musí vědět, co se žádá, pošťuchuje ho Láďa.

Hele, a co kdybysme vzali nějakou svazáckou písničku a zbigbítovali jí, napadá někoho.

Ó, naděje, rozpřahuje v radostném gestu Láďa ruce k nebesům.

Pěkná blbina, ale můžeme něco zkusit.

Zkouška končí v dohadách, které že písni by se mělo dostat té cti.

Vyřazují jednu ideologickou slátaninu po druhé, až pohledy všech zase končí na Jarinovi.

No dobrá, zkusím něco, zabručel.

Sláva a jde se domů, zakončuje zkoušku Adolf.

Jarin cestou zpátky tramvají s nikým moc nemluví. Něco mu vrtá hlavou.

Vždyť já bych mohl soudruhy pěkně dostat, říká si. Postavit text jakoby na jejich ideálech, ale přitom napsat něco, co by smyslem mířilo proti. Ale zároveň tak, že by nemohli nic namítnout! Těžkej úkol.

Tak začalo jeho trápení.

Po příchodu domů hned zalézá do svého pokoje a neustále něco smolí na papír.

Škrtá, muchlá, a stále nemůže najít nic, co by se hodilo.

Lze vůbec ideologii srovnat s něčím obecně lidským?

Když napíšu píseň o lásce, bude jenom o lásce, když o pravdě, zas není možné aby měla nějaký styčný bod s ideologií, pokud bych nenapsal kecy.

O pracujícím lidu teda text rozhodně skládat nebudu, stejně by si asi všichni mysleli, že blázním.

„S prací sek sem, budu žít sexem“, napadá ho úryvek jakéhosi textu, anebo spíše žertovné pořekadlo, které kdesi zaslechl.

Že bych ho vložil do toho songu? Uchechl se.

Představuje si davy nadšených stoupenců, kdyby píseň veřejně zazněla. A také policejní jednotky rozhánějící pokojný koncertík.

Jenomže jejich kapele se nic takového nestane. Kapela má nad sebou stálý dozor.

Tohle by neprošlo žádné veřejně vystupující skupině. Před tím, než cenzura koncert povolí, musí se předkládat texty.

Sex by rozhodně neprošel a „s prací sek sem“ zavání pobuřováním, porušováním veřejného pořádku a kdoví ještě čím, vtipkuje Jarin, aby nějak zahnal chmuru.

Rozladěně leze do postele a přemýšlí, že ze skupiny vystoupí. Že jej sice takový podnik s kluky baví, ale k ničemu nevede.

Nedá se dělat nic vopravdovýho, nic, co by vycházelo ze srdce. Za chvíli by mu ty blbiny připadaly normální, ještě před usnutím zvažuje.

Stal bych se konformním spolupracujícím, na jejich milosti závislým.

Dělal bych ne podle toho, co mi připadá dobrý, ale aby to prošlo, aby to vyhovovalo obecnému vkusu, ruší jeho spánek, ideologickému dohledu.

Druhý den se mu na dílně nic nedaří.

Ještě nikomu nic neřekl, nechce kluky zklamat. Pořád přemýšlí, jak to udělat, jak nikoho neurazit, jak si najít důvod, který by nikoho nepopudil.

Nechce si nikoho rozházet.

Mám už skupiny opravdu dost, přesvědčuje sám sebe a vyčítá si: Jak jsem mohl bejt tak blbej. Vždyť oni skupinu založili, jenom aby nás měli na očích.

Takhle snadno se nechat zmanipulovat, ostuda.

Vzpomněl si na Milenu, na Běďu a ostatní.

A co tihle? Kdo manipuluje s nimi?

V hlavě mu nečekaně zachrčelo: Žentour, velký manipulátor!

Jarin se polekaně rozhlíží.

Na dílně se neděje nic zvláštního.

Nevypadá to, že by hlas zaslechl i ostatní.

Podrážděná fantazie. Asi už blázním, musím toho nechat, umiňuje si.
Jako na potvrzení jeho obav se ozývá ještě jednou a silněji: Žentour, velký manipulátor! Zanechává na všem znamení. Koho obejmě, poceluje, ten už nevyvázne, není.
Málem mu upadla ruka s hadičkou, která přivádí hydrol do řezu, jak sebou cukl.
Cosi hrozného se blíží!
Blbneš, vole, umravňuje vnitřní pnutí, někomu skřípe soustruh.
Vrací se zpět k jednomu ze svých textů, ale ani tam nenalézá uklidnění.
Zbytečně se bičuju, chci usmířit čerta s ďáblem, nadává si.
V noci nespím a pak takhle blbnu. Moje nebohá ruka málem skončila ve sklíčidle, pozoruje šesti set otáčkami zvířený vzduch. To by byla mela.
Vzpomněl si, jak byl svědkem směšné události: U soustruhu stál učeň a divně se kroutil.
Než mohl tenkrát Jarin přijít na to, co se vlastně děje, něco ruplo a chlapec stál u soustruhu v trenýrkách.
Postižený se tvářil dost přiblblé a všichni se smáli. Vodící šroub mu zachytil a namotal modráky.
Přišel mistr a rychle vypnul stroj.
Chvilí se smál s ostatními, ale pak řekl: No, měl si štěstí. Kdybys měl na sobě nový, ještě pevný modráky, mohlo tě to vcucnout celýho. Ten soustruh má hroznou sílu.
Mezitím chlapci někdo půjčil kalhoty.
Mistr tenkrát zavzpomínal, jak se jednou držel sklíčidla a kdosi zapnul soustruh, a jak ho tou silou přeskočil, protože nestačil sklíčidlo pustit.
Pak ale zvažněl: Chlapci, tohle není sranda. Vím o pár lidech, který se takhle zmrzčili na celý život, anebo nežijou.
Pár ženskéjch fréza skalpovala, pokračoval ještě v humorném tónu.
Uprostřed mistrový řeči se ozvala rána z vedlejšího pole, kde druhá skupina učňů pracovala na frézkách.
Všichni se lekli, v obranném gestu dali ruce před tvář tím směrem.
Viktor se zrovna narovnával a nechápavě zíral na obří svěrák zarytý v dřevěných koskách za ním.
Zatímco čistil něco dole na stroji, pojíždějící jeřáb zachytil lanem o nepřípevněný, tak dvousetkilový svěrák nad ním.
Viktor měl kliku.
Jak byl sehnutý, svěrák ho přeletěl. Nic se nestalo. Kdyby mu spadl na záda, pak chudák Viktor.
Na Jarina jde strach i z těch vzpomínek.
Tahle mrcha se furt točí a točí. Vypadá, jako že nic, ale stačilo by vztáhnout ruku a člověk má po ní, napadá ho.
Nejhorší, jak vypadá všechno neskutečně, jedou myšlenky dál. Jako by vůbec o nic nešlo, jako ve filmu.
Tenhle svět taky jen víří vzduch, cosi se otáčí, ale pakcvak, vyděsilo ho.

Jarin sebou trhnul při hlasitém, naprosto zřetelném zvuku a vystrašeně se rozhlíží, hledá odkud zvuk vyšel a zdali se nejedná jen o výplod jeho fantazie. Suport narazil na doraz, cvaknutí a posuv se vypíná. Oddechl si, zastavuje otáčky a vyndává obrobek ven. Bere šupleru a chystá se změřit výsledek svého snažení. Náhle má podivný pocit. Neskutečno se zavlnilo, něco konkrétního z něj už, už vystoupit. Ocitá se na pomezí skutečnosti a fantazie. Asi sem přetaženej, myslí si. Znejistěl, ošívá se, jakoby mu něco vadilo, ale silou vůle překonává tah nutící jej se napřímit, vzhlédnout. Žentour, pozoruje mne, už mě má, blesklo mu záludně hlavou. Soudruhu, půjdeš se mnou do kanceláře, ozývá se téměř vedle něho. Musím s tebou něco projednat. Jarin sebou trhnul. S úlekem se otáčí za hlasem, napřimuje záda od soustruhu a jeho zrak potkává žábu, na jejíž ropuší pokožce trůní silné okuláry. Jdeme, vypni stroj, zaskřehotala, kvák! Teď bude chtít, abych ji políbil, že je krásná princezna, pletou se mu myšlenky. Chtěl odmítnout, ale přesto vypíná hlavní vypínač a jde. V kanceláři se vrchní usadil za stůl a Jarina nechává stát. Co mají znamenat ty tvoje texty, soudruhu? Vyštěkl na něho. Šíříš nám tady imperialistickou propagandu? Cože, děsí v duchu Jarina, on už ví něco o mém textu? To ne, neznám ho přece ještě ani já, uklidňuje se. Okované boty zdupaly hlínu před ním: Teď vydáš počet, syčáku, cení na něj zuby a pouští zkažený dech. Cos dělal tenkrát v tom bytě? Okované boty s nevyzpytatelným úsměvem pobaveně natahují spoušť revolveru. Smrtný pot, Jarin se dusí. Ke svojí záchraně zjišťuje, že vrchní vlastně mluví o něčem docela jiném. Cožpak není dost vhodných svazáckých textů nebo písniček od našeho vynikajícího sovětského bratra, slyší. Uklidňuje se. Mohl bys osvědčené texty nějak přizpůsobit, pokračuje vrchní. Jarin s úděsem zjišťuje, že se mu řečník snaží vlichotit. O něco mu jde, uvažuje. Něco má za lubem. Další manipulace? Ale řečník neskončil. Chápu, že texty musí být aktuální, šklebí se vrchní na Jarina, ale ideové jádro osvědčené písně může přece zůstat, mlží. Časem prověřené a nezávadné texty jistě každého potěší. Za žádnou cenu s váma nechci mít nic společného, buší Jarinovi v lebce, ale zvládne to.

Takže máš domácí úkol, nutí se řečník do přívětivého tónu, když se nedočkal odpovědi.

Stejná písnička jako ve skupině. Cožpak se všichni zbláznili?

Ne, k tomu mě nikdo nedonutí, vzpírá se Jarin, ale nahlas neříká nic, mlčí.

Vrchní v tom ucítil vzdor a zesinal.

Ale to již Jarin slyší svá slova. Odpoutala se od jeho mysli a svévolně tvoří věty: Já, já ze skupiny totiž vystupuju, rodiče mi zakázali chodit tak pozdě domů.

Musím si nejprve polepšit známky, dodává chladnokrevně.

Dobrá, supí pohotově vrchní, nechtěje přiznat porážku, přišel s o svoji šanci.

Pověříme tím závažným úkolem někoho jiného, spolehlivějšího, zvedá urputně obočí, jakoby chtěl Jarinovi naznačit, o co přišel.

O takový úkol se budou soudruzi prát! A ty významně se odmlčel.

No, uvidíme, co s tebou, zakončuje výhrůžně.

Teď jdi! Vyštěkl vrchní řečník s těžko potlačovaným vztekem, až mu brýle poskočily, kvák!

Jarin s ulehčením vyrazil na chodbu.

Sotva za ním zapadly dveře, bouchl řečník do stolu: Lež, lež! Ten zmetek mi do očí lže!

Zapomněl, že se Jarina chtěl původně zbavit sám. Vyloučit ho ze skupiny i za cenu ztráty prestiže, i za cenu ztráty dohledu nad ním a zabezpečit pokrokové texty jinak.

Texty ho v tu chvíli zajímají nejvíc.

Vždyť soudruzi nahoře už se začínají zajímat!

Však ty zkrotneš, dusí vztek, ty –antisocialistický živle!

Štve ho, že si někdo dovolil mu odporovat.

Já tě donutím, abys to napsal. Ještě přílezeš, ještě rád budeš spolupracovat!

Mohl jsem přece tušit, že tenhle odmítne, utěšuje se. Přesto ho žere, že Jarin ve strachu neposlechl, že se vzepřel jeho vůli, že si dovolil projevit vlastní smýšlení.

Musím si na něj posvítit, na milánka, uzavírá.

Sahá pod stůl a dává si notný lok hnusného továrního piva.

Pak se cítí lépe, i když pachů jeho zneuznané moci stále nepříjemně žere.

Jarin se mezitím obtížně prodírá prostorem.

Myslí si, dědek, že se ho budu bát, mumlá stále překvapený, jak vše hladce proběhlo, cestou na dílnu.

Pak zjišťuje, jak má stále měkká kolena.

Si mě vytočil, utrousil ještě nazlobeně na adresu vrchního řečníka, a už se blíží ke svým.

Snad to projde bez větších problémů, říká si. Teď mám jasnou záminku, proč vystoupit ze skupiny, doufá.

Jak přichází na dílnu, registruje Adolfův upřený pohled.

Pokynul mu s úšklebkem znamenajícím: Zachránil jsem holý život, ale Adolf odmítavě uhýbá očima.

Jarin pokrčil rameny a dělá, že nevidí jeho zhrzenou nejistotu. Aniž by někdo jiný cokoli zaregistroval, vrací se ke svému stroji.

Co má tohle znamenat, bzučí Adolfovi v hlavě včelky podezření.

Že by byli tak rafinovaní a nechali nás špehovat se navzájem?

Udělal z Jarina taky špeha? Drásá potlačovaný strach.

Pocítil v tu chvíli k Jarinovi onu starou nechuť.

Debile, debile, debile, spontánně následuje. Můžeš si myslet, že jsi lepší než já, ale dostanu tě, neboj, slibuje.

Rozevlátý Jarinek a konfident Stb?

Ne, zamítá Adolf tu možnost.

Je příliš blbej, aby na takovou věc přistoupil. Určitě šlo o něco jinýho.

Ale co když ho v jeho blbosti prostě nějak přelstili a on mě má špehovat?

Ale Jarin přece žije v oblacích!

Jarin vopravdu nedokáže nic jinýho, než honit holky, uzavírá a potlačuje pochybnosti.

Určitě nikdy ničeho nedosáhne a možná vo tom ani nepřemejšlí, tak je zabeďnej.

Stín podezření přesto zůstává.

Zvítězím já, ne on, znovu se ubezpečuje a má na mysli i jistou dívku, po které jeho mladistvé srdce touží.

Adolf, Adolf zvítězí! Vkládá si do mysli slogan.

Konečně něco rozumnýho. Jarin na mě prostě nemá. Budu pěkně šplhat, stoupat, až stanu na místě, kam na mě Jarinové a jim podobní nedosáhnou.

Ovšem, milý Adolfe, co se to dělo v noci? Čí autem jsi jezdil? Vtírá se záludná otázka.

Ani neví, zdali se vyklubala v jeho mysli, anebo zazněla nahlas.

Lekl se tak, že se prudce napřimuje a málem udeřil hlavou do trubky rozvodu stlačeného vzduchu.

To přece, nic se nestalo, o tom nikdo neví, a ani se to nedozví! Zoufale zahání chiméru.

Adolf přece učinil vše tak, aby nikdo nic nepoznal, přemlouvá sám sebe služebním tónem, jakoby tak chtěl získat nadhled, Adolf zvítězí!

Pochybnost zůstává.

A už se to nestane, nebudu riskovat, slibuje si.

Do prdele, kleje nahlas nakonec. Takhle se nechat nachytat!

Jako v odpověď zachechtání.

A nové zachechtání.

Nepříjemně rozladěné rolničky.

Nesměj se, blbečku, kontruje na adresu škodolibého smíchu, aniž by přemýšlel, odkud přichází.

Další zachechtání.

Adolf konečně hledá, odkud přichází smích.
Nová vlna děsu. Na trubce o kus dál sedí malý žentourek, přátelsky se kření a pohupuje uličnický nohama.
Co ty tady, neví Adolf, co by řekl jiného.
Žentourek se znovu uchechtl. Coby, na námluvy.
Tebe že by si chtěl někdo vzít? Podivuje se přiblblé Adolf.
Žentourek horlivě příkyvuje. Ty, sděluje konverzačním tónem.
Adolf napřahuje. Nedělej si ze mně legraci, ty, ty,
Ošklivec jenom poposedl. Podívej, vytahuje z kapsy kus papíru.
Stojí tam: Adolf Bystroň, nepravidelný plat. Zprávy předávány ústně.
Adolf zaregistroval dvě sumy pod sebou a připravené další kolonky.
Jeho elán je ten tam.
Bláznivě zadoufal, že když se mu podaří malému ošklivci ten papír vzít, bude vše v pořádku.
Ale žentourek se pochechtává a obratně uhýbá chtivým rukám.
Někdo si všiml, jak Adolf podivně pod trubkou tančí a vztahuje ruce do prázdna.
Hej ty, ulítly ti snad včely? Ozývá se.
Asi tak nějak, odsekl Adolf zlostně. Zkousím si nové taneční kreace na dnešní taneční.
Než se vypořádal se zvědavcem, žentourek byl ten tam.
Krucí, blbec jeden, mohl jsem ho mít!
Pak se sehnul, neboť na zemi uviděl kus papíru.
Stálo na něm: Soudruhu Adolfe, budeš-li se mi klanět a sloužit mi, dostaneš všechno bohatství světa. Kariéru, peníze, moc.
Lenku!
Kdo sem ten papír mohl položit? A proč je na něm moje jméno? Zmateně pátrá Adolf v paměti.
Někdo otevřel kdesi dveře a průvan list papíru odnáší.
Adolfovi se už ani nechce úpis chytat.
Najdi si ho kdo chceš, stírá pot z čela a jdou na něho téměř mdloby.
Dneska tady máme nějak horko, konstatuje, když se poněkud probral.
Konečně zazněla siréna ohlašující konec šichty.
Všichni jako na povel vypínají stroje a honem do šatny.
Padla volové, skvělý, ne? Nechává se slyšet Viktor cestou.
Teplá voda samozřejmě neteče a tak se chlapi za hlasitého frkání a cákání myjí ve studené.
Ale pach, nasládlý pach zahnívajícího lidství, pach oleje, solviny, potu a hydroly ze sebe smýt nedokážou.
Jakoby měli na čele napsáno, odkud jdou.
Nikdo se tím nezabývá. Vyrážejí přece ven, do světa!
Zdali je svět přijme nebo ne, je v tu chvíli nezajímá.
Adolf směřuje nejprve domů. Nechce se mu táhnout s chlapi hned do hospody.
A má kliku, že šel domů.

Jak ze zvyku otevírá schránku, vypadla na něho obálka s modrým pruhem.
Patří mně? Udiveně zjišťuje.
Pošťák by ji přece musel dát mně osobně, ne ji tady nechat, je do vlastních rukou. Já ale nic nedostal!
Trochu nervózně ji otevírá.
Předvolání na Obvodní oddělení VB.
Srdce se mu zastavilo.
Ksakru, co to může bejt, cítí, jak ho zachvacuje panika. Ještě, že se tohle nedostalo do rukou našim. Asi by mě zabili!
Než tam puďu, musím vymyslet, o co jde, zoufale tápe.
Že by se vrchnímu něco nelíbilo?
Takové předvolání může znamenat cokoliv: Klidně mě mohl udat domovník, že chodím pozdě domů a oni mne zavřou, hledá úlevu v černém humorua sakra.
Najednou má jasno, o co jde.
Jakoby mu země najednou ujížděla pod nohama.
Tedy všechno to ponižování bylo k ničemu? Zdrčeně uvažuje.
Takhle blbě skončit.
Nikdo mě přece neviděl, moje jízda nic, nikoho nepoškodila, všechno zůstalo v původním stavu, zoufale uvažuje.
Projetej benzín, toho si přece nikdo nemohl všimnout, v rychlosti rekapituluje.
Jen tak dva, tři litry ...
Mráкотně jde do schodů.
Nestačil ani usednout v předsíni na židli, aby si svou chmuru vychutnal, a ozývá se zvonek.
Už pro mne jdou, zmatkuje.
Mám otevřít, nemám? Rozhoduje se v panice.
Nakonec neochotně otevírá.
Zkoprněl, za dveřmi stojí starší pán. Dobrý den, zdraví Adolfa slušně.
Beze spěchu a bezostyšně, jakoby si byl jist svojí nedotknutelností, si ho prohlíží, nakukuje do bytu.
Adolf na něm shledává cosi podivného a stále si nemůže vzpomenout co.
Majitel auta, najednou se mu spojuje, ale ví že to není to pravé. Přece si vzpomínám, jak k němu jednou šel, horečně, na plné obrátky běží paměť.
Ale proč nepřichází s policajtem?
My jsme vlastně sousedé, pokračuje majitel auta, ano, teď již Adolf nepochybuje, v nenuceném tónu.
Adolf má pocit, jakoby ten člověk nesnesl odporu, jakoby byl schopen klidně, bez zábran, vstoupit dovnitř a možná ještě dál.
Co kdybychom si o něčem pohovořili?
A možná, pohlédl „soused“ dolů do chodby, budeš chtít, aby o tom nevěděli rodiče.
Adolf nejistě přikyvuje.

Pak si soused všiml obálky v Adolfovy rukou a po tváři mu přešel sebejistý úsměv.

Soudruzi pracují spolehlivě, konstatuje polohlasem

Nakonec natahuje ruku a Adolf, jakoby v zajetí jeho moci, mu obálku poslušně podává.

Majitel auta, soused, ji bere, ani se neobtěžuje čtením, a obálku muchlá.

Adolf v bezbranném gestu nastavuje dlaň se slovy: Ale přece

To je v pořádku, mávl „soused“ rukou.

Adolf cítí, jak na něho jdou mdloby.

Ale já nic nerozbil, marně se snaží zaplašit noční můru.

Přece mě nemůžete zavřít jenom pro malou projížďku, slyší jak mu vychází z úst a už se vidí ve věznicí.

Sousedovi jeho situace viditelně přináší potěšení, přesto se ho snaží uklidnit.

Ale my přece víme, že jste nic tak zlého neudělal, pronáší mnohoslibně a najednou mu vyká.

Opět ten tón, napadá Adolfa, ale znatelně se mu ulevuje.

Přesto touží nebýt.

Majitel se na něho povzbudivě usmál: Pokud se my dva dohodneme, budeme moci na celou věc zapomenout.

Šok.

Adolf horečně uvažuje: Za chvíli mají přijít naši, přistoupím na cokoliv.

Jestli chcete, půjdeme ke mně a domluvíme se, s úsměvem navrhuje majitel, kterému Adolfova nervozita neušla.

Jedou výtahem do třetího patra, oba mlčí.

Soused situaci zvládá s přehledem, dokonce se neznatelně usmívá. Adolfovi však v hlavě vybuchují celé baterie děsu.

Vstupují do luxusního bytu zařízeného s oním zvláštním druhem vkusu, který nehledí na peníze, ba naopak snaží se použít věcí co nejdražších, aby zapůsobil, ale celek omračuje mrazem.

V jednom rohu si nešťastník všiml zánovní centrály odposlechu. Nikdy před tím nic takového neviděl, ale ihned má jasno, o co jde.

Naděje jako švihnutím kouzelného proutku mizí.

Se směsicí údivu a strachu přejíždí Adolf zrakem po bytě.

No ne, dokonce západní věž s přehrávačem, magnetofonem, radiem a gramofonem, registruje uznale. Takovou jen tak někdo nemá.

Sedací souprava z pravé kůže, trochu velká do panelákového bytu, ale zřejmě pýcha majitele bytu, barevný televizor.

Pěkná snobárna, říká si Adolf.

Co to je za člověka? Ptá sám sebe, i když vlastně již tuší.

Kýčovitá knihovna s knihami vázanými v kůži: Karel Marx: Kapitál, a další: Vladimír Iljič Lenin: Sebrané spisy.

Tak tohle je teda gól, projíždí tělem lehké zamrazení. Zajímalo by mne, jestli to někdy četl. Zatímco se rozhlíží, majitel ho nechává a kochá se jeho údivem. Pak

otevřít bar a vyndává láhev drahého pití, kterou Adolf zná pouze z výkladní skříně TUZEXU.

Nestůjte mi tady, soudruhu, posaďte se, oslovuje jej se zvláště důvěrným tónem neznámý a nalévá.

Adolf ztěžka dosedá na kůži a tuší průser.

Že já blbec do toho auta sedal, lituje marně.

Při mojí smůle je tenhle tady nějaký vysoce postavený velkostraník. Ty nepromíjejí, mají mozek vybudovaný na to, aby se naparovali, žili z odlesku svého podivného božství a mstili se, jakmile někdo jenom trochu zapochybuje.

Mohl jsem tušit ...!

Dáte si? Přerušuje jeho chmurné úvahy „soused“.

Adolf na sucho polyká a přikyvuje. Odevzdává se plně do rukou osudu.

Zatímco upíjejí, aniž by se na sebe podívali, neznámý prohodil: Mám tu čest s členem strany?

Nezbývá než přitakat.

Pak si ale Adolf uvědomuje: Ještě ne, přece ještě ne, o to mám horší pozici!

Nahlas zaznělo pouze: Ještě ne.

Pak Adolf zoufale dodává: No, ještě ne, ale chtěl bych se jím stát.

Neznámý přikyvuje. Ano, vím.

Když Adolf překvapeně pootevřít ústa, dodává. Vidíte, pár věcí o vás vím.

Na pracovišti máte dobrý posudek, studijní výsledky ucházející, angažovanost dokonce nadprůměrná.

A pak ta záležitost s Jarinem K. No, vedete si dobře. Až na nějaké, malé, pohlédl pobaveně na Adolfa a ten jakoby se měl propadnout do země, prohřešky.

Pak se odmlčel a o něčem přemýšlí.

Jste vlastně už téměř náš člověk, vypořádává se pak s imaginárním problémem překvapivě lehce.

Adolf nervózně poposedává, až kůže zavržala. Má pocit, že se na té protivně vrzající sedací soupravě změňuje.

Tak už se vyžvejkní, málem pobízí souseda nahlas. Jako předehra už tohle stačí. Už chci vědět, o co ti jde!

Soused, jakoby tušil jeho dychtivost, přerušuje nepříjemné ticho.

Hledáme mladé, schopné lidi s dobrým původem a politicky nezávadným zázemím, pronáší konverzačním tónem a vypadá, že ho účinek jeho slov snad vůbec nezajímá. Upíjí pomalu a čeká. Nenaléhá, ví svoje.

Adolf zesmutněl.

Takhle jsem si to teda nepředstavoval, být fízlem, žaluje lítostivě kamsi dovnitř sebe.

Funkcionářem ještě jo, jenom polovičním Estébákem, ale vopravdickým fízlem?

Tak už mě mají, povrzává jeho mladistvá dušička.

Kolik asi za mě dostaneš, a pěknou past jste na mě narafičili, vyčítá v duchu Adolf nepřejícím okolnostem, které ho dostaly do takové pozice.

Jenom si vysloužím odpuštění a hned zas půjdu, kličkuje, uhýbá před nevyhnutelným zkurvením.

Když se upíšu, nějak se přece dá později z úpisu vyvlíct, doufá marně. Ted' mi nic jinýho nezbude!

Naše práce, jak možná víte, pousmál se jeho zmatku neznámý, je náročná a tvrdá.

Musíme mnohdy zapomenout na osobní ohledy a cítění a projevit plně věrnost straně, vládě. Na slově věrnost si dává obzvlášť záležet.

Služba našemu pracujícím lidu pro nás zůstává nejvyšší hodnotou. Zapřít svoje city v zájmu našeho pracujícího lidu, v zájmu celku.

S ohledem na budoucnost mnohdy nutno tvrdě zakročit proti nežádoucím žvlům.

Už zase, usiluje Adolf netvářit se znechuceně. Proč mají všichni pocit, že mne musí zásobovat téměř kecala.

Cožpak oni sami tomu věří?

Jeho naděje jakoby se začala vytrácet. Možná ani nikdy neexistovala.

Lid musí mít sám ze sebe strach, aby byl tím pravým lidem, vtírají se mu do vědomí dodatky ke kázání majitele auta. To vy řídíte osudy, taháte za nitky loutek lidiček.

A nikdo se nediví, kde se bere vaše věrolomnost. Nikdo se nestará.

Máte prsty všude.

Všudypřítomní, vševědoucí, nikdo na vás nemá, vtírá se Adolfovi do mozku, ač se zuby nehty brání.

Aby tak něco takového řekl nyní nahlas!

Soudruhu, práce ve sboru opravdu přináší nejvyšší uspokojení. Co může být krásnějšího než stát na správné straně a pomáhat vytvářet budoucnost! Proniká do jeho mysli z řeči, kterou drží ten naproti němu.

Majitel vozu mluví pomalu, vychutnává moc slov.

Adolf, myšlenkami jinde, jen zblble přikyvuje.

Jen aby se o tom nedozvěděli naši, jenom abych nemusel na policii, honí se mu hlavou.

I majitel pokyvuje hlavou a pokračuje: Chtěl bych vám nabídnout po maturitě na učilišti pokračování ve studiu na naší vysoké škole.

Již delší dobu se o vás zajímám a myslím, že jste pro práci u nás velice vhodný.

Tedy můj anděl strážný, konstatuje Adolf. Ale co mám říct? Jak reagovat, aby se přátelské popovídání neproměnilo v řev?

Váhá, neví, co odpovědět, neví, zdali chce, zdali

Přece nemusím pracovat přímo u Stb, bejt fízl, omlouvá si svoje váhání zrychleně.

Mají svoje lidi všude a dokonce i každý trochu větší vedoucí, ředitel, úředník napůl, nebo úplně patří k nim.

Dám vám čas na rozmyšlenou, přívětivě, jakoby chápal, obluzuje Adolfa majitel, který zpozoroval, že jeho nabídka padla na úrodnou půdu.

Nechává Adolfa taktně na chvíli o samotě s jeho myšlenkami. Odchází do vedlejší místnosti a kamsi volá.

Adolf Bystron zbystril, když zaslechl: Ten případ ukradeného auta odložte, soudruhu, vyřídím ho sám.

Pocituje skoro něco jako vděčnost.

Pak se na nebohého Adolfa sesypala celá fůra pochybností.

Potlačuje je však statečně: Musím přece získat Lenku! Jako zloději by se mi to nikdy nepovedlo.

Musím získat peníze, moc, zoufale přemáhá nepřízeň osudu.

Budoucnost, radostně přispěchala na pomoc hesla, šťastná budoucnost lidstva, kterou si nenecháme vzít!

Adolf se ušklíbl: Vaše budoucnost mne moc nezajímá, moje však ano.

Hesla nešťastně zalézají zpět do nicoty.

V té chvíli na sobě pocituje zkoumavý pohled. Vrací se majitel auta, soused každý má svého souseda.

Vidím, že zápas už byl vybojován, konstatuje. Jen tak dále, soudruhu, pokyvuje uznale hlavou a opět na chvíli odchází.

Milý soudruhu, oslovuje jej medově, když se vrací, nemusíte mi odpovědět hned, my nespěcháme, ale radím vám, buďte uvážlivý, dodává o něco přísněji.

Odkudsi doznívá zvuk vody dotékající do nádržky splachovadla.

Zde, přede mnou na stole leží přihláška. Podepíšete-li, je vše vyřešeno. Vaše budoucnost, ony projížďky, řekněme služebním vozem.

Ty již jsem, jak jste ostatně slyšel, vyřídil.

Tak tedy již ne majitel, ani soused, dochází konečně s plnou vahou Adolfovi. Estébák, tajnej.

Čekám vás zde nejdéle za týden v tuto dobu! Slyší důrazné.

Adolf nepochybuje, že se jedná o rozkaz. Vstává, jejich rozmluva končí.

Tajnej ještě natahuje ruku s přihláškou, úpisem. Tohle zde nezapomeňte! Vyslovuje s podivným tónem.

Adolf, aby mohl přihlášku převzít, dostává se přímo do jeho fyzické blízkosti.

Setkává se s chladným, nelítostným pohledem, který ho bezohledně drží v šachu.

Na dně jeho železné jistoty ale přesto Adolf vnímá nejistotu. Neznámou bolest někoho za zrcadlem.

Ten závan však probleskuje jenom na okamžik.

Tvrdost, prázdnota a bezohlednost přebírají hned zase vládu. Adolfa drtí železná vůle nepřítele, ...spojence?

Víte, a ta záležitost, na tu zapomeneme docela, kdyžnaznačuje znovu tajnej a vychutnává svoji moc.

Adolf teď cítí, že on opravdu nežertuje, a že tohle "odpuštění" může zároveň pokládat za hrozbu.

Projíždí jím úzkost, jak po něm sahá temná síla. Na zádech naskakuje husí kůže.

No a, pokračuje tajnej náhle téměř žertovným tónem, kdybyste se náhodou chtěl někdy zase projet, stačí zazvonit, vůz máte k dispozici. Někdo tady bude a dá vám klíčky.

Alespoň ho někdo ocení, vnímá Adolf vzdáleně cosi jako lichotku.

A kdyby vás zastavili soudruzi od dopravní policie, nyní sahá ke stolu po kusu papíru a cosi na něj propisovačkou škrábe, ať zavolají na tohle číslo.

Oni už mají svoje instrukce.

A nemusíte se bát, že bych auto potřeboval. Přijďte kdykoliv. Ono je sem přistaveno vlastně kvůli vám, dodává záhadně.

Adolfa zachvacuje děs i blaho. Jak ďábelské!

Kdo jim řekl o mojí zálibě v silných vozech?

Podávají si ruce. Jeho anděl strážný, majitel auta, soused, tajnej, se mu ještě jednou podíval do očí tím zvláštním, výhrůžným pohledem.

Najdete mne buď tady, nebo na tomhle telefonu.

Kdybyste mi chtěl sdělit svoje rozhodnutí, ale i nějaké novinky, zde se chytrácky pousmál, třeba o panu Jarinovi, anebo o vrchním mistrovi, či o někom jiném, stačí zavolat.

Ovšemže v největší diskrétnosti, dodává.

No, a na předvolání zapomeňte. Nebudeme přece řešit klukoviny, pokouší se o povzbudivý usměv.

Nakonec ho přátelsky poplácal po rameni.

Adolf tupě příkyvuje a dveře zapadají.

Na cestě z bytu Estébáka domů, ubydluje se v něm bezvýchodnost. Bezmoc tváří v tvář podivnému světu.

Adolf nemá rád takové pocity, a tak je vytěsňuje z vědomí, zatvrzuje se.

Domů přichází ve stavu poněkud rozvráceném. Není schopen s rodiči příliš komunikovat a tak jde raději ven.

Avšak klidu nenalézá, stále dokola probírá onen nepříjemný zážitek. Myslí na tajného a s údivem zjišťuje, že k němu ve skrytu vlastně chová obdiv.

Vybavení bytu skvělé, nadstandardní, drahý pití ... A dokonce mi nabídl, že se s autem můžu někdy svézt, doráží pokušení.

Ne, ne, odmítá. Nechci jim být zavázán.

Teď ho to ovšem trklo: Ale ano, vždyť já můžu pozvat na projížďku Lenku!

Lenku, Leničku, ta mě určitě neodmítne, dopadá celou vahou.

Pak se mu vrací výjev, na který by málem zapomněl. Upachtěný žentourek svůdně tiká: Podepíšeš-li, budeš-li se mi klanět, dostaneš všechna království světa.

Adolfa taková drzost rozzlobila.

Pitomý výčitky. Kašlu na outlocitnost, důležitý je dosáhnout svýho cíle, drsnácky odhání jakékoliv pomyšlení.

V jeho mysli hned vyvstávají svůdné obrázky. Vede Lenku k bouráku, s nonšalantním úsměvem otevírá dvířka, strká klíček do zapalování a vyráží.

Plni nadějně jistoty vyrážejí ven z města. Předjíždějí ošuntělé škodovky, dávají na frak žigulíkům.

Lenka údivem ani nedýchá a je zcela jeho.

Jeho!

Žádný Jarin ani nikdo podobný na něho v tu chvíli nemá.

A pak spouští kotvu až na samé dno. Představuje si, jak dojeli bourákem s Lenkou sami někam do přírody, k malému rybníčku.

Tam k ní přistupuje, probírá se jejími vlasy, následuje polibek, tolik vytoužený polibek.

Pak Lenka slábne, klesají na rozevlátou trávu a tam se to stane.

Adolf potlačuje vzdech, v poslední chvíli si uvědomuje, že jde po ulici. Má co dělat, aby nezajel rukou do kalhot a nedokončil potupně ten krásný sen.

Zklamaně se rozhlíží, míjejí ho pouze nijaké tváře. Krása zůstává uzamčena v něm. Šedivá ulice plná masek bolí.

Bujnou fantazii proměním ve skutečnost, rozhoduje odvážně. Lenku získám!

Ale není to čistá tvrdost, při které se muž rozhoduje ke zdolání hory. Jde o něco jiného.

Adolf se dostává do podivného rozpoložení.

Sice ji dostaneš s pomocí vypůjčeného auta, ale potom už neexistuje cesty zpět. Navždy zůstaneš špiclem, Estébákem, tajným, vzpírá se svědomí.

Otřásl se.

Někdo chtěl bejt zajímavěj a tak vymyslel rozdělení na dobro a zlo, vzdoruje sám sobě.

Udělám, co třeba.

Znovu se mu vybavuje Lenka, krásný obrázek.

Usmívá se na něho nádherně, tajemně. Adolfe, vylétlo jí z úst nejspíše i trochu vyčítavě.

Adolf násilím zahání takovou představu, přináší mu příliš bolesti.

Upsal bych se třeba ďáblu, jen abych ji měl, myslí si.

Zabrán do svých úvah, ani nezapozoroval, že zmateně naráží do spěchajících soudruhů a soudružek, kteří myslí jen na to, jak někde pod pultem sehnat banány, pomeranče a touží, aby na ně vyšel lepší kousek masa než minule.

Adolf se beznadějně motá v davu a náhle opět rozjitřeně vnímá šed', obyčejnost, temný pud velící drát se ve frontě v zelenině, v masně... vpřed.

Za lepší budoucnost. Za lepší zítřky!

Dostává se na nástupní ostrůvek do davu čekajících na tramvaj. Lokty automaticky pracují k otevřeným dveřím tramvajové soupravy.

Tentokrát neuspěl. Za chvíli snad přijede jiná, probíhá mu v hlavě beznadějná smyčka.

Náhle dostává chuť nějak se vymanit z davu. Zvedá se mu žaludek, touží po volném prostoru.

Oháněje se lokty ještě o něco více, vyrazil z nástupního ostrůvku pryč, v protisměru.

Když klopýtá o chodník, narazil do nějakého muže. Chtěl zaklít, ale včas se zarazil.

Muž se ve zpomaleném filmu otáčí a Adolf se polekal jeho podivného vzezření. Nedokáže definovat, co mu na muži vadí.

Náhle má dojem, že se vše docela zastavilo, úzkost přibrušuje strach.

Muž na něho stále hledí.

Adolf si povšiml jeho očí. Prázdnota. Zkamenělé, ukřivděné zlo. Podivný zápach prostupuje mužovu blízkost. Jeho oděv vypadá podivně cize.

Zlo, které přece vlastně ani neexistuje, bodlo Adolfa. Instinktivně se chce odvrátit, ale nelze.

Muž se usmál a Adolfovou duší projel mráz.

Pak mu muž nepatrně, že si tím Adolf po chvíli vůbec není jist, pokyne, a mizí v davu.

Dusné horko parného odpoledne se pomalu vrací, avšak dav plnicí ulici ztrácí něco ze své nebezpečné hrůzy.

Adolfa zachvacuje hrůza daleko silnější.

Jeho soukromá hrůza.

Uvědomuje si, že ta tvář patřila majiteli služebního auta, jeho andělu tajnému.

Už ani v davu nenaleznu bezpečí, hořce konstatuje. Má mě asi v úkolu.

Anebo náhoda?

Existuje tady vůbec něco jako náhoda?

A opravdu tam na mě auto záměrně nalíčili? Mele našlápnutý kolovrátek.

Pak mu dochází, že mohl o auto požádat hned a vyhnout se návštěvě bytu, ale „soused“ již zmizel.

Kdo ví, jestli by se vůbec se mnou teď bavil, omlouvá si hbitě chvilkovou slabost.

Musím nějak oslnit Lenku, aby o mně začala víc přemýšlet, přetrumfnout Jarina. Chci, aby si hned od začátku uvědomila, že já, Adolf, jsem někdo!

Znovu počíná spřádat plány. Zamířil rychle k domovu.

Na nic jiného není cestou schopen myslet. Lenka, Lenka, Lenka, ještě dnes Lenka!

Rodný dům ho vítá šedí.

Nedbá. Nasedá do výtahu a vyjíždí do patra, odkud vlastně před chvílí prchl. Nakonec zvoní u dveří, které opouštěl v takovém zmatku.

Chvíli se nic neděje, ale pak se dveře otevírají a z nich vystupuje neznámý muž stejně podivného vzezření jako majitel služebního auta.

Se směsicí ztěží potlačované zloby, že byl z čehosi vyrušen, a zvědavosti, pohlíží na Adolfa.

Ten by se nejraději obrátil a prchal pryč. Tohle nečekal.

Mohu sloužit? Nechává v prostoru viset neznámý muž.

Vyvstává ticho, ve kterém zabodnuto tisíce žárlivých očí.

Já, já, koktá Adolf. Já přijdu později. Na mužově tváři se kmitlo porozumění. Vy jste Adolf Bystroň, že?

Adolfem proniká směs úlevy a nového strachu.
Aaaa ano, odpovídá roztřeseným hlasem.
Jdete si pro klíčky od auta?
Já totiž, zmateně se zajímá Adolf a ač by s mužem raději neměl nic společného, přikyvuje.
Počkejte, říká stroze muž. Obrací se a mizí uvnitř bytu.
Vrací se a v ruce drží klíčky. Podává je Adolfovi. Dokonce se na něho pohlédl s nepatrným porozuměním.
Adolfova ruka vykonává pohyb, se kterým on sám nechce mít nic společného. Natahuje se a přijímá klíčky.
Adolf se uvnitř chvěje, cítí jak po něm stéká studený pot.
Je hezká? Neodpustil si muž a kochá se jeho rozpaky.
Adolf udiveně přikyvuje a muž se neurčitě zasmál.
Tak už jdi, chlapečku, pobízí Adolfa. A žádný hlouposti, dává mu rady na cestu.
A ne abys to někde picnul!
Adolf rozechvěle dává klíčky do kapsy a má dojem, že ho snad sežehne opojení.
Vlastně to bylo docela snadný, zapomíná rychle na svůj strach.
Dneska už budu jenom silný, umiňuje si. V síle je ...pokračování mu vypadlo a on bez ohlednutí jde k výtahu.
Muž se za ním dívá a myslí si: Teď už se nevykroutíš!
Cožpak majitel nebydlí v bytě, na který s takovou pýchou shlížel? Co to má být za byt? Rojí se v Adolfově hlavě otázky, jak mačká tlačítko.
Opojení ve výtahu mizí zcela.
A co když ... ne, raději nepřemýšlet.
Venku nasedá do auta a rychle odjíždí, aby ho snad někdo nezahlédl.
Teprve na silnici ve městě si oddechl.
Kdyby mne tak někdo viděl, dostavuje se opatrně pýcha. Už se stalo, směje se.
Právě proto teď řídím tohle fáro!
A jedu pro ni!
Motor šlape jako hodinky, kostky jsou vrženy .
Vůbec mi to nevadí, přesvědčuje rozechvělé svědomí.
Čekal jsem roky, než mi bylo dovoleno sednout do takovýho bouráku!
Kdo mi může co vyčítat?
Ale už se přibližuje k intru, kde bydlí Lenka.
Jenom aby někde netrajdala!
Zprvu ho nenapadlo, že by s ním třeba nemusela chtít jet. Ve své fantazii už ji dávno považuje za svou.
Zastavil přímo před hlavním vchodem, aby mohla vidět auto.
Jak směňuje dovnitř, roste pochybnost.
Co když se mnou nebude chtít ject? Mám si něco vymyslet? Třeba že mně posílá Jarinek?
Budu třeba i lhát, abych ji získal, zatvrzuje se.
Otevírá hlavní dveře a vtom ji uviděl. Jak je úžasná! Vykřiklo všechno v něm.

Podlamují se pod ním kolena.

Lenka stojí před vrátnicí a baví se s dívkou, která má službu. Adolfa si vůbec nevšímá.

Je v něm malá dušička. Přesto vítězí touha.

Jestli už se neotočí asi to nevydržím a položím jí ruku kolem ramen, do těch jejích vlasů! Buší mu ve spáncích.

Už stojí téměř za ní.

Holka ve vrátnici se vyklání z okénka a šeptá jí něco.

Jé, ahoj Adolfe, co tady děláš, otáčí se konečně Lenka.

Její hlas nezní ani překvapeně, ani nevlídně, zaznamenává Adolf, spíše žensky přívětivě.

Ahoj, dělá Adolf jakoby nic, ač do nonšalantnosti z obrázků má hodně daleko.

Hlavně na sobě nedát znát rozechvění! Buší mu ve spáncích.

Tak, jedu kolem, a řekl sem si, že by sis možná chtěla se mnou zajet na projížďku, snaží se o nenucený tón. Třeba můžeme někam zajet na kafe, dodává. Lenka nejeví ani radost, ani nechuť a tím dráždí Adolfa ještě více. V jejích očích jiskří něco jako zvědavost.

Avšak bez ohledu na Adolfovu nepřekonatelnou trýzeň nereaguje na jeho nabídku.

Ztratil nervy.

Co teď děláš, nepudeš ven? Vyráží ze sebe překotně. Už nevydržel muka čekání. Obě dívky se jeho nezkušenému rozechvění usmály.

Lenka zvědavě, jen tak malounko otevírá ústa, rty pečlivě zkrouženy do přejícího růžového květu.

Vědoma si kruté svůdnosti takového počínu pohrává si s otázkou: Cožpak tohle není Jarinův kamarád?

Ale má o mě zájem a nevypadá zase tak hloupě. Až na tu nezkušenost.

Při tom zjištění jí projela jakási neuskutečněná touha.

Možná, vypouští konečně lehounký obláček, který se ovšem na Adolfa zavěšuje plnou vahou jeho nenaplněných 18 let.

Možná? Opakuje ten trýznivě.

Tak pojed'! Naléhá na ni neopatrně.

Lenka se usmívá. Počkej, počkej, ty seš nějak moc hrr, laškovně ho odbývá.

Myslíš, že bych měla, obrací se zrádčovsky na dívku ve vrátnici, která jen zírá.

Proč ne, odpovídá Lence hlasem zdrsnělým závistí.

Lenka jen krčí rameny. Proč ne, opakuje po dívce.

Tak jedeme? Otáčí se na zkoprnlého Adolfa, který kupodivu neomdlel.

Vzpamatoval se a vyráží zbrkle ven, kde zakopl.

Lenka ho se smíchem zachytává.

Dívka ve vrátnici jen ohromeně hledí, jak odcházejí.

Adolf zamířil k autu. Lenka zprvu netuší, ale když odemyká, s nelíčeným údivem se zajímá: Ty máš takovejhle bourák?

Zvedá při tom obočí tak komicky, tak roztomile, že Adolf opět málem omdlívá blahem.

Tak trochu, odpovídá záhadně.

Lenka už se dál nepídí.

Adolf zasedá suverénně za volant a zve Lenku na vedlejší sedadlo.

Sám se diví jak snadno ji dokázal přesvědčit.

Odněkud z prazákladu jeho já řine se na světlo světa vědomí, že tyhle chvíle blaha budou draze vykoupeny.

Nedbá.

Skutečnost je natolik zářná, skvělá, že na nic jiného nemyslí.

Kam chceš ject? Ptá se bohyně.

Lenku napadá, že by ho mohla trochu potrápít a říct, že za Jarinem, ale pak sama překvapena svojí duchapřítomností Jarina vynechává.

Řekla tedy jen: Kam chceš ty.

Kam chceš ty, opakuje si v duchu Adolf. Příliš krásné, než aby to mohla být pravda.

Třeba někam ven, dodává Lenka půvabně.

Ó,ó, potácí se Adolf na vlnách lásky. Budu vůbec teď schopen řídit?

Auto vyráží jako smyslů zbavené, jakoby se vžilo do jeho pocitů, a jemu se zdá, že řídí spíš letadlo než auto.

Daleko, někam hodně daleko, zní mu v mysli a auto bezpečně opouští město.

Lenka cestou nepromluvila ani slovo. Dělá, že pozoruje ruch ve městě, a pak krajinu, ale ve skutečnosti sleduje svoje pocity.

Vlastně stále nevím, co si mám o něm myslet, napadá ji.

A hlavně vůbec nevím, proč jsem s ním jela!

Ani nepotřebuje moc ženské intuice k tomu, aby věděla, že tenhle kluk je pro ni schopen udělat cokoliv.

Zkoumá Adolfův profil a stále mlčí. A vlastně je unesena tou zběsilou jízdou.

Adolf vnímá její postranní pohled jako příslib a též mlčí. Ostatně, slova jako by v něm zamrzla.

No, ne že by mi vadilo mít nového ctitele, rozechvívají se strunky ješitnosti mladé dámy, ručač i Jarin už mě trochu omrzeli.

Vnímá něžně Adolfovo rozechvění a dělá jí dobře.

Jenomže Jarin je přece takovej zábavnej, nerada bych ho ztratila. Kdoví, co se vyklube z tohohle, vynořuje se pochybnost.

Co když Adolf to auto ukradnul, polekala se najednou.

Úzkostlivě na něho ze strany znovu pohlédla.

Zachycuje ten pohled, pálí jako žhavý cejch. Rozhoduje se, že bude dělat jakoby nic.

Ale chci já, aby mně sbalil? Ptá se Lenka sebe sama.

Nechci opravdu raději chodit s Jarinem?

Nenalézá odpověď a to pokládá za špatné znamení. Pro Jarina.

Oddává se tedy raději pohodlí jízdy.

Po nějaké době, kdy už se Adolf cítí, jako by ho lechtaly perutě andělů, dorazili k rybníčku. Přesně takovému, jaký si vysnil.

Neuvěřitelné kam mě auto zaneslo, a s ní, nevěřicně si opakuje.

Náhle neví, co dál. Všechny jeho sny blednou před skutečností.

mlčí.

Když Lenku omrzelo jeho nerozhodné mlčení, už, už se ho chce ironicky zeptat, co že jako dál, Adolf se vzchopil: Já, já tě totiž ukrutně miluju, vyhrkl překotně. Vida, tetelí se Lenka v duchu, ten se nám vybarvuje, a jenom se tak neurčitě, svůdně-vědoucně uchichtnula, jak už to holky umí.

Tohle mi nikdy Jarinek neřekl, napadá ji. Sice nepropadá takovej zmatkům, vede zábavnější řeči, ale tohle mi nikdy neřekl!

Adolf povzbuzen jejím mlčením horečně pokračuje: Lenko, ty moje bohyně! Já bez tebe nemůžu žít a než žít sám, snad bych si raději vzal život.

Chtěl bych se s tebou oženit. Navždy!

Hm, no, tohle je teda pecka, myslí si Lenka a stále nic neříká, ten na to jde zvostra.

Přesto se v ní něco pohnulo. Plamínek svíčky se sklání, už, už se vidí v ještě lepším bouráku, v bílých šatech

Vyzývavě se na něho zadívala. A co dál? Vždyť se vůbec neznáme ...

Ani toho se Adolf nezalekl. Já mám pocit, jako bych tě znal odjakživa, pokračuje.

Vida, kterak se nám panáček rozpovídal, snaží se Lenka hned nepodlehnout. Ale má namále.

Neprojdeme se? Zahání motýlky probouzející se přitažlivosti.

Vystupují, kousek jdou, přišli k malému paloučku chráněnému keři a vzrostlými stromy.

Nesedneme si chvíli, navrhuje vynalézavě Lenka.

Adolf jako u vytržení usedá vedle ní.

Lenko, já bych fakt udělal cokoliv, cokolivo tom nepochybuji, s uspokojením, spíše pro sebe šeptá Lenka, a když se k ní Adolf sklání a prosebně šeptá: Lenko, Leničko, nebrání se.

Adolfovi připadá, že se svět zbořil a v momentě znovu vystavěl.

Že už nemůže být většího štěstí.

Zároveň jakoby na něho sáhla sama smrt.

Když je po všem, má pocit, že už dál nemusí žít. Hladí jí po vlasech a šeptá něžná slůvka. Ani neví, kde se v něm berou.

Lenka se bojí něco říci, bojí se na něho usmát, aby se něco nepohnulo.

Vzal si ji s takovou naléhavostí, s takovou vášní, že se cítí poctěna. Asi jsem jeho první, uhaduje podle neobratnosti s jakou se jí zmocnil.

Namísto rozechvění, namísto svatosti, která se zmocňuje jeho, cítí však Lenka něco jiného.

Já káča hloupá, takhle se nechat svést, říká si. A ještě mu skoro pomáhám ...

Ani jsem se nestačila k ničemu rozhodnout a tenhle úspěchanej kluk mě předběhl, rozladěně si uvědomuje.

Což všechno, všecičko co se týká Jarina, zmizelo? Zkoumá svoje nitro jako banku na zážitky.

Přece ho mám stále ráda, snaží se úzkostlivě přidržit něčeho blízkého, zachránit v prázdném prostoru nejistoty.

Nechce se jí vydávat do neznáma.

Jarina už přece znám, už nemusím tápat, já káča pitomá! Vyčítá si. Takhle se nechat utáhnout na vařené nudli, rozhořčeně si v duchu spílá.

Spustím se hned s prvním frajerem, co přijede bourákem. A ještě k tomu se znají s Jarinem, dává Lenka v duchu průchod výčítkám.

Když ale sleduje Adolfa, kterak jí leží u nohou, přece jen má pocit jistého uspokojení.

Lenko, Leničko, ozývá se ten zmámeně, ty's můj osud, ty's moje štěstí, šeptá.

Lenkou projíždí vlna zvláštního rozechvění.

Tak dobře, připouští konečně. Necháme tomu volný průběh.

Po chvíli ji však přestávají Adolfovy řeči o budoucnosti a štěstí bavit.

Nepůjdeme se projít? Navrhuje znovu.

Adolf nadšeně souhlasí, i když zas tak nadšen není. Raději by prožil ještě jeden pád a pak zas vývrtku vzhůru.

Nepochybuje o romantičnosti Lenky a tak se podvoluje. Teď nesmím nic pokazit, musím ji mít navždy, zápolí s utkvělou představou jakéhosi selhání, nenaplnění.

Zas tak hloupý není, aby nevěděl, že ještě nemá vyhráno.

Nejhorší mne teprve čeká, uvědomuje si.

Vymyslet, jak se zbavit Jarina, jak ji udržet.

Už to mám, seženu někde bony a něco jí koupím v tuzexu. Třeba parádní džíny, napadá ho. Těma určitě nepohrdne. Žádná holka by jima nepohrdla.

Nemůžu přece pořád jen šachovat s autem.

Vstali, upravili pocuchaný zevnějšek, Adolf Lence pomohl navléci punčošku, až se při tom opotil, a vydali se konečně na opravdovou procházku.

Adolf ji bere za ruku. Připadá mu trochu chladná.

Cožpak jsem ze sebe nevydal všechno, úplně všechno? Bičuje představivost.

Možná se jí to víc líbí s Jarinem, ubližuje zlostně tomu novému, co v sobě před chvílí našel. Což se jen projela, nechala se ode mě přefiknout a tím končíme?

Což to není navždy? Trýzní ho.

Lenko, miláčku, neobratně šeptá.

Lenka ho počastovala docela hezkým úsměvem.

Asi bych jí měl teď povídat něco romantickýho, napadá Adolfa, jako Jarin.

Jarin, bodlo ho žárlivostí. Kolikrát se s ní asi miloval?

Raději si zakazuje na podobné věci myslet.

Nejsem Jarin, šlehnula ho kopřiva vzteku.

Beze slova jdou, nebe nad nimi milosrdně, vzosně pohrává si se svými oblaky, vzduch roztančený závanem větru hladí je po tváři.

Adolfovi tichá procházka nevadí. Tiskne se vděčně k Lence.

Ale co ona?

Nečeká něco více? Nějaká třeskutá vyznání, vychloubání ...bezradně tápe Adolf.

Chtěl bych jí říct všechno o sobě, o nás, asi by to ale ještě nepochopila, brzdí touhu se svěřit.

Co mám dělat?

Lenka ho předešla. Já jsem se s tebou milovat nechtěla, zaznělo z jejích úst jako bodnutí nožem.

Adolf s hrůzou zjišťuje, že podpurná lešení, která vystavěl kolem svojí věže, se hroutí.

Dokonce sama věž se naklání, přešlapuje.

Není schopen slova.

A Lenka?

Lenka se kochá jeho neutěšeným stavem. Vědomí, že ho má v hrsti, jí kupodivu dělá dobře.

Ale nelituju toho, dodává, jakoby jen tak, jakoby mimochodem.

Záchrana?

Věž, která už, už hrozila, že Adolfa nevybíravě zasype ostrým kamením, prozatím nespádla.

Zalekl se však natolik, že honem počíná breptat ony romantické nesmysly, o nichž předpokládá, že by je v takové situaci breptat měl.

Namísto abych vychutnal co se konečně stalo, musím tady trapně, jako Jarin, neodpustil si, mlžit, vyčítá trpně osudu.

Dokonce odněkud z dále zaslechl pištivý hlásek výsměch a vybavil se mu žentourek pohupující se na trubce přívodu stlačeného vzduchu.

Násilím ho zapudil.

Na Jarina nemá, zmocňuje se mlčící Lenky lehké znechucení. Jen vzdáleně vnímá, že Adolfovi v hlavě vězí nějaké dilema, nějaké trápení a jí se vůbec nechce vědět jaké.

Když vyčerpал studnici představivosti, dál už návrat k autu probíhá opět za tentokrát již trapného mlčení.

Adolf není schopen vynořit se z bažiny protichůdných pocitů, které se na něho, nebohého, odevšad valí.

O jednom však nepochybuje. S Lenkou se milovali, a to se dá přece považovat za dobrý začátek! Alespoň to všichni říkají.

Ze strany ji pozoruje a jeho nechtěné pocity trapné nedostatečnosti opět přemáhá důvěra, láska.

I Lenka vnímá proměnu.

Usmála se na něho.

Adolfovi poskočilo srdce tak, že to snad musela slyšet.

Po chvíli bezcílného bloumání po okolí se vracejí zpět k autu.
Nastupují oba s pocitem, že by se mělo udát něco, něco, čím by zahnali onu nijakost předešlých chvil.
Všechna příkoří tedy napravují dlouhým polibkem.
Adolfa při něm podivně zabořilo štěstím a zároveň dostal nepochopitelný strach, že už se s ní nebude moci nikdy sejít, že mu někam odletí.
Chvíli hledí Lence do očí. Neuhnula, ale Adolf vůbec netuší, co by si tak v tu chvíli mohla myslet.
Nerad po chvíli opouští její oči a ponechává je jejich vlastnímu životu a startuje. Vyjíždějí.
Dělá, že ho plně zaměstnává řízení. Pouští potichu hudbu.
Překvapuje ho, když Lenka během jízdy zpět začíná mluvit o tom, kam se ještě spolu podívají.
Jeho věž už zase stojí, počíná nahazovat omítku.
Horlivě Lence přisvědčuje a večer mu připadá náhle zase tak krásný. Nejkrásnější den jeho života.
Jako na potvoru však před sebou na silnici spatřil dopravní hlídku VB. Zamrazilo ho.
Lenka si ničeho nevšimla.
Teď ne, teď se to nesmí zkazit, horečně kamsi volá o záchranu Adolf.
Lenka se dívá z poodevřeného okénka, vítr si pohrává s jejími vlasy.
Jaká krása, vyvstává Adolfovi na mysli, zatímco se řítí do záhuby. Lenka, kráska!
Pak to přichází. Červená plácačka. Naráží do stěn propasti.
Je to stále stejný.
Načala to zkrvavená kolena. Táta na něj vždycky čekal za dveřmi, odchytl jej a stříkal do ran akutol. Adolf říčel bolestí.
Pak rozbitá hlava, pak úrazy duše, pak
Nemůžou mě přece jen tak zastavit a všechno mi vzít!
Měl jsem udělat něco jiného, vůbec, měl's udělat něco úplně jiného, než krást auto, řve na něho nešťastně dlouho zapomenuté, zubožené svědomí.
Měl jsem ...
Pozdě.
Jeho pád vyplašil hejno havranů. Sedají teď Lence do vlasů a posměšně krákají.
Adolf horečně, s plnou silou vůle tlačí budoucnost někam jinam.
Představuje si, jak kolem hlídky jen projíždí a ona ho nestaví.
Ještě trochu více síly a snad by se mu to i podařilo.
Další nesmlouvavý pokyn červenou plácačkou však rázem utíná výšiny i propasti jeho plánů a staví z nich přímku.
Řidičský a technický průkaz, pane řidiči.
Nezmohl se na nic jiného, než že zmateně koktá: Já, já totiž
Tak bude to? Netrpělivě vyštěkl policista.

Druhý, když vidí, že něco nehraje, ve spěchu odkládá svačinu a kvapně vystupuje z auta.

No ták, Adolfovi se při těch slovech zatmívá před očima, trpíte snad hluchotou, povídám, abyste mi dal doklady! Netrpělivě zesiluje hlas policista.

Všechno se zpomaluje.

Adolf uvízl, uvězněn výstupkem skály, někde mezi světy.

Horlivě se snaží tam odsud dostat, vždyť přece ještě existuje naděje!

Kecáš, kecáš, nic ti nepatří! Lítostivě žaluje majiteli úpisu.

Dáš, ale jenom na chvíli. A pak pád do propasti

Vystupte si! Vrací ho do reality policistův hlas.

Skoro pociťuje vděčnost. Nemotorně vylézá z auta.

Jeho naděje mizí jako mávnutím kouzelného proutku.

Lenka překvapeně, se zájmem pozoruje, jak se Adolf rozplývá, jak ztrácí poslední zbytky jistoty.

Tak ti sklaplo? Myslí si zle. Chtěl's pitomou holku oslnit ukradeným bourákem a pak přefiknout.

A že se ti to povedlo, ubližuje neopatrně i sobě.

Teď přijdou problémy, s nevolí si uvědomuje. Otázky, otázky. Všichni, všechny kamarádky, Jarin, ručač, se hned dozvedí, jak blbě Lenka naletěla. Jaká je to husička.

Daň za hloupost.

Ach jo, tohle mi ještě scházelo. Takhle mu naletět, lituje chvíle, kdy do auta usedla.

Na Adolfa, který v jejích očích hledá záchranu, se ani nepodívala.

Policisté si zapisují číslo auta a někam vysílačkou volají.

Adolf jenom stojí, ztělesněné neštěstí, a celý jeho svět se hroučí.

Dnes již podruhé mu připadá, že nemá cenu dále žít. Život je hrozně nespravedlivej, vyčítá kamsi do prázdna.

Utéci, napadá ho vtom, ale ví, že by stejně daleko neutekl.

Nechat je tady, ať si dál lžou, ať si dál žijou v tomhle komplikovaném světě, kde láska není láskou, kde se za upřímnost platí, zjitřeně pláče jeho nitro.

Tohle trvalo jen pár okamžiků.

Pak nečekaně, jako před chvílí, před nedosažitelnou chvílí jako se jeho svět zhroutil, tak se znovu vystavěl.

Věž nespadla i když omítka moc nedrží. Spravím to, rozhoduje se Adolf ke svému překvapení. Nechápe, kde bere najednou sílu.

Když se nasupený příslušník, obrací od vysílačky na kolegu se slovy: Ukradl služební vůz, a oba se zájmem obkružují auto, Adolf se nesměle ozývá.

Soudruzi, jde o omyl, prosím vás, zavolejte ještě na toto číslo.

Podává jednomu z nich papírek. Příslušník hrozivě zvedá obočí, ale neodporuje.

Bere sluchátko vysílačky z auta a vytáčí číslo z Adolfova papírku.

Ano, ano, jistě, pane plukovníku, bylo vidět, jak se málem staví do pozoru, když se ten na druhém konci představil.

Pak ještě zaslechl pobavené, a jede s holkou, žejjo, příslušník poslušně kýve. Tak ho nechte, to je v pořádku, rozkazuje volaný.

Můžete ject, pravil příslušník VB s úšklebkem, když se vrátil od vysílačky.

Adolf nejprve nechápe.

No tak už přece jed'te, vysmívají se mu.

Pak jako robot nasedá Adolf zpět do auta a po trochu rychlém startu jedou zpět do města.

Ano, pane plukovníku, zní Adolfovi v uších. Všechno, všechno je stejně ztraceno, duní v nejhlubším vědomí.

Konec, konec!

Ani jeden z nich nemluví. Adolf se zmohl jen na to, že pustil muziku.

Lenka ani není schopna přemýšlet. Vysvobození zdá se příliš zázračné, jako v pohádce.

Už ji msta přešla, má radost, že se z toho dostali.

Promiň, otáčí se k ní Adolf, když mu trochu otrnulo, když se zase začíná alespoň trochu cítit jako člověk.

Já vopравdu to auto neukrad. Víš, otec mi půjčil služební vůz, zní jeho chabá obrana.

Já, já, já si ho půjčil kvůli tobě!

Lenka mu v tu chvíli připadá jako anděl, když beze slova přikyvuje.

Pak, jako by měla moc odpouštět, mírně říká, já vím, a pokouší se o úsměv.

Ted' mě ale, prosím tě, odvez na intr.

Adolf mlčky projíždí městem a zastavuje u intru, tentokrát raději za rohem.

Lenka stále sedí, mlčí, a jakoby na cosi čekala.

Adolfa to trklo až po chvíli. Vzpatoval se, bere ji za ramena a honem jí vtiskl neobratnou pusou.

Lenka polibek povolně přijala a trochu se chvěje.

Adolf začíná znovu zmateně cosi vysvětlovat, ale Lenka mu s vážným výrazem položila prst na rty.

Musím už jít, ahoj.

Potom se vši dívčí něhou svých sedmnácti let, až Adolfa zabořilo, vystupuje z auta.

Zavlály zlaté vlasy, Lenka odchází.

Ještě než mu zmizela za rohem, v tu nekonečnou chvíli co rozhoduje o osudu se otáčí a posílá mu úsměv, mává. Zželelo se jí nešťastného Adolfa.

Pak ještě odpovídá na jeho vzdušné políbení.

Nic si z toho nedělej, nese polibek vzduchem, bude zase dobře.

Adolf, štěstím bez sebe, polibek znovu a znovu opakuje, i když už Lenka zašla.

Jeho hvězda opět vzešla.